42

Wiz. Goślickiego 1604. g. Latowicz.
" Siaseckiego d. 24 Paźdz. 1617. s. 390–394.
" Stożeckiego d. 26 Czerwca 1667. s. 374–377.

Latowicz
oppid. reg.
Dek. Garwoliński.
Archid. Warsz.

1

Bibl. Jar.

1431. | Czersk. | 29 czerwca | Boleslaus d. Masoviae... de voluntate et consensu dom. Euphemiae sororis nostrae, dnae Annae genitrici nostrae carissimae post mortem nostram, si nos prius de hac luce decedere contigerit, terram nostram Warszovien. prout in suo districtu ab antiquo extitit limitata, ... graciose conferimus, duntaxat ad tempora felicia vitae suae. Quodsi dictam Annam ad secundas nuptias vel de medio transire contigerit, et sororem nostram Euphemiam superstitem vivere in humanis, extunc nostram donationem irritamus, sed Euphemiae aut eius proli legitimae, ac ad unitatem ducatus iure hereditario adscribimus. Praeterea sumptus (et expensas) per principem Johannem Seniorem ducem Mazov. divae mem. avum nostrum in Warschovia sibi (Annae) et familiae suae assignatas confirmamus, quas procuratores nostri ministrabunt. (D. Mazow. n. 167.) cf. a. 1436.

1436. Warszawa. | Sab. ante Dom. Reminiscere | Boleslaus d. Mas. ~~Licet~~ post decessum principis d. Johannis Senioris d. Masov. terram Warschoviensem dnae Annae genitrici nostrae inscripsimus (1431); nunc autem dictam terram Warsch. cum oppidis et thenutis, puta Warschovia antiqua et nova, Lompza, Nowygród, Blonie et Camyenyecz ac aliis oppidis thenutis et villis etc. in terra et districtu Warsch. existentibus, cum omnibus etiam Nobilibus, terrigenis, vasallis etc. cum pleno et totali jure et dominio... genitrici nostrae ducissae Annae (iterum) ascribimus... Praeterea Castrum Lyw in Czyrnensi distr. situatum, cum pertinentiis, oppido Lyw et villis adjacentibus similiter cum pleno dominio ad tempora vitae... sumptus etiam et expensas etc. (ut a. 1431) largimur. Literas etiam omnes

(per

per dictum avum nostrum (Joannem seniorem) super tenutis Bandkowo, Garwolino et Lyathowicz ac villis adiacentibus datas confirmamus. Si absque prole nos priusquam nostram genitricem decedere contigerit, ipsa genitrice superstite in humanis, extunc omnes thesauros nostros et quaecumque post nostrum decessum remanserint dominae Annae donamus.

D. Maz. n. 177.

4

1497. | Warszawa ton | Dnica Quasimodo | Conradus d. Maz... dnae Annae consorti (nostrae), dni Nic. Radzywylowicz Palatini Vilnensis natae statum honestum providere, nostra morte secuta, non solum amor conjugalis et vinculum honestasque matrimonii nos inducunt, verum etiam dos, una cum parapharnalibus gemmis. Ratione vero dotis in bonis nostris 60,000 ducator hungaricalium, videlicet in castro et civitate antiqua et nova et toto districtu Liwensi, cum villis Czirwonka, Corithnicza, Crippi, Popowo, Grdziesko, Turek Zawady, ceterisq villis ad ipsum castrum pertinentibus... nec non in oppido Lathowicz, cum villariis, videlicet Gnyewanye, Strachoczin, Jaliny, Stowe, Rusniki, Trambоschwobor Starogrod, Chsiny, Osieck cum

For

fortalitio, necnon Garwolin oppidum cum villaris, videlicet, Unino, Rampkowo, Dambrova, Miczyeplino, Posnowo, Jagodno, Lieszczyny, Gosdzecz et Wolarampkowska. Banthkow predium, et Goszczin oppidum, Dlugawola, Kozina, Sacrewo cum molendinis, Stromyecz, Stromyeckawola. Brzozewyecz, in terra Czyrnensi consistentes Piaseczno oppidum cum villa Chylicze, cum molendino Lyesnawola. Wolasgorzelska in terra Warschoviensi et districtu eiusdem.. dominae Annae consorti suae inscribimus. etc.

~~Zelisszewo seu Lukowiecz~~ Latowiecz 5

A. 1557 die Veneris 8 octobris .. Rndus et Ilris D. Martinus Galczinski Cust. Posn. Pleb. in Liathowiecz, et Nicolaus Oborski Pleb. in Zelisszewo, seu Lukowiecz .. inter se concordiam .. super decima manip. ois gr. et sem. ex duobus praediis Dnorum Oborskich in villa Lucowiecz .. ac columbacione et denario S. Petri ex eadem villa, pro quibus D. Galczynski Dnum Oborski ad Tribunal Dni Offlis traxerat et tandem .. ad R. D. Archieppum Gnesn..., per medium R. D. Nicolai Cobilnizki Praepti, Martini Oborski, Hieronymi a Sandomiria et Sigismundi Adamowski Canicor. Eccl. Vars.... fecisse recognoverunt.. Quia D. Nicolaus Oborski pro praedicta decima, columbacione ac denario S. Petri... se obligavit unam marcam gr. pro quolibet festo S. Martini, Dno Gal

Galczinski solvere, sub censuris et poena vallata 100 ducator.

A. K. 10. l. 39. f. 53.

Szpital S. Ducha w Latowiczu. 6

D. 1 Grud. 1561. Hlis Mathias a Brochów comendarius et Discr. Stan. Sass procurator R. D. Martini Galczynski.. recogn. Quia receperunt.. de manibus Hlis D. Ambrosii a Varschov. quondam Comendarii i Liatkowicz privilegium erectionis ~~praepositurae~~ Hospitalis S. Spir. in L. in pergameno scriptum...

A. K. W. l. 39. f. 213.

Latowicz

A. D. 1562. die Lunę 19 Januar. ~~Recognitio:~~ 7

Aflis D. Procopius Tarnowski rect. Eccl. in Jastrząmbia recogn. Quia ~~ex certa~~ pro complimento certę concordię inter ipsum .. et R. P. D. Martinum Galczinskj pleb. in L. occasione stronę et denarii S. Petri ex villis chronyn et lopaczianka ecclię parochiali in J. ascriptis, provenientium et ad eccl. in L. ex antiquo spectantium, ... factę, idem D. pleb. in J. et sui successores tenebuntur singulis annis ecclię in L. solvere 30 gr. pec. n. et m. pol. A. K. W. l. 39. f. 218.

Latowicz. ~~46.~~ ~~47.~~ 8

X. Stanisław Falencki prob. Latowicki otrzymał pozwolenie z Krzymu (d. 25 Marca 1617 r.) uwalniające go od rezydencyi na lat 5.
A. K. W. 1. XII f. 47.

~~A~~ R. 1630. d. ~~44~~ 31 Maja X. Stanisław Swiętkowicz Komend. Latow. otrzymał od Mikołaja Zawadzkiego 3,000 fl. na fundacyę Cursus de B. V. M.
A. K. W. XII 412.
5,000 dał X. Alexander Święcicki cf. Kaplica s. Mikołaja.

1604. Latowicz. 9

1603. 1667

Kł paraf. p. t. S. Anny ~~bardzo~~ kosztownie, prawdziwie po królewsku wybudowany z drzewa przez Annę Księżnę Mazowiecką, jak świadczy napis na belce w poprzek świątyni (1). W dobrym byłby stanie, gdyby ~~nie~~ południowa ściana nie grzeszyła upadkiem, i okna czy to w skutek deszczów, czy też w skutek jakiegoś bombardowania (cum bombardis chodzili do Kościoła) (bombardarum et lapidum ictibus) mocno nadwerężone. Organy stare, lecz popsute, a Proboszcz nie dba o nie i o Organistę. ~~1604.~~ Cały Kościół jak ~~to~~ najnędzniej utrzymywany (okna potłuczone wszędzie ślady gołębi). W Wielkim ołtarzu obraz Ścięcia ś. Jana staroświecki niezgrabny. W Kościele były 4 kapliczki

(1) Tak mówi Wizyta r. 1604. roku nie odczytał Wizytator, do- czy też kopista, i zostawił miejsce puste w rękopiśmie.

~~ob. Kod. Dypl. Ks. Mazow. n. 177. i 167. 265.~~

Kościół ten spalił się r. 1615.; nabożeństwo odprawiało się tymczasowo w kaplicy S. Wawrzyńca (Wiz. 1617)

---

dosyć obszerne i piękne. Pierwsza od południa p.t. S. Stanisława, konsekrowana, rocznicę konsekracji obchodzi w niedzielę po Wniebowst. Pańskiem; bez podłogi. W ołtarzu obraz S. Stanisława zakurzony tak, iż nie zprawie nie znać malowidła. Erekcyi niema, ani altarysty, chociaż jeden z plebanów tutejszych (Jonet) w aktach miejskich zeznał summę 200 fl. na altarystę, zapisaną na gruntach mieszczańskich. Lecz exekutorowie testamentu sami pobierali (1604 r.) procent, i nie wiadomo na co obracali.

W r. 1667 przystąpiło 28 osób do bierzmowania.

1607. 10

Na przeciw Ś. Stanisława jest kaplica ś. Mikołaja przy ścianie północnej, bez podłogi, okno potłuczone. Obraz Ś. Mikołaja rzeźbiony lecz mocno podniszczony. Kaplica dla brudów podobniejsza do jaskini, aniżeli do kaplicy.

W takim samym stanie trzecia kaplica obok kaplicy ś. Stanisława, pod tyt. Trzech Króli

Jedna tylko kaplica N. Maryi P. pięknie wyglądała, bo około r. 1600 odrestaurował ją X. Wojciech Stanowic poprzednio Wice-prob. Łatowicza, a potem altarysta tejże kaplicy i fundator. Fundacyą jego zatwierdził r. 1600 Jan Tarnowski bp Pozn. Stanowiły ją 3 ogrody in campo, seu fundo Eccliae paroch. sitis, za 150 flor. u jednego obywatela kupione, i domek przy Kościele, na gruncie miejskim, darowany przez magistrat. ~~Kaplica ozdo~~ X. Stanowic ozdobił kapli-

plicę pięknemi malowidłami na ścianach, a w ołtarzu obraz N. M. Panny i Ś. Stanisława.
Obowiązek włożony był na Altarystę odprawiać dwie msze tygodniowo, t. j. we środę pro deff. i w sobotę pro peccatis.
Prawo prezentowania po swej śmierci fundator przekazał Proboszczowi i burmistrzowi, z zastrzeżeniem, aby pierwszeństwo mieli Łańcucanie (1607). Fundator żył jeszcze 1617 r. t. j. w dwa lata po pożarze kościoła parafjalnego i zdaje się dokupił jeszcze czwarty ogród, bo o czterech mówi wizyta 1617 r.

Kościół parafialny ś. Anny spalił się r. 1615., wraz z nim dom plebana, szpital i kaplica szpitalna. (Wiz. 1617.)

W r. 1667 jest drewniany, konsekracyi rocznicę obchodzi w niedz. po ś. Małgorzacie. Konsekrowany był 7 Czerwca 1659 r. przez X. Woj. Tolibowskiego Bpa Pozn.(1) W ołtarzu w. p. t. ś. Anny obraz WW. ŚŚ. W chórze ad cor. Ev. obraz ś. Anioła Stróża, z mensą drewnianą, z drugiej zaś strony mensa drewniana bez ~~po~~ obrazu. Na kościele od południa Kaplica Różańca ś., ~~z drugim ołta~~ gdzie oprócz ołtarza Różańcowego jest drugi ś. Stanisława. Z przeciwnej stro-

(1) Ta jest data poświęcenia wielkiego ołtarza i innych. ~~Zeg~~ że ołtarz ten był stały, murowany i razem z innymi ołtarzami był ~~przeto musiał być~~ konsekrowany przeto ~~razem~~ kościół w tymże czasie był ~~całym~~. tem bardziej iż i kościołek ś. Ducha był konsekrowany nazajutrz t. j. 8 Czerw. 1659. (Wiz. 1667)

strony kaplica ś. Mikołaja. Dalej przy wielkich drzwiach obraz P. Jez. Ukrzyżowanego. (1667)
Organy w r. 1667 popsute były przez wojsko kozackie.

podłoga w prezbyt. z cegieł, na kościele piaszczysta (1667)

1667. Twórcy kaplicy S. Mikołaja, Mikołaj Zawadzki i X. Aleksander Święcicki zostawili fundusz 8000 złp. na śpiewanie kursus de B. V. M. przez 8miu księży i kilku świeckich co dzień, a wotywy de Assumpt. B. V. M. w każdą niedzielę i święto. Testament zatwierdzony przez Konsystorz Warsz. 1643 r. Lecz w r. 1667 jeden tylko Wikaryusz śpiewał kurs cum scholaribus codzień a raz na tydzień wotywę. Procentów też niewypłacano od dawna. (Święc.)

srebro.

Łatowicz Monstrancya; 2 krzyże: z których jeden ma relikwje, ozdobiony pelikanem na wierzchu. Kielichów 10. pacyfikałów 4. ampułek większych para 1 i mniejszych także jedna. (1604.)

Ornaty tylko stylo antiquo. (1604.); 1 stylo Rus III

W kaplicy: kielich 1.

Oprócz monstrancyi i krzyży, 8 kielichów, pacyfik. 3. ampułek 1 para. (1617)

1667. Puszka a innych sreber nie wymienia.

Graduale cum Antiphonario Missali et Breviario Rno non correspondentia ex charta pecoracea.
Agenda Lovodovii. Missalia Rna 2.
Miss. Gnesn. 1. Posnaniensia 4. Cracovien. 1.

Concordantiæ Biblior. —
Sermones Pomerii de tempore.
Biblia lat. D. Hieronymi.
Summa angelica.
Catech. Conc. Trid. Polon.
Confessio Hosii.
Agendorum duo libri vett.
Caietani in Psalmos explic.
Epitome ~~[illegible]~~ Feri de tempore.
Sermones Henr. Helmesii
Destructorium vitiorum.
Compendium Theologicæ veritatis.
Passionale novum.
Privilegia 4 in cista Ecclesiæ cum sigillis appensis.
1604.

Kulczycki II 533 - 534.
rękopiśmienne -

O Adrjanie Krzyżan.
brak życiorys X. Wolickiego
Arcybpa Gnieźn.

Skimborowicz mozolną pracą
swoją dodał Skorowidz,
który już był przy I tomie.
rękopism r. 1869 do Bibl.
Głównej.

Łukasz. IIIe wyd. większe
1866 r. uzupełniał też
p. J. Przyborowski. -

X Baracz Hist. nar. Ormiań-
skiego -

E. Tyszkiewicz. opuszczone źródła
do dziejów Kurlandji. Krak. 1870.

Oprócz tych włók ~~grunta~~ ^mansi^ między gruntami miejskiemi, ma jeszcze Proboszcz w mieście dziesięciny, już dawno ze snopowych na zsypne zamienione, i pobiera unam capeciam żyta z każdego łanu (mansus); nadto pobiera dziesięciny snopowe z Iwowa, Radzyńska, Fremidzbor (?) Olexanka. z pół chłopskich i dworskich. ~~1617~~ 1617 wolne rybołostwo (ob. in 4°

Wikarjusze mają też z miasta dziesięciny ~~po~~ po jednej miarce (capecia) żyta z każdego łanu (mansi) i ze wsi Strachom, Czyżyny 1617

Jest fundowana Msza ^wotywna^ Humiliavit, ale że fundusz za szczupły, bo tylko 2 flor. czynszu, przeto księża nie chcą odprawiać tylko cichą czasem. (1617)

"Około Kościoła są trzy domki dla xięży: Proboszcza i i dwóch Wikaryuszów, czwarty organisty, a piąty altarysty. (1617); 1604)
W r. 1667 nic o Wikaryuszach. Jest tylko plebanja z zabudowaniami.

W r. 1667 proboszcz ma 1 włókę miary chełmińskiej w 3ch polach, darowaną przez Jana Starszego Xięcia Maz. r. 1420. Oryginalny przywilej zaginął, jak mówi Wizyta Święcickiego.

878 16

Proboszcz w r. 1604. Wawrz. Jaskolski z Djecezyi Krakowskiej;
— " — " — 1617. Stanisław Faleński ... a pluribus annis.
— " — " — 1667. Krzysztof Wodziński Kan. Pozn.
~~Łotowicz~~ Łotowicz proboszcz zarazem Grębkowski.
za niego Kommendarz X. Adam Strachuński, razem
præpositus Oratorii S. Spiritus.

rodem z Latowicza

r. 1600. Vice-proboszcz X. Wojc. Hanowic (fundator Altaryi. Żył jeszcze w r. 1617, oddawszy swój majątek Kościołowi.

17

Do parafii należą: Łatowicz m.,
i wsie Iwowe, Jaliny Radzyńskie,
Rudzienka, Dembe, Czyżyny, Transbor, Wielin i Kamionka, ~~(1617)~~
Węzyczyn, Dąbrowka, Strachomin, Ole-

Oleszianka. (1617) Trędzbor

Wikarjuszy 3ch r. 1617: czwarty prepositus szpitala, piąty ~~te~~ fundator altaryi.

r. 1604. Proboszcz i Altarysta, wikaryusze 2, chociaż dawniej bywało trzech.

18

Hodie
Flic é f. t.
meg Dil.
Ipsum audi:

Wię chcemy
z. staj. nity-
mi Bogu-
słuchajmy.

Confessionalia nulla (1604) 19

20

Wikarjusze 1617. Jan z Latowicza, Woje. Kolkowicz, Woje. Paryszewicz, 4ty ~~Andrzej~~ Łobóz przełożony Kaplicy ś. Ducha.

W czem oddy-
chać –

Nie wyma-
ga pozbusz.
w czem. –

21

Znajduje się kilku ekskommunikowanych o dziesięciny. Jeden mieszczanin żyje w cudzołóstwie, mimo kilkokrotnego upomnienia 1607.

Takiej po-
wagi słu-
chać to ro-
zumien-
Czyż
To nie
To rozumne
posłuszeń.
rationabile
obsequium

22

W r. 1617. ani Kościół ani plebanja nie odbudowane.

[illegible]jąca-
nie uczonych
bo 1° nic nie
umiejąc —
zdrowego roz-
sądku nie mają

Ty sam wię-
cej umiesz.

Powaga
przyjemna

23

Kościołek S. Wawrzyńca (był niegdyś parafialnym, drewniany) zaniem Anna Xiężna Mazow. wystawiła nowy (1522)
Ma trzy ołtarze, z których dwa boczne mocno nadpsute, wielki drewniany. Cały grozi bliską ruiną
Oprócz ogrodu, niema tutejszy kapelan innego uposażenia; a nawet i ten chce mu odebrać proboszcz.
Wieżyczka na dachu. R. 1604 zarządzał tym Kościołkiem jeden z Wikaryuszów (X. Andr. Lobosius) i odprawiał dwie Msze na tydzień: w Niedzielę O Trójcy ŚŚ. a drugą pro deff. z fundacyi szpitalnej (1604). Po spaleniu kościoła paraf. tu się przez niejaki czas odprawiało nabożeństwo parafialne (1617)
Potem fundacye poznikały, sam zaś Kościołek opuszczony, tak iż tylko raz w roku na ś. Wawrzyńca odprawiało się tu nabożeństwo. (Wiz. 1667)

Szpital na ulicy Długiej, idąc ku Kościołkowi Ś. Wawrz.
po lewej stronie, wśród domów miejskich położony.
Oprócz ogrodu, niema żadnego innego uposażenia.
Ubogich obojej płci 11 utrzymuje się jedynie z jał-
mużny.
W obrębie szpitala Kościołek ś. Ducha, kosztem Xiężnej
Anny Mazow. wystawiony, drewniany, o jednym ołtarzu.
Zarządza nim jeden z Wikaryuszów (X. Andrzej Łobosius)
r. 1603 instytuowany przez Officyała Warsz. Ma dziesię-
ciny z dóbr Gniewany i Żaliny, dane temu Kościołkowi
w r. 1534 przez X. Woj. z Żaliny Łopieńskiego Dziek. Warsz. i Łu-
kowza plebana Latowickiego; za co obowiązany odprawiać
jedną Mszę de SS. Trinitate co niedzielę w Kościółku Ś. Wawrzyńca, a drugą pro
deff. na miejscu. (1604) Przed r. 1617 (zapewne wtedy kiedy

i Kościół parafialny spalił się, był szpital z kościółkiem.
~~Sam~~ Szpital odbudowany ~~Starosta~~ już był r. 1617 przez Sta-
rostę, i miał uposażenie procent od 300 flor., wypła-
cany przez magistrat. (1617) ~~Zadrządzający zaś szynie szpita~~
~~kaplica, ś. Ducha~~ Konsekracya tego kościółka odbyła się
dnia 8 Czerwca 1659 r. przez X. Tholibowskiego Bpa Pozn.
(1667) ~~W r. 1667. przystępowało 28 osób do bierzmowania~~
a rocznica ustanowiona na niedz. po oktawie Bo-
żego ciała (ib.) Tenże X. Tolibowski nakazał odprawiać za fundatorów
dwie Msze tygodniowo, ale w kościele parafialnym, bo
tu nie było apparatów, i lud mało uczęszczał (1667) ~~1638~~
X. Ad. Stachuński instytuowany tu d. 4 Listop. 1653 (Wiz.
r. 1667)
Wiz. 1667 r. powiada, że ~~niezaliczona~~ zabudowania dla ka-
pelana nie wykończone. ~~Ale~~ Że dla szpitala jest plac i
ogród, obsiewany przez przełożonego, że był przywilej Króla
Stefana, nadający jednego osadnika we wsi Strachominie, lecz
przełożony nie ma go w swem posiadaniu. Dziesięciny snopowe z pól zwa-
nych Kąty, we wsiach Gniewany, Dulimy i Rusin, i te pobierają się (1667)

25

O szkole wspomina dopiero wizyta 1617 r. że dobrze zbudowana i dostateczna liczba ~~sco~~ scholarium.
Rektor szkoły ma dziesięciny ze Storogroda, w Starostwie Osieckiem, lecz aegre solvitur. (1617)
Cantor et Rector scholae foventur. Est domus pro Rectore scholae nimis exigua. (1667.)

Leszno.

Dek. Błoński.

26

Wiz. Goślickiego 1604. 7. Leszno.

" Ściareckiego 1616. (s. 52.–53.) 3 Listop. 1616 r.

" – Święcickiego. 27 Stycz. 1670. (s. 596 – 599.)

Spencer

27

Kół paraf. p. t. ś. Jana Chrzc. wystawił ~~by~~ tedaszny Kościół X. Benedykt Żaboklicki Pleban Brochowa i Leszna, nowy, sosnowy, ~~ale~~ w r. 16~~16~~ jeszcze nie był konsekrowany. Wystawił go r. 1598 (na 18 lat przed Wizytą Szyszkowskiego, który tu w 1616 odbywał wizytę). Nabożeństwo odprawiało się za pozwoleniem bpa w niekonsekrowanym Kle. Erekcyi i fundacyi (dyplomów) nie było w r. 1604.)

Cyborium w Wielkim Ołtarzu. Ten jest murowany, pod wezwaniem Wniebowz. N. M. P.

Bocznych ołtarzy 3, bez fundacyi.

nb.
X. Żaboklicki żył jeszcze w r. 1616 bo X. Szyszkowski kaze się od niego dowiedzieć (na drugiem probostwie), czy w. Ołtarz był naruszony przy stawianiu Kła lub nie

Kollatorowie: Leszczyńscy, Wąsowscy, Okęnski, Mieczewscy, Łomiński, Bielicki (1616)

Do tej parafii należą wsie: Leszno, Kury, Zaborowo, ~~Bradudy~~ Biaduty, ~~Grandy~~ Grady. Łuszczewo większe i mniejsze, Bieniewo, Wąsy. Dziarnowo, Kochale większe i mniejsze, Wawrzyszew, Osiek, Lubiec, (Seroki, Gole(1)

(1) Wizyta 1616 w spisie [illegible] parafjalnych wsi opuściła te dwie; ale w innem miejscu mówi: Excommunicati in hac parochia: haeredes in Seroki, haeres villae Gole ... ob non solutionem decimarum." (~~Wiz. 1616~~, ~~[illegible]~~ Wizyta 1670 dodaje Pas molendinum. a Bieniewo do parafii Kamion, tak samo jak Wizyta 1604. Ciarnowy wszystkie należą 1670.

Leszczno 1481 kościół i spór o prawo prezentowania 28

1484. Piotr pleban A. K. W. t. I.

Szczęsna Okęcka z Sadkowic Podchorążyna Warsz. testamentem w r. 1619 sporządzonym przeznaczyła 300 Zł p. na godzinki w niedziele – i na szpital Zł p. 200 który dopiero miał być założony pod opieką bractwa Miłosierdzia S. Łazarza. A. K. W. XII 80.

Czy fundacya przyszła do skutku?

[illegible]

Leszno

29

Anno Dni 1557 die 27 Aprilis. Coram R. D. Joanne Vli-
nieczki Can. et Offli Vars... Hlis et Nlis D. Stanislaus Lies-
czynski plebanus (et hæres in Lieszno ex una, et Sebastianus Vązsow-
ski partibus ex altera talem inter se concordiam... de decima
manipulari oīs gr. et s. post hæreditatem villæ Vąssy prove-
nientem et ad eccliam par. in Lieszno et eius rectorem
spectantem (quam D. Sebastianus V. anno præterito cum kme-
thonibus suis vi et violenter recepit et... dnus Stanislaus L...
...ipsum cum cmethonibus suis censuris excommunicationis et
interdicti innodari ~~procu~~ curavit)... per medium Rndi et Vlis Dño-
rum Nicolai Kobilnierzki Præpti et Jeronimi de Sandomiria
Canti eccl. coll. Vars. amicorum, arbitrorum.... ~~fecisse~~ ad id
per eos... electorum, fecisse recognoverunt. Ita videlicet, quod
D. Sebastianus... pro decima per ipsum et cmethones suos
anno præterito... rapta, tenetur 8 sexag. gr. Dño Stanislao L...
quas... se submisit solvere pro Dnica Misericordia proxime
ventura, sub reincidentia in pristinas... sententias... Et ~~pro~~
~~mittit~~

amplius...
sese obligavit... (in eam decimam... non ingerere,... sed... libere permittere decimare absq quovis impedimento... dno Stano L..., singulis annis, sub censuris ecsticis et pœna vallata ac vadio centum sexagenarum... in eventum contraventionis... Renunciando omnibus exceptionibus, apellationibus, iuris remediis quibus vis. Praesent. b. Hlis Dnis Joanne Iasecz, Nicolao Sochaczoviano, Alberto Krepka Viccariis, Joanne Radomski, Joanne Jagoda, Felice Lownacki Altis (Stanislao Paschi (colleg. Vars.) Procuratore Cons. Vars., Nicolao Grochowski) prepto Blonenski, Stano Ribienski in Ribno, Stano Kocotkowski in Brzozowo Plebanis. Ac me Barthol. Sochacz. Nrio Cons. Vars.

A. K. W. A. 39. f. 24.

Rkps 6946 II

Anno Dni 1571. d. (1) Januarii. Coram R. Dno Joanne Vlinieczski Can. et Off. Vars. in meiq notarii publ. ... praesentia N. Nicolaus filius ol. N. Joannis Vothczik Lesczinski in Lesszno, ac aliorum bonor. ad id adiacentium sortis suae haeres... donat Jusp. Apsentandi eccliae par. in Lesszno pro interesse suo, respectu aliorum patronorum eiusdem eccliae, cum omni iure, dnio etc. N^li dno Casparo Vąssowski, in Vąssy haeredi et ipsius legitimis successoribus, perpetue et in aevum, omneq ius suum... in ipsum Dnum Vąssowski transfudit... N. D. Caspar Vąssowski... acceptavit... Et... R. D. Offlis ...admisit... et approbavit.

Akta Kons. Warsz. ks. 39. fol. 447.

(1) W ~~akcie~~ oryginale nie wyrażono daty; ~~ale sam~~ lecz sam akt ~~niniejszy~~ zapisany jest po 15 ~~Sty~~ a przed 30 Stycznia, bo ta jest data aktów ~~poprzedz~~ idących przed i ~~tego~~ ~~następującego~~ po niniejszym.

Leszno 31

A. D. 1571. d. 15 Jan. N. Nicolaus fil. ol. Joannis Vothczik Lesczinski in Lessno ac aliorum bonorum adiacentium sortis suae haeres... donavit iuspatronatus Eccl. par. in Lessno pro interesse suo respectu aliorum patronorum Nli D. Casparo Vąssowski in Vąssi haeredi et ipsius successoribus perpetue...

A. K. W. l. 39. f. 447.

Między Wiełkb. X. Pawłem Wierzbickim Pleb. Kap. i Leś. z iedney a Ichmciami P. Andrzejem Ponętowskim Podkom. Łęczyc. y Panią Anną z Buzenina Ostrokonską Małżonką JegoM. z drugiey strony stało się takie postanowienie. Poniewasz to constat że dziesięcina Snopowa zawsze antiquitus Kściołowi Leszczynskiemu y iego Rektorowi po poddanych do maiętności Leszczynskiey należących (ktorey antecessorowie X. Wierzbickiego y ad praesens X. Wierzbicki był y iest in usu) należała, y IchM. tesz P. Podkomorzy społnie z Małżonką swą nie chcąc w tey mierze praeiudicium iakiego Kściołowi Leszczynskiemu y ad praesens Rectorowi iego uczynić, ani w tym conscientiey swoiey onerować, ducti zelo erga Ecclesiam Dei... benevole pozwalaią, y tą Interceisą perpetuis temporibus obliguią się, zupełną dziesięcinę Snopową omnis grani et seminis po rolach poddanych swych wszystkich do maiętnosci Leszczynskiey należących, tak borowych iako y przy wsiach abo do siedlisk należących, mianowicie po Lesnie, Grądziech, Kurach, Zaborowku Lubcu Powąskach y coby smy potym przykupili, y do tey maiętnosci przyczynili,... dawac, y do uzywania puscić, iakosz exnunc puszczaią y pozwalaią, nic sobie w tych dziesięcinach nie zostawuiąc, na uzmnożenie chwały Bożey. Ea tamen conditione: Naprzod, aby Xr Pleban Leszczynski wczas, kiedy dadzą znać to polu,

(a nie

a nie w gumnach, nie mięszaiąc im zboża po sąsiekach, wytykać. Do ktorey dziesięciny według dawnego zwyczaju powinni będą poddani ducusam propriis curribus ad horreum plebanale. Druga: aby Plebani Leszczynscy... dziesięciny JeoM. X. Bpa Pozn. pieniężne według dawnych kwitow zastępowali. 3a gdy damy za tęż dziesięcinę Xdowi Leszczynskiemu tak wiele gruntu, ktoryby był aequivalens tym dziesiecinom, powinien będzie nie tylko X. Wierzbicki, ale y successores iego ustąpić tych dziesiecin, cum consensu tamen et approbatione Loci ordinarii JeoM. P. Podkomorzemu y Małżonce JMci. A co się tknie dziesiecin snopowych folwarkowych, poniewasz JMPan P. Podkomorzy z Małżonką swą ieszcze się dobrze nie obaczyli y z sąsiady ieszcze się nie uspokoili, obiecuią iednak suo tempore o tę dziesięcinę się zgodzić, albo ią tesz potym iako się obaczą de facto puścić X. Plebanowi. Co dla lepszey wiary y statecznego utwierdzenia obiedwie stronie obliguią się praesentibus te wszystkie conditie zachować sub vadio 600 flor. pol., y tę Intercizę, czas sobie wolny upatrzywszy, powinni będą do Akt Consistorskich Warsz. albo tesz Grodzkich ingrossować y onę między sobą roborować. A tu dla lepszego świadectwa etc. Dz. s. w Lesznie d. 21 Marca R. P. 1621. A. Pongtowski z Grobut. A. z B. Pstrokonska. X. P. Wierzbicki (LL. 35.)

f. 4. w. XII. 1724-1725.

Rkps 6946 II

33

(r. 1616. semifracta)
Leszno. ~~Cr~~ Krzyż srebrny z gwiazdkami pozłac. Pacyfikał srebrny cum sede ex auricho.
Krzyż alabastrowy z 4 ewangelistami, ze srebra.
Monstrancya miedziana pozłac. Kielicy sreb. 3. (1604.)

W r. 1617 Monstr. ta sama. (1670 już srebrna)
cum fuis sacculis
~~To~~ Ciborium 2 pixides parvas (srebrne, (większa z cyny) et 4 cum poculis ad ablutiones argenteis.
Oprocz powyższych trzech kielichów starych, przybył nie dawno przed r. 1617 jeden nowy. drugi dał X. Jan Czarnecki Wikar. Warsz.

R. 1670. kiel. sreb. 3. Krzyż 1. Puszka w cyb. pozłocista, Turybularz – Lampa przed SS. Ampułki 2 sr. Miseczka do Chorego. Wotów 30. Korony 2 sreb. białe – Promienie nad głową N. M. P.

Z Wizyty Święcickiego:

Kościół pokonsekrowany 16 Czerw. 1642 przez X. Jana Baykowskiego Suffr. Pozn. Anniv. Dnia IV post Pentec.

Prob. X. Łuk. Chojnacki instit. 20 Grud. 1658. wybudował własnym kosztem plebanję i zabudowania gospodarskie.

Ad cornu Evang. prope Sacrist. ~~[illegible]~~ ołtarz S. Anny, obraz stary. Z przeciwnej strony ołtarz P. J. Ukrzyż.

Te Ołtarze w ~~[illegible]~~ presbyt. odgrodzone kratkami.

Kaplice dwie: jedna od północy Leszczyńskich z obrazem M. B. – druga Dziedziców Leszna z obrazem M. B. Bolesnej.

Ambona w presbyterium nowo wybudowana.

Zam. organów positivum bonum sex vocum.

Organarius fovetur, qui et munus Baccalaurei exequit.

Cantor fovet.

(prædium) zwany poświątne

Uposażenie Plebana. Folwark z zabudowaniami ogrodami, ła-
kami i dwóma zagrodnikami (hortulanis).(1) Dziesięciny snopowe z pól
we wsiach: Leszno (cała [illegible]) præd. et villa, Kury prædia, Zaborówko præd. et vill., ~~Łuszczewo~~ (~~większe~~), ~~[illegible]~~ Białuty (mniej i większe) ~~(? Bra-
tuły)~~ w trzeciej części (4) Grandy (Grądy) pewna część, bo resztę
pobiera bp Łoszu, ~~a w r. 1670 ...~~ połowę z Bieniewa w parafii Kamion
pod Wyszogrodem, - z Wawrzyszewa, Osieka Lubca. Lecz
te po większej części nie są oddawane;(2) dziesięcina
pieniężna ze wsi Wąsy także nie oddawana (1604)(3)
Wolny wrąb dla siebie i swych poddanych w lasach Leszna i Za-
borówka, przyznany wyrokiem Kons. Warsz. (d. 29 Kwiet. 1530) Święcicki.

(1) W r. 1630 Adam Sieczewski do tych gruntów dodał jakieś pole (certa
pars agri), a przed r. 1670 Woj. Mokronowski Wojski Warsz.
dał proboszczowi także jakieś pole z obsiewem i parę wo-
łów na utrzymywanie organisty (Święcicki)

(2) z Wawrzyszewa, Osieka i Lubca dziesięcina gdzieindziej była odda-
wana (1616)

(3) Wyrokiem Trybun. Piotrkowskiego r. 1643 przyzna-
na ~~pien.~~ snopowa i pobierał ją prob. r. 1670.

(4) Wyrokiem Kons. Warsz. przyznana snopowa z całej wsi i była oddawana 1637, 1670.

Proboszcz utrzymuje 2ch Wikaryuszów, a ci pobierają dziesięciny z pól we wsiach Ciarnowo i Rochale mniejsze i większe (1604)

W r. 1616 już był tylko jeden Wikaryusz Stanisław z Wiskitek.

1670 r. z Rochala mniejszego i mniejszego snopowa (1604 ~~1639~~ - ~~1670~~.

z ~~Ciarnowo al.~~ <u>Chrapkowa Wieś</u> alias <u>Ciarnowo</u> i <u>Ciarnow Uliaszowo</u> płacą snopową; Inne Cziarnowy (t. plewino, t. Wilkowe) choć należą do tej parafii lecz nie płacą.

Na wizycie 1670. Proboszcz oświadczał, że mu się należy dziesięcina z 2ch wsi do parafii Kamion. należących t. j. z Bieniewa i ~~Arckr~~ Arciechowa ale dowodów pewnych nie postawił.

R. 1670. Proboszcz dla trzeciego zagrodnika postawił dom - obsiewali unum mansum agri i robili po 3 dni pańszczyzny.

Zapis kto.	gdzie lokowana	kiedy	ile	Potwierdzenie zapisu	Inne wyroki.
X. Jan Czarnowski (+) Wik. Warsz. na śpiewanie Curam de B.V. dieb. Dom. et festiv. i 4 msze rocznie.	na Chrzanowie wsi dziedzicznej ~~swojej~~ u Marcina Chrzanowskiego.		40 flor. od kapitału 500 fl. poł.	pobiera Prob. (+) R. 1617 dał kielich X. J. Czarnecki Wikar. Warsz. (1670.)	
Bartł. Wąsowski. na mszę: de B.V.M. we środę i de Requiem w piątek i litanie de Nom. Jesu et de B.V.M. co tydzień.	na Zaborowku u Wojc. Mokronowskiego Kaszt. Rawsk.		46 fl. od kap. 700 fl.	w Grodzie Warsz. 1632.	p. Mokronowski nie wszystko wypłaca. 1670.

37

Prob. A. Żaboklicki w r. 1598 r.
wystawił Kł. – był 1604.
Proboszczem był razem w Brochowie
r. 1617 X. Paw. Wierzbicki, pleb. w Kampi-
nosie i Kanonik Kol. S. Jerzego w Krak.
ma 2ch wikariuszów.

38

r. 1618 był w Lesznie proboszczem
X. Paweł Wierzbicki kan. S. Jerzego
na zamku Krak. D. 22 Września 1618
r. otrzymał 80 fl. na reparacyę kościoła od exekutorów te-
stamentu po X. Mateuszu Leszczyńskim
Altaryscie Kolleg. Warsz. a 20 fl. na
Anniwersarz za tegoż X. Mateusza
przez rok. A. K. W. XII 45.
ob. L.

39

Vitrici Ecclies 2 a parocho electi. 1604.

Ciborium extra Ssm. altare 40

incomodo et obscuro loco. duobus loculis distinctum, in quorum uno altare portatile
~~tabernaculum argenteum majus~~
consecratum incrustatum corporali consecrato, supra quod custodia, seu taber-

naculum argenteum majus, cum sede stannea. absq conopeo

Podobnie i w Tarczynie
w Sokhacz
W Ciborium portatile
Tabernaculum = monstrancya

41

Dzwoni z ditum
2 razy na
salut. Angel.
t.j. rano i wieczor
1603.

Ołtarze
Wielki.
Kopytowskich } bez
Dobroszewskich } alta. [illegible]
upadły.
Duraczowskich

42

Missale Rnum. Agenda Povodovii. Gradua-
le Missali Rno accomodatum. Antipho-
narium. Psalterium. Agenda antiqua.
Breviar. Cloc. Opera Stan. Socolovii
Missalia Posnan. 2. Fortalicium fidei.
(1604)

~~Płeć męska
nie tylko obciążona~~

Przy kropielnicach 43

zawsze kropidło winno być.

R. 1670. Inwentarz. 44

Wołów par 2. gęsi 10. Kur 12

Krowy 4. świń 5.

Łuszczew większy ~~pow.~~ par. Leszno. 45 ob. Błonie.

Szkoła.

Rektor pobiera dziesięciny ze wsi Łuszczewo mniejsze (1604.
R. 1670. spełniał organista obowiązki nauczyciela.

O szpitalu niema mowy ~~ani~~ w wizycie r. 1604 ani 1616.

Lewiczyn

47

Lewoczyn.

48

Grot, czyli Groto Sędzia Czerski, świadek na dyplomii Bolesława Ks. Czerskiego z r. 1297. Kryszcz. I. n. 86.

Lewiczyn. 40. ~~275~~

około lat z 1512–1514. ~~Są~~ dziedzicami Lewiczyna byli dwaj ~~bracia~~ Lewiccy, jeden Jan, drugi Tomasz. Ten ostatni był razem proboszczem Lubieszczynym (ob. Grodziec). W r. 1625 jest Lewiczyn w rękach Anny z Oborskich Odrzywolskiej, wdowy po Piotrze, ob. Grójec.

Lewiczyn.

Akt z d. 26 Sierpnia 1569 r. V. D. Laurentius Golian Pleb. Levicz. satisfaciendo concordiæ inter se et Discr. Joannem Lewicki Cler. Min. Ord. initæ super Eccl[esi]a par. in Leviczino, tenetur 30 sexag. gr. annuæ pensionis singulis annis ad vitam ipsius Joannis L. solvere, .. Quas 30 sexag. obligavit se et successores suos ex proventibus Eccl. Par. Levicz. incipiendo solutionem a festo S. Martini an. 1572.... Et hic idem N.N. DD. Bartholomæus et Raphael Levicki patroni Ecclæ præfatæ in præsentem reservationem annuæ pensionis consenserunt etc. A. K. W. l. 39. f. 417.

Jan ok. r. 1566. 50

~~Jakob~~ Warpęsz † ~~przed~~ zostawił

~~Cum viderit is abannis. decret.~~

swój majątek synom Jakobowi i

Piotrowi. A. K. W. l. 39. f. 357.

51

In n. P. et F. et Sp. S. A. Ja X. Jan Koczonowic z Jędomierza pro Anno Dñi. in Lewiczyn bacząc się bydź człowiekiem śmiertelnym, wyznawam, iżem wiarę świętą Katolicką takem trzymał przez cały czas żywota mego iako trzyma Kościoł S. Rzymski. A iż bacząc się bydź chorym na ciele, ale zdrowym na umysle z łaski Bożei dispositią czynię rzeczy moich w tey wierze S. umieraiąc. Naprzod P. Bogu duszę polecam którego m niegodnym sługą przez te czasy był. A ciało ziemi które proszę aby do Kościołk Lewickięm uczciwie pochowano. A iż X. Pleban Lewicki Joannes Badowski winien mi 61 zł. polskiej monety, każdy złoty licząc po gr. 30 za służbę moię z których wytrąciwszy na kapłana, który odprawował y odprawować będzie na mieiscu moim według rachunku Executorow testamentu mego Naipierwei 10 Zł. na Antependium Na pogrzeb zł. 20. Bakałarzowi kopę (groszy) Kantorowi złoty. Kampanatorowi pułzłotego Chłopiętom szkolnym co będą dzwonić gr. 12. Od sukna kopę ubogim kopę do Klasztoru S. Troice w Łowiczu Fratribus Ord. Praedic. zł. 7 na Msze Bratu memu

rodzo

rodzonemu (:) Gruglowi który mieszka w Szydłowie murowanym 100, a czterydzieści zł. Bratankom, które (pieniądze) są u Sekty Jana Mieszczanina Kozińskiego na pewnych rolach warowane y w xięgach zapisane Falendyszu czarnego łokci 7 dzieciom Brata mego Delią falendyszową lazurową, przodki kitaiką brunatną podszyte a ostatek bagazia zastawną od b. Juskiego we złotych ~~25~~ dwudziestu piąci tymże bratankom tak też Czamarę czarną falendyszową z aftkami srebrnemi których tylko para bratankom, pościel które podusżki trzy pierzynka pierznik. Te rzeczy wszystkie mają iść w równy dział tak między bratanków y bratanki utriusq sexus Sukmie 3 stare na dispositią X. Plebana. Koc z xięgami Brzeskiego X. Plebanowi Lewickiemu Płocienko Tureckie nie podszyte z prześcieradłem do Kościoła Kozińskiego do s. Anny. Tych moich rzeczy dispositią polecam Exekutorom Testamentu mego et„ (które niżej) To się stało w Lewiczynie w domu Mikaryjskim die w pierwszy czwartek po Wielkiej Nocy An. D. 1623.. X. Jan Koczonowic. Fr. Joannes Badowski Pleb. in Lewicz. Mik. Warszewicki z Warszewic. Wojciech Zaborowski."

A. k. W. XII 276.

400 fl. 52

Actum ibid. fer. 6. in crastino festi Nativit. B. V. Mariæ An. MDCL. Comparens idem qui supra ... recognovit. Quia ipse ~~summam~~ Rndo Joanni Badowski Parocho Levic. nunc et pro tempore existenti summam 400 fl. pol. in bonis suis hæredit. vil. Lewiczyn, Terræ Cernen. Distr. Grodecen. ... na Wyderkaff ... inscribit ... A qua summa ... censum ... quotannis per 28 flor. pol. pro festo S. Martini etc.

fl. 300

Actum in arce Cernensi fer. 3. in crastino festi S. Laurentii M. Anno Dni MDCXLVIII. Comparens... Gnsus Theophilus Grzybowski, olim Theophili Grzybowski Succamerarii Terrae Cernen. filius... recognovit, quia ipse, recepta ex manibus Rndi Joannis Badowski Parochi Levicin. summa 300 flor. pol... quam a Gnso Joanne Oborski, olim G. Procopii Oborski Subdapiferi Terrae Cernen. filio, dono perpetuo ad ornamentum ecclie ejusdem, juxta Loci Ordinarii dispositionem repetendam quaesierat, nunc eandem summam... in bonis suis haereditariis villae Lewiczyn... na Wyderkaff... inscribit. A qua... summa submisit se... censum annualem ecclesticum... per 21 flor. pro quolibet festo S. Martini Pont. ad manus... Rndi Parochi Levicin... exsolvere... ~~sub vadio 300 flor~~ etc.

Actum

53

Act. in arce Cernensi sabbatho post fest. Circumcisionis Christi Dni Anno MDCXCII. Gnsus Jacobus Zbroski Gnsi Joannis Zbroski filius.. recognovit, quia ipse levata de manibus Successorum olim Gnsi Alexandri Wysocki summa 100 fl. pol. per eundem olim Al. Wysocki ecclesiae Levicin. legata, eandem Adm Rndo Andreae Godkowski Decano Grodecen. Parocho Levicin. eiusq. succedaneis parochis .. na wyderkaff. super Bonis suis Gnizicewice pro crastino festi nativit. S. Joannis Bapt. proxime venturo, una cum censu per 7° quotannis pendendo.. solvere .. assecurat.

(X) Kontrakt zaś, o którym mowa w niniejszym akcie, opiewa, że przez dekret grodu Czerskiego polecone było Wawrz. Dąbrowskiemu podnieść summę 10,000 złp. z dóbr Lasomina Cieciszewskiego podczaszego Liwskiego i połowę tej summy ulokować na innych dobrach dla sukcessorów Anny Latowskiej, żony Wawrz. Dąbrowskiego. Dąbrowski zaś ~~zaś~~ obie połowy, t. j. jedną po żonie, drugą swoją własną wypożycza X. Opatowi na Boglewice na procent 5% w monecie złotej i srebrnej („rachując czerwony złoty po złotych 14 bez gr. dziesięciu, „taler bity po złotych siedmiu także bez gr. 10."), zastrzegając że 5,000 ~~oddanie~~ Opat ~~sobie~~ za rok Wawrz. Dąbrowskiemu; drugie zaś 5,000 ulokuje na Skurcu dobrach jego brata, Tom. Dąbrowskiego Komornika Liwskiego. Gdyby zaś w termi- nie Opat się nie uiścił, tedy przyrzeka swoją wieś Ługową Wolę ~~dać~~ (w ziemi Czersk. powiecie Wareckim) dać w zastaw na 3 lata. (Kopia w Descriptio etc.

Act. in ar. Cernensi sub celebratione Terminorum querelarum Iudiciorumq Causarum officii Castren. Capitan. Cernen. fer. 5 ipso die festi Divisionis SS. Aplor. Anno MDCC.
... Gnsus Laurentius Dąmbrowski, olim Alberti filius... Verill... Ioanni Bogdanski Can. Vars. Praep. Levicin. eiusq successoribus Praepositis... de summa 5000 flor. pol. sibi ... per Ill. ac Rnd. Stanislaum a Boglewice Boglewski Abb. Plocen. Gnesnen. Vladislav. Canicum, Secretarium S. R. Mtis... contratu... de... d. 4 Decembr. a. 1699... (x) una cum provisione annua... assecurata,... una cum iure advitalitio super praenominatam summam... cedit et condescendit... et in personam... Rndi Bogdanski... totaliter transfert... et Verill... Ioannes Bogdanski... recognovit, Quia ipse inhaerendo inscriptioni suprascriptae, sibi, ... ecclesiae Levicin... factae... in recompensam... submittit... se... duo Sacrif. Missae in qualibet septimana pro Ctâ G. Łatowska, Laurentii Dąmbrowski consortis, et animabus in purgatorio ~~detentis~~ existentibus... in Eccl. Levicin. absoluturum perpetuis temporibus

Actum in arce Leruensi fer. 3. post fest. Divisionis SS. Aplor. Anno MDCCII. . . comparens Gnsus Severinus Sezranowski bonorum Widowo, Podlesia Sortium Suarum hæres... recognovit. Quia ipse iam exnunc et de facto Adm Rndo Vicario Levicin... eiusq successoribus... debet,.. na Wyderkaff summam 1000 flor. pol.... cum censu annuo per flor. 7 a quolibet centum... et assecurat. In vim cuius inscriptionis.. Vicarium... obligat, ut unum Sacrif. Missæ in qualibet septimana.. pro animabus sui Recognoscentis, et Consortis suæ totiusq Domus absolvat et pro eisdem animabus ex ambona commendatio fiat. Ad quam obligationem Perill. et Adm Rnd. Joannes Bogdanski Can. Vars. Prep. Levicin. consentit et.. Vicarium...submittit... etc.

55

Act. in Cur. Reg. Zambrovien. fer. 2 ~~post~~ in Crastino Circumcisionis Christi Dni, Anno MDCCXIX.
Anna Babecka seu Zbierzchowska Succameraria Lomzen. summam 1,000 flor. pol. in Bonis suis Grotowo Nagorne, seu sorte Bogdańskich inscribit et applicat Ecclię Levicin. cum obligatione unius Missę sacrif. in septimana, qualibet feria 4, ad altare S. Caietani, pro defunctis.

56

ob. w arkuszach

57

Descriptio status eccliae par. Levicinensis, ejusq Beneficii ex mandato Ill... Adami de Kostkowo Kostkowski Eppi Philadelphien. Suffrag. Luceorien. etc. per Ducatum Mazoviae cum plena eppali potestate vices gerentis post generalem Visitationem peractam an. 1718 die 29 Octobris fol.

<u>Descriptio stat.</u> wymienia aż 6 bractw przy kościele Lewiczyńskim: 1) Różańca N. M. Panny, 2) Różańca ś. N. Imienia Jezus 3) Najśw. Sakramentu, 4o Niepokalanego Poczęcia 5o S. Izydora oracza 6o Bractwo Szkaplerza ś. za pozwoleniem OO. Karmelitów nadał

Dla tych bractw są odpusty: we wszystkie święta Pańskie, jako to: Boże Nar. Nowy rok, Trzech Króli, Zmartwychwst. Wniebowst. ~~nawiedz~~ Ziel. święt., Znalezienie i podwyższenie ś. Krzyża. Również w święta N. M. P. jako to: Oczyszcz. Zwiastow. Nawiedz. Wniebowz. Narodz. i Niepok. Pocz. i to ~~każda~~ pierwszą niedzielę miesiąca. Patronami tych Bractw są: śś. Piotr i Paweł, ś. Anna, ś. Bartłomiej Ap. i ś. Mateusz Ap.

Jest też odpust zupełny dla Braci i Siostr na Ś. Izy-
dor 11 Maja i w godzinę śmierci za wzywanie Imie-
nia Jezus.

Przywiley papieski Klemensa X. 59
dat. Romae 10 Mar. 1673. dozwa-
lający wybrać bractwu 4 Dni
w roku, a bractwo ma sesyj.
W Album ostatni rok jest 1777.
w którym się jeden tylko zapisał
dziad ze szpitala. (Mendicus de xeno-
dochio).

Lewiczyn.

Br. S. Izydora wprowadzone 7 Maja
1673. za X. Andrzeja Gorkowskiego
przez X. Kazim. Swierczewskiego.

Odpusty: 1) ŚŚ Piotra i Pawła.
2) Ś. Anny. 3. Ś. Bartłomieja
4. Ś. Mateusza.

Zupełne: na Ś. Izydor, przy wejściu
do Brac. i w godzinę śmierci.

ku. 1. 60

Xięga cudow y Łask, ktorych doznawali y podziśdzień doznaią tak wiele ludzi, ktorzy się w rożnych utrapięniach ~~do~~ uciekali do Najśw. Boga Rodzicy... tu w Kosciele Łzawiczynskim zostaiącej — do oprawy podana przez Xiędza Jędrzeia Rykalskiego Kapellana y sługi niegodnego ~~teyże~~ tejże Matki Nayśw. Roku 1706. in fol.

Na trzech pierwszych kartach mieści się treść wszystkich cudów i łask, które ~~na~~ ~~kommissyi~~ były przedstawione delegowanej kommissyi, do sprawdzenia cudowności obrazu. Po tem Krotkie zebranie cudów y Łask zeznanych pod przysięgą na pierwszej Kommissyi Roku 1678 w dzień SS. Apostołow Piotra y Pawła y w insze dni cztery, ludzi dorosłych. Swiadków przesłuchanych było 50 takich, którzy ~~albo~~ dla siebie, albo dla rodziny, albo

albo wreszcie dla dobytku swego doznali jakiej łaski.
Potem następuje Krótkie zebranie Łask N. Panny Maryey
w Kościele Lewickim w drugiey Kommissyi zeznane
w dzień ŚŚ. Apostołów Piotra i Pawła 1679 r. – ludzi
dorosłych. Tu świadków dwunastu. Następuje znów
Krótkie zebranie cudów etc. w pierwszej Kommissyi
1678. i ~~w~~ w drugiej 1679, gdzie się znajdują zeznania
o cudach i łaskach N. Panny względem dzieci. Na
pierwszej Kommissyi było zeznanych cudów takowych 33;
na drugiej 11. ~~Dalej tytuł~~ Opis ~~tych~~ wszystkich dotąd
wymienionych zajmuje 8 kart. Następują cuda po
Kommissyi 1678 r. Na wyraźne Rozkazanie Ich Mciów
XX. Kommissarzów te łaski zeznane pod przysięgą...
spisane krótko przez mię X. Andrzeja Gołkowskiego
Plebana Lewickiego 1678. die 3 et 4 Julii. Osobno spi-
sane

Cu 2

spisane cuda względem dziatek. Po nich Krótkie zebranie ... pisane przez mię X. Andrzeja Godkowskiego, y przez JMX. Kazimierza Podkańskiego Promotora Bractwa y przez JMX. Bartłomieja Knapiusza Spowiednika, y przez inszych Kapłanów począwszy od r. P. 1665. a mianowicie. które w Kommisyach nie są zeznane. ~~Widocznie~~ tu są ~~już~~ zeznania nie jedną ręką spisywane ~~cuda fakta spisywane po kilkunastu latach spisywane~~ już po Kommisyach, bo i ~~nat~~ pismo jest jakoby w dalszym ciągu i fakta dopiero ~~nie~~ ~~zawsze~~ idą w porządku przy końcu chronologicznym. aż do r. 1697. jest ich przeszło 510. potem uzdrowienia dzieci ~~około~~ przeszło 270. Ta część ma kart 42 i rejestru kart 8. Tu następuje przerwa. Od roku bowiem 1697 zaprzestali tutejsi proboszczowie spisywania przez lat kilkanaście. ~~Nie~~ Nawet X. Rykalski, który dotychczasowy spis X. Godkowicza dał oprawić, żadnego śladu

du nie zostawił. Zaczynają się na nowo dopiero od r. 1715.
~~Wyrażenie~~ Po spisie X. Godkowskiego idzie nowa część
w książce tej p.t. Wyrażenie cudów... po objęciu niegodnego
Urzędu pasterskiego 1715 in festo S. Catharinae V. et M. pi-
sane przezemnie Sługi (sic) przysięgłego tejże N. Panny, Pani
nieba i ziemi X. Kaz. Mik. Świerczewskiego P. L. mpp.
Tu już rzadziej spisywane są cuda, bo od r. 1715 do 1728
t. j. do wizyty Libowitza jest ich 18; od r. zaś 175.. t. j.
do Wizyty Grzegorzewskiego nic nie wpisano, tak iż
podpisy obu Wizytatorów bezpośrednio idą po sobie,
jako dowód, że księga ta pokazywaną była na wizy-
tacyach generalnych. Potem jeszcze opisana przygoda Antoniego Za-
borowskiego i uzdrowienie jedno w r. 1653 d. 13 Paźdź. ręką
Księdza Ant. Wilskiego tutejszego proboszcza wpisane. Część
ta mieści się na 4ch kk. dalej papier czysty.

la 3. 1678 62

Pomiędzy tymi, którzy ~~w pierwszym dnia~~ przed Kommissyą stawali, ~~świ~~ znajdujemy świadka 15go. „Wielebny X. Stanisław Łapczyński Pustelnik z Góry z Wieczernika chorował na gorączkę pięć dni; ból ciężki opanował mu wszystka głową, potem przemknął się w pódgłowy i ztąd nastąpiwszy w oko, tak bardzo że mało nie wycisnął oka, lekarstwa nic nie pomogły, sen odiął, ofiarował się we czwartek, chcąc być w Lewiczynie w Niedzielę, tedy usnął i śpiąc choroba zginęła. Tenże nagle przy obiedzie zachorował na nogę tak bardzo, że go ledwie na łóżko zaprowadzono, i dał znać na Kalwaryę że kazania mieć nie może; ale X. Brodowski rzekł. ofiarujęż go ja do Lewiczyna, będzie zdrów, y tak zaraz momento ozdrowiał i poszedł kazać".

Świadek 32gi

Świadek 32gi. „Sławetny P. Mikołaj Knapiusz Burm-
Grodziecki" uzdrowiony z bólu głowy mocnego który mu aż
mowę odjął; po drodze do Lewiczyna.

Św. 38y Imć Pan Franc. Grzybowski Podstoli czerski... zeznał,
„że nieboszka ś. pamięci JejMść Elżbieta Grzybowska Podkomo-
„rzyna Czerska 2o nuptus w Grójcu, w Sklepie oglądała wi-
„no, a gdy kazała świdrem wiercieć, świder przeszedł na
„drugą stronę, wino ciec poczęło a świeca zgasła. Ledwo w pół
„godziny ognia przyniesiono. W takim razie sama będąc w piw-
„nicy, krzykuje, ofiarując przypadek ten N. Pannie. Wino ciec
„przestało. Ona rozumiała że cale wszystko wyciekło, aliść jak
„zaświecono, żadnej szkody nie było, ale wszak wino zo-
„stało jako i przedtem było.

W liczbie zaś cudów spisywanych po kommissyach czytamy:
„~~Zofia Szczerbikowa~~ № 17. „Z Małej Wsi siostra Aleksego Toczka zara-
ziła się chorobą francuską, sine culpa (bez winy), która tak śmierdzia-
7+/ X. Gołk. „ła, że lud od niej uciekał i musiała na mrozie leżeć. Ofiarowałem
„ją sam i prętko przyszła do zdrowia." Było to około 1673 roku № 38

ku 4. 63

Nr 38 „Młynarkę Lewicką O. Stanisław Pustelnik w ciężkiej chorobie ofiarował, Mszę ś. za nią mając, o której już byli zwątpili, ale prędko nad nadzieję przyszła do zdrowia"

Nr 52. „Małżonka P. Grigla Złotnika Cechmistrza, który sukienkę srebrną na obraz N. M. Panny zrobił w Warszawie zachorowała. Ofiarowana ulgę uczuła zaraz i ozdrowiała. 1678. 23 Aprilis."

Nr 57. ~~Jm~~ P. Anna Radoszkowska podczas powietrza w Tarczynie Dziecię zapowietrzone do siebie wzięła." Jednak nikt w domu nie umarł. ~~Dzieło~~ Fakt ten zapisany ~~bez~~ ~~obok~~ między innemi z r. 1678.

183. Ja Jan Stanisław Zamojski, jadąc na pospolite ruszenie z p. Grabowskim wujem moim przeciw Szwedom, tu przed obrazem N. Panny brałem błogosławieństwo w Lewiczynie. Gdy przy rozgromieniu naszej chorągwi od Szwedów, mało nie się im dostał w ręce, jednak zdrowo od nich za łaską N. P.

N. Panny wyszedłem, kilka razy tak z spadu, jako i od strzelby o trochę nie przebity. Teraz znowu 3 razy we śnie upominała mię taż N. Panna, gdym nieczystości grzech chciał popełnić."
Także gdy bydło przeszłego roku chorowało, jam je ofiarował, zdrowe przy łasce B. za przyczynią N. Panny. 1681 w dzień N. Panny Zwiast.."
Wypiszemy tu jeszcze prawdopodobnie własnoręczny Antoniego Zaborowskiego przygody opis:
„Ja Antoni Zabo- etc. ob. w arkuszach -

Rapp. X. Osmańskiego Prob. Lewicz. do Kom.
Obw. Warsz. d. 26 Wrześ. 1820.

Że od wieków należała się dziesięcina Xdzu par.
z Lewiczyna wytyczna. W r. 1673 zamieniona
została na ziarnową (Dekret w Prokuratoryi hypoteki złożony)
t. j. że dwór wybierał od włościan a sam odda-
wał w ziarnie żyta k. 20., pszen. k. 2., jęczm.
k. 10., owsa k. 6., grochu k. 2. nullis exceptis
calamitatibus. Układ ten trwał przez 125 lat.
R. 1798 za nastaniem rządu prus. według
ugody, każdy włościanin zobowiązał się
płacić Xdzu po Zł. 17. g. 22½ a dwór Zł. 100.
i tak trwało do r. 1818 inclusive
Gdy nastąpiła Kommissya delegacyjna do spisu
majątkowo Klntych podano tę opłatę. Po tym akcie
p. Bedliński dzierżawca Lewiczyna podał do akt
zażalenie, że gdyby wytknął gromadce dziesięcinę tobie

aby mu się zwróciło Złp. 100 i nagrodziło i
przed drugą Komissyą Delegacyjną do układu o
dziesięcinę oświadczył, że Złp. 100 dalej pła-
cić nie będzie - i ~~pr~~ do r. 1820 nie płacił

~~Na mocy~~ Pomimo ukazu 1817 (że dwór od włościan
nie ma wytykać) stanął (w 1818) układ: między dworem a włościanami
Włościanie zobowiązali się każdy po 2
korce bez 4ch miary żyta dworowi, a dwór
miał według układu 1673 ~~płac~~ dawać
proboszczowi - ~~ale~~ ~~do~~ do r. 1820 ~~ale~~ nie
oddaje p. Bedliński.

Komisya Wdztwa Mazow. Wydz. Oświec. 65

d. 28 Lipca 1823. zawiadamia Prob. w Le-
Nro 3496.
wiczynie iż planem Klassyfikacyjnym sza-
cunku dóbr Oddzywodka i Szalesia d. 30
Maja 1821 w Trybun. Warsz. Wydanym,
przysądzono Xdowi w Lewicz. 2,000 zł. z
prowizyami za lata przeszłe w ilości
Złp. ~~200~~. 210.

Na zapytanie Komisy. W. z d. 22 Wrześ. 1820. Nro 1086.: iaka może być wartość wotów, które są przez dozór Kłny zaprojektowane na opędzenie kosztów reparacyi wieży Kłnej Prob. odpowiada:

wotów w kształcie tabliczek	sztuk	6.
" — " — " — serc	"	34.
" — " — rąk		43.
"	koników	2.
"	osobek	130.

Razem wotów 219., które ważą funtów 40., kiedy oszacować je można po stopieniu u złotnika lub w mennicy.

66

W r. 1820. w Kwietniu Prob. Lewicz. donosi Kommiss. Obw. Warsz. że fundusz Szpitala w Lewiczynie składa się z summy Zł. 3,000 na Skurowie u Wgo Bedlińskiego lokowanej od której procent $3\frac{1}{2}\%$ ~~obraca się~~ powinien się obracać na sprawienie płaszczów i utrzymanie 4ga ubogich przy tymże Kle zostających. Dokumenta złożone w Kom. R. W. R. i O. P. dnia 25 Paźdź. 1817 przez Namiestnika zatwierdzone. Innych funduszów nie posiada.—

Szkoła Lewicz.

Na mocy Reskryptu W. Kommissarza Obw. Warsz. pod d. 8 Kwiet. r. b. 1824 N^ro 6698. Niżej podpisany Proboszcz i organizator szkoły w Lewiczynie zawiera i zawarł z JP. Janem Karczewskim jako plus licytantem o użytki z domu, z ogrodu fruktowego i 8 morgów magdeb. do tegoż domu, zwanym Kolonia gruntu, budzież stodoły i oborki i innych zagospodarowanych oparkaniem składaiące trzechletni Kontrakt, mocą którego zobowiązał się JP Jan Karczewski z tej posady płacić X^n Wikaremu, jako Nauczycielowi szkoły w Lewiczynie rocznie Złp. 81... i wszelkie ciężary podejmowac, w ~~do~~ takim samym stanie ogród i zabudowania utrzymywać, Żydow na komorne nie przyjmować. Ktory to Kontrakt zaczyna się od d. 28 Kwietnia 1824 i ma swoj

walor

wałor do Wielkanocy 1827." Dan w Lewiczynie d. 28 Kwietnia 1824. X. Teofil Osmański S. L. Organizator. Obrzpalski. Gaspar Zaleski - Ciszewski. Sasieński.

„Kontrakt trzechletni mocą którego niżej
" podpisany zobowiązał się 1° Dzieci parafialne
w Szkole Lewicz. element. uczyć czytać i pisać.
2° Płacą z wydzierżawienia domu i gruntu
(szkolnego) kontentować się. 3° Dostrzegać tak
granic gruntu, jakoteż całości zabudowań.
Który to kontrakt zaczyna się od d. 28 Kwiet.
r. b. a ma się skończyć 28 Kwiet. 1827 r.
Dan w Lewiczynie d. 28 Kwiet. 1824.
X. Teof. Osmański S. L. Organizator.
X. Gaspar Zaleski Wikar."

Organizator w korresp. urzędowej tytułowany Prezesem Dozoru Szkoły.

był od r. 1796 nauczycielem w szkole element. po-jezuickiej.

poprzednio od rządu przysłany nauczyciel odszedł dla szczupłego utrzymania.

Lewiczyn. Ludność r. 1829. – Spis sporządzony d. 13 sierpnia 1830 r. na żądanie K. R. W. R. i O. P. – P[illegible] z d. 31 Marca 1831. r.

68

Wieś	męż.	żeń.	urodz.	zmarł.	małż.
Boruty	27.	21.	1.	2.	1.
Grotow dol.	21.	21.	3.	"	1.
" gorny	29.	24.	–	3.	3.
Jarochy	34.	34.	2.	1.	1.
Mussy	28.	19	2	1.	1.
Kraśka	2.	6.	1.	"	"
Lewiczyn	101.	102.	11.	9	1.
Oczosady	68.	87	5	2	1.
Piekiełko	23.	18	3.	–	–
Skurów	35.	23.	4	3.	1.
Widow	53.	46.	3	–	–
Wilczytarg	38.	35.	4	3	–
Zaborow	59	69	7	5	–
" – " – Szlach.	42.	42	5.	–	3.
" – " – Duch.	40.	33.	1.	2	–
	600.	580.	52.	31.	13.

Par. Lewiczyn. Obwód Warsz.

około r. 1850.

69

Podług mapy w r. 1791 przez jeometrę przysięgłego zdziadanych w czasie ukończonego processu i stanowienia nowych granic wypadło dla Prob. w Lewiczynie:

				Przychod Rs. k.	podatki Rs. k.
w Zaborowku Duch. włók	11,	mor. 13.	pręg. 256.	~~316,20~~ 36 Rs. 360.	40, 60.
w Bądkowie na Lewiczynie	" 2.	" 28.	" 296.	51, 75.	5. —

Dochod obliczony jako z jednego gospodarstwa, bo grunta na Lewiczynie stykają z Zaborowskiemi i stanowią jedno 3polowe gospodarstwo.

W r. ~~1864~~ 1854. Zaborowek Duch. liczył ludności stanu gminnego (innych nie było) ogółem 65 głów (w tej liczbie 5 żydow) a 1 tylko umiejącego czytać.

W r. 1854. X. John zdając rachunek z administra-
cyi probostwa podał:
ogólny dochód prob. wynosił Rs. 737. k. 42.
— wydatek — — — „ 458 k. 24.

Według anszlagu funduszowego w d. 24 Czerw.
1820 r. ogólny dochód z Zaborowka
wynosił Zł. 5575.
Wydatek Zł. 1380.

Reszta — — — 4,195 Zł. czysty dochód.

70

Konsekrowany Kś Lewiez. d. 27 Kwiet. r. 1608., a rocznica konsekracyi w niedzielę po Ś. Bartłomieju. Patron Kościoła Ś. Wojciech B. i M. Ś. Marcin Bp i Wyzn. i Wszyscy ŚŚ., ~~Descr~~ jak widać z dokumentów, mówi autor Descriptionis. Tymczasem obchodzi się tu uroczyście święto Ś. Mateusza a nie Marcina.

71

Lewicz.

Organizator szkół Elementarnych w Parafjach: Krzemień, Pieczyskach i Drwalewie Prob. Lewiczyński mianowany donosi Kommis. Obw. Warsz. donosi, że Rysz (dziedzic Stażm.) ofiaruje morgę gruntu ale szkoły stawiać nie chce. Dziedziczka z Pieczysk nic nie odpowiada. Goczyczewski dziedzic Drwalewa, że nie pozwoli na szkołę dopóki nauczyciela mieć nie będzie. Uważa więc za właściwsze polecić organizatorstwo miejscowym proboszczom, i prosi o uwolnienie od tego obowiązku, dla dobra tamtych szkółek.

(minuta raportu bez daty w akta Wła ~~X~~ Lewiczyń. około 1818, ale wątpię czy przyszło do skutku.

X. Ozmański ~~(?)~~
Prob. Lewicz. przedstawiony przez Kommiss. Obw. War. a zatwierdzony przez Kom. Wojew. 1818.

Organizator szkoły w Lewicz. donosi:
„Dozor szkoły w Lewiczynie uformowany d. 24 Paźdź. 1818. z 5ciu włościan nie umiejących pisać i Prezesa z urzędu X. Ozmańskiego. Domu na szkołę do owego dnia nie było. Zaniem ~~postanowiono~~ zebrano się na postawienie nowego budynku, tymczasowo ~~Wikarjusz~~ Kapellan X. Załęski, Kaup. podjął się uczyć na ~~Wikarjace~~ Kapellanii i część domku na ten cel odstąpił. — P. Bedliński z gruntu dzierżawnego odstąpił jedną morgę na dom i ogród. Składki zebrane od parafjan F powierzono organiście — z tego wyznaczono płacę, złp. 600 dla nauczyciela, resztę (zł. 94 g. 15.) na inne wydatki. — "F Rząd dał drzewa ~~w~~ 15 sążni opałowego dla szkół ~~na domu~~ nauczyciela — do Dozoru — d. 13 Marca 1820.) —

F w summie Zł. 694. g. 15.

F etat ten Kom. Woj. ze składek rocznych zatwierdziła.

Pierwszą Wizytę Szkółki Lewicz. ~~odbył~~ za czas od 1 Paźdź. 1819 — do ~~31 Maja~~ 1 Kwiet. 1820. odbył X. Ozmański i raport z niej składa (d. 31 Maja 1820) takiej treści:
„Jest dzieci p. męż. 12, żeń. 9.
¼ uczy ~~się~~ się Gramatyki Łacin. Narodowej, Religii, dosyć znają; Historyi i Arytmetyki — reszta czytania. Nauczyciel gorliwy. Uczniowie poczynający czytać i pisać, czytają książkę p.t. o utrzymaniu zdrowia przez Rząd pruski wydaną i w znacznej liczbie exemplarzy znajdującą się w Bibliotece ~~par~~. Nauczyciel pobiera płacę — Kassę utrzymuje Organista. Utensylia Szkolne: Stół wielki sosnowy, 4 ławy, 1 tablica wielk. i 2 mniej. To z kassy szkol. sprawione. Domu osobnego na szkołę, ani ogrodu niema dotąd. Gdy szkoła otrzyma, wtedy nauka ogrodnicza dotąd nie praktykowana, prócz plantacyi topól, uskutecznioną być może."

Szczupły lokal i dlatego wielu odstręcza się od szkoły.

Kom. Obw. Warsz. (Ostrzykowski) zapytuje Dozor Szkoły w Lew. czy nie ma przy szkole ogrodu – lub czy nie możnaby wynająć na koszt Rządu – iżby dzieci uczyły się ogrodnictwa.
d. 22 Sierp. 1820. N° 7005.
~~(d. 1822)~~

Tenże 24 Paźdz. 1820. N° 12981. że gdy Wikary nie może wyłącznie zajmować się uczeniem dzieci – przeto Kommissarz przeznacza p. Nicińskiego na Naucz. w Lewiczynie i upoważnia Dozor do wynajęcia domu od Komorowskiej z pensyi nauczyciela i z funduszu na nieprzewidziane potrzeby.

Dozor odpowiada:, że Komorowska chce sprzedać, a nie wynająć i za swoją posessyę, mającą gruntu 8 morg, z domem na sposob pruski „I-ej Klassy dla Kolonistów", stodołką, ogrodem z 113 drzewek, oborką i t. d. żąda 1500 Zł. Czynszu opłaca się 16 Zł. z tego gruntu. Kolonja ta wszelkim warunkom na szkołę odpowiada. ~~Ale~~ że rząd zadeklarował 1000 Zł. ~~na~~ i ~~15 sąż.~~ drzewa ~~na Nauczyciela~~ na dopr., przeto etc.

Kom. Obw. War. d. 23 Paźdz. 1820 N° 12318. posyła jeden exemplarz Wzorow wzajemnego uczenia się. i zapłatę Zł. 8. wnieść każe do Biora swego.

Tenże d. 9 Grud. 1820 N° 14,255. zawiadamia, że Kom. Wdzka wyasygnowała z Leśnictwa Goszczyńskiego drzewa opał. sąż. dla naucz.

Tenże 26 Mar. 1821. N. 3222. ponieważ kończy się etat za rok 1818-21. przeto dozor niech przedstawi nowy projekt.

Decyzyą Kom. Wdzkiej z d. 15 Lutego 1821 Nr ~~155~~ 1515. potwierdzono kontrakt zawarty z Augustynem Komierowskim o kupno Kolonii na szkołę. za 1400 Zł. Zł. 1000 obiecanych Reskr. z 20 Czerw. 1820. N° 31,792 można na to obrocić, resztę ze składek. i reparacyę także ze składek. –

Prob. szcz. do Kom. Obw. War. d. 31 Mar. 1821. że niedostatek w parafii, przeto nie można zebrać summy na szkołę gdyż nawet składki nie złożyli wszyscy za rok 1820. Koszta repar. wynoszą Zł. 571. Wreszcie kupiono dom. ~~Wtedy posłano exeku za 1000 Zł. tymczasowo~~

O fundusz na reparacyę upraszа Dozor od Rządu d. 9 Grud. 1821. Na co Kommis. d. 13 Grud. t. r. odpowiada (br. m.) że „dosyć względu Rząd okazał, gdy Anschlag (do reparacyi) na tak małą kwotę zmniejszył!"

Exekucyę posłano o składki za rok 1820. – Przekleństwa na proboszcza. (tu Rap. Prob. z Grudnia 1821.) ale że za rok 1821 nie może być odebraną, bo wielu z gospodarzy przeszło na Ko-

mor

morników — dwór Grotowski przeniosł się za Pilicę, a przez
wcielenie tych dóbr do dóbr Oczoralskich zmniejszyła się
liczba officyalistów a przeto i składki — Komis. Obw. kazał
umorzyć niedobór za r. 1822.

W r. 1822 było w szkole 43. uczących się.

W skutek niedoboru ~~składek~~ X. Osmański sam własnym kosztem
wyreparował dom szkolny — obsiał role nauczycielskie (co wszystko
prawie 500 złł. kosztowało) opłacał sam nauczyciela) aby (jak mówi w swym raporcie
do Kom. Obw. W. w r. 1823.) zachęcić parafjan do współudziału
i posyłania dzieci do szkoły. Jednak ci ciągle się uskarżali na
nieurodzenie i dwie prośby na ręce Prob. podali o uwolnienie ich
od Stowarzyszenia — Sam też X. Osmański znużony widać to
ciągłemi ze strony Kom. korrespondencyami i przykrym obowiąz-
kiem exekutora, co przeciw niemu parafjan oburzało, i tylu koszta-
mi bezskutecznie wyłożonemi prosił o uwolnienie od obowiązku
Prezesa dozoru szkolnego. W odpowiedzi Kommissarz Obw. mu oświadczył
że uwolnionym być nie może, bo to wyłącznie dla Xięży Rząd zo-
stawił, — a nadto skazał na kontrawencyę stępla w ilości złp. 6 g. 10.
iż w tym interessie pisząc do Kom. Obw. ~~ni~~ użył papieru zwycz.
(Kom. Obw. War. d. 15 Wrześ. 1823. N. 13,466.) Przekonawszy się jed-
nak z rapportu X. Osm. i podania włościan, że ci nie życzą
sobie należeć do Stowarzyszenia szk. i składki na nauczyciela opła-
cać niechcą, i nie będą, ~~upoważnił~~ Kommissarz Obw. (d 2 Mar-
ca 1824 N. 3447.) upoważnił dozór do zamknięcia szkółki — rapportu
oczekuje w ciągu dni 30.

W. Piaseckiego d. 27 Paźdz. 1617. s. 405–410.

W. Święcickiego d. 20 Maja 1667 r. s. 49–108.

" Dekanalia Gorkowskiego d. 20 Listop. 1678
w Księdze Wizyt Święcickiego s. 109–112.

Liw
Dypl. Powr.

73

Kop.

Kod. Dypl. X. Mazow. s. 345.

Liw. miasto (oppidum) naprzód Książąt Mazowieckich, potem Królów Pol.
Dekan. Liwski. dyec. Poznańska dawniej. 74

Dziesięciny, [Święcickie inserted above] które dawniej do Wikaryuszów należały, potem na Mansyonarzy przeszły i Prępta

Ze [wsi inserted above] Czerwonki „Missalia alias Osep" ~~ży~~ ~~ta korcy~~ po 4 korce żyta i dwa owsa z każdej włóki, Praeptus cum Mansiis percipere debet. (1667) — dziesięcina z Czerwonki

Ex oppido Lizo pecuniaria (1667)
~~Praeptus cum Mansion.~~

Ze wsi Rambieże snopowa (1667
" " Polikowski ziemak it. (1667)
" " Zaboklikí pecun. } Praeptus
" " Czaple pecun. } cum Mansiis

post agriculturas villarum Podazie et zawady dla Mans. i Prep. (Cieksza
B post villam Borze ~~Baccalaureus~~ [Rector Scholae in Czerwonka inserted above] (1667)
" " Skarzyn Baccalaur. (1667)

Ad praeptum (pertinent decimae:
post villas: Wierzbno, Ossowo, Gro
dzisko Krzypy, quae in integro in
manipulis exdecimatur (1667)
Post villas: Marczewo, Polkowo, Oscie-
rze et Ziemaki, Dacborgi, Pobraty-
ny, Krzypy Slacheckie, Zabokliki
peccuniariam in toto percipit.
Post villas: Roguszyn alis Lesniki, Ro-
guszyn stary, Decie, Wypych, Noiwrowo
in manipulis alternatis vicibus
cum Parocho Mniewnicensi.
Post villas Suchodol et Polkowo Sagaty
(in parochia Grembkov.) alternatim cum
Parocho Grembkovien. juxta contractum
percipere debet. (1667) to wszystko przeptem i Mansion. grunta miał i dział w Jarnicach
a jednak ani Bakał. ani Mansion. nie było.

76

Rogłuszyn stary, v. Roguszyn singuli-
" — " — nowy alias.

Marczewiec seu Kryssy – (ob. przywil.
dla Kośc. s. Leonarda)

12

Ego Vittus Paschalis l. V. Praep. Liv.. recognosco, me recepisse.. a Rndo Dno Stano Schamborski Dec. Varo... per manus D. Petri Favelli (fris germani Dni Sigismundi Favelli) flor. 300 mon. pol., quemlibet florenum per gr. 30 eiusd. mon. computando, in tanta moneta hujus Regni Neapolitani. Quos quidem florenos 300.. D. Decanus ex ..literis meis consignare debuit aut debet eidem D. Sigismundo, et pro eo Rdo Dno Alexandro Pisento (Pesuntio?) Custodi Varsh. pro integra solutione arendae praepositurae meae Liven., ad quam ipse tenetur pro praesenti anno ~~XXXX~~ 1557 iuxta contractum

~~Jan sam Favelli~~

ctum... in Cons. Varsav. celebratum sub die 2 Januarii a. 1556. In quor. fidem... Dat. Barj die 28 Octobris a. 1556
A. K. W. l. 39. f. 78.

X. Alexander Cessuncius na mocy tego kwitu i upoważnienia odebrał ~~252 flor.~~ od X. Stanisława Szamborskiego ~~dzierżawy~~ 252 flor. na rachunek dzierżawy probostwa Liwskiego za rok 1557. Ibid.

X. Wit Paschalis miąd i probostwo w Zambrowie i też wypuścił je w dzierżawę Favellenu...

Liw.

A. D. 1558. die solis 13 ~~Januarii~~ Marcii V. D. Joannes Vliniczki Can. et Offlis Vars... recognovit. Quia ex commissione Mfci D. Sigismundi Favelli S. R. M. mgri Coquinae arendatoris proventuum ~~ex~~ praepositurae et ecclesiae Livensis a Rdo D. Vitto Paschali Can. Varsch. et prepto ecclesiae Liven., ac per V. D. Casparium Sadlochum in Ossieczko plebanum, et Mans. Varsch. nomine eiusdem D. Sigismundi ~~factam~~ Dno officiali facta (scil. commissione), eam ipsam arendam praepositurae et ecclesiae Livensis... etiam cum villa Wyczolki dotis sanctuarii ecclesiae Livensis, Gso Dno Nicolao Zavissa Capitaneo Liven. et Cameneczen. dimisit... ad anni unius decursum duntaxat... Tali tamen coditione, quod D. Zavissa... tenebitur summam (illegible) in auro iuxta tenorem arendae solvere, Et insuper... 30 flor... reponere. Et hic idem D. Zavissa... recognovit. Eos et illos proventus,... decimas et villam Wyczulki... ~~dotis~~ ad praeposituram Liven. spectantes... etiam cum omnibus accidentibus, apud memoratum D. Joannem Vliniczki... ad unum annum, videlicet 1558 incipiendo a Dnica Laetare Quadragesimali usque ad Dnicam Laetare 1559 a., simul cum sanctuario et tota supellectili curiae praepositurae Livensis et villae Wyczulki, ~~alias~~ iuxta ac cum peccoribus..., alias iuxta arendam per D. Sigismundum cum Rndo D. Vitto factam, et iuxta inventarium (seu regestra) per modernum arendatorem R. D. Sta-

nislaum...

nicolaum Schamborski. Dec. Varo et A. R. D. Vitum paschalem conscripta, ... arendasse.
A. K. W. l. 39. f. 75.
Teuże Zawisza arendował wieś Kukały.
ob. Zawisza Mik.

Liw.

+ Zygmunt Favelli Kuchmistrz Królewski ~~trzy~~ wziął w dzierżawę probostwo Liwskie - odstąpił je najprzód X.ⁿ Samboreckiemu, a na r. 1558 Mikołajowi Zawisza za 30 flor.

w r. 1858. tenże Favelli trzyma arendę prob. w Zambrowie. -

Rector Scholae praelegat Scholaribus doctrinam Xtianam singulis diebus Sabbati et Dnicis, ad minus tempore Adventus et Quadragesimae, quam per pueros solertiores faciat declamari in templo per interrogatoria latino et vulgari idiomate, ut etiam rudiores instruantur. (Piasecki decr. Ref. in Liw.)

Inscript. Reg. Maj. 1617. 1667.

Cor. Act. Terrestr. Liven. A. D. 1558. N. Paulus de Zawady Zawadzki cum uxore sua Cristina ol. Alberti de Podazie Rąbicz 1 marc. cen. an. DD. Manriis Liven. inscripsit
apud Święcicki s. 100.

Act. in Castro Liven. f. 5 post fest. S. Bartholomaei Ap. A. D. 1567. N. Paulus ol. Joannis, frater Valentini dicti Noyszewięta Wąsowski 1 marc. cen. an. a 10 sexag. in bonis Wąsosze et N. Jacobus ol. Donati de Antiqua Roguszyno Roguski in bonis suis Roguszyno evictorerem se .. eiusdem summe inscribit.
(ibid. s. 100).

Act. in in Castro Liv. A. D. 1568. fer. 3. post fest. Passionis S. Stanislai Epi. N. Joannes ol. Joannis Rambicz Podacki 1 mar. cen. an. a suma 10 sexag. in bonis suis Rambicze Manriis eccl. Liv. inscribit. (ibid.).

A. D. 1584. in Consist. Varsov. donatio Octo sexagenarium pro Manriis Liven.
(ibid. s. 98.

Act. in arce Liven. f. 4 Cinerum A. D. 1572. N. Andreas ol. Alberti et N. Joannes ol. Stanislai de Podazie Rambicz Ligłowka 1 mar. cen. an. Manriis in bonis suis Rambicz dicti Korzanko inscrips. (ibid. s. 100.)

Act. Castren. Liven. A. D. 1584. N. Nicolaus ol. Joannis Roguski Kochanek in bonis suis Roguszyno Leszniki inscribis mediam marcam cens. an. DD. Manriis .. ibis. s. 101.

81

Act. in arce Liven. A. D. 1585 fer. 2 post Dnicam Oculi Quadrages. G. Joannes ol. Michaelis Zaliwski 1 mar. cens. an. a 10 sexag. pro Mauriis Liv. in bo- pis suis Proszewo inscr.

Act. in arce Liven. A. D. 1585 f. 5 post Dnicam Cantate. N.N. Martinus et Lucas filii ol. Andreæ Zawadzcy de Zawada Morzyna inscribunt 4 sexag. cens. annui Mauriis.

apud Święcicki s. 100.

beneficya ...

institu~~ant~~ere et investire, curam et administrationem spiritualium et temporalium committere

1559. Zygm. Aug. 14 Styr. Jersp.

82

A. D. 1586. in Act. Castr. Liven. NN. Raphael, Leonardus, Nicolaus Joannes, Stanislaus ol. Andreae Swietochowscy et Joannes ol. Alberti Roguski Decr. z Mansionarzami procesu maja, o 2 grzyw. census retenti

apud Święcicki s. 100.

Pro praedicatore – Fam. Joannes Rysek Molendinator in fluvio Czerwonka 1 marcam cens. an. zobowiązał się płacić od 10 kop gr. Act. Cast. Liven. f. 5 ante fest. s. Adalb. A. D. 1589.

apud Święcicki s. 100.

In Actis civilib. civit. ant. Liw. A. D. 1624. N. Joannes Kalinski, incola Liven. dedit ecclis Livensi (paroch.) 400 flor. pol. pro vino ad sacrificia et pro oblatione populo circa Communionem paschalem distribuenda. Quam summam Mgratus Liven. recepit, et pensionem annuam 40 flor. pol. inscripsit in bonis civilibus.

apud Święcicki s. 101.

10 proc

Gosti.

Martinus Szyszkowski D. et Ap. s. gr. Ep. Luceor. Universis... Significamus..., nos considerantes difficultates et molestias, quas præbenda tit. ~~Stan~~ S. Stanislai in arce nun. Janoviensi secum fert... ita, ut qui hoc beneficium obtinet, cum et rei rusticæ perpetuo affixum et pauperem esse nihilominus oporteat. Nam agros quidem habet, sed colonos glebæ annexos pro agrorum cultura... et pro decimarum vectura non habet, unde tali beneficio provisum aut distractum esse oportet aut fundos locare cogitur non sine suæ provisionionis et devotionis distractæ detrimento.... Igitur.... habito V^lis Capli nri... consilio et assensu, mansum unum in villa Buczice, quem nunc Thomas Saucic et Martinus Studka colunt... iure rustico, quo et alii subditi nri eppalem ad curiam Sawodowo pertinentes, præfatæ Capellæ Præbendario V^li Paulo Gisza Secretario nro..., ad decessum sive cessum ipsius.... damus... cum omnibus censibus etc... Dat. Luceoriæ in Vig. Nativ. D. N. Anno 1604.... Martinus Szyszkowski Ep. L.....

A. K. W. l. XII. f. 127.

Ten P. Gisza był nadto Præp. Livensis, Goniądzensis ib. f. 126.

P. Gisza

Na Kl.

84

Na reparacyę Ołtarza Przemienienia P. był 100 Zł. p. kapitał lokowany r. 1642 (in Castro Liven. fer. 5. post fest. S. Hedvigis Elect.) na Karczewcu u Stanisława Jarosika Karczewskiego — na proc. 7%.

ap. Stojęcki. s. 102.

85

Liw. Mansion.
A. D. 1562. d. 4 Marcii... Nl. D. Stanus a
Klwowo, quondam Manrius eccl. Lyven.
recogn. Quia recepit... 3 sexag. gr. ~~xx et~~
~~xx pol.~~ ex proventibus Manrie Liven.
a. 1561. ipsum concernentes ratione ser-
vicii in eadem Manria, videlicet quar-
tam partem proventuum eiusdem anni...
De quibus Viceprepositum et Manrios eccl. Liven.
quietat... A. K. W. l. 39. f. 220.

Dla Mansion. w Liwie. 86

Ok. r. 1640. X. Adam Dobek Wikaryjusz z Kampinosa, patricius Livensis zapisał 200 flor. pol. na Msze za siebie, a Ur. ~~Steph.~~ Stefan Rołazki w tymże celu złł. 100. Obie te summy wziął Magistrat na procent 7% roczny. (apud Święcicki T. 2 s. 102.)

Czysto tylko in auctionem provisionis Mansionarior. pro cursu decantando: Jan Długołęcki (Testament ingross. do Akt Kons. Warsz. d. 23 Lutego 1646) złł. pol. 200. Żona jego Jadwiga Oborska jeszcze przed ~~nó~~ tenże cel legowała też 200 flor. (Testament jej ingross. w grodzie Liwskim fer. 3 ante fest. S. Matthiæi Ap. A. D. 1639). Nie mamy pod ręką obu testamentów, tylko wzmianka o nich u Święcickiego (l. c.), być może iż małżonek dopiero po swej śmierci oddał summę, którą

żona

żona zapisała Mossdorowi. Jak to
często bywało.

Ciołek Dz. I. 369 t. XII A. K. W.
A. Kod. Dypl. Maz. r. 1474.

Kł parafialny w XVII wieku był drewniany według wizyt (1616, 1667 i 1678) starożytnej budowy (Święcicki) pod tyt. S. Jana Chrzciciela, konsekrowany d. 28 października 1592 r. przez X. Bernarda Maciejowskiego, na on czas bpa Łuckiego, ~~(ob. A.)~~ a rocznica konsekracyi ustanowiona na ~~..~~ Niedzielę po święcie 11,000 Dziewic (21 października). (ob. A.)

W tym kościele zastał Ksiądz Piasecki 3 ołtarze boczne, czwarty przybył przed r. 1667. Wielki ołtarz p. t. Wniebowzięcia N. M. P. otoczony kratką; drugi S. Krzyża ~~na kolorze~~ ~~xxx~~ w presbyterium, od strony Ewangelii, ~~..~~ malowidło od starości wypełzłe; trzeci nowo przed r. 1667 sprawiony; czwarty w kaplicy, + w południowej ścianie, jest pod tyt. N. M. P.; piąty Zdjęcia z krzyża P. N. J. Chrystusa, również

(+) O tej kaplicy wspomina i wizyta Piaseckiego: „Fons baptismi in capella lateris meridionalis."

(stary

rstary jak drugi. (Święcicki). Te same były jeszcze w r. 1678.

Za X. Gośkowskiego (1678 r.) ~~…~~ kościół był w największym nieładzie; gdy zawalony był przez parafjan skrzyniami ze zbożem i różnemi sprzętami prywatnych osob; węgły od deszczów przegniły, tak iż ~~niewygodnie~~ Xpi fidelibus devotioni in eccl[i]a vacantibus plurima incommoda pariunt. (1678.

W 1667 Kościół przyszedł do tego ubóstwa, że nawet nie miał swojej puszki do Przenajśw. Sakramentu, tylko pożyczoną z Kościoła Jarniskiego (Dyec. Łuckiej) (Święcicki)

Inwentarz 1616 r. Srebro: Krzyż wielki srebrny z Relikwiami w około z kamieniami 8 całemi. Kielichów 3 pozłacanych; niepozłacanych 10. Puszka sr. pro Asservando SS^mo^ Sacr. „valoris 4½ grzywny, bez drewskojcy y kwarty." Pacifikał sr. cum sede argentea. Reliquiarium S. Floriani złotogłowowe srebrem powleczone. Pacifikał sr. złocisty, drugi mniejszy z kamykami. Pacifikał sr. złocisty cum stella. Pacifikałów srebrnych białych 2 wielkich, a 2 mniejszych. Turybularz sr. z 4 łańcuszkami srebrn. Ampułek sr. para. Łyżek 5 srebrnych. Mansionarskich (1617) Wizyta 1667 r. żadnego srebra nie podaje. Do r. 1667 przybyło: 3 kielichy srebrne. Puszka srebr. Monstrancja w słońce. (1678).

Żaden z ołtarzy nie ma fundacyi tylko do ołtarza Przem. Pań. jest fundusz na utrzymanie (ob. 4º)
Fundacya Gorskiego na Jarnicach. Praeptus ē in possessione et fructus percipit (1667)

Area donata per Bonam pro Mansion. (a. D. 1550. Praep. ē in possessione (1667)
Borra popowska do do 1552 do do do (1667)
In villa Wyciodkowo 5 cmethones cum uno Hortulano, qui conseminant duos mansos et medium, ex quibus contributiones publicas, cum maximo praeiudicio ecclis persolvit praeptus, siquidem ista villa pro sanctuario... comutata est. (1667)

Chrzcielnica marmurowa przy południowej ścianie kościoła (Święcicki) i 1678 Kratką otoczona z miedzianą, ma pokrywę. (Święcicki)

Pavimentum totaliter disiectum (Święcicki) arenosum (Gołkowski)

Łyżek 5 srebrnych Mansionarskich, półmisków Mansionarskich 4 (1617)

Ecclia ab extra utcunq integra sed parietes non satis firmi (1617)

~~Zak Zakrystya była drewniana do 1617 a lecz już wtedy~~

Sacristia... lignea sed paratur materia pro construendo muro (1617)

Campanile in eo 3 campanae (1617), quarum una parva fracta (1667)

Confessionalia desunt (1678)

Olsorium (1667) Organum antiquum octo vocum in choro ad maiores fores ecclie (ib.)

Officium B. V. M. a Praeposito cum scholaribus decantatur, obligationesq in toto non explentur (1667).

w 1667 oprócz Plebanii wyreparowanej przez X. Łabęckiego były 2 domki przez tegoż postaw. etc. Trzeci domek stary, za wikaryjat służył i dla szkolarzy. (1667)

Ad curam animarum spectant:
Opp. Liw, Grodziczko, Polkowo, Osiecze, Ziemaki; Polkowo Dacbogi. Polkowo Pobratymy, Karczewie, Połazie, Rombieże, Zawady, Popowo, Krypy (1667)

Communione paschali... tam ex ead. Parochia ~~F~~ Liwen. quam et filiali Czerwonka refecti sunt parochiani 611, nullusq excommunicatus, aut aliquo crimine notorio notatus... (1667) Confirmati i° sub tempus Visitationis ~~(Libr~~ nro 190) ibid.)

1617. Domus Praepti vilis nec habentur sufficientia ædificia. Domunculæ Mansionariorum 3; una satis comoda; duæ aliæ inter domos oppidanorum viles. (1617) oprócz szkoły.

r. 1617 X. Paweł Gisza pleban razem w Goniądzu.

~~w 166~~ X. Jan Łabęcki institutus d. 12 Febr. 1658. Tego zastał jeszcze X. Gołkowski w 1678 r. z jednym już tylko Mansyonarzem, który razem pełnił obowiązki Organisty. (1678) X. Łabęcki ~~może i miał zamiar urządzić napowo Mansyonarzy~~, bo wybudował 2 domki na placu Mansionarskim ale wypuszczał dowe je mieszczanom in arendam i brał censum z nich (1667) Potem plebanję oddał krewnym swoim; sam zaś ~~plebanję~~ prędium plebanale erexit prope oratorium S. Spiritus, quod est amplum, cum aliquot domunculis in quibus ministri ecclici manent, 1678.

X. Jan Łabędzki
Prob. Liwski pomimo nagany X. Święcickiego nie poprawił się; bo ani ingrossował fundacyj, ani nie windykował funduszów, ~~ale~~ Kościół w nieporządku i ruinie utrzymywał, wiernych pacierza nie nauczył, vitricos nie ustanowił, ~~itd~~ i t. p. A gdy zagrożenie cenzurami ~~ ~~ przez Święcickiego nie pomogło, X. Gołkowski ~~~~ kazał mu w ciągu 3ch dni zapłacić kary 75 grzywien, pod ekskommunikaą, a za inne wystąpki skazał na miesiąc rekollekcyj u Filipinów w Nowej-Jerozolimie pod Czerskiem, i nakazał: sprawić schowania w zakrystyi na apparata, ~~dochody ~~ jura stolae z umiarkowaniem pobierać, lepiej doglądać grzebania trupów, żebraków uczyć Katechizmu we środy, piątki i soboty; za pobierane przez tyle lat nieprawnie dochody z Kościołka św. Ducha przystawić tenże

Kościo

Kościołek ze szpitalem, z miejsca niskiego i mokrego ~~gdzie~~ na suchsze i dogodniejsze; zwrócić żelaza z zegaru, które popsuli Szwedzi, a on je sobie przywłaszczył na swój użytek; nie approbować mansjonarzy, do czego nie ma żadnego prawa. (Godkowski: Decr. Reform. in Swięc. s. 180–183.)

J. Czerwonka.

oprocz Proboszcza
Nunc (1617), 3 tantum sunt sacerdotes, iidemq. vicarii istius ecclię et decantant cursum cum uno adiuncto scholari. Diminutus est autem eorum numerus propter diminutos proventus, qui ad pręsens adeo sunt exigui, ut nequidem istis qui sunt, sacerdotibus sustentandis sufficiant. Census reemptionales, qui fuerunt multi plus quam a suma 1600 fl. interierunt fere oes. (Piasecki).

"Vicarius non semper fovetur." "Cantor, Organarius et alii ministri necessarii foventur."... Pręptus Mansrium nullum fovet. neq. Baccalaureus competens juxta tenorem erectionis non fovetur.... (Gniezdoin ~~ksiądz~~ (Swięcic. s. 51.52)
[Vicariiptices obit Religiosus Ordinis Pręedicatorum. Ibid. s. 56)

Est privilegium pro SS. Rozario B. V. M. a Fr. Raphaele Ryphoz Ord. Prędic. Gli Vicario, ad instantiam R. P. Abrahami Bzovii Ord. eiusd. pro ecclia par. Livensi Romę A. D. 1623 d. 27 Maji impetratum; quod privilegium tam propter incuriam Dnorum antecessorum huius Ecclię Rectorum, quam etiam et moderni Pręepositi, nondum est per Officium Consist. Vars. admissum, neq. Confraternitas huiusq. introducta. (1667.)

Officium B. V. M. a praeposito cum scholaribus decantatur, obligationesq in toto non explentur. (1667)

A. Dedic. eccl. Liwen. (paraf.) 94

A. D. 1592. die 28 Mensis Octobris. Ista ecclia situata in Opp. Liw, ad instantiam R. D. Thomae Florii, Veneti Can. Varsch. et Prepti eiusd. ecclis, cum licentia Rmi in Ch. P. Dni Lucae Koscielecki D. et Ap. Sed. gr. Eppi Posnan. per me Bernardum Macieiowski Dei et Ap. Sedis gr. Eppum Luceoriensem dedicata et consecrata est in hon. Oip. Dei et S. Joannis Bapt. Cuius dies anniversarius quotannis Dnica prima post festum Undecem Millia Virginum celebrabitur. Cui qui adfuerint, 40 dies de concessis Indulgentiis habituri sunt. Bernardus Ep. Luc. (L. S.)

w Księdze Wizyt Święcickiego s. 97 —

P. Święcicki przy Wizycie Kościoła Liwskiego ~~oprócz wiadomości~~ spisał dokumenta ważniejsze dosłownie; innych zaś, jak np. Zapisów wyderkafowych (inscriptiones) spisał treściwy Rejestr (Regestrum)

~~Milanow~~ s. Leonarda. Lw. 96

A. D. 1558 d. 6 Julii. Ctis Jacobus a Skussovo, altta altaris fundi in oraculo s. Leonardi in suburbio civit. Leoen. siti et Stanus a Klffow Manrino; suo et Collegi Manrior. Ebar. in Lw nomine in absentia Rdi Vitti Paschalis Can. Varsch. et prepti Leoen. ... levaverunt 50 sexag. gr. speip. a Nli Andrea Milianowski haerede in Milianow,... altta altaris praedicti Oraculi Actis Cons. Vars. a. 1556. d. Lunae 22 Junii inscriptam.... A. K. W. l. 39. f. 89.

S. Leonar.

S. Leonarda.

W Wizycie Kossa (1649) nadmieniony zapis przez Stanisława Morzynę w r. 1560, którym na dobrach swych ubezpiecza census an. 2 marc. dla altarysty tego ołtarza. „który winien być ciągle rezydować przy tej kaplicy, czyli kościołku i wypełniać ciężary według fundacyj" (Święcic. s. 59).

Est legatum prędium Bogufałowskie dictum, cum quarta parte mansi; sed hęc incuria D. Prępti, ut constat ex visitatione Ill. D. Koss (1649) nescitur quo jure castrum Livense sibi appropriavit. (Święcic. s. 60.)

Sunt et alię permultę inscriptiones et fundationes et pia legata eiusd. oratorii S. Leonardi; quę ob calamitatem modernorum temporum non sunt in usu. Święcic. str. 60.

Inventarium suppellectilis istius oratorii nullum, quia oīs apparatus cum ipso oratorio per hostilem invasionem tam Suecorquam etiam Cosacorum est penitus conbustus. (Święcic. s. 60).

Grunt, o którym w przywileju J. Kaz. mowa, prępitus Eccl. Par. Livensis conseminat et nihil pro structura eiusdem oratorii facit.
Święcic. s. 59.

Oratorium S. Leonardi
v. Capella

I. A. D. 1543. d. 20 Decemb. N. Nicolaus
Zędło Dąbrowski in bonis suis Dąbrowka
et Wolica. Distr. Varsch. 5 marc. census
5 mar. an. pro Capella S. Leonardi in Liw
pro 50 sexag. inscribit in Cons. Vars.
<u>Regestrum</u> in Stoięciciana s. 107.

II A. D. 1546. d. Mercurii 7 Aprilis N.
2 m. Gabriel ol. Jacobi Zelkowski, in bonis suis
Zelkow, Godąbek, Domanice Distr. Liwen.
2 marcas cens. ann. pro 20 sexag.
inscribit pro Cap. S. Leonar. <u>ibid.</u>

— <u>Item</u> Fam. Jacobus Truchon Procons.
ant. Liw. Coram Actis Castren. Liven.
f. 6. in festo S. Jacobi Ap. A. D. 1572.
Ibid. s. 108.

1 m. <u>It.</u> unam mar. pro 10 sexag. — Fam.
Catherina relicta ol. Laurentii Łysek
Civis. novo Liw. — in Castro Liven. f. 4
post fest. S. Bartholomei A. D. 1572.
Ibid.

1 m. <u>Item</u> — Fam. Stanislaus Przeliata
cingulator et oppidanus ant. Liw — in
Castro Liven. f. 5 in Crastino festi
Visitat. B. V. M. A. D. 1597. Ibid.

Kś. S. Leonarda

Od r. 1592 do 1652 nie mamy żadnego aktu oprócz donacyjnego. Dopiero w r. 1652 kilka na raz darowizn: Najprzód Magistrat dał jakieś pole (Acta Consular. ant. Liw. f. 5 ipso festo præsent. B. V. M. 1652). cf. przywilej. motywa. Elżbieta Łabędzka wdowa po mieszczaninie Autejszym zapisała ½ włóki gruntu, z łąką i ogrodem i kapitał 300 złp. na dobrach swoich na jakieś nabożeństwo (Acta ead. f. 4 ipso festo S. Leonardi 1652). Dorota Wronkowska wdowa, obywatelka Warsz. ogród i łąkę (Acta ead. f. 5 in Vigil. S. Nicolai a. D. 1652) Alexander Wrzoskowicz obyw. Liw. za pewną summę zapisał „Sepisterium alias Grodz" pro certa summa (Acta ead. f. 6 inf. Octav. SS. Corporis Christi a. D. 1652)

Jakób Kownacki ~~[illegible]~~ incola tutejszy przekazał swój dług 40 flor. (Acta ead. f. 4. ipso festo s. Leonardi. A. D. 1652). Dokupiono wreszcie jakiś plac od Zescinskiej obywatelki Lirowskiej (f. 6 ante fest Purif. B. V. M. 1653).

Regestrum in Święciciana str. 106-108.

Kaplica Ś. Leonarda

~~Najdawniejszy ślad jej w Aktach Konsystorza Warsz. z r. 1543.~~ Kaplica ta ~~miała~~ była już w XV w. i miała „jakiś ~~fundusz~~ kapitał, lokowany w r. 1493 ~~na~~ dobrach Bładowo, jak to wiadomo z pewnych objaśnień w ~~Księdze~~ w Metryce Książąt Mazowieckich" (Święcickiana s. 59.) Za X. Piaseckiego[1] jeszcze była w porządku utrzymywana, chociaż fundusze nie dochodziły księży; nabożeństwo odprawiało się codziennie przez wikarjuszów, którzy ~~dzielili się~~ dochody~~mi~~ z niej dzielili między.

(1) Census capellae s. Leonardi, qui erant marcarum octo, non solvuntur. Iniunctum D. Praeposito, ut colligat nomina censitorum et repetat census. De reliquo ista capella decentem habet structuram et intus decens (est). Apparatus accipiuntur ex Parochiali (ecclia) et singulis diebus celebratur ibi Missa per unum ex vicariis, inter quos dividitur, quidquid exigitur ex censibus. (Piasecki).

S. Leonarda

„Na przedmieściu miasta Liw Kościołek s. Leonarda, nowo własnym X. Łabędzkiego kosztem dosyć przyzwoicie wystawiony, z domami i zabudowaniami ~~i mieszkaniami~~ obok. Instytuowanym tu jest teraz X. Łabędzki, i ~~dba o utrzym~~ utrzymuje porządek w ~~tym~~ Kościołku. Sprawił on pozytew (positivum) na chór, nad wielkiemi drzwiami kościołka. Cmentarz dobrze ogrodzony. Dzwony dwa. Konsekrowany nie jest i Indultu na odprawianie nabożeństwa niema. Uposażenie to samo co opisane w Wizycie Święcickiego. Od tego czasu ~~się~~ nie przybyła żadna nowa fundacya." Godkowski in Święc. s. 111.

Szkoła

~~Oprócz~~ Bakałarza nakazuje mieć erekcya prepozytury i wyznacza dla niego utrzymanie wspólne z Mansionarzami. Miał on sobie wydzieloną dziesięcinę ze wsi Skarzyn i Wyszyski. Święcicki (post villas). W r. 1667 pobierana była ta dziesięcina chociaż Bakałarza nie było. ([illegible] czerwone ~~Święcicki~~), Proboszcz nie utrzymywał rektora szkoły, chociaż za niego brał dziesięciny. (Święcicki)

1617. Scholę domus convenienter bona. Habetur Baccalaureus promotus, cantor, campanator et scholares sufficientes. (Piasecki)

1678. Rector Scholę et Ministri pestici foventur. ~~na~~ ale przenieśli się na grunt Kościoła S. Leonarda.

Summa 140 flor. ~~pol.~~ per N. ol. Petrum Olszamowski et Anna Wąsowska, conjuges, in bonis hæreditariis Wąssose cum censu 10. flor. pol. ad Acta Castr. Liven. a. 1651 inscripta pro Oratorio. Qui census ab antiquo non solvitur propter incuriam D. Stanislai Jaworek Ræpti Orat. (Święc. f. 62).

10 flor. na Piaseckiego u mieszczan rozdzielone nie wiadomo u których i ~~nie~~ mało co pobierano

---

Ad quod Orator. seu verius Hospitale sunt certi agri et legata: co było do r. 1617? tylko włóka i 10 fl. czyn. Od r. 1625 sypnęły się obficie zapisy i darowiz. (ob. Na ubogich) – Pomimo to mało liczb. ubogich i tylko w Jaśmnie.

Wina w tem i Księży – ob non resident. a większa i Magistr. bo (jak to był zwyczaj) Magistrat (prowizorowie) powinien był obrać (w wizytach niema nic o prowizorach) – on przyjmował funduszc, lokował, wypuszczał grunta – Tym sposobem poprzepadały – Proboszcz tylko włókę od Xnej Anny otrzymał – kto resztę, niewiadomo.

Szpital.

1678. chociaż był osobny Præpitus oratorii, jednak Proventum Oratorii percipit R. D. Præpositus Ecclig Par. Liv. Qui tenetur ex eodem rationem reddere vel aliquid pro oratorio comparare. Gołkowski in Święc. s. 111.

~~Szp~~ Orat. s. Ducha. 102

Ad idem oratorium pertinet decima manipularis ex tribus mansis agri et medio, in eod. opp. Liw iacentibus, qui mansi immunitati ecsticę sunt adscripti et ab oibus oneribus publicis eliberati. Hanc decimam in absentia proprii Rectoris Oratorii, pauperes in Hospitali... pro sustentatione sui in integro exdecimant. Święc. 61.

Do roku 1

Kościołek S. Ducha był drewniany, przytem
w miejscu wilgotnem (Godkowski in Święc s. 111)
niekonsekrowany do ostatka,
~~ani~~ i nawet ~~bez~~ Indultu na
odprawianie nabożeństwa nie był.
~~Gmi~~ W r. 1667 i 1678 w bardzo złym stanie się
znajdował, bliski rozwalenia

Grunta ś. Ducha –

Grunta do tego ~~szpitala~~ Kościoła należące, były:
~~Oprócz owej~~ 1) Włoka darowana r. 1535 przez Annę Księż. Maz. jako gruntu ~~grunt Kościelny uwolniona od wszelkich ciężarów publicznych.~~ ~~W r. 1617 z tej włoki płacono Ziar~~ (Księgi s. 61.) ~~8 zł. pol. z których połowa szła na kaplicę.~~

Zdaje się że ta włoka była na ubogich przynajmniej w połowie przeznaczoną, a w drugiej połowie na Kapelana; bo w 1617 r., kiedy płacono z niej tylko 8 zł. to połowa tylko szła na kaplicę; drugie przeto 4 zł. zapewne na ubogich obracano. W r. 1617 ~~za rządów~~ X. Łabędzki, ~~z powodu~~ z ~~tych~~ tegoż gruntu poczuwał się do dawania, przynajmniej niekiedy, żywności ubogim.

104

Kaplica Szpitalna ś. Ducha Oratorium.

Kiedy stanął ten kościołek, nie wiadomo. ~~Zo~~ Zapewne nie wcześniej jak ok. r. 1535, bo w tym czasie Anna Księżna Mazowiecka darowała do niego włókę gruntu. (Święc. s. 61.) Z dawniejszej fundacyi nie spotkaliśmy.
W r. 1617 obsługiwany był przez jednego z Wikaryuszów parafialnych; a chociaż według fundacyi obowiązek był odprawiania przynajmniej jednej mszy na tydzień, lecz dla szczupłych funduszów(1) rzadko kiedy nabożeństwo tu odprawiano. Ks. Piasecki polecił przynajmniej w święta odprawiać Mszę i mieć pieczę o chorych tutejszego Szpitala. Później (1667–1678) widzimy osobnych Kapellanów, ~~pospolicie Kapłano pleb są~~

(1) Pro fundatione habet certos census + (quo) tamen vix excedunt flor. 10. Est praeterea 1 mansus agri, ex quo solvuntur flor. 8; medietas cadit capellae. (Pias.)

+ ut in Actis civitatis continentur; ad praesens non habebantur nomina oium (censitorum);

nów, zwykle proboszczów z sąsiednich parafij, którzy tu wcale nie zaglądali, i ani o fundusze niedbali ani o ubogich. ~~dbali~~ ~~Stan~~ ~~Sto~~

Ad hoc oratorium institutus ~~est~~ fuit R. D. Stanislaus Jaworek Vicar. perp. Ecclię par. Lęglovien., penes quod nunquam residebat, nec hucusq; re-sidet. Ob cuius non residentiam hoc orat. est penitus desolatum, et proventus... ipsius incuria sunt neglecti. Qui D. Prępositus (Stan. Jaworek) in psentia Rmi D. Visitatoris idem Oratorium... resignavit... Mansum agri R. D. Prępptus Ecclię Par. Liven... conseminat... et pauperibus certis temporibus victualia providet. Święc. s. 61. (1667). Ad quod oratorium institutus est R. Lucas Skubniewski protunc Parochus Śniewnicen., diocc. Ploc. qui a multis annis illud deseruit. Górkowski in Święc. s. 111.

106

Co do utrzymania ubogich:
Jak nadmienili śmy, w r. 1617 jedynym funduszem ubogich podobno była połowa z dzierżawy owej włóki 4 zł. p. ~~we~~ przynosząca. Później przybyły inne darowizny na rzecz samego Szpitala, a mianowicie:

1) X. Andrzej Dobek, alias Waleszkowic tutejszy kommendarz parafii w r. 1634 zapisał włókę (1)
2) Ewa Łyskona na nowym Liwie darowała jakąś ćwierć włóki. 3) pół włóki na starym Liwie Piotr Śliwa w r. 1625 (Acta Cons. an. 1633). 4) jeden zagon (sulcus) Katarzyna z Kryp, córka Krzemika (Acta consul. antiq. Liw a. 1634. et 1635)

(1) certus mansus agri coram Actis antiq. Liw... inscriptus et per Decretum Cons. Vars. privilis litteris tridenti ... ad Hospitale incorporatus (Święc. s. 62)

(5)

~~Liczba ubogich~~ w szpitalu ~~bywała bardzo mała,~~
~~a i ta żyła z jałmużny przez siebie~~
~~wypraszanej (1);~~ Chociaż ~~czasem od~~ Proboszcz Liwski
nieco żywności ~~otrzymywali~~ dawał ubogim (2) z powo-
du owej włóki trzymanej przez ~~swego~~ siebie (1);
a czasem znów korzystając z nieobec-
ności kapellana ubodzy sami pobie-
rali dziesięcinę z trzech włók. na
mieście Liwie

jednak liczba ubogich była bardzo ma-
ła, a i ci z jałmużny się utrzymywali (2)

(2) „Aliquot pauperes inhabitant, qui proprio quaestu vivunt;" – mówi Święc. s. 62. In Hospitali manent pauperes tantum numero tres, qui ex pura elemosyna vivunt. ~~Proventus Oratoris~~ Gorkowski in Święc. s. 111.

(1) Praepositus (ecclis par.) certis temporibus victualia providet. Święc. s. 61.

c) Na ubogich:

5) Jan Łubkowicz dał 6 zagonow (Decretum Consulare) nową Liw r. 1625). 6) Magistrat w r. 1634 przysądził szpitalowi plac na nowym Liwie, na-przeciw Szpitala leżący po śmierci Jana Bniaka.
7) Ogrod za wałem starego miasta, należący do Szymona Kranki, ~~dało~~ zapisał Stanisław Kranka, i przysądził Magistrat (Prętorium) starego miasta r. 1634. 8) Ćwierć włoki „czyli Gródź" na nowem mieście Sroskowskiego, także przez Magistrat szpitalowi przysądzona. „quarta pars mansi alias Grodz"
9) Także ćwierć włoki w r. 1625 na nowym Liwie przez Szczepana Gołąbka i żonę jego zapisana, a przez urząd Radziecki szpitalowi przyznana.

10)

Na ubogich.

108

10) 4 łąki dosyć rozległe za mostem Wągrowskim z daru różnych osób.
(Święc. s. 62-63.)

~~H~~

Z kapitałów na ubogich:

Gen. Szczepan Godaski in bonis civilibus et consularibus Liven. zapisał 100 Zł. pol. (Act. castr. Liven. f. 5 post fest. SS. ~~T~~ Trium Regum a. 1641.). X. ~~Dobek~~ Jaworek wszystkie długi, jakie miał u różnych osób, przekazał Szpitalowi (Act. castr. Liven. f. 3 post Domin. Reminiscere A. D. 1643.) ~~Święcic~~. Wyliczywszy te uposażenia X. Święcicki dodaje:+ Habet praeterea hoc Hospitale multos +

Habet praeterea hoc Hospitale multos census, tum et legata et fundos a variis coram Actis civilibus oppidi inscriptos et recognitos, qui census et legata propter non residentiam Praepositi Oratorii sunt deperditi.

Święc. s. 63.

~~Samotny by~~

X. Łabędzki ~~dochody, X.~~ Członków Dozoru nie obrał, a przeto dochody, którenii zawiadywać mieli Członkowie, sam pobierał
Gorkowski. Decr. Reform. in Święc. s. 180.

~~za nie~~

Suspendendo adhuc executionem pœnæ (naznaczonej przez X. Święcickiego) 15 marcar. ob non vindicationem decimæ manip. de villis Wierzbno et Ossowo succubitæ. (ibid.)

R. D. Præpositus pro conservatione apparamentorum ecclesiasticorum in sacristia debita armaria nequaquam accommodavit. ibid. s. 181.

ab administratione Sacramentorum et sepulturis extorsiones facere non erubuit (ibid.

Epulationibus ac horreis (choreis) R. D. Præptus cum suo Mansionario adesse consuevit, et liras tangere suum Mansrium permittit.
ib. s. 182.

Abhinc R. Præptus circa ecclesiam parlem, non autem circa Oratorium S. Leonardi extra oppidum resideat... Ib.

X. Gorkowski: wspólnie z magistratem na członkow Dozoru wybrał Burmistrza, Rajcę, Pisarza Magistratu i jednego ~~od~~ mieszczanina. Ib. s. ~~181~~ 183.

W. Piaseck. 1616. d. 9. Listop. s. 82–86.
" Święcick. d. 19 Listop. 1672. s. 806–812.

Luszyn.

dei Gombin

110

Luszyn. Dek. Gombińsk. 1616.
Jusp. dziedziców – 1616. 1672. Par. Lubików, Lucin, Kiżanki (1672)

Luszyn parafja już była przed 1400 (ob. Osiwolin)

W r. wystawił tu nowy murowany Kościół Jan Modzelewski, p. t. S. Stanisława. Modzelewski (Piasecki) wystawił tu 3 nowe ołtarze. W r. 1616 ten Kł wyglądał zupełnie nowo i był konsekrowany. Erekcyi nie było. Z inwentarza pokazuje się, że przed r. 1608 był już Kościół nowy.(1)

1672. Rocz. Konsekr. w niedz. po S. Michale dachówka laterit. Przy drzwiach wielkich wieża wyższa, a obok niej mniejsza, a z tej

(1) Dwa inwentarze Wizyta Piaseckiego ma. Jeden dawniejszy bez daty, zapewne przy ~~brobo~~ instalacyi ~~objęciu~~ proboszcza w r. 1608 sporządzony, a drugi z nadpisem: Potym w r. 1610 sprawiono.

ostatniej jest wejście do wyższej, gdzie 4 dzwony. W ~~chorze~~ prezbyt. sklepienie murowane; na Kościele z desek. Chor we dzwonnicy nad przysionkiem. W W. Ołt. obraz Ukrzyżow. Obok ad cor. ev. mensa murowana z madyni krzyżem, zapewne ~~ces~~ po SS. Na Kle 2 boczne ołtarze. Zakrystya murowana także; pod nią piwnica przez dwór zajmowana. (1672)

112

Dos. ex usu antiquo 2 włóki: uprawia pleban i ma 3ch zagrodników. Ma też przywilej (w Aktach Kons. Warsz. wpisany) przez bpa Andrzeja potwierdzający fundacyę na Ozmolinie (zapewne Ziemowita[?] etc.) (Osmolin), z którego widać że należy się dziesięcina snopowa z Libikowa i Kisianki; lecz jej nie oddają. (1616)(1) X. Święcicki wymienia 2 pola: Bielany i Dziesiepole po 2 włóki (per duos mansos). Trzecie zaś, zwane Długiem polem ma 1 włókę. Nadto ma pod Łęczyną pola: Wielkie Przecze, 5 staj, ~~z łąką 1 staja~~, i Małe przecz 4ch staj. i łąkę 1 staja. Te pola uprawia. Podworze ogrodzone. Na środku wsi plac pusty, gdzie dawniej był 1 poddany proboszczowski, przytem ogród (hortus)

(1) W r. 1672 jedni oddawali w snopach, ile im się podobało, inni w pieniądzach. Należy się, mówi Święcicki, z pól kmiecych i dworskich.

113

W r. 1616. pobierał Dr. św. tylko od poddanych (coloni) z Łuszyna. czyli ex agris mechonalibus. (1672). Z pól zaś dworskich, mówi Święcicki, od wielu lat nie oddają, a plebani są niedbali w dochodzeniu praw K-ła. Również należy się (1672) z pól zwanych Dziedziny w Osmolinie. Za się płacą pieniędzmi. Także z gruntu zwanego Działami pod Lubikowem, w parafii Osmolińskiej; z pola Ostrowskiego (grunt Słodowskiego) po Starem polu. Tę pobiera pleban. (1672.)

1672 114

Jak nędznie musiała być obsługiwaną ta parafja, widać ztąd, że Proboszcz nie rezydował, bo o 6 mil w Bielawach miał drugie probostwo w Archid. Gnieźn. a Wikary był bez approbaty. (1672.)

115 czy nie opuszcz. quadrag.

1401. Actum de anno Dni Mill. quadring. primo. coram
v 1441. Rndo in Chr. Pre D. D. Eppo Posn. die Jovis 26 mens.
Januar. hora vesperarum vel quasi. Discretus
Laurentius Plebanus in Lusyna ad praesentiam Rndi
in Chr. Pris et Dni Andree Eppi Posnan. veniens
personaliter,... consensu etiam Rndi .. D. Andree.. accedente, ab oppido Osmolino et villa Stare pole, que
Ecclie sue subiacebant jure parochiali, ecclie parochiali in eodem oppido osmolino erigendae, propter
augendum cultum divinum cessit perpetuo, ita tamen,
quod in hereditatibus Kisanki et Lubienkowo, post agriculturas tam nobilium quam Cmethonum locatorum
et locandorum, duntaxat in parte fluvii dicti Slodofr
hereditati Luschyna adiacentis, usq ad granicies hereditatis Osmolino, Plebanus in Luschyna decimas
manipulares

manipulares et pecuniarias tollere et levare pro se et ecclia sua ac successoribus suis debent temporibus aeviternis, quas villas Kianki et Lubikowo Dnus eppus ecclię in Lusina parochiali annexit et dedit. Rector vero ecclię in osmolino tollet, tam post oppidi Osmolino, quam Villarum Osmolino et Stare pole agriculturas, decimas tam manipulares, quam pecuniarias. R. Sed ratione Denarii S. Petri Plebanus in Osmolino, qui fuerit pro tempore, duos grossos cum medio, Plebano in Lusyna et suis successoribus annis singulis solvere debebit aeviterne. Praesentibus ibidem Magnifico et Nobili Joanne Rey de Schninsko (vel Schrzinsko) Venatore Cracov. et Dobrogostio de Starskie Cracovien. et Posnan. Dioec. testibus.

De mandato Rndmi D. et D. Joannis Eppi Posn. excerptum per me Joannem Wysocki Notarium Curię.

Swięcicki s. 809.

Rkps 6946/II

fundacya na śpiewanie Kursu de B. V. M.

Actum in castro Gostinen. sub celebratione causarum officii et querelarum, fer. 3. post fest. S. Catharinę V. A. D. 1600. Comparens personaliter coram Mgfico D. Stanislao Gara-ski Castellano Stoc. et Cap. Gostin.. Gnsus Joannes Mo-dzelewski Notillator terrę Lancicziensis in Lusina et alibi hęres.. recognovit. Quia ipse se ac successores suos ..in.. Lusyno... submittit, onerat.. teneri ac debere summam 60 floren... debiti certi anno quolibet, temporibus perpetuis, Mansionariis seu Vicariis ac Rectoribus Scholę circa ecclesiam paroch. in Lusyno .. pro festo Nativ. S. Joannis Bapt. .. dare et solvere .. non tangendo ipsorum salaria inota con-suetum usum ~~ad~~ ac debitum eorum antiquum, in hunc... modum. Quod inprimis Rndus D. Plebanus.. tenebitur habere... duos Vi-carios, necnon Rectorem seu Magistrum Scholę. Qui quidem

Omnes

omnes tenebuntur... officium seu cursum de B. V. Maria decantare semper die quacunq per annum,... necnon unus ex Vicariis Maior, sive Commendarius, prout vocantur, debet esse concionator. Qui omnes memoriam tam in orationibus, quam in concionibus habere tenebuntur, eundem Gnsum Joan. Modzelewski, ac ipsius successores sive possessores commemorandi in salutem animarum. Pro quibus... praemissis... salarium habebunt tali modo. Quod... maior de Vicariis, qui et orationes atq conciones expediverit..., habebit... 40 flor. pol. Alter vero Vicarius 10 flor.; similiter Rector scholę cum suis adolescentibus... 10 flor. anno quolibet... Ea etiam lege imposita, quod si et in quantum is idem ... R. Plebanus... Vicarios Ecclesiam seu Rectorem scholae,... sive quempiam ex ipsis, sive unum, sive duos non habuerit, extunc... Recognoscens et eius posteri villę Lusin possessores

117

res... ad solvendum pro eius interesso non... tenebitur. etc.
Ex Actis Castren. Gostinen. extraditum. Andreas Oczycki
Notarius Castris Gostin. L. S.

Święcicki s. 810-811.

Luszyn.

1616.	1672.
wiko w porządku.	
Cibor. in minorialt. przy zakr.	na wielk. nowe.
Septum cem. muro	
Campt. cup. porti. 2 campt.	wieża – dzwony 4. (1 fract.)
Dom pleb. stary o 1 izbie, ktora dla plebana i czeladzi służy	dobra
Vicariat d. dobry	item
Schola dy	
Rector sch.	
Cantor.	dom kantora d. doby

Pavim. laterit. arenos.
fornicy scamna
Odsor. dec
Baptist. in maj. choro versus septentr.
Crux in medio sculp. cum figg.
Budynki pleb. dobre

1608 } X. Bartłomiej z Ludzyna.
1616 } Wikary Erazm ze Słupi.

1658 instit. X. Jan Gajewski Prob. w Bielawach.
Wik. X. Jan Bienkowicz bez
approbaty. – a proboszcz
wi

Srebro 1616) 1672.

nowo sprawione:

Monstrancya. sprawił Modrzewski: dawniej miedziana.

Krzyż większy – — 1.

" ówmniejszych 2.

Pacyfikał.

Kielichy 3 [illegible] 4y przez Modrzew... — 2.

Ampułek para.

W r. 1610 sprawiono.

Krzyż przerobiony wagi grzyw. 1. skojców $15\frac{1}{2}$.

Puszka srebr. — 1.

Lutkowka

121

W. Piaseck. d. 20 Listop. 1616. (w 25 Lut. 1617) s. 194.

W. Święc. d. 8 Listop. 1673. s. 2 955 – 956.

Lutzawamola 1481. plebanus Eustachi A. K. W. A. I. 122

par. Lutkówka

Cychry i Wiatrowice terra Warsov. et Cernen. Na nich ma dziad Paweł Cychrowski syn ~~Erazma~~ ol. Zygmunta Cychrowskiego. r. 1566. d. 4 Mar.
A. k. w. l. 39. f. 350.

D. 4 Listop. 1569. Nlis Andreas Tomyszkowski de Sthara Gnoina długi swoje u różnych osób przekazuje Xu Stanisławowi ~~Ad.~~ Viccario in Liutkowka.
Ibid. f. 421.

1617. Ludkowka.

Eccl. par. lign.
Consecr. ab ant.
Tit. SS. Trinit.

Jusp. D. Gasp. Osuchowski
Intus utcumq; decens.
Parietes integri. Maior chorus
denuo fabricatus, sed tabula-
tum laquearis nondum habet.
In campanili 2 campanę – 3a
in sacristia.

1673. Ludkowka.

Eccl. par. lig. tota ruinosa
Anivers. consecr. Dnica post fest. S.
Michaelis Arch.
Tit. id.

Jusp. Haeredum in Ludkowka
et Zbroża.
Chorus pro cantt. ad mai. fores
cancellatus.
Campanile novum – camp. 2a
Altare mai. antiquę structurę
~~imago~~ B. V. M.

u Bierzm. było 60. osób.

wsie paraf. cf. Mszczonów z katalogiem.

Lotk. 1616. 1673. 125

Domuncula pro Pleb. bona. — ruinosa.

Similiter et pro vicario, sed eam nemo inhabitat.

Schola etiam bona.

Adest Rector scholae et cantor ambo uxorati vivunt solis eleemosynis.

Nullus scholaris fovet. Nec sunt libri pro cantoribus.

Lutkow. 1616. 1673. 126

Hæc ecclia a plurib. annis caret sacerdote, nec ad præsens habet nisi quidam discolus a paucis dieb. sine aliqua licentia penes eam manet, et Sacra administrat, relicta ecclia in Zaborowo. Nulla potuit haberi informatio (de dote) cum etiam iste discolus abierit, prætextu deferendi SS. Sacr. ad infirmum ad aliam villam, cum quo profectus nusquam rediit, et debuit ibid. mansisse potaturus, cum fuerit hora pomeridiana.

A. 1670 institutus R. Alexand. Hilar. Balcerowski sed nondum hucusq. introductus.

Proventus iidem qui in visitatione Kossoviana. Nihil accessit.

Łatkowo
Srebro.
1616.
In sacristia pauci apparatus et istos detinet Dnus loci. Non inveni nisi calicem 1. Duos alios Dnus asservat et reliquam supellectilem. Ssmum ad infir. portat in solo corporali.

1673.
Monstr. 2 kielichy z 1 pateną

127.

Łaskarzew.

128

W. Sławeck. d. 21 Paźdz. 1617. s. 360

" Święcickiego d. 15 Czerwca 1667. s. 272 – 274.

Rkps 6946 II

Laskarzew miasto biskupie (1617–1667) w Dek. Garwolinskim. 1617–1667.

Paroch: opp. Laskarzew, Villę: Pilczyn, Rowska Wola, Rowy (~~Hołdy~~ (Święc)), Taduba, Wola Laskarzewska, Dąbrowa, Izdebna, Przystek (Przytęk Święc.). (1617)

W 1667 było u ~~Komunii Wielkanocnej~~ Pieczanowow osób 148 (1667)

Oprócz powyższych: Budel (1667)

do Klucza Laskarzewskiego należała wieś Kłodziądz par. Seroczyn.

Dziesięc.

Laskarzew oppid. et pręd. manip. 1617 Advocatialem Vicarii (1617)

Pelczyn villa et pręd. 1617. ~~czy~~ alias zapewne Pilczyn tak samo u Święc. 1667

Wola Laskarzewska villa et prędium 1617 et 1667

Wierzbiny villa - pro schola (1617) item 1667.

Izdebno: prędium et advocatia 1617. prędium pecun. redim. advocatia manip. (1667)

Dąbrowa wieś Królewska de advocatia. (1617) prędium, ~~adv~~ pecunia redimit, advocat. et scultet. manip. (1667)

W 1617 po większej części był pieniędzmi oddawane te dziesięciny.

Przyłęk debet villa et pręd. ~~1667~~ sed ab annis circ. 40 m extradit (Święc). Może i dawniej, bo u Ciasec. niema.

Taluba villa, manip. sed pecunia redim. manipularis iure vindicat 1667.

Z Erekcyi pisma.

1 włóka gruntu (1617) unus mansus in tribus campis ~~(1617)~~ cum pratis versus campos villæ Wilczyn. Habet seorsivum pratum post prædia oppidanorum, ex parte fluvii dicti Bromnik ad septentrionem, cuius medietatem Molitor in Wola Laskarzewska nescitur quo iure sibi usurpat et foenum modo primum a possessione Rdi Parochi moderni litigiose colligit. Habet Parochus prædium cum ædificiis, allodiis noviter restauratis una cum horto.

(Święc.)

Wspomina wiz. Święcickiego o dwóch kapitałach, nie podając daty:

na nieruchomości Macieja Malowanego mieszcz. Lask. 10 kop gr., od której procent 1 kopa gr. na jedną mszę co kwartał za fundatora. Qui census a multo tempore non solvitur.

Drugi lega 100 flor. pol. X. Jakoba Konika prob. kościoła S. Anny w Laskarzewie na 1 mszę żałob. co miesiąc za duszę legataryusza i wypominki za niego. Procent 7 flor. rocznie (1687). Czy płacą? nie mówi.

Opalinski (który?) bp dał dla Organisty pół włóki gruntu na Woli Laskarzewskiej cum suis attinentiis; a X. Gabriel Tałaska (Talastius) tutejszy niegdyś Kommendarz kupił pewną część włóki in tribus campis na mieście Laskarzewie. ~~Część~~ Rolę tę zajmuje bezprawnie Jakób Tałaska mieszczanin tutejszy. (1667.) O organiście czy jest, nie ma wzmianki.

Domuncula una bona pro vicario (qui fovetur; altera pro schola, sed operta desuper stramine, non sine periculo incendii. Habetur Rector Scholę, cantor, campanator idonei. (1617)

Vicarius H. Gregorius Somlikowicz... Cantor fovetur. Rector scholę deest, neq domus pro schola ~~habetur~~ extat, quę ē maxime necessaria. Domuncula parva prope ecclesiam in qua Vicarius manet. ~~Domus p~~ (1667)

Domus parochis ignis voragine absumpta nondum competenter reaedificata, quia etiam exiguus locus et minus aptus pro aedificiis extruendis (1667)

Ad maius altare ~~erecta~~ est *fundatio* Confraternitatis SS. Corporis Xsti, quae est erecta a. 1546. ratione cuius qualibet feria 5 celebratur Missa Votiva de SS. Corpore Xsti; pro quo onere, iuxta ordinationem Ill. D. Eppi Posnan. (Alberti Tholibowski) solvebant seniores Confratis in quolibet quartuali ad manus Vicariorum flor. 4; sed quia non erant solvendo, impetrarunt relaxationem et ad praesens (1667) per medium solvunt (Świąc.)

Kościół drewniany 1617 - 1667 nowo kosztem X. Woje. Tolibowskiego Bpa Pozn. w znacznej części odbudowany (Święc)

Consecrata ab antiquo (1617) roczn. w niedz. post Exaltat. S. Crucis (1667)

Tit. S. Crucis (1617) 1667

1617 Ma ołtarz wielki i dwa boczne (1617) w 1667 4 ołtarze: 1° wielki, S. Krzyża na środku Kościoła. 2° blisko ambony ad cornu evangelii z obrazem N. M. Panny elegantis picturę. 3° w kaplicy (in sacello) w południowej ścianie z obrazem M. B. Częstochowskiej. 4° od północy ołtarz 3ch Króli, ma obraz na drzewie malowany. 1667.

Baptist. in medio. Amb. lignea simplex (1667)

Pavimentum ex asseribus bonum in min. choro (1667) in maiori lateritium (ib.)

Chorus pro cantoribus antiquę structurę (1667)

Collatio Ill. Eppi Posnan. 1617 - 1667.

Porticus noviter extructa (1667)

Campanile competens... continet 3 camp. 1667

Srebro
1617.

1667

ob incuriam Pleb.
in incertum.

Kielichow 5.
Krzyż wielki
cum attinentiis
pro Monstrancia,
sedes ipsius ænea.
alias 2 ~~cru~~ cruces
arg. cum sedibus
æneis. Pixis parva
pro SS. ad infirmos
altera maior pro
SS. in liborio.

1617 Pleb. R. Albertus Skoroszewski non ita pridem institutus. Habet aliud beneficium curatum, nec residet et n. constat de dispensatione. Jest Komendarz i Wikary.

R. Wojciech Brzoski Kan. Pozn. in summo (1667)

S. Anna.

W r. 1667 przełożonym był X. Maciej Sobieraiewicz, institutus d. 24 Stycz. 1642 r.
sprawił w. ołtarz — (Święc.
grunta dokupił —

Srebro 1667.

Kielichy 2 Pasek sr. 1 sznurek korali drobnych. 2 vota na obrazie S. Anny. Para ampułek i miednicka do nich sreb. —

138

nno a N. Faelice Caluski (Kaduski) in Caluszino haerede, in bonis Caluszino in vim reemptionis... inscriptae pro altarista eiusdem fratris in Laskarzew existente... De quibus... ipsum quietant...

A. K. W. l. 39. f. 22.

Laskarzew.

Anno Dni 1557 die 27 Aprilis Htes DD. Seraphin Zirzenski in Laskarzew, Martinus Belchowski in Sebastianowo, Nicolaus Kaluski in Kaluszino et Petrus in Olexino plebani recognoverunt promotores fraternitatis spiritualis in Decanatu Livensi

Quia receperunt... 20 sexagenas gr. num. et mon. pol. ... et cum censu anno

139

Laskarzew – S. Anna.

A. 1557. die Veneris 24 Septembr... N. Martinus Grammyczki.. eliberando N. lem Andream Zaliesski patrem suum a solucione decimę manip. ex araturis ipsius in Zalesie et Ostribor... ad pręposturam in Laskarzew spectantis... reponit 30 gr. pro eadem H. D. Alberto Pręposito Oraculi s. Annę in L... A. K. W. l. 39. f. 50.

An. et die quib. supra. H. D. Albertus (qui supra).. recognovit, quia a N. libus Bartholomęo Trzcienski et N. li Anna Trzcienska matre ipsius, hęredibus in Zaliessie et Ostribor tulit... 100 gr. in mon. pro decima manip... ex araturis ipsorum ad pręposituram spectante et per ipsos anno pręterito violenter recepta... Et hic idem Pręposi-

tus

impositus.. recognovit, quia ~~eandem~~ decimam (quae supra) vendidit ~~quibus supra~~ N. Bartholomaeo et Annae (qui supra) ad tempora vitae ipsorum... pro qua.. D. Bartholomaeus ... submisit solvere singulis annis 100 grossos, pro festo S. Martini Eppi Venerandi, sub censuris...

A. K. W. l. 39. f. 50.

D. 11 Listop. 1558. X. Wojciech Praepositus oraculi S. Anne in Łaszkarzew ~~iż~~ zeznaje iż na 33 gr. rocznie sprzedał dziesięcinę (z post araturas Ostrego boru i Zalesia Marcinowi Dąbrowskiemu właścicielowi tamecznemu (ex sorte Nobili Martini Dambrowski, quam possidet iure acquisitionis a Nobili Andrea Zaleski, patre uxoris ipsius...) A. K. W. l. 39. f. 105.

141

Łaskarzew. — w. 1564 proboszczem tu był X. Serafin Żerzeński. Z upoważnienia Stolicy Ap. (breve Pawła 5 Kal. Junii A.D. 1558) przyjął na Koadjutora X^a Jana Rędzynę pleb. z Piaseczna. A. K. W. l. 39. f. 300.

S. Anna

142

Za miastem jest Kaplica S. Anny którą zawiaduje X. Jan ~~...~~ rodem z Laskarzewa – nec residet, et ~~de~~ tenetur ad 2 missas in septimano, quae non adimplentur, cum tamen pro hoc ministerio sit quarta pars mansi agri et certae decimae. Iniunctum ut resideat, vel per substitutum satisfaciat oneribus.
(1617).

Stał ten kościołek w północnej stronie za miastem; dopiero z polecenia Macieja Łubińskiego bpa pozn. (d. 7 Grudnia 1629 r.) przeniesiony ~~na~~ został w wygodniejsze i odpowiedniejsze dla mieszkańców miejsce na południe (Święc.)
Hoc oratorium recentis structurae (Święc.) w r. 1653 poświęcił bp Flor. Kaz.[2] Czartoryski, a rocznicę konsekracyi na ~~dzień~~ niedz. XXI. po świątkach naznaczył. – (ib.)
W r. 1667 były tu następujące ołtarze:
1° Wielki tit. s. Annae elegantis structurae et picturae totum deauratum sumptibus modernı praepositi R. Matthiae Sobiszaiewicz comparatum et extructum. Ciborium bez N. Sakramentu. Za prezbiterium,
któro

które od nawy kratkami ~~dre~~ jest oddzielone nowemi, jest od czoła ołtarz skromny (kratką ogrodzony) z obrazem M. B. Częstochowskiej – Trzeci z przeciwnej strony ołtarz Ś. Krzyża. Krzyż na środku Kościoła. Sufit z desek w łuk nowy. Podłoga z cegieł. Chór dla kantorów nad drzwiami od zachodu (wielkiemi). Dzwonnica z jednym dzwonem, drugi sygnarek w wieży na środku Kościoła. Ambitus circa oratorium indiget alio tecto. Cemiterium competenter septum.

(1667)

Domus pro Præposito lignea bona, cum allodiis et ædificiis necessariis suis septis continetur. Habet pomarium satis amplum prope domum præposituralem.

(Święc.)

142a

10 wrześ.

Act. in Łaskarzewo 1512 r.

Jan Lubłański Bp.

ob. Garwolin. erekcya altaryi.

Łaskarzew zapewne od Jędrzeja Łaskarego.

Bpi poznańscy mieli tu swój dwór blizko Kościoła. A że kościół był w miejscu ciasnem, i szczupły, nie mógłby również i cmentarz, tak iż nigdy objąć ~~ani~~ parafjan ani zbierających się na nabożeństwo, ani tych, którzy według ówczesnego zwyczaju, w kościele pragnęli być pochowanymi, - z przepełnienia zaś trupami mogła łatwo wywiązać się zaraza i szkodzić nie tylko miastu, lecz pałacowi biskupiemu, przeto Jan Latalski ok. r. 1530 wystawił za miastem Kościołek wraz z cmentarzem już to dla wygody, już dla grzebania parafjan. Ustanowiony tu Kapellan Ks. Jakób z Będowa wystawił dom proboszczowski i inne zabudowania gospodarskie własnym kosztem. Na utrzymanie Kapellana czyli Prob. tego Kościołka dał biskup ~~grunta~~ dziesięciny: (ob. erekcyę)

S. Anna

W r. 1639 bp Jędrzej Szołdrski dodał dziesięciny z Rowow, Woli Koroskiej, Gorek, Żabienca i Tarnowa. (ob. n. 2.). Wszystkich tych dziesięcin używał przełożony Kaplicy w r. 1667. – Nadto mieszczanka jedna nazwiskiem Krzywa Kowalowa zapisała ~~na~~ hortum unius stadii. X. Maciej Sobierajewicz ~~do~~ (1642–1667) dokupił pole Biczowskiem zwane mające pod włóki gruntu i darował na uposażenie præpositi (Święc.)

Ojrzanów

144

W. Stan. Fogelwedera 1561. r.
" Jana Makowieckiego 1566.
"
" " Piaseckiego. w końcu Listop. 1616. s. 196-201.
(" Mozsa 1649) 2 w końcu Lutego 1617.
" Święcickiego. d. 7 Grud. 1673. s. 983-999.
" Szembeka 28 Września 1777 r.

Wiz. Dekanal. 1782. przez X. Grotta Dziek. Grojeck.

3166

Dek. Grojecki 1473. dziś Grodziski.

1) Ojrzanow, Zaręby, Kaleń i Zalesie już przed rokiem 1473 były i należały do par. Tarczyn (ob. 1474.)

2) Z tych ~~Kaleń~~, Zalesie, odjęto i dodano wsie nowo-założone: Żelechow, i Wesołą Wolę, i dla nich założono Kościoł w Żelechowie. Najprzod pozwolono na filialny, lecz potem dodano Ojrzanow, Zaręby, i Kaleń, i pozwolił Bp na parafialny (1473. i 1474).

Widać iż Żelechow przy Ojrzanowie, a Wesoła Wola przy Kaleniu założone, bo ~~Żele~~ Ojrz. als Żel. swoje. i Kal. als Wesoła wola" " w wizytach jednak osobno obie.

wsie „Ojrzanów alias Żelechów, Zar. Kal. Wesoła W., Zalesie" 1673 146

Wsie paraf. Żelechów (gdzie był Kościół), Ojrzanów, Zaręby, Kaleń, Zalesie.
~~Wola (1561)~~ Te są wymienione w erekcyi 1473. Wspomniа-
nem jest także w tejże erekcyi, że Kościołowi Żelechow-
skiemu, jako filialnemu, wyznaczona została dziesięcina
z Wesołej Woli, lecz przy zamianie na Kościół parafjal-
ny, dziesięcina ta oddana została Kościołowi Tarczyń-
skiemu za zgodą Mikołaja Ojrzanowskiego. Prawdopodob-
nie przeto i ~~W~~ wspomniona wieś poddaną była Kłowi
Żelechowskiemu. Potwierdzają to ~~wiz~~ wizyty późniejsze.
Te bowiem, ~~wyszcz~~ wyliczając wsie parafjalne, do-
dają do powyższych ~~te~~ raz Wolę,(1) drugi raz Wesołą Wolę.(2) ~~za~~ Po-
Czarnów

(1) Wizyta Folgelwedera 1561 r. (2) Wiz. Święcickiego 1673 r.

~~R. 1561. właścicielem Ojrzanowa był Kasper Miński; po jego śmierci widzimy w r. 1566 wdowę Dorotę Mińską~~

To znów spotykamy Wiesiołą Wolę z Kaleniem (1), a Ojrzanów z Żelechowem (2) identyfikowane. Z tych wsi najdawniejszem jest Zalesie (3), Żelechów zaś i Wesoła + Wola dopiero około r. 1470 ~~w drugiej Społo~~ (4) zostały osadzone kmieciami. Na ich miejscu poprzednio były lasy, które może Mikołaj Ojrzanowski, owczesny dziedzic Zalesia i Zaręb, a może który z przodków jego wykarczował, i na wsie zamienił. (5) Zaręby napewno jednoczesne z Zalesiem.
+ Wiesioła Wola późniejsza bo libertates jej jeszcze nie wyszły w r. 147..
[* ~~Także w samym erekcyjnym, gdy mowa o dziesięcinach, opuszczone są: Zalesie, Zaręby, Żelechów i Wiesioła Wola~~, chociaż Ojrzanów i Kaleń są.]

(1) "Kaleń alias Wiesioła Wola" mówi dokument 1642 r. (2) "Villae pertinent: Ojrzanów alias Żelechowo..." Wizyta Święciek. 1673 r.* i często to powtarza (3) Zalesie dudum locata (villa)... Dypl. erekc. 1473. (4) Żelechowo et Wesoła Wola novae radicis... Villa Żelechowo noviter locata (ibid.) (5) ex nemoribus et silvis in colonias redigabantur (villae praedictae) (Dypl. 1493)

147

Grunta. Dziesięc.

Uma A. włóka sanctuarii 2-ch polach, na drugiej dwoch poddanych. Oprócz tego łąka i ogród. (1561) Pierwotna erekcya, jaka była przed r. 1473 wyznaczyła Kościołowi Żelechow. dziesięciny ~~folwarczne~~ od kmieci nowozałożonych ~~nowo założonej~~ ~~(allodiales seu prędiales)~~ ~~we~~ Żelechowa wsi Wiesiołej Woli. ~~(1)~~ Przy nowej zaś erekcyi (1474) dziesięcinę z Wesołej Woli oddano Kościołowi w Tarczynie, a Proboszczowi ~~[illegible]~~ Ojrzanowskiemu wyznaczono folwarczną (allodiales seu prędiales) z Ojrzanowa, ~~Żelechowa~~ Zaręb, Zalesia i Kaleniа. Te jednak dziesięciny miał pobierać proboszcz Tarczyński dotąd, dopóki nie wydyna lata wolności Wesołej Woli; po czem miał wrócić prob. Ojrz. od Wesołej ~~miały być oddawane proboszczowi Ojrz.~~ (1) W r. 1491, jak domyślać się należy

~~(1) Żelechowo et Wesoła wola novae radicis. Dypl. 1473.~~ (1) z dyplo Dypl. 1473.

Psarski mówi że dziesięcinę

dyplomu Konrada skończyły się lata wolności, i nastąpiła ugoda
między obu Probosz.
Donacyę i układ że Konrad zatwierdził. 1491.

Pobiera w 1672. z Żelechowa prędiales, Cmethon. hortulan. extradit
Wesoła wola ~~Cmethon.~~ ex prędialibus controversie
lów u Dewsa bo Tarczyn i Żelechow broni prawo.
Cmetho. Xsa do Tarczyna bezspornie.

Zarzeby prędialis manip. tylko - extradit Proboszczowi ~~Cmethonale~~ ~~do Xpa~~
agri et hortul. Xpowi

Ojrzanow. prędium Xtowi manip. Cmeton. Xpowi. extradit
Maleń prędium Xtowi extrad.

Andrzej bp. pozn. zamyślał pozwolić tylko na kościół filialny, podległy parafii Tarczyńskiej; lecz iż wsie Ojrzanów, Zarzęby, Zalesie i Kalen, należące do parafii Tarczyńskiej, miały bliżej do nowego Kościoła w Żelechowie, niż do Tarczyna, przeto zgodził się na ustanowienie oddzielnej tu parafii, złożonej ze wsi wyżej wspomnionych. (wek. 1473)

~~Ł.~~

~~Kościół parafjalny ku wschodowi murowany, cały murowany, praw-~~
~~dopodobnie wystawiony przez samego fundatora Mikołaja Oj-~~
A. ~~rzanowskiego około 1473 r.(1)~~ Lubo nie mamy świadectwa wy-
raźnego, żeby sam Ojrzanowski postawił murowany kościół,
gdy jednak zważemy 1° ~~1~~ że w niecałe 90 lat po erekcyi
Fogelweder (w r. 1561) zastał tu kościół murowany, — 2re że
niema śladu aby w tym przeciągu czasu był stawiany; —
~~3° że w r. 1673 były tylko ślady ko~~
to przypuścić musimy, że ~~wszy~~ mury tego kościoła się-
gają r. 1473. Wreszcie ~~z murami~~ i to także silnie prze-
mawia za wymurowaniem tego kościoła przez fundatora, że
kiedyś była tu kostnica murowana, której w r. 1673 ~~ślady~~ już tylko
~~były~~ ślady istniały.(2) ~~W tymże roku przed wielkiemi drzwia-~~
~~mi stała wieża, jednej z kościołem struktury. Ojrzanowska~~ ~~trzeciej~~ dolna

(1) ~~Ecclesia murata. supponitur aedificata esse per M. Nicolaum Ojrzanow-~~
~~ski. Wizyta Szembeka 1777.~~ (2) Wiz. Święcickiego. Byłoby zaś nielogiczna
rzecza, gdy kostnicę stawiano murowaną od początku, a kościół drewniany.

~~razarem~~ przysionek, ~~świątyni~~ na górze był chór dla kantorów
a nad nim dzwonnica z trzema dzwonami (3) Zapewne ~~w skutek oto~~ przez
zniszczenie się wiązania drewnianego musiano uprząt-
nąć ztamtąd dzwony i przenieść je do nowej drewnianej
postawionej w południowo, zachodniej stronie; ~~(4)~~ która ~~też~~
~~nie cieszyła się długo~~ w r. 1777 była mocno podniszczona (4).
Oprócz przysionka pod wieżą, ~~był~~ postawiono drugi przy bocznych
drzwiach ~~też~~ zapewne jednocześnie z kościołem, skoro
~~tak ten przysionek~~ w 200 lat po erekcyi kościoła był
w ruinie. Tak samo zakrystya w owymże czasie chyliła się
do upadku. (5) A tak podczas gdy części dodatkowe albo upadły (6), albo ~~musiano~~ prze-
lecz już w tymże roku były przysposobione, nowe wiązania do osady dzwonów na wieży

(1) Ibid. (4) cf. Szembek. 1777. Campanile totum ligneum, putridum, ve-
tustate consumptum etc. (5) Wiz. Święcickiego. ~~(6) Cmentarz ko~~
(6) Na przykład drugi przysionek (babiniec albo kruchta) przy bocznych drzwiach
~~otoczony jeszcze w 1773 r. był murem, już bardzo~~ popsutym ~~opa-~~
~~dany~~; cały ~~kościół~~ na kościele była zaś dachówka. W roku zaś 1777
zamiast dachówki widać gonty drewniany a ~~parkan~~ drewnia-
~~ny za~~ cmentarz „w słupy dylami opasany.” Święcicki i Szembek.

1518.

1. Vladislaus IV D. gr. R. P... Significamus, ... esse in Actis Cancellariae nrae Minoris, Ducatus Mazoviae, litteras infrascriptas... Quar. tenor.. talis. „Anno Dni MDXVIII f. 5 post f. S. Matthiae Apli. Varschoviae. In psntia Illmor. Dnor. Stanislai et Joannis D. gr. Ducum Masoviae, Russiae etc. et Vnlium Nicol. Zuckowski Cancellarii, Pauli Trampski Vicecanc. Mazoviae Ducatus, Alberti Popielski Can. Vars. et Secret., Andr. Zawadzki Cap. Ostrolęcz. et Curien. et alior. etc... Nlis Joannes Oyrzanowski de Oyrzanowo... volens cultum divinum in eccl. par. Zelechowo, jurispatronatus sui adaugere, et ut Hntis Stanislaus de ~~Ofg~~ Ordy Plebanus et alii pro tempore existentes... melius sustentari possint, cupiensq. suae animae praedecessorumq. suor. saluti providere, unum mansum, quem Laboriosus Corab tenuit, penes Sanctuarium ecclae in.. Zelechowo, ... praefato Plebano, successoribusq. suis

(do-

dedit, donavit etc... perpetue et in ævum. Et iam exnunc eidem Plebano liberam introligationem et possessionem in dictum mansum admisit... per præsentes præcone similiter ab ordine recepto. Et fideiubet sibi pacem iuxta terræ consuetudinem ab omnibus personis propinquis et remotis et ab uxore sua et ab omnibus impedimentis."
... Nos præinsertas litteras... extradi mandavimus. Dat. Varsaviæ die XVI men. Decembr. MDCXXXVII. Regnor. nror. Poloniæ V, Sueciæ vero VI anno. Relatio R. in Chr. P. Dni Petri Gembicki Ep. Premisl. Praep. Gnlis Miechovien. R. P. Vicecanc. P. Gembicki mp. L. Sig. min. Reg.

Wiz. Pias. Kaze się postarać o erekcyę Mansionaryi
Decr. Ref.

1528. in Vigil. S. Matthæi Ap. et Evang. Varsaviæ 151

Sigismundus D. Gr. R. P. etc. Significamus... Quia dum ægrotavit hic Gnsus olim Ioannes Oyrzanowski Capit. Warschovien. fecerat supplicari Mti Nræ, quatenus in eventum mortis suæ unum aliquem Nuntium v. Offlem aut Consiliarium nostrum a latere nostro regio mittere ad se dignaremur, coram cujus præsentia... recognitionem de bonis suis universis... ut homo sterilis... fecisset ordinationem... Destinavimus ad eum Mgfcum Ioannem Mieczwieński Castell. et Tribunum Plocen. et Capit. Bratianen... Coram cujus Consiliarii Nri præsentia Ioannes Oyrzanowski sedens in sedili, non compulsus etc. licet æger corpore sanus tamen mente... recognovit, talemq. de bonis suis fecit ordinationem: 1° Gnsæ Margarethæ Oyrzanowska matri suæ, oia bona sua in curiis, prædiis, domibusq. bonor. Oyrzanovien. in distr. Warschovien... dedit... et condescendit, perpetuo... 2° approbando... Reformatio

2

mationem dotalitialem eiusdem Matris suæ in medietate bonor. Oyrzanovien. inscriptam,... residuas medietates huiusmodi bonorum, puta Villarum: Oyrzanowo, Żelechowa, Zaramby, Małyn, Wissioła Wola, Zalesie, Rakowiecz, Łowszynek ...: ad medietates bonorum antiquitus pertinentium... inscripsit et usufructuarie condescendit.... sed nonnisi ad mortem eiusdem Matris suæ usufructuarie possidendas. 3º... creditoribus, familiaribus (et ad) sepulturam.. 600 sexagenas gross. pol. inscripsit... 4º cupiens saluti animæ suæ providere... inscripsit in bonis suis videlicet in villa Żelechowo 1000 flor. summæ principalis, ad erigendam Mansionariam in eccl. par. Oyrzanov. pro quibus mille flor. per possessorem dictor. bonor. persolvendis, census reemptionalis Mansionariæ erigendæ emeretur. Nobisq præfata Dña supplicavit: ~~sto.~~ ut præmissis oĩbus consentire dignaremur... Nos.. approbamus sto. ~~reszty brak.~~ (Acta Metric. Minor.)

152

1526. in Vig. S. Mathiae. Varsaviae Sigismundus D. gr. R. P. Significamus etc. Andrzej Zabłocki i Mikołaj Głowiński sukcesorowie Jana Ojrzanowskiego i brata, przyjmują na siebie spłacenie długów po nieboszczyku i uposażenie Mansionaryi w Ojrzanowie; także Małgorzata Ojrzanowska ustępuje im swoje dożywocie na Ojrzanowie. Król to potwierdza, i na erekcyę pozwala.

3

4

153

1528. die Lunae 30 Martii. W Konsystorzu Warsz. Staje Jan z Jaczchi-
storzu Warsz. Staje Jan z Jaczchi
ny Kasztelan i Wojski Rocki, Starosta na Bratian i Nowe miasto
dziedzic dóbr Ojrzanowskich i żąda, aby mógł na mocy testamentu
Jana Ojrzanowskiego erygować
Mansionaryę. Na co nie pozwala
Małgorzata Ojrzanowska, twierdząc
że już ~~erygowała~~ sama to uczyniła.

154

1533. Sabbatho, fest. S. Thomæ Apli. Cracoviæ. Sigismundus D. gr.
5 R. P. etc. Significamus... Quia Gnsa Cath. de Bocrkiewicz relicta
consors olim G. Joannis Oyrzanowski Sincerus Liven. et Capit.
Varschovien., nunc vero consors G. Petri Goryński Capit. nri
Ciechanovien. cum eod. marito suo ad infrascripta consentiente
.. recognovit: quia haberet (?) in deposito... 200 sexagenas pecu-
nias. mon. et num. polon. a Mgfica Sophia, consorte Joannis
Loski Palati. Masov. sorore sua, ad effectum illas dandi in
dotem G. Margarethæ Virgini, eiusd. Palatini filiæ, tunc quan-
do nuptui tradita fuerit,... easdem sibi in villa bonis suis
Wierzbno... inscripsisset, iuxta ipsius recognitionem de
dat. præsentium coram Nobis facta.

Przeterza

decrevisset...
Praeterea recognovit: Quia... (pro summa 500 sexag. m. et n. Pol... in bonis.. terrestrib. emere, aut in bonis suis Wierzbno... na wyderkaf inscribere censum..., pro fundandis altaristis, et augmentando censu Mansionariorum in eccl. par. Zelechow..., modo noster ad id accedat consensus. Ut autem eiusmodi census emptio facilius sortiretur effectum... Catharina... summam 500 sexag... simul cum 200 sexagenis G. Margarethae Łoska,... in.. bonis suis Wierzbno... praefato G. Petro Gorynski inscribit..., ad eum effectum, ut si ipsa Catarina 200 sexagenas Virgini Marg.ae non dederit, vel censum pro 500 sexagenis ad usum Mansionariorum... non emerit, vel in bonis suis non inscripserit, antequam ex hac luce migraret, ipse Petrus Gorynski, seu eius Successores bonorum Wierzbno possessores 200 sexag. Virg. Marg.ae solvere et censum... inscribere.. sint adstricti... Nos supplicationib. nonnullorum Consiliarior.

155

Consiliarior. nror. annuentes, in emptionem census huiusmodi pro 500 sexag... seu ad illius inscriptionem in bonis
5 Wierzbno... consentimus, ipsumq. censum in summa principali... immunitati ecclesiae adscribendum fore permittimus, et quantum in nobis est... adscribimus... salvo... servitio bellico et onere reipublicae de bonis illis... G. Petrus Gorynski... ordinationi superius... factae in toto adhaerendo,.. inscriptionem praedictam... suscepit... etc. Quae oia.. coram Nobis recognita... admisimus... confirmavimus etc. Act. et. dat. (ut supra) Relatio R. in Ch. P. D. Petri Thomicki Ep. Crac. et R. P. Vice-Canc.

Acta Canellariae Minoris R. P. apud Świężcicki s. 995-6.

156

1634. f. 3 post f. Pentec. in Curia reg. Varsav.

6 Nles Valentinus et Paulus Krakowinscy filii olim Alberti Krakowinski de villa Wola Krakowinska haeredes eccliae Ojrz. donant agrum Marcochy inter viam publicam e Varsavia ad Ojrzanow tendentem, et metam N. Valeriani Sotrykowski

~~Lat.~~ quatuor stadior. penes granicies Oyrzanowskie, - item alterum przy węgielniku Oyrzanowskim y Mlochowskim penes granicies N.N. Martini Mlochowski et Adieszczyński in bonis Wola Krakowinska jacentem.

Summaryusz dokum. przy Wiz. Szembeka

157

1642. fer. 2. ante fest. s. Hedvigis. in Tarczyn.

7. X. Tomasz Łaiewski, zapozywa do sądu X^a Stan. Zarębę Opata Sulejowskiego, opiekuna, i jego pupillaa nieletniego Stanisława z Kalinowy Zarębę, że od lat 12 włącznie z niechcą oddawać dziesięciny z pol dworskich.

skich i zagrodniczych wsi: Ojrzanow, Żelechow Zarzby, i „Kaleń *alias* Wiesoła Wola."

1642. f. 2. in Vig. SS. Simonis et Judae. Termini

8. Communes Terrestres Tarczynen. Wyrok wydają, iż pozwany winien oddać. Pozwany appelluje do Trybunału Koronnego.

6. 158

Z Kodycyllów Testamentu ś. p. ~~Bpa Kijow.~~ X. Stanisława Zaręby bpa Kijow. i Czernichow., Opata Sulejow. dat. w Górze Baldrzychowskiej d. 11 Czerwca 1653.

9 „Do Kśia Ojcz., w którym tych czasów, dla małego salarium Xięży, nabożeństwo Cursowe prawie ustało, tedy aby na potym pomienione godzinki o Pannie Najśw. także y Msza ś. do nich należąca codziennie z powolnym śpiewaniem y z dostatkiem do tego należących Cantorów, odprawowane były, leguię y ofiaruię Złotych Cztyry Tysiące. Ofiaruię przytym y oddaię do Kaplice Kościoła tego Obraz twarzy Zbawiciela świata, który cum consensu Summi Pontificis z Rzymskiego prawdziwego recenter mam przekopiowany. Przed którym obrazem, aby na każdy tydzień Litania de SS. Nomine Jesu śpiewana była, mieć chcę y ordinuię. Leguię temusz Kościołowi Ojcz. na trzy mnieysze Olta-

(rze

rze, ktore według upodobania zbudowane bydź maią, Zł. 600.
Item na obrazy do tegosz. Kła Oycz. Zł. 400. Ktore to obrazy
maią bydź co ordine et studio. Do wiel. Olt. obraz Annuntia-
tionis B. V. M. Do ołtarza przed Kazalnicą obraz S. Angeli
Custodis. Do ołtarza przed Kaplicą obraz S. Stanisława, no-
tabilior Martyrii eius historia, w posrodku ma bydź wyra-
żona, a na wierzchu tego ołtarza oryginał verae effigiei
S. Stanisława przy mnie będący, na płótnie malowany ofiaruię
y oddaię. Ktore to wszystkie obrazy do tych ołtarzow aby na blasze
iako naiprzystoyniey malowane były, proszę. Item leguię temusz
Kłowi Oycz. Pozytyw, albo Compendium Organ. Item materye
rozney na kilka ornatow y antependia, mianowicie: Atła-
su papuzego łokci 16. Atłasu karmazynowego łok. 16. Kitayki
mienioney łok. 25. Kitayki błękitney łok. 4.

apud Święcicki s. 197-198.

Cui testamento hucusq. nondum a Successoribus ~~[illegible]~~
Dni Testatoris e satisfactum. (ibid.) ~~[illegible]~~
Nihil percipit ~~ze i nie wiadomo gdzie lokowane. 1777.~~

159

10. 1655. f. 4 post fest. Visitationis B. V. M. in curia reg. Varsav. Ur. Stanisław z Kalinowy Zaręba czyniąc zadość ostatniej woli s.p. Stanisława z Kalinowy Zaręby Bpa Kijow. Opata Sulejow., ubezpiecza na swych dobrach Ojrzanowskich summę wyderkafową 4000 fl. pol. X^u Wojc. Dorażewskiemu Prob^wi Ojrz. i następcom jego, i procent 7% corocznie na S. Jan płacić przyrzeka.

R. 1777. Summa ta sama, razem z drugiemi pochodzącemi z zapisu Jana Ojrzanowskiego z r. 1528, i od Doroty Garyńskiej ulokowane zostały przez X. Jana Szaniawskiego na dobrach Szydłowskiego Kaszt. Mazow.

~~Summa~~ 4ta Summa

Głęboc.

7.

1700. f. 5. in crast. festi Imacul. Concept.
(9 Grudnia) in Curia Reg. Varsav.
X. Jerzy Frach Prob. Ojrzan. wytoczył
sprawę przeciw 160
11 Jędrzejowi Głębockiemu Star. Brzesia Kujaw. i
~~żonie jego~~ żonie jego Zofii Głębockiej z Krasów
1° voto Mączyńskiej 2° Głębockiej
i dzieciom tejże z pierwszego Małżeń-
stwa Alexandrowi, Teresie, Teodorze,
i Helenie Mączyńskim, jako sukcesso-
rom niegdy Jana Mączyńskiego Łowczego
Sieradzkiego, Dziedzica dóbr: Ojrza-
nów, Żelechów, Szaręby, Kalen, We-
soła-Wola z przyległościami
o niewypełnienie testamentu poprzed-
niego dziedzica tychże dóbr Stanisława
Szaręby Łowcza Kijow., który zapisał dla
Kościoła Ojrz. z summy 1° Zł. 600
na

na postawienie trzech ołtarzy – i 2° Złp. 400 na zakupienie obrazów do tychże ołtarzy. Czego poprzedni dziedzice uczynić zaniedbali.
Sąd Starościński uznał się niekompetentnym ~~totez~~ i sprawę do Trybunału Koron. polecił wnieść.

1700. f. 2. post f. s. Martini Pontif. in Curia reg. Varsov. Dekretem na żądanie tegoż X. Trach przeciw tymże, w sprawie:
o zatrzymanie procentów od summ:
12 a) 1000 Zł. z zapisu Jana Ojrzanowskiego.
b) 1000 Zł. z zapisu Doroty Gorynskiej
c) 4000 Zł. z zapisu X. Stanisława Zaręby.
Sąd Starościnski kazał sobie złożyć dowody co do dwoch pierwszych summ lo do trzeciej zaś, gdy powód sam zeznał, iż otrzymał Zł. 625 gr. 18 a conto procentów, sprawa się oddala. Powód appelluje.

161

1701. fer. 3 post fest. Circumcis. Chr. Dni. in Curia
f. 1533. reg. Varsav... A. R. Geor. Franc. Trach Par.
Oyrz.. manifestatus est in eo. Quia ipse in-
scriptionem per olim G. et M. Dorotheam Gorynska,
13. ultimi nuptus olim G. et M. Stanislai Barzy
Palati Crac. derelictam viduam, bonorum Oy-
rzanow, et alior. eo spectantium haeredissam,
super iisdem bonis, actis terrestrib. Tarcinensi-
bus, Mansionariis ecclis Oyrz., modo reempti-
tio ex censu annuo super summam 1,000
fl. pol. inscriptam, ad causam per se mani-
festantem M.M. Andreas Głębocki: etc. (quibus
supra), ratione census... retenti, primo ad Offi-
cium proxens institutam, ac post ad Judicia
Ordinaria Gnlia Tribunalis Regni Petricoviens-
sia devolutam, necessariam manibus suis,

Cmei

incipiendo ab an. 1566 ad 1611 quaerens diligenter (ex quo acta eadem terrestria Tarcinensia per hostilitatem Sueticam devastata, ... in parteque ad nihilum redacta sunt, ob quam ... ruinam actorum ... eadem inscriptio reperiri nequit) invenire non potuit. Ideo ... manifestatur.

Kopia w ~~Inwentarzu~~ aktach probostwa.

odebrał

Głębockich

1703. die Jovis 20 Decembris. Coram Actis Convict. Varsav.

... Mgfca Dna Sophia Krossowska, Dni Andreae Głembocki

Capitanei Bresten. Kuiaviae consors, cupiens sibi pro

14. terrenis rebus in coelis thesaurisare, in redemptionem

peccator. suor. dedit... summam 1000 flor..., ut per

.. Parochum modernum Oyrzanoviensem super ali-

quibus Bonis stabilibus, mundis.. cum censu annuo

7 flor. a centum.. investiatur..., atq. pro huiusmodi

censu Rosarium B. V. Mariae quolibet die Dnico et

festo cum populo in ecclia Oyrz.. absolvatur, post

sera fata sua, anima orationibus fidelium commende-

tur, et duo sacrificia qualibet septimana perpetuis

temporibus absolvantur per Parochum v. Vicarium

... Subscripsit ✠ Zofia Głembocka mp.

~~Item.~~ Eod. anno et die coram Actis iisdem. Famati Joannes Casimirus

15.

Wy

Wysoczyński Civis Chirurgus Antiquae Varsaviae et Elisabetha Coniuges... de manibus Ab. Georgii Trach Parochi Oyrz. summam 1000 flor.,.. quam Sophia Głębocka... donavit, levaverunt ... m et super lapidea sua propria haereditaria prope portam Civitatis Antiquae Varsaviae Poboczna nuncupatam inscripserunt... Censum annuum... tenebuntur pro quolibet festo Nativ. Christi Dni... solvere... idq sub poena excoicationis,... praevia unica aditatione... Praesentibus Nlibus Michaele Hennik, Stephano Wisniowski testibus, meq Matthia Molinski S. aut. apl. publico et Actor. Cons. Vars. Notario. Jan Kaz. Wysoczyński swoim y małżonki mey iako nieumieiącey pisać imieniem mp.

[In forma Inscriptionis reemptionalis...

16 1709 f. 4 post f. S. Aegidii die 4 Septembris Acta Civit. Antiq. Varsav. contra Successores olim Fam. Joannis Wysoczyński decernitur solutio census et litis expensarum in summa 15 flor. pol. ad instantiam Geor. Franc. Trach Praep. Oyrz.

17 163

1709. f. 6 ante f. Nativ. B. V. M. coram Actis Consularib. civitatis Antiquae Varsav. Hti Laurentius Honowicz et Sebastianus Ewert, Scabini... fecerunt relationem, quia ipsi ex deputatione N. et Sp. Jacobi Szultzendorff Proconsulis Commendantis, ad instantiam vero A. R. Geor. Trach... hodie.. ad lapideam Wysoczynskich... condescenderunt, ibidemq inhaerendo... decreto.. d. 4 7bris an. praes... reintromissionem realem... dederunt..; simulq sortem... utpote: hypocaustum ligneum inferius ad posticum fenestras habens, cum camera parva, quod modo inhabitat F. Matthias Marmuszewicz Civis Sutor Varsavien. item testudinem, inferiorem muratum, fenestras ad plateam habentem, atq celarii partem ipsi cediderunt..

Kopia ex Protocol. Actor. Offic. Consul. civit. Ant. Varsav. w aktach Moszczynskich

Zgrzeboc.

1710. f. 4 post Dominicam Cantate d. 21 Maja, Varsaviae. Offic. cor. Consulari civit. Antiquae Vars.

18. Fam. Mathias Karmusiewicz Sutor civit. Vars. X.^u Osrzemu Franc. Trach Prob. Ojcz. odstępuje swoją summę 44 talarów cesar. lokowaną na pewnym dziale kamienicy Wysoczyńskich.

164

1723. fer. 2 post Dnicam Iudica Quadragesimalem in Arce Cernensi.

19 Gns. Stanislaus Ogrodzieński bonorum Żychow sortis suę hęres... A. R. Nicolao Ciemierski Praeposito Oyrzanov. et eius successoribus Laboriosum Bernardum Budak de Żychow sortis suę hęreditarium subditum, cum eius uxore, liberis, pecoribus ac rebus eius propriis nec non cum... toto dominio et titulo hęreditario dat, donat etc.

165

1757. d. 13 Sierpnia. Magistrat Nowej Warszawy zaświadcza o pewności lokacyi
20 summy Złp. 1000. wziętej z kancellaryi miejskiej przez p. Sliwkową 1o voto Kawczyńską. Za procent od tej summy mają się odprawiać 2 msze co tydzień.

przy Wiz. Szembeka

summaryusz dokum 1777 cens. perip.

166

w Warsz.

1792. d. 12 Maja. Ant. Onufr. de Okęcie Okęcki Bp Pozn. i Warszaw.

Gdy ~~Ś.~~ X^dz Tad. Piotrowski ~~m~~ Kanon. Inflant.,

21 ~~kt. otrzym~~ prob. Ojrzanowa otrzymał probostwo Nadarzyńskie, przeto wakującego probostwa Ojrz. powierza się ~~w~~ kommenda X^u Józefowi Kozłowskiemu, Kan. Kat. Chełmskiemu.

P

167

1794. r. 10 ~~[illegible]~~ Paźdź. Obywatel Solari Kommissyi Porządkowey Xięz. Mazow. Kommissarz oddał srebra Kościelnego z Ojrzanowa grzywien wagi kolon. 7. łutów 10. — Po stopieniu w Mennicy wydało grzywien 7. łutów 3.; czystego zaś srebra grzywien 4, łutów 7. granów 10. Każda grzywna czystego srebra rachuje się po fl. 83½. Ant. Chevalier Direct.

22.

Odebrałem od Włościanina Grzegorza Łowi-
guza srebra z Kościoła par. Oyrzanowskiego
w deputacyi Kommissyi Porządkowey Zie-
miańskiey Warsz. złożone, następujące:
koron srebrnych 5; wotów różnych sztuk
16; Trybularz z łańcuszkami ~~pa~~ trzema
jeden. Na które to srebra aktualnie
oddane niniejszy daię Rewers. Dan w War-
szawie dnia 3 8bris 1794 R. K. Chudzyński
(pieczęć sucha) mp.

Tego Włościanina ... iako za interesem publ.
do Warszawy przybyłego, obywatel Rewizor
przez Rogatki Jerozol. wypuścić ma. Dan ut supra
R. Chudzyński mp.

Wsie

168

Klucz Ojrzanowski w XVI wieku składał się ze Wsiów Ojrzanow, Żelechów, Zaręby, Kalen, Wiesiołą Wola, Zalesie, Rakowiec i Powsinek. Dziedzicem tych dóbr przed r. 1526 był Jan Ojrzanowski Starosta Warszawski. A że był bezdzietnym, przeto wszystkie dobra swoje zostawił w dożywocie ~~swej~~ matce Małgorzacie Ojrzanowskiej (ob. dokum. 1526)

r. 1561 dziedzicem Kacper Miński, a w 1566 wdowa po nim Dorota Mińska. (~~potem się, niż~~ z Goryńskich ef. Wiewrb.)
~~przed r. 1700~~ 1642 Zarębowie.
1655.

1700. Mączyńscy.

1743 dziedzicami Ojrzanowa są Szaniawscy - prezentują X. Jana Szaniawskiego.

Mansionarya.

Według erekcyi wyznaczony był tylko plac na dom mięszkalny dla ministrów kościelnych. Dokładniejszego zaś określenia tych ministrów i ich utrzymania niema opisanego.

Przed ob 170

R. 1526. Jan Ojrzanowski ~~Woj~~ Star. Warsz. na wsi swej Żelechowie zapisał summę 1,000 Złp. dla erygowania Mansionaryi przy kościele Ojrzanowskim.

Pomnożyła tę summę Kat. z Boczkiewic Górzyńska 1533. ob. Zaręba 1653 ob. Zł. 4,000.

17 Julii 1773. Andreas Stanislaus Kost. Młodziejowski Ep. Posn. et Varsav. Rndo Joanni Szaniawski eccliæ par. Ojrzanoviensis Curato dat potestatem percipiendi decimas pro sua sustentatione honesta ex villis Ojrzanów et Żab Zaręby ad mensam eppalem spectan. ad decursum 3 annorum.
Przedłużone pozwolenie na drugie 3 lata.

1642. in Vigilia SS. Simonis et Judæ Aplor. Termini communes terrestres Tarczynen. in Tarczyn. Proposuit pars actorea (Rndus Thomas Baiewski Paroch. Żelechovien. ac Ojrzanowien.) citationem (contra Stanislaum Zareba Abbatem Sulejovien. tutorem minorennem et Stanislaum de Kalinowa Zareba bonor. Ojrzanow haeredem), in causa, quod ipsi nolunt neq. curant reddere decimam manipulis grani et sem. ab annis 12 inclusive de agris praedialibus et hortulanis de bonis Ojrzanów, Żelechów, Zaręby, Kalen alias Wesoła Wola

Ojrzanow. Mansion.

171

A. D. 1557. d. Mercurii, 7 Julii... H. Vitus Mansionarius eccl. par. in Oirzanowo recognovit. Quia ex concordia, quam cum H. D. Petro plebano in Pieczika, occasione Pensionis 30 gr. fecit, tenetur 2 sexag. grossorum ~~p~~ ~~pe~~ pfato D. Petro... quas obligavit solvere... unam pro festo Nativ. Dni proximo venturo, et alteram pro alio festo Nat. Dni... Et hic idem ~~Vi~~ Petrus ...pensioni

... pensioni annuę 30 gr. in fructibus Mansionarię in Oirzanovo ipsi reservatę, et per Albem Vittum... Actis Cons. Vars. anno 1544 die lunę 23 Junii... solvi obligatę... renunciavit....

A. K. W. 1. 39. f. 37.

MB A.D. 1565. die 29 Novembr. Ab D. Joannes Jasez in Osrzonowo pleb. et Alt. Vas. recepit 18 scoag. gr. a Rndo D. D. Paulo Małęczki divina patient. abbate, vicarioq in Spir. et Offlix gen. Ploc. eidem Joanni solvi obligatas... A. K. W. 1. 39. f. 342. 172

Mikołaj Ojrzanowski przy erekcyi we wsi Żelechowie nadał Proboszczowi 1½ włoki gruntu i odpowiednią ilość łąk, wolny wrąb na równi z kmieciami i ~~komornikami~~ innemi mieszkańcami (cmethones et incolis) i place na ~~tej~~ plebanję, wikaryat i dom dla sługi kościelnego. (1473) w r. 1518 dodał jeszcze podwłokę na utrzymanie proboszcza. Nbo Jan Ojrzanowski z Ojrzanowa przytykającą do gruntu poświątnego

r. 1561. ma Prob. 2 włoki łąkę i ogrod (na tej włóce 2 poddani są) (które niedokładnie liczone) +
Za Święcickiego ma 2½ włoki.

1673. Ma jeszcze na gruncie wsi Krakowia- ny przy San- ctuarium do- stał Prob. od XX. Krakowińskich 2 particulas agri. 1634.
+ Obtinet etiam Plebanus unum cmethonem et unum hortulanum, sed isti fuerunt gratuito concessi a Dna Bardzina (Barzyna), modo etiam ex conniventia Dni Loci habentur." Liaecki 1616 r.

z obow. odpr. Lch niszy ćad. co kwartał. Zadosyć...

1608 Barzyna zapisała 1000 zł. na kursa pomno (1673) 1533.

wieletniego Stanisława z Kalinowy

1642. już tylko w ręku (~~Szczęsnych~~) Szczęsnych były Ojrzanów Zelechów, Szczęby i Kalen alias Wesoła Wola.

174

~~Posesi~~

4ta

f. 1655 Summa od Głębockiej, z kamienicy Wysocczyńskiego przeniesioną do Jastrzembskiego kamienicy na krzywem Kole. Przeniósł X. J. Szczaniowski
Nie wiadomo zkąd pochodzi summa o której 1737 Magistrat daje

od

175

w r. 1782 Prob. Ojrzan. X. Jan Szaniawski od lat 39.

R. 1673 Prob. X. Antoni Betuski Dr Filoz. institutus 11 Janua. 1669 r.

1518. X. Stanisław z Orłów (Orły)

1493 X. Michał ze Słonima.

1481. Discretus Michael.

1616. X. Felix Tyszka razem prob. w Tarczynie.

176

X. Trach ok. r. 1708. wytoczył sprawę Zofii Krasowskiej 1° voto Mączyńskiej, 2° Głębockiej ~~potem Barzyny~~ o summę 11,000 Zł. odebrał ją – i oddał chirurgowi Wysoczyńskiemu 1703. – procentu nie płacili – przeto i cedywizya 1709.

177

Baraszy zapis zaginął z Akta ziemsk. Łuczyn. we czasie wojny 1655 summa 4,000. ob. 1533. Szwedz.

ob. 1701.

1777. r. summa na obrazy od Zaręby nie wiadomo gdzie się znajdowała.

1773. Dziesięc. od chłopów.

⌈dziedziców Ojrzanowa

Ł. Jan Szaniawski ~~ur.~~ ur. d. 23 Czerwca 1720 r. w ziemi Łukowskiej Wdztwie Lubelskiem, na kapłana wyświęcony d. ~~7~~ 21 Marca 1744. Na ~~ten~~ probostwo Ojrzanowskie przez Teodora i Filipa Ner. Szaniawskich Łowczyców W. X. Lit. ⌈podany d. 9 Maja 1743. a instytuowany d. 13 Maja t. r. 1743.

178

173

K. Lutomski był przed X. Szaniawskim.

173

W Ojrzanowie po X. Jaszczu jest Proboszczem X. Marcin Łodoski Kan. Płocki. (d. 13 Stycz. 1567. A.K.W. l. 39. f. 376.)

Rector Sch. oprócz domu mieszkalnego ma i ogród. (1673)

R. 1777 „domu dla Rektora szkoły ani śladu; nie wiadomo nawet gdzie był ogród jego. Jednak Organista uczy darmo chłopców i dziewczęta, mając z tytułu organistostwa wydzielony sobie ogród przez Proboszcza".

181

Oszronowo 1481 Michał pleban.

A. K. W. l. I

o Barzynie
ob. Dzielnice. Skarga I 388

182

połowa Ojrzanowa należała kiedyś do kapituły Warsz. lecz ~~to~~ zamieniona została za Bystrzanów w r. 1416. (?)

~~Wiz.~~ Okęckiego. r. 5.

~~Ob.~~ Cf. Kapituła Warsz.

183

Na Ojrzanowie i Karzbach z pól dworskich i zagrodników pobierać dziesięcinę ~~bp~~ ~~pozn.~~ – Prob. z Kmiczych bp pozn. ob. 1773.

z Żelechowa i Kalenia w Mesowej Woli praedialis et hortul. do Prob. Ojrz. (ibid.)

Ojrzanow.

1561.	1566.	1616.	1673.	1782.
Wikarii 3 są razem Mansionarzami pobierają od Kollatora po 10 kóp gr. rocznie Vitrici 2. ex fraternitate collegerunt florenos aliquos et fabrica ecclię conservant. Schola mediocriter bona.	5 Mansionarii, mają na Żelechowie 1000 fl. ale tylko po 10 fl. dostają od Kollatorki.	2 vicarii cantant cursum. Rector sch. Cantor Campanator Schola bona. 2 wikaryaty.	Rector sch. habet hortum domuncula pro R. competens baptist. ad pariet. septentr. Konfessyo. 4 unius structurę cum scamnis. Cantor unus cum puero. pavim. arenosum totię ecclię	Chorus musicus. organa noviter erecta Camp. 3 in turri. Ossor. ndum extruct. nowo reperowany i pokryty

1777. Czy kiedy byli Mansionarze nie wiadomo. Są tylko ślady erekcyi w dekrecie kons. Warsz. z r. 1528. Procent pobierany od summy Jana Ojrz. i Doroty Gorzyńskiej, lecz tak mały, iż utrzymać się nie mogą Mansionarze i niema ich. Kaplicy ani prebendy niema. Nie ma Kursu de B.V. — Vitrici ni s.

Srebro A	1673.	1777.
1561. Kielichów 5.	kiel. 1. — — —	2
Monstrancya —	1. ———	1.
Krzyż. ———	1. — — — —	1.*
Pacyfikał okrągły.	Turybularz — — —	1.
	Puszka z łodką — —	1.
	Korony na Obra. N. M. B.	item.
W r. 1781 skradziono monstrancyę i Krzyż (Wiz. 1782)		vascula do chorych i 3 pro oleis ss.

* tak go opisuje 1777. Krzyż duży srebrny starożwieckiey roboty z postumentem szerokim, w którego effigies Crucifixi wyzłacana, y po rogach Pacifiki Kiehre 4ch Ewangelistów, y cztery promienie wyzłacane. Z drugiej strony 4ch aniołków główki po rogach i cyrkuł gdzie relikwija rzyk.

186

Szpitalu nie ma w tej parafii. Usługuje przy kościele trzech dziadów i trzy babki; a ci mieszkają w dwóch izbach w chałupie (casa) plebańskiej, blisko Kościoła. (1777)

dł. Dług. presbyt. łok. 19½ nawa 24½ 17½ (1777)
szerok. " p. f. 11¾ Wniebowz. N. M. P. " 17½
Gwiazdów.

Kościół murowany (stał już r. 1561. - Rocznica Konsekracyi obchodzi się w niedzielę po ś. Bartłomieju (Stw 1673 : 1782)

w r. 1673. Dachówką kryty - ogrodzenie cmentarza murowanej lecz bardzo zrujnowane. Kostnica niegdyś murowana - dziś tylko ślady. -

1673 Ołtarz W. nowo wystawiony nieukończ. ma obraz bez proporcyi Gwiazd. N. M. P. i Twarzy Zbawiciela - (jak w test. kareg.) stopnie ołtarza tapete persico cooperti. Przed ołtarzem kratki. Na bokach dwa mniejsze ołtarze tejże samej struktury co wielki - lecz też nieukończone. tak samo w kaplicy dziedziców, ołt. podobny do wiel. lecz nieukończony - która stoi przy połudn. ścianie i grozi ruiną. (1673)

Przy wiel. drzwiach wieża tejże struktury co i kościół - w niej 3 dzwony - w tejże wieży chór dla kantora - pod wieżą przysionek. Drugi przysionek przy bocznych drzwiach w ruinach.

187

na środku Koła grób murowany podłużny. Zakrystya bliska upadku, ~~co~~ ~~ona~~ w miejscu zbyt wilgotnem - ma piwnicę. (1673) Widać stąd: że ~~przy~~ od razu murowany stanął kościół w r. 1473.

Plebanii niema (1673) tylko plac. Proboszcz zaś mieszka na Wikaryacie, który jest murowanym i bliskim ruiny.

1673.

188

" Ecc̄ia par. Oyrzanov. in villa Zelechów "

1616. in Zelechow ubi sita ē ecclia Wiz. Dek. 1782."

od summy na Wierzbnie r. 1777 census u percipit. – Nie wiadomo co się stało z sumą 44 talarow od Karmusiewicza.

189

„Żelechow et Węsola wola "villa novęs radicis" erekcya 1473.

Prawo podawania erekcya 1473 nadała Mikołajowi i Janowi, braciom Ojrzanowskim – Dziedzice Ojrzanowa są patr. r. 1673 130

Kościół postawiono w Żelechowie z muru, figury sześciokątnej z wieżą, w której na dole był przysionek, na górze chór dla kantorów, a nad chórem dzwonnica. Tak opisuje Wizyta Święcickiego w r. 1673.[1] ~~obr. A.~~
Wprawdzie nie mamy wyraźnego świadectwa, aby pierwotnie był murowany Kościół, gdy jednak ~~już~~ w r. 1561 już go takim widzimy, gdy nie ma śladu, aby między r. 1473 a 1561 nowy stawiano; to przypuścić trzeba, że mury te sięgają r. 1473.
Nie opatrzono się jednak dobrze przy obieraniu miejsca

(1) Po r. 1673 dzwony przeniesiono do dzwonnicy osobnej drewnianej, w południowo-zachodniej stronie Kościoła; a gdy ta zgniła do ~~1773~~ 1777 r., znów ~~[illegible]~~ na wieży urządzono nowe wiązanie dla dzwonów.

miejsca na kościół. Do jakiego bowiem stopnia dochodziła tu wilgoć, sądzić możemy z następujących faktów:

W r. 1673 widzimy boczny przysionek od południowej ściany w ruinach; kostnicy „niegdyś murowanej" tylko ślady; zakrystya bliską upadku. ~~Tak nędzny~~ Dzwonnica drewniana i 100 lat nie mogła wytrzymać.(2) W południowej ścianie wmurowana, do dziś dnia będąca marmurowa tablica świadczy, że w ~~r. 1646~~ ksiądz Stanisław Zaręba ~~ogr~~ cmentarz murem opasał ~~(3)~~ w r. 1646(3); a tymczasem w 27 lat potem mur już był bardzo popsuty(4) W r. 1777 ~~Stia~~ fundamenta (od

---

(2) ob. wyżej dopisek poprzedni. (3) Napis brzmi: „Stanislaus de Kalinowa Zaręba Episcopus Kiiovien. Abbas Sulecovien. hic in „Christo quiescentium honori paciqne consulens muro „cinxit. A. D. 1646." (4) Wiz. Święcickiego r. 1673.

192

od północnej ściany były pognił a cztery skarpy w znacznej części odpadły (Wiz. Szembeka). W górze nad ołtarzem będący obraz S. Franciszka z Assyżu nadgnił od spodu też dla wilgoci. (ibid.) Jeszcze gorzej się stało z innemi obrazami w ołtarzach umieszczonemi. (ibid.)

Pomniki: Oprócz wspomnianej tablicy marmurowej, wymienia jeszcze Wizyta Święcickiego na środku kościoła grób murowany podłużny. Będzie to pewno ten sam, o którym Szembek mówi: "W środku podłogi presbyterium tego jest kamień duży z wyrytemi do koła gockiemi literami pod r. 1708.; które to litery co oznaczają, wyczytać trudno."(1) Inne pomniki były rozrzucone po podłodze(2); a jeden w ścianie obok wielkiego ołtarza, od strony Epistoły, ~~wyobraża~~ ma osobę ~~(z gips~~ z gipsu, z berłem w ręku i szyszakiem u nogi bez żadnego napisu.(3)

(1) Sądziłbym, że należałoby czytać rok 1504, ~~dla tego, że liczby arabskie~~ Wiadomo bowiem, że cyfra) arabska 5 podobną jest na ówczesnych pomnikach do dzisiejszej 7, (7 na pomniku w Łarczynie), a 4 miała formę (ℓ) do dzisiejszej 8 podobniejszą. ~~Mógł~~ Może to był grób fundatora.

(2) "Podłoga partim z tafli dębowych, partim z kawałków tarcic sosnowych, "partim z cegły układana, y miejscami kamienie z nadgrobkami "mająca." Wiz. Szembeka 1777. (3) Ibid.

obrazy

194

Zapisem ~~wagm~~ dodatkowym przy testamencie z d. 11 Czerwca 1653 r. X. Stanisław Zaręba Bp Kijowski i Czerniechowski, Opat Sulejowski ~~darował Bp~~ między innemi darował temu Kościołowi obraz Twarzy Zbawiciela kopiowany z ~~chustki~~ Weroniki, i zostawił fundusze: 600 Złp. na zbudowanie trzech bocznych ołtarzy, a 400 Zł. na ~~trzy~~ obrazy do tychże ołtarzy.(1) ~~Co się stało z funduszem na obrazy, nie wiem~~ (2) W r. 1673 ~~Według tej jego dyspozycyi widzi zaczęte i później nie ukończone~~ zastał Święcicki 4 ołtarze jednakowej struktury, t.j. Wielki, w którym umieszczony był (niezgrabny) obraz Zwiastowania N. M. Panny, i Twarzy Zbawiciela; 2 boczne i trzeci w kaplicy, ale ukończone nie były; ani też niema śladu

(2) ob. 7. tu) (1) ob. 6.

W r. 1617. ~~pro~~ jest Proboszczem w Kuflewie i w Maciejowicach X. Stanisław Zaremba -

(Wiz. Piaseckiego-

śladu w aktach, żeby projektowane przez X. Zarębę obrazy sprawione były. W r. ~~167~~ 1777 Szembek wylicza następne obrazy: 1) W wiel. ołt. obraz Zwiastowania N. M. P. „którego dla starości rozeznać trudno"; w tymże ołtarzu... jest obrazek P. Jezusa na łonie Matki Najśw. złożonego, dobry, na drewnie pięknie malowany... A cornu Evangelii... ołtarzyk cały drewniany..., przed którym dla starości y niebezpieczeństwa prędkiego upadku Mszy mieć nie można; w środku jest obraz Sś. Rocha i Sebastyana, na płótnie malowany, stary y powycierany... Wyszedłszy z prezbyterium po prawej ręce, w ustępie ściany jest ołtarz drewniany..., który dla swej starości prędkim upadkiem... grozi; w środku... obraz Matki Najśw. na płótnie malowany, stary;... w górze Obraz S. Franciszka Serafickiego stigmata odbieraiącego, całe pięknie na płótnie malowany y dobrem dla starości swey y nadzwyczayney w Kościele

Wilgoci

obrazy 2

195

wilgoci wyboboiaty... Przy teyże ścianie pod oknem średniem nawy Kościelney, co iest ex opposito drzwi pobocznych, iest ołtarz z tablatury drewnianey z Krucyfixem drewnianym (bez obrazu)... Po lewey ręce, wychodząc z Prezbyterium, iest ołtarz w ustępie nawy Kościelney, frontem ku chórowi (organom) dany, drewniany,.. grożący upadkiem;... w środku iest Twarz P. Jezusa na płotnie pięknie malowana (z daru X. Zaręby)...; inne zaś obrazki w tymże ołtarzu będące, dla swey starości y zbutwiałości iuż się nie specyfikuią" Wiz. Strembeka.

D.

przebudowywać, ~~lub~~ z gruntu ~~na~~ naprawiać mury samej świątyni wytrwały, pomimo ~~wilgoci~~ że Kościół stał i stoi na wilgotnem miejscu. (1) ~~Pierwsze~~ Kto i jakie starania dawniej przedsiębrał względem reparacyi kościoła, nie umiemy powiedzieć. ~~W~~ Z późniejszych zaś czasów wiemy, że bp poznański Teodor Książę Czartoryski, chcąc przyjść w pomoc ~~nadał~~ proboszczowi Antejszemu przy reparacyi kościoła, oddał mu dziesięcinę stołu biskupiego ~~na lat trzy~~ we wsiach: Ojrzanów i Zaręby na lat trzy. ~~(2)~~ (2)

(1) Na wilgoć skarżą się wizytatorowie 1673 i 1777 r. ~~Nitm~~ Nie pomaga ani piwnica pod zakrystyą będą, a w wizycie Święcickiego wspomniona. (2) Reskrypt biskupi dat. 26 Paźdz. 1764. w Warsz. do X. Jana Szaniawskiego prob. Ojrz. ... in subsidium reparationis eccliae ruinam minantis, et pro commodiori eius (plebani) sustentatione circa tennes beneficii proventus. ~~To samo~~ To samo ~~ex~~ nadał temuż X. Szaniawskiemu bp Andrz. Stan. Młodziejowski d. 17 Lipca 1773., a potem jeszcze na lat trzy nadanie swoje przedłużył.

197

1673 za święcick. do bierzmowania przystąpiło przygotowanych przez Missyonarzy osób 451.

r. 1777. żydów w parafii 12., z których 2 artem caponariam exercent in Wesoła wola – reliqui sunt in officio tabernarior. in hac villa (Żelechów)

Wiz. Dek. r. 1782 takie podaje cyfry statystyczne ludności parafjalnej.
Dorosłych: mężcz. 252; kobiet 262,
dzieci płci męz. 59, żeńskiej 66.
Żydów 9. 1777. ~~dorosłych~~ Capaces comun. pasch. 312.
incapaces sed fidem
nam profitentes 118

W. Piaseckiego 29 Październ. 1617. s. 418 – 420.

Olexin
pow. Węgrow.

198

W. Święcickiego d. 2 Czerwca 1667. s. 158 – 164.
" Gotkowskiego d. 29 Listop. 1678. in Święc. s. 164 – 165. et 189 – 191.

193

D. 3 Kwiet. 1623. Anna z Obór wdowa po Tomaszu z ~~Łęczna~~ Łęczna Łęcznie Gostomskim Wojew. Mazow. płaciła rocznie 12 flor. za dziesięciny z Olekszyna. A.K.W. XII 268.

Anna Oborska wdowa po Piotrze Odrzywolskim dziedzicu Lewiczyna. w Akcie z d. 14 Kwiet. 1625. A.K.W. XII 389.

r. 1559. dziedzicem Olesina był Wawrz. Minski, ~~wypłacał~~ który za dziesięcinę ze dworu i od kmieci płacił Wikaryuszom Koll. Wars. 6 kop gr. A.K.W. V. 120.

200

Alexy Boiemski, dziedzic wsi Boyemie. dał ~~ta~~ kawał lasu do wykarczowania na plac kościelny i grunta plebańskie przy nowozałożonej przez siebie wsi od swego imienia Olexinem zwanej. Przy tem założył ~~[illegible]~~ ~~za~~ tu nowych jakotaż kilka wsi: Zdziar, Zawady, Ruda, Ryczyca, Skroda i Podrudzie.

Przystępowało do komunii Wielk. w r. 1667 osob 355.

1617 ampla parochia, prob. n. może wystarczyć.

Villae paroch. Olexin, Zdziar, Boimie, Zawady, Rycica, Skroda, Ruda, Chosczne, Sosnowka, Gadki, Jata, Jagodne, Mingoszy, Koszewnica, Choiecno, Wolka Choiecka. (1617)

In hac parochia multi excommunicati propter decimas episcopales, nec curant excoiem (1617)

Constat de certis summis per R. ol. Bartholomeum Ilinski par. Olex. derelictis, Ecclesiam concernentibus:
Et quid. apud G. Vocillatorem terrae Liven. (Lucam Dorin) 360 flor.
Apud R. Matthaeum Branicki aut. par. Olex. nunc Karczow. 190 flor. duplicis legati, realiter recepti a Gdis Bartnicki et Głębocka.
It. apud praedictum Vocillatorem 150 fl. pol. et unum par ~~pa~~ boum.
Ap. GG. Bienkowski et Bielawska conjuges, post demortuam Gtam Zabielska Virginem, mundus muliebris pro ornamento Ecclesiae legatus

1 par boum per G. Paulum Zabielski legatum et 200 fl. Adum Ilinski concernentes	apud G. Zabielski moder. possessorem villae Olexin.

Ignacy Zaliwski possessor villae Sucha recognovit summam 100 flor. pol. Ecclesiae debitorum. Recognitio per R. D. Joannem Łabędzki Par. Liven. nulliter detinetur.
Na (pewnej części w) dobrach Jagodne zapisał Zł. p. 100. G. Jacobus Luskowski Act. Castr. Liven. ipso festo Circumcisionis A. D. 1635 r. dla proboszcza X. Ilinskiego i jego następców. (Godkowski)

Kapitady. Grunta.

Dziesięciny według erekcyi:
Olexin, Zdziar, Zawady, Ryczyca, Skroda i Podrudzie z młynem Jagiedka, od osadników i właścicieli tejże wsi. (erekcya)
Prędia nie oddają 1667.

X. Szymon Gaudziński vindicationes decimarum ~~neglexit~~ intermisit (Gośk.)

Grunta Non ões fundi iuxta erectionem possidentur. Iniunctum Plebano, ut iure agat. (1617)

X. Jan Nerdzewski institutus a. 1616. diligens, nec potuit notari aliquis defectus ex parte ipsius. (1617)

X. Bartłomiej Sliński ok. r. 1635. (cf. Godkowsk.)

od 24 Maja 1660 X. Mateusz Kazimierz Branicki ad praesentationem Gi Lucę domin (Święc.) Pocill. ter. Liven. possessoris villę Olexin. za Godkowskiego był prob. w Karczewie (Święc)

w 1678 był X. Szymon Gaudziński qui tamen a nonnullis DD. Parochianis angarizatur licet sit diligens parochus. (Godk.) Nienawiści te pochodziły najwięcej z tego, że proboszcz nie chciał do pijatyk należeć; drudzy gniewali się gdy się o swoje upominał (cf. Decretum Visit. Godk.)

203

Eccl.ia lignea in valle sita; antiquae structurae (1667) parietes in maiori choro ex utraq parte ruinae vicini (1667) maxime ruinosa (1678) F
in tron. Visit. B.V.M. et SS. Alexii etc.
1667. 1678.

F tak iż X. Gołkowski nakazał, aby po roku, jeśli reparacya nie nastąpi, Kościół był zamknięty (interdicta)

Dedic. Anniv. Dnica XIV post Pentec. (1667

Alt. mai. vetustum et pauca haber ornamenta 1617.
Altare maius elegantis structurae cum sculptis imaginibus B.V.M. et SS. Stanislai Ep. et Alexii [totum deauratum (1667)

Liborium w 1617 było na boku, w ołtarzu, o ktoin min. choro, tym niżej (II) – w 1667 jest na wielk. ołt.

II alt. ad cornu Evang. veteris structurae et picturae habet imag. B.V.M. in tabula lignea pictam ex partibus inauratam. ex opposito mensa pro oblatis. (1667)

I Za Piasec. był tylko wielki ołt. i jeden boczny, ~~In maior~~ gdzie było SS. alia altaria deformia, nec in eis celebratur. (1617)

In mai. choro ad meridiem altare antiquum continet imaginem Crucif. D.N. et ex opposito altare veteris picturae tit. SS. Trinit. inauratum. (1667)
w 1678 wszkie ołtarze te same.

Baptist. lign. in medio eccl. (1667)

Ambona simplicis formae ex asseribus versus septentrionem (1667)

Crux in med. sculpta cum solitis ~~figuris~~ statuis ex utraq parte locatis et linteis albis ornatis. (1667)

Chorus pro cantoribus ad fores maiores ecclesię competens. (1667)
Pavimentum in choro minori adęquetur (1617 decret. visit.)
Pavimentum lateritium (1667)

Formę et scamna nonnulla per Parochianos extructa, ratione quorum solent fieri contentiones sub tempus divinorum; alia scamna simplicia cōmunia (1667)

Porticus cum cāpanili ruinam minatur; continet campanas tres. (1667) Nimis exiguos proventus percipit parochus, ex quibus labenti campanili et disiectioni cameterii succurrere nequit (1678)
Ossorium deest (1667)

Rosarium diebus Dnicis et festivis semper decantatur ex promotione R. D. Parochi (Simonis Gaudzinski. (Godk.) ~~Ante annos 3 (i.e. circa 1675 Jan Męczyński Nadsędek zapisał fl 100 beneficio procen census denegatur.~~ Pro Rosario nulla intercessit fundatio. (Godk.)

Vitricos ustanowił R. Godkowski (1678) dwóch ze szlachty i kilk z kmieci.

Domus par̄lis per incursionem hostilem combusta. Sunt 2 domunculę pro ministris ecclię, in quarum una, videl. in domo Scholę manet R. D. Parochus; in secunda vero ministri ecclię qui non oẽs foventur cum maximo dedecore ecclię (1667)

Unus tantum minister fovetur (1678) Domus Parochialis noadum exędificata, ex domo ministrorum accomodata, in ędificiis modo noviter restauratis (1678)

Vicarius non habetur, cum non possit sustentari propter tenuitatem proventuum, sed pro seqti anno poterit haberi; et iniunctum (Plebano) ut habeat, presertim cum vix sufficere possit unus sacerdos curę animarum in tam ap̄la parochia. Est domuncula pro vicario utcunq bona. — Domus plebanalis valde ruinosa, Domuncula Scholę ~~tam~~ indiget restauratione. (1617)

205

1617.

SS. Sacr. in pixide lignea

Calices 3 arg.

Monstr. 1 arg.

Crux mediocris.

Pacificale arg.

1667.

Puszki nie ma

SS. in calice argenteo oppignorato.

1678.

Kielich 1.

Osieck

dyec ?

206

W. Piaseckieg. d. 3. Listop. 1617. s. 481–484.

" Święcickiego d. 20 Czerwca 1667. s. 332–336.

Osiecko – parafija:

1617.	1667.
Osiecko opp.	Osi..
Zabreska –	Zabiska.
Goczdaw	Godaw.
Jazwiny –	– it.
Grabanka.	Grabienka.
Łycznica.	Łucnica
Gorki. –	G...
Regoth –	Regod
	Rudnik
	Pogorzel
	u Bierzmow. 288.

Ossieck.

Sigismundus Augustus D. gr. R. P. etc. Significamus tenore presentium, ~~quibus expedit~~ universis quor. interest. Quia habentes respectum servitiorum N^lis Gaspari Sadlochy de Ossiek, Ser^mae olim parenti ~~xxx~~ nostrę ac nobis summa cum fide et diligentia prestitorum, eundem Gasparum S. in perceptione seu usufructu centum florenor. pol. a Ser^ma prędicta parente nostra ex proventibus Ducatus Mazoviae sibi annuatim donatorum, ad diem usq. provisionis illi a nobis faciendę, conservandum duximus, prout conservamus presentibus litteris nostris. Quod V^li Andreę Swieborowski Can. Sandecen. et Sulthovien., bonorum nostrorum Ossieczko tenutario moderno et pro tempore existenti hisce litteris denunciamus. Mandantes, omninoq. ita habere volentes, ut ex proventibus tenutę Ossiecensis incipiendo a proximo festo Pasche inclusive, ac sic deinceps singulis ~~xxx~~ seqtibus pasche festis annuatim, florenos mon. pol. centum ipsi Gasparo S. citra omnem difficultatem det et in effectu numeret, quietationem desuper ab ~~eodem~~ ~~xx~~ singulis vicibus accipiendo

piendo, quam in Thezauro nostro semper suscepturi sumus. Harum testimonio litt. quib. manu nostra subscripsimus et sigillum nostrum apprimi curavimus. Dat. Vilnae die 6 Febr. an. 1558. Regni nostri anno 28vo Sigismundus Augustus Rex mp.

Ingrossowane do Akt Mons. Warsz. l. 39. fol. 77.

Osieck.

209

A. D. 1558 die veneris 21 Januarii... V^lis D. Caspar a Sandomiria Sacrę Regię Mtis Notarius et rector Eclar. in Ossieczko dioc. Posn... recognovit, quia certa dillectione et charitate accensus et motus et attentis precedentibus nonnullis defectibus, presentibus et futuris V^lis Dni Pauli Covaliewski, predicatoris Verbi Divini Mansionarii et altaristę Eccl. Varsch. preceptoris et allitoris quondam sui,... omnes... fructus, proventus ex pfata ecclia in Ossieczko,.. oes decimas

ma

manipulares, obvenciones, census, ... ac dotem sanctuarii... pfato D. Paulo Kowalewski... ad extrema vitę ipsius tempora dedit, donavit,... titulo et possessione pfati Dni Casparis salva.... Licebit pręfato D. Paulo... servicia viccar. et scholę et alia ecclię in Os. incumbentia conferre, inobedientes et scandalosos... alienare...

A. K. W. l. 39. f. 72.

Gdzieindziej nazywa się Caspar Sadloch ob. Ibid. s. 75.

~~Jan~~ Probostwo Osiecka był poprzednio X. Jan Stocki: prob. razem Garwoliński.

Osiek.

A. D. 1559. die 24 Junii... R. D. Andreas Swieborowski Can. Pulthov. Sacrę Reg. Mtis Secret. in Masovia gnlis œconomus et Prœfectus Ossyecen... lras sub tit. et sig. S. R. Mtis... sanas, salvas... per D. Offlem ad Acta (Cons. Vars.) ingrossari mandari petivit... — D. Offlis... mandavit... Lrarum tenor est..

Sigismundus Augustus D. g. R. P. etc. Rdo in Chr. P. Dno Andreae Czarnkowski eppo bosn. et Offli eius Generali Varschov. sincere nobis dilectis, gratiam nostram Regiam. Rde i. Ch. P. S. n. d. Venerunt huc questum subditi nostri villarum novarum Tazowni, Rudnik, Grabianka, Vilcoria, Stoczek et ex aliis villis novis ad Capitaneatum Ossieczen. pertinentibus, Sinceritatem tuam, seu verius venditores decimarum ipsos eosdem contra libertatem, quam ad prœscripta certa tempora concessam habent, ad solvendam decimam cogi et compelli. Quoniam autem id comperimus, pfatos subditos nostros a concessa libertate ad solvendam decimam non esse, modo nunc, adactos, S. T. hortamur et mandamus, ut memoratos subditos in libertate

bertate hac ad expiracionem eiusdem tenere vellet, nec aliquam decimam ab eis exigere iubeat. Factura nobis rem gratam. Dat. Varsch. d. 24 Junii. A. D. 1559. Regni vero nostri XXX.

Ad mandatum s. R. Mtis.

A. K. W. S. 39. f. 126.

Tenże X. Kacper Sadlochius pożyczył Prov. Vincentio Mydelnik civi de Suburbio Varo. 15 kop gr. (ok. 8 Czerwca 1562 r.) A. k. w. l. 39. f. 230.

212

Wynarz z Osiecka Jan Jednoręk obowiązuje się oddawać ze wszystkich pól wiernie dziesięcinę wikaryuszom pt ministrio ecclesie.

(3 9bris 1563.) A.k.w.l. 39, f. 273.

213

Do par. Osieczko – dziesięcina ze wsi Hunyn.

A. D. 1563 die 13 Martii. Lab. et Hsti Stanus Mykulisz, Joannes Ruchlo, Mathias Butha, et Mathias Mączko Amethones de villa regia Hunyn suo, et aliorum Amethonum et incolarum villae Hunyn, tanquam ad hoc ab eisdem deputati, ... eliberando se a censuris, quibus ad instantiam Vl. D. Gasparis Sadlochii Eqn. Vars. et pleb. in O., ratione violentae raptus decimae anni 1561 ex araturis ipsorum .. ad eccl. in Os. spectantis, latis, .. obligaverunt se .... extradere ~~eandem de~~ et in Os. reducere unum lastum avenae, et 12 capones pro Dnica Judica ac 60 pullos galinaceos pro festo S. Joan. B. proxime venturo .. et decimam manipularem ex omni grano futuris temporibus iuste et deifice extradere ... D. Caspar in absolutionem a censuris consensit ..

A. K. W. l. 39. f. 252.

Parysew

Wsie: Lipowek, Boznowska Wola, Nieszadne, Żelazna, Grzebiwilk i Kamionka należały do par. Osieckiej. Lecz że ~~były aby~~ mieszkańcy ich mieli bliżej do Paryszewa niż do Osiecka, przeto X. Sadloch odstąpił je do parafii Paryszewskiej. Zastrzegł tylko ~~sobie~~ dla swego kościoła dziesięcinę ze dworu w Żelaznej

i

~~Oziek. 10. 364.~~

O Dziesięcinę z przedmieścia na gorkach zawarły ~~był przez~~ mieszczanie posiadacze tych ról kontrakt d. 25 Kwietn. 1623 r. z X. Rafałem Dembowskim plebanem na tych warunkach: 1º płacić mają co rok 60. flor. 2º pobor gdyby był uchwalony, oni będą płacić 3º do pomoc sobota do roli orać na każdy rok sześciu czapik...

A. k. w. XII 367.

-

—

i z wojtostwa w pożnowskiej Woli. Za inne zaś dochody i dziesięciny ~~przy~~ miał im płacić ~~Xdz~~ Prob. Baryszewski X. Wawrz. z zakroczymia po 1 grzyw. rocznie, ale tylko do końca życia jednego z nich. Akt z d. 2 Paźdz. 1564.

A. k. W. l. 39. f. 315.

D. 5 Lut. 1569. ten sam kontrakt zawarł X. Sadbork z nowym proboszczem Andrzejem.

Ibid. f. 410.

1617.	~~1667.~~	1667.
Osiecko: z 26 włók novalium vigore privilegii moderni D. Eppi.	- - - -	ob. (1) ū extradit.
z prędium -	- - - -	exdecimat.
z Wojtostwa -	- - -	denegat.
Lesiny villa } Regie ca- pit. Gar- volinen.	D. 4 Decemb. ~~[illegible]~~ 1519.	in Osiecko post agros dictos Przecznica - post Cmethones et advocat. exdecim. exdecim.
Vnino villa ~~Regia~~ - } Decret. cons. varsav.	d. s. Martini 1545.	post ob. (2) prędium, Cmethones et advocat. exdecim.
Gosdaw prędium.		

1667. In Gosdaw post agros Dworzysko dictos (czy nie dawne prędium) exdecimatur.

Post prędium Zielazna et Kasty, tum post agros dictos Grodz ad idem prędium pertinentes. Ex prędio extradit, post Grodz denegat.

V Zelaznej post agros dictos Przecznica exdecimat.

1667.

Debet manip. ex agris Kąty dictis, quibus aucti sunt agri prędiales in Sosnowska Wola, tę przywłaszcza sobie pleban z Jastrzębia.

We wsi Łucznicy z ~~dwoch~~ folwarku (predialis) - ~~i sw~~ i z drugiego folwarku zwanego Dworzysko Jazwinskie, ab antiquo ad villam Łucznica pertinente. Exdecimati.

(1) „Dziesięcina po tym Mieście należy JMX. Proboszczowi Osieckiemu, ale ią za mieszczan dawać zwykli PP. Dzierżawcy, względem tego, że dań (daň) owsową tak wielką JJ.MM PP. Dzierżawcom pozwolili."

z Lustracyi z r. 1659. u Święc. s. 336.

1667.(2) we wsi Leszczyny prob. Garwoliński ma particulam agri do swego probostwa należącą - i z niej nie chce oddawać dziesięciny do Osiecka.

1617.

Są 2 wikaryusza idonei et bonae conversationis

Oprócz plebanii i zabudowań są 2 domki dla wikaryuszów.

Dom szkolny dosyć dobry.

Jest Baccalaureus promotus.
Cantor - campanator.

„Dla ubogich zbudowany świeżo dom szpitalny przez plebana; lecz nie mają żadnego opatrzenia; żyją tylko z jałmużny.

1667.

Domus pro Commendario noviter per modernum pleb. exstructa.

Domus pro Rectore scholae restauratione indiget.
Baccal. et Cant. fovent. Na Bakałarza jest ogród Doktorowskim zwany, lecz zajął go wójt Nob. Toczewski i korzysta z niego ze szkodą kościoła.

Osiecko.

1667

216

W r. 1632 nazostała ulokowaną u mieszcza summa pochodząca z zapisu Wojciecha Witowskiego, mieszcz. tutejszego. Cens. ni solv.

fl. 1,100 od Muszka.

Ur. Anna Wysokińska zapisała 100 flor. dla Kościoła tu na dziale swym we wsi Żabieniec, o który legat pendet lis in Consist. Varsav.

Osiecko.

Osiecko. Grunta

1617.

2 włoki in fundis oppidi.
Hortulani 6 cum hortis
sed exiguis satis.
Non ita prid. Thomas Gnath
oppidanus inscripsit medium
mansum agri pro ecclia
et quędam vidua angulum
unum agri.

1667.
Habet duos fundos vulgo Kąty: Gorczynski et Czapnikowski zwane. Z tych pierwszy tylko posiada.
Obywatel Bytel dał na wino do Kościoła particulam agri

1667. habet.

Piscinam unam cum stagno prope
domum parlem
hortos in diversis partibus (oppidi).
2 mansi in 3bus campis inter agros civiles,
ex quibus medium parochiani occupant nascitur quo iure
In villa Gocław 1 mansus in 3bus campis.
W tejże wsi 1 ogrodnik (hortul.) który czynsz opłaca. et 2 areę pro hortulanis desertę.
We wsi Regoth 1 włóka in quolibet campo
et et area pro hortulano item deserta.
Łąki ~~dwie~~: 1a w Kaczkowie, druga
w Czartowskim dole. 3a za miastem ~~ex~~
vulgo Stare miasto ~~3a~~ 4a pod Ruszkową
Górą 5a zwana Gozdzie. Te trzy w Osiecku.
Na Poświętnem jest 6 placów ~~z ogrodami~~
na 6 domów z ogrodami.

1667.

Wolne mlewo u Strzyżewskiego
alias Chabarzewskiego –
i u Poznanczyka alias Kucha-
rzewskiego.
Z tychże dwoch młynow i z dwoch
innych: Filipowa na Wojtostwie
(cuius area tantum extat) i Rudy
dawano niegdyś po 1 Korcu żyta
na wino do Mszy; teraz od lat
kilku nie dają.

Wolny wrąb w lasach do starostwa
Osieckiego należących.

Wolne pastwisko in vivario, ut consta-
bat ex erectione sub tempus anterioris visitationis (Kossa)
Habet R. liberam propinationem in opp. Osiecko, ad quem effectum
modernus Parochus (Guinski) tabernam incipit aedificare.

Osiecko oppid. 1617. et 1667.

218

1617.

Erectio non habetur.

Eccl. par. lignea tit. ~~S. Barthol.~~ -
Tit. S. Barthol. ~~Con~~
Consecr. ab antiq.

Cibor. in majori altari bene ordinatum.

Olea ss. habent separatum tabernaculum super altari penes fores sacristiae et altare illud bene ordinatum. Similr et alt. in Capella S. Annae.

Extra ecclia utcunq integra sed a parte septentrion. valde consumpta, indiget reparatione.

1667.

Erectio simul cum ecclia conflagravit. - eccl. per incursionem Sueticam compusta. In fundo ecclie sacellum stramine veteri non adeo bene tectum. Na gołej ścianie bez żadnych ozdob zawieszony Obraz Trójcy SS. mensa murowana. Na niej cyborium, a N. Sakram. w korporale się przechowuje.

1667.

positivum antiquae formae
5 vocum.
Baptist. ligni in medio eccl.
Ossorium n̄ ē.
Cemeterium bene septum.
Campanile cum duabus furcis,
habet 2 campanas mediocres.

Insp. S. R. Mtis.

Insp. S. R. Mtis.

Osiecko. 213

Srebro. 1617.

Kielichy 4., z których jeden sprawiony przez teraźn. plebana Raf. Dębowskiego.

Krzyż stary.

Monstrancya.

Pacyfikałów 2, jeden małuśky na podnszeczce.

Pleb. X. Rafał Dębowski razem i w Gliniance.

W. Pias. d. 3 Listop. 1617. s. 481–484.

1667.

Kielich 1.

Krzyż 1 y sedes mosiężne.

Pacyfikał z relikwijami.

Turybularz.

Puszeczka do chorych srebrna y czarka w niey złocista.

Przykrywadka do ampułek dwie srebrne.

Bursa do chorych teletowa, z gałkami 2ma srebr. i z 2ma pręcikami.

Róże srebrne pozłociste.

Pleb. X. Jgnacy Gniński Kan. Pozn. nie rezyduje. –

Wiz. Święc. d. 20 Czerwca 1667. s. 332–336.

Kontrakt o dziesięcinę w Osiecku. 220

Ja Raphael Dembowski pleban Osiecki za usilnem nalęganiem PP. Mieszczan nowego miasta Osiecka, tak tych którzy na gorkach pod miastem Osieckiem mięszkaią, iako y w mieście, a role w nowym polu trzymaią,.. tudziesz też y z tąż słuszności iż oni bliżsi swoie prace odkupować... niż kto inszy, pozwoliłem na ten Contrakt dożywotni...; Tęgm iem dziesięcinę po ich rolach wszystkich... w nowem polu t.i. po włokach 15 Chełmińskiej miary przedał za takimi conditiami. Naprzod iż oni mnie powinni dać na każdy rok Zł. pol. 60 z tych rol. Druga: Pobory powinni zastąpić na każdy rok, kiedyby się trafiły y uchwalone były, a ia o nich nie mam nic wiedzieć... 3a iż mi powinni będą dopomodz robotą do rolei orać na każdy rok trzecią czapik, kiedy mi tego potrzeba ukaże pilnieisza. A... tę summę 60 zł... oddawać na dzień.. Siewnei Panny Maryi powinni będą pod zakładem takimże... A ia też iak pleban tegoż ubogiego Kościoła Osieckiego,... obiecuię im to, iż ich... zachowam przy tymże Contrakcie do żywota mego nic... nie podwyższaiąc... Do tego chcę im y ten Contrakt Actami Warsz. Consist. potwierdzić dla lepszei stateczności

nościm. Działo się w Plebanii Osieckiej d. 25 Kwietnia t. j. w dzień S. Marka Ewang. w R. P. 1623. Odem g. s. (L. s.)
A. K. w. XII 367.

Osiecko. 221

Act. in Curia Regia Vars. f. 2 ante fest. S. Andreae Ap. A. D. 1639... G. Andreas de Magna Kunczyce Mniszek, Culinae Regni Praefectus, Osiecensis etc. Capitan... A. R. Alberto Grabowski Gnesnen. Posnan. etc. Canonico, Parocho Osiecen. aliisq. pro tempore parochis Osiec. summam 1,100 flor. pol. in... sorte sua villae praga in terra praesenti Varsav. ... inscribit et assecurat.. in vim reemptionis... A qua summa tenebitur... per flor. 77 (census an.) pro festo Epiphaniarum Dni... singulis annis... persolvere...
apud Święc. s. 334-335.

Hic census ab antiquo n. solvitur. (ibid.)

U tegoż Mniszka na wsi Królewskiej Rudniku mieli poprzednicy X. Gniwskiego niektórych poddanych w summie 1,200 zł. zastawionych, aż do wypłacenia Kapitału. lecz od czasu nastania X. Gniwskiego na to probostwo odjęci zostali ci poddani.
Święc. s. 335.

Osmolin.

222

W. Ciar. d. 8 Listop. 1616. s. 74–78.
" Święc. d. 20 Listop. 1672. s. 816–824.

~~wieś~~ Osmolin miasto Dek. Gąbiński. Insp. Krol. 1616. 1672.
(Paraf. ~~Osmolin wieś, Osmolin miasto i Witusza.~~ 1672)
opp. Osmolijn, villa osmolska et Witusza
Pierwotnie tu była paraf. Luszyńska - ob. erekcyę.

1616 Kś. par. drewniany, stary, p.t. SS. Marcina[(1)] i Wojciecha.
na ołtarze boczne 2 w tak kaplicach; z tych jedna
zaniedbana; w drugiej odprawia się nabożeństwo
Bractwa Rolników. ~~A~~ Sufit wszędzie dziurawy i dach[(2)]
Erygowany 1442 przez Andrzeja bpa. - erekcya jest. (1616.)

r. 1672. W W. ołt. Obraz Ukrzyżowanego. ~~Ołtarze bocz~~ Kaplice nadają kściowi formę krzyża. W jednej od północy ołtarz M. B.
przy którym ~~jest~~ bractwo literackie było przed r. 1672.; w drugiej obrazy

(1) U Święcickiego p. tyt. S. Marcina B. W. tylko. Rocznica konsekr. w niedzielę po S. Michale. (2) Taki sam 1672 r. W tymże roku ławy kościelne były „zawalone skrzynkami parafjan": zapewne dla pożaru. Przysionek bez dachu.

obrazy ŚŚ. Stanisława Bpa i Marcina B. W. obie od nawy kratą oddzielone (1672)

W r. 1616. Wikarjusza domek zajęty był przez jednego wieśniaka; ale Wikarego nie było. W r. 1672 domek ten zajmuje Pleban, bo plebanję na mieszk. dla inwentarza obrócił.

w 1616.

Dziesięciny snopowe: de villa Osmolin in tertio campo et de Stare pole in tertio campo. (1616)[2] Tożsamo na 1672; nadto dodaje Święcicki: dziesięciny ze Starego Pola i Wsi Osmolskiej ~~jako~~ od poddanych (coloni) i z folwarku, jako należące według erekcyi. ~~Z~~ Z Wituszy dawnie dwór dawał Wikaryuszowi snopową, teraz nikomu (1672) Z sołtystwa wsi Osmolskiej oddają snopową.

Missalia w r. 1616 ~~z tychże miejsca co i dziesięciny, i nadto~~ z miasta Osmolina, wsi Osmolina i wsi Witusy, quae ecclesiae solvuntur. (1616) po korcu żyta i owsa z włoki. Nadto ze wsi Osmolskiej z każdej włoki pobiera się tak samo, w r. 1672. Lecz we wsi Witusza wiele pól opuszczonych przez chłopów zajęte przez szlachtę, która wcale meszznego nie oddaje (1672)

(2) To jest, jak u Święcickiego, ex tribus campis

in tribus campis

1616. Dos. 2 włoki, plac (area) na plebanję z ogrodem (hortum) 1616.

(to samo i Łaska 1672.)

1672 wylicza dziesięciny

Kapitały.

Fl. 1000. z proc. 6% zapisał X. Wacław Kunicki Kan. Łowicki na Kunicach Większych w Akt. grodz. Opoczna. fer. 5 post festa solen. Paschatis 1632. Summę tę ulokował tam X. Andrzej Zagorny Prob. Kielecki Kan. Warmiński jako exekutor testamentu Nob. Jana Szpinek, który tę summę testamentem darował. Akt ten per extensum w Wizycie Święcickiego s. 821-823.

Oprócz tego wiele aktów w Wizycie Kossa.

Erekcya Kościoła w Osmolinie. rf. Luszyn. A. 226

1442. In nom. D. Amen. Ad sempit. r. mem. Nos Andreas D. gr. ep. V. Quod cum b. m. pregl. Princeps D. Semouithus D. gr. Dux Maz. etc. oppidum Osmolino nuncupatum in bonis suis ducalibus nre dioc. de nova radice erigi ~~et~~ ac locari studio suo procuraverit. Et ut illic eo citius hominum frequentiam pro incolatu comportare valuisset. Supplicavit Nobis attentius, ut principaliter propter augmentum cultus divini et salutis sue remedium ac collocationem dicti oppidi celeriorem, ecclium paroch... erigere.. dignaremur. In dotemq. et titulum eiusdem ecclie certos agros... assignavit... Nos itaq... ecclium parochialem titulo beneficii perpetui, facta prius compositione cum Discreto Laurentio Rectore Eccl. par. in Luschina super iuribus ecclie sue, que sibi in eodem oppido competere pretendebat, prout in

in aliis nostris desuper confectis litteris late existit. expressum, — authoritate nra ordinaria in honorem Sanctę Trinitatis, divisionis SS. Aplor: ac Beatorum Martini et Adalberti Pontificum et Martyrum* in Dei nomine duximus de novo erigendam et fundandam, fundamusq et erigimus tenore pręsentium mediante. Dotationemq pręlibati Dni Ducis Semovithi ipsi ecclię ac suis rectoribus factam, pręsentibus ratificamus et approbamus, Iuspatronatus... successoribus dicti Dni Ducis legitimis reservantes. Decernentes, ut homines dicti oppidi Osmolino et ville Wituscha sexus utriusq eidem ecclię jure parochiali exnunc et perpetuo subiaceant, et a Rectoribus suis... ecclica percipiant sacramenta. Volumus pręterea et .. decernimus, ut pręmissa nra erectio, donatioq et dotatio, aliaq oia et singula

* W późniejszych dokumentach mowa o S. Marcinie Bpie i Wyznawcy.

A2 227

la praemissa privilegio et immunitati* libertatis ecclesiae deinceps et perpetuo.. subiaceant, quodque super ipsis, quoties opus fuerit, ad forum Judicii Spiritualis habeatur recursus.. Tenor vero litterae.. Dni.. Semovithi... est talis: (ob. następny dopisek.) Actum et datum die Mercurii 10 mensis Octobris, hora Tertiarum in domo habitationis Discreti Petri plebani in villa nostra Janno. Praesentibus ibidem hon. et nob. dnis. Nicolao Srzemski Posnan., Joanne Czosczenski Gluschwien. Canonicis, Thomislao Babiński, Joanne Kraszmowski Armigeris Dioec. Posn. testibus ad praemissa. Sub anno Incarnationis Dni 1442. Sigillum in cera expressum. (Święcicki s. 819-820).

Tu niema procesu przed erekcyą, jak w późniejszych erekcyach.

B 1 228

1401. In Nom. Dni. Am. Ad p. r. m. Nos Semovithus D. gr. Dux Mas. Russiaeq Princ., necnon Terrarum Ravensis, Sochacovien. Gostinen. Msczonovien. heres et Dnus Zudacovien. etc. Significamus... Quoniam ex animo nostro divinitus nobis praestitae devotionis ad id semper flectimur, ut temporibus nostri – utinam felicis – regiminis honor et cultus deificus debita intra nostra dominia sortiatur incrementa, salusq. populi et animarum nostrae ac progenitorum nostrorum, totiusq. futurae nostrae propaginis, quamvis exilibus nostris stipendiis nobis divotenus concessis, possetenus procurentur. Meditantes itaq. et animo benigno intendentes, capellam sive ecclesiam parochialem in Osmolino oppidi nostri, districtus Gostinensis, dioec. Posnan. per nos originaliter fundatam dotibus gaudere perpetuis, ut eius

erecto

rectores et ministri debitis fulciantur incrementis. Eidem ecclesiae et ipsius rectoribus universis duos mansos liberos ibidem in Osmolino, juxta aliorum mansorum extensionem, atq quantitatem, cum area pro domus fundatione cum horto attribuimus atq appropriamus perpetuo, cum omni jure nostro Ducali. Nihil illic pro nobis et nostris successoribus reliquentes. volentes, ut ipsa eccl[es]ia par. Osmolinensis praedicta cum ~~xxxxi~~ Rectoribus eius universis habeat atq percipiat decimam manipularem in villa nostra Osmolino in tribus campis et in Stare pole etiam in campo tertio. Rationeq Missalium in utraq Osmolino, videlicet Oppido et villa per chorum siliginis et per chorum avenae de quolibet Manso. In omnibus autem praedictis Oppido et villis de quolibet manso per unum grossum ratione colendae addidimus

et

B 2 | 229

et per praesentes addimus perpetuo et in aevum, etiam per Nostros successores irrefragabiliter observandum. In cujus rei testimonium, sigillum nostrae majestatis praesentibus est appensum. Datum in Samniki, Feria secunda proxima ante Francisci, Anno Incarnationis Dni M.CCCC primo. praesentibus ibidem strenuo et Nlibus Dnis: Nicolao de Trambki Vexillifero, Thoma alias Szczstrzeniecz de Rusiec Capitaneo Gostinen, necnon Gotardo Bapski Curiae nrae Cancellario, cui praemissa dedimus in commisso et aliis multis nostris fidelibus et dilectis.

(Stoińcicki s. 819-820)

1614.
1616 } X. Piotr Rybski, rezyduje o milę od Kła a często dojeżdża. Kommendarza ma. X. Jana Wiciszewskiego.

1632. X. Albert Wolicki (Akt)

1668. X. Samuel Łabucki razem prob. Samnik.

10 Stycz. 1670. institutȝ et introductȝ przez samego X. Święcickiego X. Paweł Abrahamowicz.

1672. Tenże.

231

Osmolin 1616. wszystko w porządku. 1672. non adeo munda.

Cybor. in maj. alt. —	ibid.
Brac. rolników. —	
Baptist. in med. —	ibid.
Campanile lacerum,	dzwony te same
2 camp.; ale 1 fracta	na belkach tylko
Ossorium lacerum.	bez dachu
Septa cem. part. diruta.	z cegły —
Proboszcz Kommendarz.	
Altarysta Bractwa Rolników.	literackie — już derelicta.
Wikarjusz (vacat) —	
Plebanja dobra —	ruinosa, ale naprawiona i na oborę obrócona.
Wikarjat dz. —	prob. tu mieszka
Szkoła dz. —	
Rector szkoły —	1 i Organista!
Kantor. —	1 mieszka w Browarze pleb.
	Chorus pro cant. z pozytewką
	pulpitum. in min. choro.
	Krzyż in med. z 2 fig.
	pavim. laterit. et aren.
	formy — ścianna.

Srebro 1616.

Krzyż wielki z koralami
Stolec cynowy.
Kielichów 4. a pią-
ty bracki.
Ampułek para.
Pacyfikał.
2 puszki w cybor.
Szareczka ~~do chowa~~nia [interlinear: kożytka]
Najś. Sakr.
Puszka do N. Sakr. ~~z przy~~
w kształcie kielicha
z przykrywadłem; na
wierzchu Passya - z nią
chodzi się do chorych.
Monstr. ~~miedziana~~ [interlinear: nowa wielka].

1672.

Krzyż wielki pozłocisty okrom sedes, (które jest) sa-
~~item~~ ~~valoris flor. 160 flor. modern.~~
mo białe srebrne szrubowane śrubą srebrną; effi-
gies Jesu Chr. srebrna i ossa św. moderni val. fl. 160.
Kielich złocisty.. od JMci P. Andrzeja Chludzińskie-
go Podstar. Gostyńskiego in summa antiqui
valoris flor. 120; moderni vero 240. dany Bractwu.
Kielich mniejszy [interlinear: (starożw. robota, z kamieniamy)] valoris plus minus teraźniejszemi
czasy zł. 180. Inny kiel. wart. fl. 80.

1 puszka mała valoris flor. 20. – puszka dostat-
nia fl. 120 modernor. Ampułek od p. Stolskie-
go danych bractwu para 1. valoris fl. 20 mod.

Monstrancya srebrna, miej-
scami złocista, antiqui va-
loris 700 flor., moderni
vero 1,400.
Turybularz valoris flor. 66.

R. 1672. jest szpital o 2ch izbach. Świeżo wyrestaurowany; ale ubogi tylko jeden, razem kuśnierzem (pellio) tu mieszka

234

1616. Bractwo ~~Różyczko~~ Literackie ma swego altarystę X. Pawła Gembartowicza. Altarysta ma domek, certas portiones agri i jednego zagrodnika (hortulanum). Obowiązany odprawiać 2 msze na tydzień i pomagać Proboszczowi w administracyi Sakramentów.

Wz. 1672 niema o tem brac. wzmianki, tylko o bractwie ~~Różyczk~~ ~~S. Ann~~ literackiem jako zaniechanem. ~~Do~~ Bractwo to miało swego altarystę, do którego należały pola 1) na Starem polu ku lasowi Łuszyńskiemu 2) za stodołą Piotra Dubiel mieszczanina Osmolińskiego, 3) na granicy Osmolina za Maciejem Kostem tak zwane Przymiarki 4) nad granicą wsi Lubikowskich przy drodze do Gąmbina. + 5) obok łąki Wojta w Starem polu za gruntami mieszczan ~~ob~~ obok gruntu Waleryana Targonze wsi Stępkowskiej ~~z jednej~~, 5) pole ~~przy~~ obok krzyża przy drodze do Gombina. Wszystkie te grunta są uwolnione od (ście-

żarow rzplitej i miejskich, należą do bractwa i Kapellana. Ale że teraz bractwa niema, przeto proboszcz je trzyma. (1672)

Ostrołęka

Dek. Gorno-Kalwar.

235

Ostrołęka do r. 1429 należała do parafii Mniszewskiej (1). ~~Dla~~ Dziedzicami jej byli Ciołkowie w XV w.; ~~Miłanowicie~~ w pomyślnym roku posiadał ją Wigand, chorąży czerski i jego brat rodzony Stanisław Ciołek, biskup poznański. Ten ostatni, zwiedzając swoją dyecezyę, przekonał o ciężkiej komunikacyi między Ostrołęką a jej kościołem parafialnym w Mniszewie za Pilicą. Bywały bowiem częste wypadki, ~~że pod czas przewozu, do parafjan~~ zwłaszcza gdy ~~Warka~~ Pilica wystąpiła z brzegów swoich, że parafjanie, przewożąc się z kościoła lub do kościoła, śmierć w nurtach tej rzeki znajdowali. Nadto między Warką a Ostrołęką nie było

(1) Mniszew, wieś za Pilicą, dawniej należała do dyecezyi poznańskiej, dziś do Sandomirskiej.

było Kościoła, ~~przez~~ ~~na~~ a bliższe ~~przy~~ Ostrołęki wsie ~~między~~ Pilica i Dokrotowa i Magierowa Wola między dalek do Warki, i do tego po złych drogach. Z tych powodów Stanisław Ciołek bp. pozn., zdobywając tu ~~ok~~ przed r. 1429 ~~swo~~ pasterską wizytę, na prośbę brata swego Wiganda dziedzica tej wsi i na prośbę Mieszkańców ~~z~~ założył tu parafię, złożoną ze wsi powyższych. (erekcya)

Osuchow.

237

W. Pias. d. ok. 20 Listop. 1616. s. 193.

W. Święc. d. 7 Listop. 1673. s. 954–955.

238

1616.

~~Abi~~ A tribus annis n. habet sacerdotem. Aliquis advena praesertim FF. Carmelitae a Lipie quandoq. celebrant, sed nescitur an habent licentiam.

Est domuncula pro plebano, sed nemo inhabitat. fundos pleb. colunt Dni loci.

1673.

Caret legitimo pastore ab annis plurimis. Mgf. haeres modernus non agnoscit eam esse ecclesiam parlem, tantum privatam capellam Contrarium tamen patet ex visit. a. 1649.

Haeres fovet capellanum V. Joannem Ziołkowicz act. presb.

Proventus wokie Dziedzic trzyma – tylko płaci plebanowi

U Bierzmow. było 34. osob.

1616.

Aleves ecclię ~~apud~~ in manu Rectoris scholę, qui ē uxoratus.

Rector scholę habitat penes ecclesiam – vivit eleemosynis et habet domunculam competentem.

1673.

Ministri ecclię n̄ fovent.

239

Srebro
1616.

Calices 2 cum 1 patena.
Crux.
Pacificale arg. cum Agnus Dei ad deferendum.
Monstr. ex cupro.

1673.

SS. in corporali asservatur.
Inventarium nullum, omnia usurpantur ad ~~[illegible]~~ curiam Ordinarii.

1673. 241

Alt. majus antiquæ picturæ
in quo Imago B. V. M.

In min. ch. ad cor. Evang. altare B. V. M. antiquæ structuræ

Chorus supra mai. fores ecclæ asseritius.

Osuch.

1616. Osuchowa Dek. Mszczonowski (dziś Grojecki) villa milit.

1673 Ossuchowo.

Eccl. par. ligu. consecr. ab ant. — it. anniv. dedic. Dnica post f. s. Michaelis Arch.

Tit. s. Stanislai — it.

Intus eccl[esi]a utrumq[ue] decens. — munda. In medio Crux cum 2 st[atu]is.

Campanile bonum — 1 campana, altera fracta. — it. campanę 2.

Jus. hæredum loci. — item.

Ad curam eccl[esi]ę pertinet sola villa Ossuchowo, et alia parva Strzyże dicta.

Olea ss. desunt. Similiter et fons baptistrii pusty. Ambona competens versus Septentr.

Paczyna

242

W. Siaseck. d. 9 Listop. 1616. s. 86–89.

" Swięcickiego d. 18 Listop. 1672. s. 801–806.

Łaczyna. Dek. Gombiński. (1616. miasto. i 1672.

Insp., (?) 1616.

Wsie paraf. Łaczyn v. Łaczyna. Gosławice, Kąty, Łodczarcky Wiel., i Małe, Wola, Słomkowo, Siejkowice.

Kł. par. nowo z drzewa wybudowany i konsekrowany p. t. S. Wawrzyńca i S. Anny przed r. 1616. był oddalony od miasta i mieszkań księży; stąd iż apparata dla bezpieczeństwa przechowywał Jan Wolski dziedzic w dworze swym. (1616) na miejscu zaś dawniejszego stała kapliczka, gdzie czasem się odprawiało nabożeństwo, i gdzie jeszcze grzebali się parafianie zmarli; bo na cmentarzu przy nowym Kle nikogo nie chowano. (1616) Erekcya i przywileje u dziedzica była (1616), ale w 1672 nie była wiadoma.

eccl. lignea. dwoje drzwi.

W r. 1672. sub tit. SS. Jacobi Ap. et Laur. Mart. – Konsekracyą roczn. w niedz. 3 po Wielkanocy. ~~Ołtarz w. kto~~ Na środku ~~chór~~ w prezbyterium. ~~ma~~ jest figura Ukrzyżow. Ołtarz w. nowy, ma obraz M. B. Częstoch. – przed ołtarzem kratki. Przed tym śpiewa się różańce. Na boku we nawie drugi ołtarz też V. M. Panny. (Co więcej niema 1672)

Zapisy.

Kto dał — u kogo ulok. i gdzie | ile — | jaki kap. proc. cel. jaki proc. | cel | kiedy komm. | dane — lokowane — | czy płacą i kiedy

2414

~~Leszczyn.~~ Pacyna — Jadwiga Gorbowska ~~na sw. Łazy~~ Ktowi, tą Pacczynie — 150 flor. proc. 9 zł. rocz. wziął tą summę Adam Grabski na Łazy

Akta grodz. Gostyn. r. 1664. fer. 2 post Dom. Rogationum.

1672. Cens semper solvitur — za niego 12 mszy rocznie.

flor. 60. przez Wawrz. Podczaskiego dziedzica Podczach wiel. na tychże dobrach na proc. 4 fl. rocz. 1640. Sabb. post. Dom. Laetare w grodzie Gost. na 8 mszy rocz. pro deff. Census nie był pracony od 1640. (1672)

Viz. Kossa 1649 wspomina o zapisie 12,000 flor. zapisanej w grodzie Gostyńskim, na śpiewanie Offic. de B. V. M. lecz do r. 1672 nie wywindykowano procentów

Parzyna 1672 1616. 245

Słomkowa. ā
Villae et
Wola Słomkowska+ } z niektórych tylko pół snop. z innych ~~sn~~ płacą. | nie ma wzmianki.

Dubielice villa | manip. ū extr. ad.

\+ ta wieś przybyła po 1616. zapewne.

Dziś Łuszczyna [?] Paczyna

Wola Sąmkowska:	praedium i Cmethones. rata należy się		pobiera 1672 z jednej tylko Ćwierć roli bo z reszty pobiera Prob. Gomb. pomimo wyroku Goślickiego r. 1603. i Koska 1649.
		1672.	1616
Gosławice.	praedium	nemini	Adhuc solvuntur.
	Cmethones	extrad. manip.	
Podczachy Maior.		pieniędzmi płacą	
minor.			
Kąty	praedium.	nemini.	
	Cmethones	dwór exdecimat a proboszczowi płaci.	

1616. Pacyna 1672 246

ubogo ale w porząd. — czysto dosyć

Cybor. na boczn. ołt. ——— na wiel. Ołt.

Bapt. in med.

Campani. laces. 3 dzw. nowa 3 dzw.

Cemet. bez ogrodz. — disrutum.
dawne ogrodzone.

Bractwo Różańca.

Wikary. } idones ——— ———
Rector Sch. } habent — — — 1. } w jednym domu
Cantor — } domuncu. }
las comp. — — — 1. } mieszkają.

pavim. terreum wszędzie.
forma - sciapna.

Chorus supra fores. pro Cant.

Pulp. prope amb.

Na środku prezb. t. krzyż
sculpta

Kostnica przy ścianie podn.

Szpital zaczęty przez Prob.

Srebro 1616. Racyna. 1672. 247

Krzyż łokieć wys.
Kielichów 3. a 3 kielichy połamane i puszkę dano na Monstrancyę, do której
puszka do SS.
(ad inf. mosiężna)

Monstr.
Krzyż.
Kielichy 2.
Turybularz.
Puszka w cybor.
Vota na w. Obr.

3 kieli. i puszka erant na Monstr. valoris flgr. 40.
7 dodał resztę Jan Wolski.
~~trzeci~~ Kielich darowała p. Zofia Grabska.
4ty p. Bonkowska

248

W r. 1672. za Dug flor. 50 bonę monetę miał sobie prob. zastawiony ~~grunt~~ ogród (hortum) przy plebanii będący.

Dziesięcina ~~oddana~~: należy się snopowa ze wszystkich z pól mieszczańskich. —

W 1612. pobiera ~~od~~ ze wszyst. gruntów w Raczynie z wyjąt. l. Wolskiego pól dworskich (praed.) 1672 nieoddają, snopow oddają 1672.

Post agros desertos. Piotr Stępowski Bartoli (dubla pif.) Gost. obrócił je na praedium i nie oddawał; dopiero za namową X. Świecickiego przyrzekł oddawać.

Stanisław Grabski z takichże pól oddaje dziesięcinę, ale z praedialnych nie. (1672.)

Grunta: 5 staj i łąka, poczynając od wsi Sieyjkowice aż do drogi, która dzieli Wolę od gruntów Xiężych. ~~Pole~~ (1672)

~~Z~~ Łąkę ~~uczynił~~ przerobił na pole z sadzawką X. Paweł Janicki. Miał jeszcze połowę sadzawki za stodołami swemi. (1672.

W r. 1616 miał tylko pole zwane Poświątne około wołokę wynoszące.

249

1615.
1616. } X. Paweł z Paczyna.
Wikar. X. Mac. Osmoliński.

1666. d. 9 Listop. instit. X. Pa-
1672 weł Janicki.

250

Za Święcickiego mieli tu swoje prawda.

Piotr Stępkowski Podstoli Gostyn.

p. Stanisław Grabski

powiększyli je opuszczonemi przez mieszczan gruntami. cf. Dziesięc.

Bractwo Różańca było tu już r. 1616. – Różaniec śpiewano przed W. Ołt. w ~~pierwszą~~ każdą niedzielę ~~każdego m-ca~~ i święta. ~~w święta M. B.~~; ~~(1672)~~ Nie ma ono żadnej fundacyi. 1672

Paryszew

252

W. Piaseck. d. 22 Paźdź. 1617. s. 371–375.

" Swięcic. d. 26 Czerwca 1667 s. 366–372.

Paryszew (A) 253

Matthias Lubinski D. et Ap. sed. gr. Ep. Posn. Universis... salutem in Dno. Cum proxime praeterito authumno pro officio nostro pastorali Transvistulanorum Decanatuum in Archidiaconatu Varsav. visitationem prosequeremur, ibidemq ecclesiam parlem oppidi Paryszevien. non ita pridem incendio funditus deletam, sed pietate et ~~munificentia~~ liberalitate Mgff. DD. Haeredum de P. ligneam quidem, magnifice et pro dignitate Domus Dni noviter constructam, ōifariaq sacra supellectili abunde instructam adiissemus, in eaq Capellam ad honorem divinae Majestatis, sub tit. S. Nicolai Pontif. cocto latere erigi et fabricari coeptam reperissemus: ferventi instantia Mgff. DD. Adami Parysz. Capitanei, et Sigismundi Succamer. Cernensis, germanorum et Patronorum requisiti fuimus, ut pro dote praedictae Cappellae Officioq B. V. M. in ead. instituendo et... de die in diem decantando, decimas mensae eppalis de villis haereditariis praedictorum... Patronorum, videlicet Obramb, Gozd, et medietatis Pszonka, quas ipsimet haeredes hactenus iuxta veterem aestimationem Mensae

nostrae

nostrę solvebant, at vero Ministris prędictę Capellę Manipulares, manipulariter decimandas perpetuis temporibus extradere, et Actis Terrestribus inscribere sese submiserunt, de benignitate nostra concederemus. Nos et cultus divini propagandi, ornandiq desiderio, et prędictorum DD. Hęredum singulari pietate..., rationabiliq postulatione inclinati, prędictarum villarum ~~in~~decimas... Capellę, prę-scriptoq B. V. M. Ministerio, accedente consensu et ratihabitione VV. Prętator. et Cancor. Ecathed. Posn..., in Dei noie gratiose concedimus, ita tamen..., ut prędictę decimę... nullo unquam tempore... in alium usum, modumve, sive per Patronos et Hęredes, sive per prędictę Capellę Ministros commutentur, idq sub pœnis et censuris de indebita rerum ecclesiarum alienatione sancitis... In quor... fid... Act. et Dat. Posnanię sub Gnli Capitulo ~~Act~~ pro festo SS. Apost. Petri et Pauli 29 Junii A. 1630 celebrato. Pręsentib. ... Prętatis et Cancis. Matthias Lubinski Ep. Posn. L. S. Dni Eppi. Sventoslaus Strzałkowski Archidiac. Posn. Capituli Pręsidens. L. S. Capituli.

ze Święc. s. 368-370.

Paryszew oppidum (1617) militare 1667. cf. Osiecko.
Erectio n̄ habet, nisi quedam donatio decimarum eppalium, que est inserta in Actis Cons. Vars. (1617)
Wiz. Piasecki. d. 22 Paźdz. 1617. s. 371–375.
" Święcic. d.

1617. Pleban X. Jan Wędrogowski a plurib. annis legitime institutus.
d. 16 Martii 1637. institutus (ab Illmo A. Szołdrski Ep. posn. a H. Joannes Milanowski qui et in Milanów (s. a. 1657) instituta a Cons. (~~Święc.~~) Vars. quam ecclesiam ab annis circiter 10 nulliter tenet..., quia super ead. parochia sub tempus Visitationis n̄ potuit docere de dispensatione, sed solummodo unde asseruit, se eandem deperiisse sub tempus ~~Visitat.~~ incursionis Suecicę et Cosacorum. (Święc. 1667)

Jusp. hęredum in b. 1617. 1667.

255

Parysew.

1617. cf. (A)

Eccl. par. noviter ædificata post incendium, cf. (A) lignea necdum consecrata — celebrat cum indulto. Structura magnifica, licet lignea. Tit. S. Stanislai. Altare maius necdum constructum — loco Cyborii arca parva... Fons Baptismi competenter constitutus. Præter haec nulla ornamenta adhuc habent in templo. Foris oia nova, et campanile utcunq comodum, tres campanæ in eo bonæ. Septa cemeterii etiam bona.

1667. Parietes integri indiget novis fundamentis atq tecti reparatione.

Eccl. lign. (consecrata przez Mac. Lubinskiego b. pozn. dn 1629 r. Aniv. Dedic. Dnica I post fest. S. Bartholomæi. Zakrystya murowana. cf. S. Anny Kaplica.

Tit. Assumpt. B. V. M. et S. Stanislai Epi.

Chorus pro cant. sup. for. mai. ex cancellis bonis. Pavimentum lateritium in maio. et min. Cho. Baptister. ligneum.

Altare maj. elegantis structuræ et sculpturæ, ex partib. inauratum, tit. Assumpt. B. V. M. ~~Jest ten w tym~~ Hoc altare continet secundam imaginem B. V. M., ut asserit AR. Parochus, miraculis claram, prout et apparet ex votis in parietibus istius ecclæ appensis. Cuius imaginis ornamenta hæc sunt; ~~quod~~ Sukienka hatłasowa błękitna złotem chawtowana, tak na N. Pannie, iako y na P. Jezusie. Koronie dwie srebrne roboty pięknej pozłociste. Vota 3 srebrne cum suis inscriptionib

1667

nibus. Morali szmirków 2.

Ad cornu Ev. (in min. choro?) altare inauratum, continet imaginem s. Angeli Custodis; ex opposito altare titt. SS. Rochi et Sebastiani.

I Capella ad merid. lignea titt. SS. Jacobi Ap. et Stanislai Martyrum. Jest w niej ołtarz s. Krzyża stary. Ex

II Cap. ex opposito, murata, sed nondum perfecta (cf. (A) Geor. DD. Pariszow in qua solummodo mensa murata, absque ullo ornamento.

III Kaplica była nad zakrystyą murowana, sklepiona, sed ab antiquo desolata, neque etiam de aliquo dote illius constat.

Crux in med. cum 2 stat.

1617.

Należy się snopowa dziesięcina ze wszystkich gruntów mieszczanskich, ~~a~~ lecz odbiera prob. tylko z pól zwanych Karczemnemi. „Z innych ról lepszych tegoż miasta bierze dwór dziesięcinę."

Łukowiec villa manip.
Godz ~~Wonia~~ Taski villa manip.

1667.

Debet manip. ex villa Stodziewic, sed ab antiquissimis temporibus 30 flor. reddebat ~~Ministro~~ (z altary?)

Opp. Parysew.

1667.

Habet: decimas manip. post prædium et oppidanos Par.

Ex villa Kodacki debet manip. sed ad præsens exdecimat. ē penitus desolata.

exdecimant:
Stara wola. Præd. et Cmeth.
Kozłow. Præd. et Cmeth.
Goletaski villa et Gorki villa
Poschla præd. et Cmeth.
Łukowiec præd. et Cmet.
Choyny præd. et Cmeth.
Obrąmb præd. et Cmeth.
Gozd — prædium
Wilka in villa tota —

Opp. Parysow

1617.

Ager dictus Poswiątne - possunt conseminari 12 circiter corethi in tribus campis, quasi per unum mansum est istius agri, et prata illis contigua

1667.

Habet duos hortos et duas piscinas per R. D. Parochum modern. excultas, ex quib. fructus percipit. 1 mans. agri in 3bus campis, cum prato - 2dum pratum post hortos oppidanorum. Vepisterium penes domum plebanalem.

258

1667.

Kaplica Paryszów murowana przed r. 1629 zaczęta (ob. A.) w r. 1667 wymurowana, lecz nie dokończona. Dziesięciny (w A.) pobiera proboszcz, ~~lecz~~ post villas Gozd, Obrąb et post cmethones in Łazonka, lecz cursus ñ decantatur.

Coram Actis Castr. Cernen. fer. 3 post Dnicam Misericordiae 1632. Adam Parysz Ercp. Cracov. na wsi Głoskowie ulokował sumę 1200 fl. od których proc. 84 flor. Lecz od śmierci tego fundatora zaprzestano płacić procentu, jednak Prob. czyni zadość obowiązkom tam wyrażonym w zapisie.

1617.

Altaria S. Stanislai et.

Pro alt. S. Stanislai solvebatur decima prædialis de dict. Pszonka – et fuit census pro 60 sexag. emptus in bonis Jeziora et habet oblig. gatio in libris terrensib. Sed negligitur. Similiter Altare S. Nicolai habui suum ministerium et decimam de Goletaki.
Modo nec ministeria, nec altaria habentur.

Parysznew

1667.

SS. Jakóba i Stanisł.

~~Oltarz Stary~~ S. Kaplica ~~S. Sta~~ na połud- nie – Erectio istius capellæ dicitur esse apud hæredes in Par. Dziesięcinę z Pszonki pobiera Wikary X. Stanisław Modrzewic. i iuxta antiquam consuetud. odprawia 3 msze tygodniowo 1) de B.V. M. 2) de Requiem. 3) pro peccatis. Habet præsentationem ad hanc capellam, sed nondum institutus.

Parysew

1617.

Habetur Vicarius H. Albertus nativus loci, decrepitus, sed bonę famę.

Habet Rector scholę, cantor et Campanator idonei

Domunculę Vicarii et scholę exiguę, bonę tamen.

1667.

Wikary jest (ob. Altar. S. Stanisl.)

Cantorem fovet R. Par. et Juvantem Canto una cum Vicario manet in una domo, prope prędium existente. quam dicit G. D. Hęres gratuito ipsis concessam esse pro mansione ob defectum mansionum. A.R.D. Parochus autem contrarium asserit, nam dicit, prędictam domum pertinere ad ecclesiam, quod probaturum se submisit quam citissime.

Ministri huius ecclesię nullum habent proventum, solummodo A.R.D. Parochus stipendia illis solvit.

Paryszew.

do Parafii należą:

1617.	1667.
1. Pariszow oppid.	it.
2. Lypowka (Lipowek 1564.)	Lipowki
3. Ruznowska Wola. (Poznowr. W.)	Poznowka.
4. ~~Nieszadna~~ (Nieszadne 1564)	Nieszadna
5. Starogrodzka Wola.	it.
6. Rzebylik (Grzebiwilk 1564.)	Grzębiwilk
7. Żelazna ~~G~~	it.
8. Gosth	Gozd.
9 Stara wola	it.
10. (Kaniionka 1564.) Kaląnka	Kalonka
11. Gorki	it.
12 Kozlow	it.
13. Gołeląki	it.
14. Rękawica	it.
15. Poscela	Poschla? v. Oschla? (+)
16. Oszowka	it.

u Biernow. było 87 osad.

NB. Wsie pod NN. 2. 3. 4. 6. 7. et 10. do r. 1564 należały do parafii Osieckiej; w tym zaś roku przeszły do Paryszewskiej (Ak.W. z d. 2 Pazdz. 1564 w Ak.W. V. 315. (cf. Osiecko.)

Łukowiec ~~Gołeląki~~
Choyny Wrzoszow.
Wilka
Obrąb~~[illegible]~~
Stodziewie

(+) W liczbie wsi paraf. za Święcie- niema wsi Poszella, tylko Oschla; a w liczbie oddających dziesięcinę jedna nazywa się Poschla. (Czy ta sama co Oschla?)

1617. 1667. 261

In Capella s. Valentini, quæ est penes oppidum, celebrat cum indulta (quia non consecrata) ani sdowka.

Paryszew.

262

1617.	1667.
Srebro.	
„Kielichow 4 a piąty kościołkowy"	Monstr. sr. w słońce.
"(t. j. zapewne kościołka ś. Walentego).	Kielichów 2. Pacyfikał i puszka do ss.
„Krzesz srybrny, który zrobiono z 2ch pacyfikałów złych."	Relikwjarze drewn. 3, z których w jednym jest głowa ś. Krescencyusza Męcz. w 2im głowa ś. Fabii P. w 3im też głowa ś. Kwarta M.
Srebra sztuk 7, które do monstrancjey przyprawiyą, a siódmy sMekh. (Kedeck).	

opp. Parysów.

Parysew.

Bractwo S. Anioła Stroża wprowadzone przez Paulinów z Częstochowy. Przywilej bracki zaginął podczas wojny szwedzkiej. Fundacyi niema żadnej. In cuius Confrat[ernita]tis memoriam et ad augendum cultum divinum odprawia się co niedzielę Wotywa o SS. Aniołach. (Święc.)

Pawłowice
Dek. Błońki.
264

Wiz. Szyszkowskiego d. 3 Listop. 1616. (s. 54 – 57)
" Święcickiego 1 Czerw. 1672. (s. 661 – 663)

265

Petrus Dunin de Pawdowice marschalcus curiæ Dypl. Kazim. Krola r. ~~1446~~ 1460.

Kod. Dypl. Racz. n. 131.

Pawłowice.

A. 1561. die 9 Aprilis.. N. D. Habraham Bynieroski in Byniewo et Pawłowice haeres et patronus Ecclae in P. decimam manipularem ex haereditate et tota villa Cholewy provenientem et ad rectorem Ecclae in P. spectantem, necnon per V. D. Joannem Ulinieczki... ipsi dno Habrahae B. pro studio et educatione filiorum ipsius donatam, .. Nlibus Stano et Joanni Cholewski fribus germ. in Cholewy hrdbus ad tempora vitae extrema tam ipsius Dni Habrahae quam dnorum Cholewskie pro 5 sexag. gr. n. et m. pol. vendidit.. Quas quidem sexagenas... obligaverunt se solvere singulis annis pro festo s. Martini... Praesentib. H. Laurentio Ulinieczki commendario et Matthia vicariis Ecclae in Pawł... Martino Brzezpolski Nrio cons. Christofero Crilikowski Nrio cons. Christofero Crichstek Pawlowski ac me Joanne Crichrowski Act. Cons. V. Nrio

A. K. W. l. 39. f. 182.

A. D. 1559. die 20 May... DD. infrascripti talem contractum inter se fecisse recogn. V. D. Joannes Ulimiczki Can. et Off. Varsch. et Ecclae. in Pawlowicze rector, decimam manipularem ex haereditate et integris bonis Lissicze in arendam Dno Joanni Seroczki, in Seroki et Lixicze haeredi. dat, durante vita sua... Racione cuius arendae ... d. Joannes S.. se obligat solvere ad manum D. Joannis Ul. pro quolibet festo S. Mathei Ap. in Autumno sexagenas 12 gr. n. et m. pol.... Et hic idem Joannes Seroczki.. reposuit 11 sexag. gr.; et duodecimam sexagenam una cum alia sexagena pro decima praedii sui in Seroki obligavit solvere pro festo S. Martini prox. venturo... A. K. W. l. 39. f. 121.

A. D. 1568. d. 14 Januarii Nobilis et Discr. Stanislaus Jarochowski Rector scholae (Clacha) in Pawlowicze recepit a N. D. Georgio Andreae Pogrosszewski flor. 3 in mon. pro decima 3 annorum 1565–1567 per Andream Pogrosszewski retenta...
A. K. W. l. 39. f. 395.

Świadkowie tego aktu: Laurencius Mliekuzki Commendarius et Vicarius, Albertus Durka minister ecclig in Pawłowicze...

Pawłowice.

268

A. D. 1560 die Mercurii 3 Julii N. Dna Anna Paprocczka uxor Nlis Joannis Zieliazo regt. q. tenetur 5 sex. gr. V. D. Joanni Wlinieczki can. et Off. Varv. Pleb. in Pawlow et victricis ecclie, quas N. ol. Anna Pawlowska mater ipsius legavit pro comparanda monstrantia ad Eccl. Par. in P.... et obligavit solvere pro festo Purif. B. V. M. in anno futuro...

A. K. W. l. 39. f. 153.

269

A. D. 1573. die 14 Decembr.. All. D. Mathias Liesieczki tenutarius plebanatus in Pawdowicze.. causa bonę amicitię conservandę, in domuncula Vicariali.. Nli Dno Martino Pawdowski.. tamdiu, quousq Vicarium nactus fuerit, inhabitandum concessit..

A. K. W. t. 39. f. 50b.

Kś par. drewniany tyt. ś. Bartłomieja. Oprócz wielkiego ołtarza był jeden przy drzwiach do zakrystyi, a dwa inne w kaplicach bocznych (1616). Rocznica konsekracyi w niedzielę po ś. Wojciechu.

Jusp. Bienieckich i Fel. Mikołajewskiego (1616)

Erekcyi nie ma; tylko na wizycie 1616 proboszcz naprodukował ugodę o grunta plebańskie z r. 1449 z ksiąg Sochaczewskich wyjętą, gdzie opisane są granice. Według tego aktu grunta plebańskie nie przenoszą jednego łanu.

Pawłowice,

1616 Prob. X. Jak. Świderski od r. 1602.
Wikar. X. Maciej z Wikitek.
1672. Prob. X. Mateusz Lendzis od 4. 1670.
w roku następnym zabrał sprzęty plebańskie i poszedł do Młodzieszyna.
Wikarego nie było.

Srebro. 1616.
Krzyż wielki, na nim monstrancya z figurami pozłacanemi, sedes żelazne. Krzyż mały. 2 pacyfikały z Agnusami. 3 kielichy. 2 puszki srebrne do SS. sacr.
1672. Monstancya, 2 kielichy, puszka.

~~Leszno~~ Pawłowice.

Exkommunikowani w tej parafii
Dziedzice Serok, Andrz. Osowiński i Adam
Rusiecki dziedzic wsi Goła za niepłace-
nie dziesięcin. Jan i Stan. Bieniewscy,
Hier. Stamirowski, Paweł Stroszyński
za dziesięciny Biskupowi się należą-
ce. Była też exkommunikowaną
Kat. Kalecka wdowa po Ad. Rusieckim,
a jednak Bernardyni w Warszawie
po śmierci przyjęli ją i pochowali
w swym Kościele. (Wiz. 1616.)

Proboszcz.

Dziesięciny ~~snopowe~~ snopowe ze wsi:

✝ Pawłowice, w których jest kościół;

✝ Pawłowice nadolne

Tolewy, Lisice, Baski jedne i drugie, ~~Łopkowo~~, Kwiatkowo.

Pieniężne:

de praedijs villar. Gole, Szeroki, Konięcino, ~~Łapr~~

z niektórych pól w Paprotni

ze wsi Moszna, Izbiczka, Gnatowice, Gnatowice małe

Łępkowo, Kwiatkowo.

Wikary ma dziesięciny snopowe ze wsi:

Vetcza (= Łęcza?), Obieszy, Budzanowo i de praedio wsi Bieniewo.

Te ~~wsie~~ należą do parafii. (1616)

Rektor szkoły pobiera dziesięciny pieniężne ze wsi: Pogorzewo, Kopki, Zękowo i Wioska (zpodowy) w paraf. Zbikowskiej. Est idoneus una cum Cantore. (1616)

R. 1672. Rector scholae fovetur et a Dno collatore salariat.

Pęcice.

Wiz. Piąseckiego d. 31 paźdz. 1616. n. 6. s. 30–34. Dek. Błoński.

" Święcickiego. 17 paźdz. 1673. s. 673–681.

275

wsie notowane.

Panczice 1481. plebanów: w r. 1449 byli przed tym plebanami Stanisław i Marcin. 1485. pleban Woiciech. A. K. W. A. I. 276

Wsie paraf: Pęcice, Sokołów, Janki, Wypędy, Słomin, Sękocin, Wolica, Komorów, Pruszków, Niecki et Kalisze. 1673.
Te same są i dziś, z dodatkiem Chlebów osada. (Molendinum Chleboviense. 1673.) Chlebowo villa tota deserta, agri inculti iacent. (1673.) i wymienia ją między oddającemi dziesięcinę

Święcicki: przy opisie dochodów parafii Sęcickiej, dowodząc, że należy się dziesięcina ~~...~~ folwarczna i kmieca z pięciu działów w Sokołowie, powołuje się między innemi na wyrok polubowny w Konsyst. Warsz. d. 25 Maja 1485., i drugi wyrok tamże d. 26 Grudnia 1486 r. wydany, z których pierwszy przyznaje dziesięcinę folwarczną a drugi kmiecą. (1673)

Pacznicze 1485. p Curatus Dacbog 277

A. K. W. l. I.

W aktach Officyała Jana Uliniećkiego r. 1556 d. 13 Listopada staje X. Bartłomiej Pogroszewski jako altarysta kollegiaty Warsz. a w dniu 16 tegoż mca i r. tenże jako rector ecclie par. in Pecziczie kwituje Urz. Pawła Sokołowskiego z odebrania 3 kop gr. pol., które

które tenże winien był Kościołowi
w Pęcicach.

D. Lunae 27 Augu. 1565. V^l. D. Barthol. Pogrossewski in Bęzyce et Kowsino Plebanus.. ōēs proventus, santuarium, decimas, kmethones etc. obventiones ad ecclam par. in Bęzyce spectantes, cum edificiis in curia plebanali... ad decursum 3 annorum (incipiendo a festo s. Joannis Bapt. proxime praeterito) H^li D. Joanni Bęzyckis ibidem Vicario, singulis annis per 40 sexag. grossor. arendavit. Przytem cały inwentarz żywy... Insuper Regimen ecclię atq. sacerdotum ac ministrorum illius eidem commisit

A.K.W. l. 39. f. 334.

D. 7 Stycz. 1569 za dzierżawę z probostwa zapłacił X^u Pogrossewskiemu Jan Bęcicki 12 kóp gr. Ibid. f. 409.

Następca X^a Bartłomieja b. był X. Jan Bęcicki, Ten wypłaca Sli Stanisławowi Bęcickiemu na s. Jan 1570 r. 5 kóp gr. w skutek jakiejś między nimi umowy. A.K.W. l. 39. f. 434. reszty do 20 kóp gr. wypłacił ~~na~~ ~~św.~~ temuż X. Jan d. 4 Grud. 1570.

Ibid. f. 444.

~~Zapewne że pewny~~

X i obligacyi zapisanej do Akt K.W. Lecz obligacyi tej jest tylko tytuł, aktu zaś niema. A ~~następuje~~ dopiero

X. Pogrorzewski † przez 11 Stycz-
nia 1570 r. Między rzeczami przez
niego zostawionemi była erekcya
Kościoła w Ręczicach

A. K. W. l. 39. f. 424.

Z późniejszego aktu (d. 1 Czerwca 1571 r.)
N. Stanislaus Reczieczki de Recziecze
totam pensionem annuam 6 sexag.
gr. quq ipsi per plebanum X Joannem
Reczieczki erat reservata ad acta Con.
Vars., dedit N. li Martino Reczieczki
fratri suo germano Ibid. f. ~~447~~. 455.

~~Bępicka par.~~

Komorów par. Bępicka. 280

R. 1561 i 1562 posiadał tę wieś Nob. Alexius f. ol. Gregorii Komorowski.
A. K. W. XII 213.

r. 1622 Noe Komorowski (ibid.)

Pęczyce.

A. D. 1561 d. 6 Aprilis. Na instancyę X. Bartłomieja Pogrorzewskiego za nieoddanie dziesięciny do Pęcic i census an. do altaryi jego w Wielkiej Woli, wyklęty był N. Stanisław Grannicki i umarł. Brat (Adam G.) za niego przyrzekł zadosyć uczynić ad effectum illum more solito catholico sepeliendi – i oddać dziesięcinę i census ex sorte sua et A. N. Bartholomei Nowikowski in bonis Wygledowo..

A. K. W. l. 39. f. 226.

281

282

Iuspatr.

A. D. 1562. die Veneris 13 Novembr... N. Matheus Fygura de Pęczyce, Stalyno, sortis suę hęres, ac Eccl. in Pęczyce verus et legitimus patronus atq. collator..., iuspatronatus et presentandi, quod sibi ad Eliar. in P. iure hereditario competit, cuius (eccli[ę]) ad presens est possessor Hl. Bartholomęus Pogrossowski N[obi]li Lucę, filio ol. N. Stanislai Pęczyczki de alia Pęczyce hęredi, pro una vice duntaxat... dedit... A. K. W. l. 39. f. 242.

...An. Dni 1629. die 4 Decembr. in domo N. Joannis Kalis in villa Kalisze, post administrationem Extremę Unctionis per me Stanislaum Cyprianow, parochum ecclię Peczicen. factam, in pręsentia eiusd. Nlis Parochi et aliorum vicinorum... Nlis Stani Kalisz, Alexii ordowski et Joannis Kalisz, ... Nlis Gaspar Sokołowski licet ęger corpore, sanus tamen mente... testtum... ordinavit... legat ecclię Pęcrin.... 150 flor. in bonis hęreditariis iacentibus in villa Chrosciele. Quam summam GG. DD. Jeziorkowscy possunt dare et meam sortem tenere usq ad exemptionem... pro exequiis ecsticis 14 flor...

A. K. W. XII 402.

Bęcice. 283

A. D. 1579 die Lunę 12 Maji.. N. Stanus Beczicki.. a pensione annua 6 sexagenarum, quę sibi per Hlem D. Joannem Beczicki Pleb. in Becz.. in proventibus ecclię.. erat reservata, exnunc cessit.. ~~et~~ eidemq. pensioni renunciavit..
A. K. W. l. 39. fl. 474. f. 455.

A. eod. d. Veneris 18 Aprilis Hl. D. Joannes Beczicki Pleb. in B.. obligat N. D. Adamo Cominski 3 taleros antiquos liquidi debiti pro festo s. Joan. B. proxime venturo solvere.. ibid. f. 465.

A. D. 1624. d. 15 Julii.. Vl. Stanislaus a Ogrzanowo Par. Eccl. in Bęcice.. consentit et circa erectionem consentire se submittit.. in onera, in fundatione Mgf. D. Andreę Chędzinski Cast. Wiznen. et Capit. Ĕezierien. sub actu diei hodiernę in inscriptione coram officio Castr. Vars. facta imposita, vlt decantare cursum ~~de~~ B. V. M. cum suo clero et schola etc. (vid. erectionem)
A. K. W. XII ~~347~~ 349.

~~cf. 444. 455.~~ Pepice.

~~349. 356.~~ erekcya.

284

Pęczyce. Dek. Błoński. Archid. Warsz. Wiz. Piaseckiego. 1616. n. 6.

Ko. par. p. t. SS. Piotra i Pawła Apost. Z jednej strony obciosiony krążgankiem (atriis munita). ~~1616~~. Wewnątrz pięknie odmalowany. W. Ołtarz nowy i piękny, w nim cyborium ~~Dzwonnica oddzielona od Koła. (1616)~~ Są dwa ołtarze boczne bez fundacyi żadnej (2) Odprawiają się przy nich dla zbierania jałmużny (nisi quod propter collectionem eleemosynarum sacerdotes hoc faciunt). 1616.

Roczn. kons. w niedzielę po podwyższ. S. Krzyża ~~1673~~.

Podawcy: Chądzyński, Bonaventura olim Kalisz, Grzegorzewski (1673)

(2) Jeden przy północnej ścianie S. Mikołaja; a z przeciwnej strony kaplica Jeziorkowskich ruiną grożąca. W wielkim Ołtarzu obraz N. M. Panny na drzewie. (1673.

Anniv. Dedic. Dnica post fest. Exalt. S. Cruc.
(Augs.

Srebra. – Pęcice.

1616. Monstrancya na krzyżu składana. 2 kielichy, a drugie dwa w dawnym inwentarzu, dane do przerobienia. Puszka w Cybor. – (druga mosiężna) ampułki 2. 2 pacyfikały.
stolec cynowy.

1673. Monstratorium novae seu cultioris formae tanquam solario. Kielichy tylko dwa. Krzyż 1.

X. Kierzkowski instytuowany 1662 r. ad praesentationem GG. Elizabethae ol. de Zaduski G. ol. Stanislai Chądzynski Subdapif. Dobrzyńien. consortis relictae, in bonis Pęcice Duae advitalitiae et reformatoriae, Bonaventurae ol. Kalisz, Andreae Grzegorzewski – patronorum.

(Święc.)

++ Jędrzej Chądzyński Kaszt. Wiznenski r. 1624 zapisał dobra swoje Reguły i Zalesie na odspiewywanie Godzinek o N. M. P. trzy razy na tydzień: w Niedzielę, Środę i Sobotę i 3 wotywy śpiewane: w Niedzielę o ~~Ma~~ N. M. P. we Środę zaś i Czwartek za umarłych, a mianowicie za jego duszę i żony, jako też Mikołaja Komorowskiego i Wojciecha i Doroty Jeziorkowskich (ob. erekcyę) A. +

Inter fundum Sanctuarii atque agros Łęczicen. et Sokołowien. agri circulus, munificentia (ut asserit) d. Andreae Chądzynski Palatini Podlachiae ad fundationem cursus decantandi additus.

(Święc.)

~~Ostrołęka była wsią dziedziczną (patrimonium) Stanisława Ciołka bpa Pozn., który, odbywając wizytę swej dyecezyi założył tu w r. ~~1432~~ 1429 Kościół parafialny, odłączywszy Ostrołękę od parafii Miszewskiej i od Wareckiej (erekcya-) ~~niektóre~~ Doktorową wolę, Bilce, i Magierową (za Pilicą) wolę.~~

\+ In bonis villę Regudy parochię Kazynen. summa 1,000 flor. pol. supra quosdam mansos agror. x 20 vel plus (coret. ?) diversi frumenti conseminandorum actis Castren. Vars. inscripta et per Cons. Vars. approbata. 1624. ad decantandum cursum et 3 missas in hebd. Dicti agri circa fundationem, cum inseminatione, cum ędificiis, inquilinis duobus antecedentis Rectoris ecclię in possessionem dati; per hostilitatem Sueticam ędificia sublata, inquilinique peste demortui. Wypuszczone w dzierżawę za 40 Złp. (Święc.)

Na Śpiewanie Cursus:

1,000 z proc. 7% in bonis ~~villa~~ uboczy leżący, medietate Komorowo et villa Chlebowo possessionis GG. Chądzyńskich. Wypłacanie nakazane dekretem ~~Kofon~~ Grodu Warsz. f. 5. ante Solemnia Pentecost. 1652. - wypłacali do r. 1661. - potem przestali, Pleban otrzymał nawet bannicyę w grodzie Warsz. na właścicieli" 1673. Święc.
Za ten procent winien być śpiewany ~~Cursus~~ Officium parvum de B. V. M. 3 razy na tydzień i Wotywa. — Odprawia się.
cf. ++
Święc.

Na Komorowie u Sobolewskiego Wal. też jest 1,000 zł. na cel tenże co wyżej. ~~Hic~~ Census 100 fl. Hic census non integer quotannis recipitur ratione tenuitatis bonorum oneratorum et sterilitatis agrorum. Inscriptio in Curia Reg. Vars. a. 1641. fer. 6 in crastino festi Assumpt. B. V. M. Święc.

Na Sokołowie u Jędrz. Grzegorzewskiego 2 są summy: 1a 1,000 fl. z proc. 70 złp. na 1 mszę co tydzień za duszę fundatora (?) Zapis in Cur. Reg. Vars. f. 3 in crast. fest. Transfig. Dni a. 1646.
2a też 1000 zł. z procentem 70 zł. także na jedną mszę co tydzień. Dekret Kons. Warsz. d. 2 Lutego 1643. i Trybunału Piotrk. post fest. OO. SS. 1644.
Oba procenta tylko częściowo i nie ~~zaw.~~ zupełnie oddawane, i w miarę oddawania odprawiają się Msze. Święc.

Z darowizny od Chądzyńskiego, jak nie mniej z
za zapisów Mik. Komorowskiego i Wojciecha Je-
ziorkowskiego utworzył się fundusz, za który
kupiono część wsi Regudy, na uposażenie Kur-
su do B. V. Część ową trzymał pleban 1616
r. pobierając 60 flor. rocz. ~~do~~ nomine arendy. Lecz
erekcyi nie uczynił jeszcze. —
~~Z tych~~ Te 60 fl. dzieliły się na trzy części: 20 brał
sam Proboszcz, drugie 20 Wikary, a trzecie
20 Rektor szkoły. (1616) A. erekcyi.

288

1673. Prob. Wal. Kierzkowski
zarem Prob. w Nadarzynie.
tu instytuowany r. 1662.
Vic. Albertus Mogontinus
alienej dioec. nie warto.

r. 1616. Pleb. Stan. Ożarowski
czy ten co i w Nadarzynie (?)
Wik. Tom. Paikowski święcony
r. 1613.

289

Villa Sokołowo multarum et diversarum possessionum: +

1a sors G. Valentini Sobolewski Not. Terr. Vars., dicta Nowomieszczyzna, cum adiunctis aliis sortiunculis, videl.: Małodobrzyzna et Witosławszczyzna. præd. et cmeth.

2a sors G. Andreæ Grzegorzewski. præd. et cmeth.

3a sors G. Alberti Jeziorkowski, a multis annis primo curatoriæ, tandem arendæ iure et titulo a dicto D. Grzegorzewski possessa præd. et cmet.

4a sors G. Adami Jeziorkowski præd. et cmet.

5a sors G. Alberti Jeziorkowski z dzierżawy trzymany przez JP. Grzegorzewskiego i Adama Jeziorkowskiego. præd. et cmeth.

6a sors N. Thomæ Sokołowski — kopę żyta, quia propriæ culturæ.

7a sors G. Sophiæ a Kłodzinko (minori Kłodno) Kozinska (która i w Komorowie). 90 snopów żyta, quia propriæ culturæ.

Z pierwszych pięciu działów dziesięc. præd. et cmeth. do proboszcza Łęzickiego

Seroię.

Wolica villa possessioni VV. PP. Soc. Jesu Coll. Plocens. Habet hęc villa Cmethones 3 miserabiles, a quib. decima manip. percipit. 6

Niecki aliquorum Nobilium, qui exaratu- ris suis proprię culturę Scholaribus huius ecclię leves aliquot sexagenas solius siliginis extradunt quotannis.

Kalisze - Zofii z Kłodzinka Kozińskiej i niejakich Ur. Czeczkowskich. Ex hac villa Cantores dictę ecclię aliquot leves sexage- nas solius siliginis quotannis accipiunt.

Pruszkow predium do par. Zbikowskiej należy; cmethones do Pęcic. Dziedzicem jest Wacław Leszczynski Wda Podlaski. Kmieci jest 4ch i ci do Pęcic oddają dzie- sięcinę.

(1673)

230

Pęcice w r. 1673 należały do Chądzyńskich, a było ich 10.
większe

syn Stanisława subdapiferi Drohicien.
jeden z nich Kazimierz podejrzany o udzołodztwo, z żoną nie żyje.

devastatione hostili
Pęczyce mniejsze były zupełnie opustoszałe, ani budynków,
ani mieszkańców nie było r. 1673. a pola uprawiane

multi agricultriusq villa
były przez ~~tych~~ mieszkańców sąsiednich wiosek Święc.
:

Erectio ab antiquo deperdita

Habet haec ecclia fundum Sanctuarii satis amplum, munificentia GG. olim in Komorowo haeredum (iuxta Communem assertionem) collatum, incipiendo a meta et limite agrorum Komorovien. et medio fluminis Wrnowa, ad viam antiquam Piaskowa dictam se protendens, atq. sic inter dictam viam et memoratum fluvium ad torrentem et antiquum desolatum molendinum Chleboviense circulo lato currens, terra satis sufficiens, non tamen tota faecunda, arenis collibus et virgultis variis eam impedientibus
I pole przez Chądzynskiego da-(1673.) rowane na spiewanie Godzinek

In dicto fundo Sanctuarii fuerunt (ut apparet) 3 hortulani in agris locati, unusquisq. ad opera duorum dierum per singulas hebdomadas ad praedium parochiale reddenda obligatus. Sed peste, aut bellorum calamitatibus, cum aedificiis sublatis, nullus Rusticorum adventitiorum super similem operam, propter tenuitatem sustentationi in dictis agris locandus induci potest. Sunt tamen nunc 5 hortulani per V.lem modernum Parochum locati in hortis, singuli ad exercendam unius diei virilem toto anno, ad alterius vero diei a festo S. Adalberti, ad festum S. Martini muliebrem operam singulis septimanis obligati. Swiąc.

Fundusze.

Blisko 2 włóki gruntu, z trzech zagrodników, dwie sadzawki i ogrody dosyć (hortos sufficientes); dziesięciny z obu Łęczyc, Komorowa, Chlebowa, z niektórych pól w Bruszkowie i Sokołowie, i Zakościeniu (Zapieniu?), Umiastowo, Klementy, Wrzeski zamienione na pieniężne.

Również ze wsi: Wypędy, Ganki (Genki, Jęki?), Wielki Sokołów, Łękocin, Słomin i Wolica i Siedlec z niektórych ról. Z Mieczek zaś i Kaliszów (Kalisze) dziesięciny snopowe pobiera Rektor szkoły. (1616)

Residentia parochi non incomoda, habens hypocaustum maius et minus, cameram et atrium, bene tecta stramine. Sepisteria bona cum portis, in his terris, arborum difficultate et penuria summa laborantibus, solitis. (1673).

Dziesięciny: 1673.

Ex duabus villis Seneczyce praed. et Cmeth. Kazimierz Chądzyński (ôo adulter) ex suis culturis subtrahit, ex culturis autem vicinorum agros conducentium pecuniam pro decima iniquissime accepit, nec eam ... restituere vult

Villa Komorow trium sortium et possessionum. 1a sors GG. Chądzynskich, ktorych i Sęcice. Należy się dziesięcina folwarczna i kmieca.
2a dział Szl. Walentego Sobolewskiego Pisarza Ziemi Warsz. Praetendit praedialis.
3a dział Szl. Zofii z mniejszego Młodna, żony Piotra Kozinskiego. Domina advitalitia et reformatoria a G. ol. Bonaventura Kalisz priore marito. Praetendit praedialis. Z obu ostatnich działow Cmethonalis ad mensam eppalem.

Villa Chlebowo - Chądzynskich z Sęcica. Tota deserta, agris inculti iacent, prata tantum de falcestrata vendunt. Decima manip. praed. debet ecclie, cmeth. ad mensam eppi. Utrobique propter desolationem n. vindicat.

Villa Wyparzny: 1a sors Mgf. Albrachti Opacki Succamer. Vars. - habet 3 cmethones. Decima extradit n. sine impensa Parochi.
2a sors Valentini Sobolewski Not. Ter. Vars. 2 cmethones. Swięc.

In 3ª sorte G. Adami Jeziorkowski 2 cmethones. Te dwa działy oddają tak jak z Sokołowa dział 1y i 4ty.

Villa Janki 1ª sors Mg. Succamerarii Vars. A. Opacki. 1 cmetho, de cuius agris extraditur.
2ª sors N. Agnetis Kedzimiszka, consortis Nlis Victoris Buchała.
3ª sors N. Elizabethæ Sokołowska, consortis N. Joannis Staniszewski.
Istæ duæ sortes quia propriæ sunt culturæ, ideo ab antiquo 2 sexagenas siliginis ad ecclesiam extradunt.
Villa Chrosciele possessionis multorum populo et ædificiis destituta, agri tantum aliqui coluntur (Szaracza Szlachta z Sokołowa uprawiała, gdyż mowi świeca, że ratione decimæ ad compositiones villæ Sokołowo includitur.
Słomino villa Regalis, cmethones 5; exdecimatur pro Officialatu Varsav. Rector vero ecclesiæ ex 5 stadiis alternis annis ex dicta decima participat.
Sękocin villa Regal. habet cmethones 6, hortulanos 3 in agris. Ex araturis præd. et cmethon. manip. exdecim.

(1673)

Na Kręckach od 4 Kmieci ma prob. Ręcińki dziesięcinę snopową, za którą pobierał 8 Zł. Teraz retinet.
In Bonis Uniastowo Klimunty paroch. Borzęcin. post duos Cmethones. Retinet.
In Bonis Siedlce paroch. Goszczynen. post plus minus 10 cmethones dec. man. pertinet, sed solutio impedit per Rectorem Ecclie Goszczynen. Teraz idzie sprawa o pogodzenie w Kons. Warsz.
(1673).

294

Rektor szkoły pobierał 20 fl. rocz. za śpiewanie Kursu de B. V. M. (tylko tyle o szkole nadmienia wizyta 1616 r.)
i dziesięciny.

Rektor scholę et cantor foventur. (1673). mają domki osobne. dostają dzies. z Kalisz. i Nyceck. ob. dzies.

Ecclia versus Residentia Vicarii, non incommoda, et contigua gaza Hortulani ibidem degentis (in fundo Sanctuarii). Ex opposito ecclię residentia Rectoris Scholę et ipsa Schola bene sarta et tecta, in qua pro cōmoditate hortulanorum parochialium sevitorum ecclia (sic), et unus adventitiorum propinatur potus cerevisię et cremati sine ulla prępeditione. In contiguo eidem scholę area ecclię, in qua antea domus propinatoria fuerat, ad pręsens jacet deserta. (Swięc.)

Piaseczno.

235

W. Piaseck. d. 27 Września 1817.

~~Religijność~~

Piaseczno. 14.07. Kleofas minister

A. K. W. S. I

~~Piaseczno Altare fundi Samboreckich.~~ 297

~~1561 d. 4 Octobris~~

Act. in Curia Reg. Vars. a. 1561. fer. 5. die S. Laurentii in praesentia G. D. Mathiae Cracowienski Vicecapit. Vars. Allis Paulus Samborski produxit privilegium ... tenoris talis: ..

Janussius D. g. Dux Masoviae etc. Significamus ... Quia tenemur 155 sexag. gr. ~~sin~~ sin med. gros. Vli Stano Schamborski Canonico Ecclie ac Notario Nostro Varsch. plebano in Piaseczno, quas de consensu et admissione nostra ac Allmi ol. Dni Ducis Stanislai fris nostri charissimi expendit et exposuit pro structura et fabrica piscinae et molendini papirei, iuxta regestrum et computum, quem fecimus secum, per certos Consiliarios nostros, in qua summa 155 sexag. inscribimus sibi et obligamus pfatum molendinum papireum, cum sua tota piscina, ac toto censu, quem Magister papiri soluturus est de pfato molendino, Necnon cum toto iure et commodis omnibus, ad dictum molendinum et piscinam concernentibus, vel ex eodem molendino et piscina provenientibus, nihil ~~prox~~ nobis, et nostris successoribus in eodem molendino et piscina reservando, tenendum, utifruendum et quiete possidendum ab anno ad annum, usq

ad

ad plenariam solutionem dictarum 155 sexg. gr. Et iam exnunc damus sibi liberam possessionem dicti molendini et pisciny usum. Admittimusq tibi et concedimus plenam facultatem vigore psentis obligationis nostre censum ex dicto molendino papiri provenientem pro suo arbitrio ac voluntate recipere, exigere ac de illo quietare, et eundem cen~~sum ex dicto molendino papiri prove~~
~~nientem pro suo arbitrio~~
sum censuris et iure ecstico a pfato Mgro papiri extrahere, non obstantibus quibusvis contradictionibus et impedimentis offlium nostrorum pro tempore existentium. In cuius rei testimonium sigillum nostrum mediocre quo utimur, presentibus est appensum. Datum Lomzae Dnica I Adventus. An. 1524. Janussius Dux subscr. Albertus Kopielski Vlanc. subscr.

Ingrossowane do A. K. W. l. 39. f. 207.

238

Do Piaseczna odwożono Annę Jagiellonkę z Łomży r. 1572

Heidenst. I 37

Act. fer. 6 ante festa solemnia Pentecostes A. D. 1621.
Coram Judicio activo praesentibus Advocatial. Vars.
Nlis Helena filia olim Nicolai Alexandrini Med. Dris,
consors, relicta olim Georgii Burbach, cum autoritate
R. D. Francisci Alexandrini Sacellani Ser. Reginalis
Mtis parochi in Zwolen fris sui germani, tum et
Nlis Stanislai Barczka Archiscab. Civit. Tutoris
a Judicio dati... de manibus Vlis Joannis Golyssa
Parochi in Op. Piaseczno, Executoris testti Nlis ol.
Adami Kendzierski recepit 200 flor. pol. pro fun-
datione sacri votivi lecti semel quolibet mense quo-
libet anno pro Anima Adami Kendzierski per
Vicarios Piasecen. alternatim expediendi, et pro
commendatione eiusdem animae quolibet festo diei
Dnicae post concionem ex ambona more solito
ex ambona per Concionatorem verbi divini fa-
cienda. Quos.. 200 flor.... in medietate domus la-
pideae

Piaseczno.
Papiernia, Krzynia w r. 1569 N. Sta-
nisław Badzinek. A. K. W. t. 39. f. 421.
Szpital. f. ~~25. str. 104. 105.~~ ~~opiekę o szpit.~~
~~Dot. 104. 105. opf. Radwankow~~
cf. Raszyn o winach
szpit.

et testudinis in eadem,
pides (in circulo fori civit. ant. Vars... inscribit et ~~assecurat... et censum reempt~~ ~~et~~ assecurat et censum reemptionalem annuum 12 flor. pol... pro quolibet festo Pentecost... solvere... sese obligat... sub vadio 12 flor...

A. K. W. l. XII. f. ~~H~~ 164. 165.

co do A. Alexandrinusa ob. Radwanków.

300

Erekcya Szpitala. w Dokum.

Pieczyska.

301

302

Pieczyska

R. 1557. d. 24 Września X. Mac. Brzuminski prob. z Rembiertowa przyznaje się winien X^u Stan. Kuszowskiemu Wikaryuszowi z P. 1 grzywnę groszy.

A. K. W. t. 39. f. 50.

303

Pieczyska

A. D. 1561. Die 13 Marcii Albis D. Petrus

Pleb. in Pieczyska regt. q. recepit 6 sexag. gr. a G. D. Laurentio Myszewski Hrede in Pieczyska etc. pro decima manip. anni praeteriti ex praedio villae (miejsce puste)... ad ecclesiam in h. spectante...

A. k. W. l. 39. f. 179.

W. Piaseck. d. 12 Listop. 1616. s. 106–109. — Piotrkowo z

W. Święc. d. 9 Listop. 1672. s. 698–700. – Piotrkowko.

dziś w par. Życk.

304

Piotrkowo (1616) ~~w~~ Piotrkowsko (1672) dek. Gąbinski.

Kś. w r. 1616 drewniany zniszczały od starości (vetustate consumpta) dawno konsekrowany, pod tytułem ~~Ś~~ Trójcy Ś. ~~Ten sam jeszcze zapewne w r. 1672 chylił się do upadku zupełnego (tota ruinae proxima) postradał już ślady konsekracyi.~~ (1) Jeszcze w 1616 było cyborium na boku wielkiego ołtarza, lecz wstrętem przejmowało (vetustate enorme). ~~Wchod~~ ~~Dostęp do niego niebezpieczny~~ Na schodkach do niego prowadzących można było nogi połamać, (ascensus periculosus) a Sanctissimum spoczywało tylko w korporale bez puszki. Na kościele brudu pełno; wszędzie zacieka, tak iż nawet na wielki ołtarz deszcz pada. W zakrystyi ubóstwo

wiel

(1) Święcicki mówi że niekonsekrowany był.

wielkie. Jeden tylko kielich ~~srebrny~~ i mała monstrancya składały całą argenteryę. Ornat jeden nowy z bogatej nędzy w zielone kwiaty; drugi stary atrasowy, trzeci także stary ze złotogłowu, ~~trzeci~~ czwarty (stary) z płótna czerwono malowanego (tela picta desuper colore rubro). W tej proporcyi inne apparata. Nie lepszy stan plebanii ~~Rek~~ i skład personalu. Rektor szkoły i kantor są do niczego (viles). Domek ich tak samo jak plebania nędzny. Także stan kościoła piotrkowskiego opisuje X. Piasecki i proponuje zabronić odprawiania (esset interdicenda ecclesia) nabożeństwa, gdyż przyzwoicie nie można administrować sakramentów. Nędzne też było i utrzymanie: bo 1° jedna tylko wieś, P. należała do tej parafii, i 2re ~~utr~~ proboszcz ex usu antiquo miał tylko 1 włókę dla siebie, na 2ej było 3 kmieci i jeden zagrodnik. Dziesięciny zaś pobierał

b

bierał zamiast snopowéj w pieniądzach: ze Świniar 26 zł. ~~zz~~ ze Stubic zaś, gdzie było 5 dworków, dostawał po 24 grosze z każdego dworku. (1616)

~~Zapewne tak~~ Po wizycie X. Piaseckiego zapewne jakotako podreperowano Kościół, bo widzimy za Święcickiego (1672) jako chylący się do upadku (ruinae proxima), chociaż ~~ślad~~ ślady konsekracyi postradał (non consecrata). Przynajmniej nie widać takiego zaniedbania i brudu, jak 1616. Zakrystyę dla ruiny musiano wyprzątnąć, a apparata w skrzyni za ołtarzem przechowywały się. W wiel. Ołt. była statua M. B. w drugim ołtarzu na kościele, obraz 3ch króli ~~(1672)~~

Na monstrancyę zostawił jeden poddany z wody, krowę, i parę koni; ~~inna~~ jakaś znów wieśniaczka dała 9 dukatów węg. na krzyż srebrny; lecz do r. 1672 ani jedno ani (dru-

drugie nie przyszło do skutku. Pierwszy legat zatrzy-
mywał ~~zn~~ z ~~ze szkodą~~ krzywdą kto Dziedzic Lasocki
Adam, Kasztelan Wyszogrodzki, i krzyż także nie
był sprawiony. Plebanja nowa była 1669 r.

Grunta 1672 tesame co 1616. tylko że 2ch poddanych.

Piotrkowko

1616.

Oia squallent.

Rector Sch. Rect. Sch.

Cantor.

Dzwon.

2 dzwony.

Calnet. et Ossor. decent.

Crux in med. z 2ma figur.

Prob. Łukasz z Gambina od 8u lat.

Prob. Alexand. Bartł. Ostrosinski instit. 7 Januar. 1669.

307

308

Piotrk. — Jursp. Ligrzadum 1672.

Wieś Piotrk. sama 1616. a w 1672 oprócz niej: Stud Suchodoł i Bonowa.

(dziś do Życkiej par. Suchodoł i Piotrk. Bonowej nieznana)

ol. d. Boc.

Pniewnik

309

Za Święcickiego w r. 1667. był w aktach Kościoła Liwskiego pergamin zawierający wyrok polubowny między Plebanem Liwskim a Plebanem z Pniewnika względem dziesięcin ~~z~~ alternatim z niektórych wsi i z prawa parafialnego względem tychże wsi. Wyrok ten nosił datę d. 2 Paźdz. ~~1460~~ 1464 r.

Księga Wizyt Święcickiego. s. 99.
Kościół Liwski.

Drugi takiż dekret z r. 1523. o dziesięcinę ze wsi szlacheckich Roguszyna Starego i Nowego, czyli Leśników, Decia, Wypychów i Noiszewa. Ibid.

Należał wtedy Pniewnik do dyec. Płockiej.

Jeszcze w r. 1667 prob. Pniewnicki na przemian z Liwskim brali dziesięciny post villas Roguszyn als Leśniki, Roguszyn Stary Decie, Wypychy, Noiszew.

Liw. (1667)

Powsin.

311

Powsin: V. D. Bartolomaeus Bogroszewski Pleb. in P. et altta Varr. satisfecit (Vicario suo Hli Joanni Spyski) pro decima, quam in supplementum proventuum vicariatus ipsi posteessit, ac pro toto salario. d. 15 Junii 1566. A. K. W. l. 39. f. 362.

X. Bogroszewski † przed 11 Stycznia 1570 r. po nim nastał X. Mikołaj przed 19 Maja A. r. A. K. W. l. 39 fol. 408. 431.

D. 12 Stycz. 1621. Wojciech i Jan Bielawscy synowie Jędrzeja ~~grob~~ odstąpili Stanisławowi Ciołkowi grób w kaplicy Kła Powsińskiego wybudowany przez Bielawskich. A. K. W. l. XII. f. 156.

A. D. 1623. d. 18. Septemb. V. Christophorus Skuczewski par. eccl. in P. Nlem Stanum Ciolek ex actione et processu iuris occasione percussionis eidem Plebano illatę liberum ~~et~~ dimittit et quietat... A. K. W. XII 301.

Powsin.

~~ekskopa 228. 30f.~~

313 Kryszczewski.

in dominio Cyrnensi

Powsino. 1261. dane ~~Bi~~ Opowi Lodoc.

1261 r. II. n. 83.

13 Lipca

r. 1282. oddał Mikołajowi Kasztelanowi Wiznenskiem za Szawłowice

II. 118.

chorąży warsz. (ok. 1410) ob. Powsin.
Wigand z Powsina (kaszt. czerski ok. 1442.
ob. Lewiczynir

Powsin.

X. Wojciech Wikaryusz w Powsinie. W aktach Kons. d. 30 Marca 1558 r. Elżbieta Opacka, żona Mikołaja O. z Powsinka przyznaje, że mu jest dłużna, 1½ kopy gr. i przyrzeka oddać na S. Idzi w tymże roku.

A. k. w. l. 39. f. 76.

Ur. Jan Sokołowski winien był ~~przyrzeczył~~ X^u Bartłomiejowi Pogroszewskiem i Wikaryuszem w Powsinie ... Zaręczyli za niego Ur. Mikołaj Okęcki i Mikołaj Podolszinski. Wdowa zaś po nim, Małgorzata Sokołowska, uwolniła a cauciono fideiussoria poręczycieli, zobowiązała 3 grzyw., a ćwiartkę na S. Marcin przyrzeka oddać. Akt z d. 28 Czerw. 1559.

A. k. w. l. 39. f. 127.

A. D. 1561. Die Veneris 7 Novemb. Ad[stus] Mathias a Budno nepos ex fre germ. Ad[lis] ol. Joannis Budny plebani in Sovsyno.. recognovit. Quia Adlis Jacobus altta in Radwankowo, exequutor testamenti p[re]fati Joannis Budny extradidit et exolvit o[mn]es res tam pecuniam, quam alia o[mn]ia per p[re]fatum Joannem Budny testamentaliter legata. -- A. K. W. l. 39. f. 208.

315

W aktach K. W. pod d. 5 Maja 1557 Mon. Maciej Kithka z Błonia zeznaje, iż winien X. Janowi Rochalskiemu Wikar. z Powsina 34 gr.

A. K. W. l. 39. f. 27.

Prażmów !

W. Piaseck. d. 28 Września 1617.

316

Prażmów A. D. 1559. die Lune 26 Junii. N. Hieronymus f. ol. Joannis Thorka ~~Wit~~ Wielinski, tenutarius et possessor sortis N. ol. Jacobi Thorka Wielinski patrui sui steriliter defuncti; ... recognovit teneri 100 gr. pro interesse suo (respectu alior. heredum sortis ~~olim~~ N. ol. Jacobi) de certa summa pecc. per ol. Jacobum ... in mortis articulo ecclie in Prazmowo legata, ... et se submisit solvere pro festo S. Nicolai prox. vent. A. K. W. l. 39. f. 126.

Strażnowa. Ks. [illegible] Altaryi.

Ołtarz S. Anny.

Przy końcu roku 1615 Adam Żerowski z synem swoim Mikołajem wybudowali przy kościele Strażnowskim kapliczkę i uposażyli w niej ołtarz p.t. S. Anny summą 200. złp., na dziedzicznych swych dobrach Żerowie większym (czy mniejszym). Procent 12 złp. był przeznaczony dla Altarysty, którym mógł być proboszcz, lub Wikaryusz miejscowy albo inny kapłan. Za ten procent obowiązany był altarysta odprawiać dwie msze na tydzień, według na intencyę fundatorów i ich krewnych. (ob. Erekcyę).

319

R. 1563. był w Brzezinowie proboszczem
X. Mikołaj Brzezinowski kan. Płocki;
A. k. w. l. 39. f. 267.

320

Jan Krasinowski dziedzic Miastkowa ożenił się z Urszulą córką Jana Karpsz ~~Zachodzi~~ pomimo że zachodziło między nimi pokrewieństwo stopnia 2go z trzecim. Po zawarciu, gdy już mieli dzieci, wyjednali dyspensę od Legata papieskiego Berarda Bonioannes ~~(Bernardo ...)~~ Dat. w Warszawie 1561 d. 28 Lutego. — Dyspensę tę ojciec pani młodej podał do A. K. W. (d. 13 Marca 1561) k. 39. f. 179. 180.

321

Trzech braci Prażmowskich — ob. Altaristas fundi Brzoza et Nadirowskich in E. Col. Var. i w Farczynie Altarysty cherlich. Ze swojej części posystacać Jan Prażmowski

Promna.

322

Promna: ~~161. 324. 333~~

R. 1624 d. 13 Maja X. Stanisł. Drwalewski niegdyś prob. tutejszy zeznaje, że Ur. Jan Grzowski possessor sortium suarum in minori ~~Promno~~ Promno et Falęcice oddał mu dziesięcinę manip. post agros et araturas cmetonales et prędiales.
A. K. W. l. XII. f. 333.

A. D. 1621. d. 2 Junii. X. Stanisław Drwalewski daje prowizę Nicolao filio Stani de Lipie ad Altare Fraternitatis S. Annę in eccl. in Promna.
A. K. W. XII 161.

Factum... A. D. 1239. d. 14 Maji quando virgines Deo dicate redibant de Promna in Plocsk.
K. D. Ks. Maz. n. XII
ale czy to ta Promna.

eod. a. d. 15 Maji ~~Nlem~~ Idem Annam relictam olim Nlis Hieronymi Growski de processu occasione decimarum manip. praedialium et Cmeth. de bonis Falęcice et Pronma quietat... ~~ct~~ Ibid. f. 324.

Przybyszew.

324

325

Na dyplomie z. 1396. Thomas dictus Galinszki Advocatus in Przybyszew.

Rzyszcz. II z. n. 550.

Przybyszew.

326

A. D. 1558. die 28 Marcii N. D. Valentinus Ricalski f. ol. N. ~~Andreae~~ Alberti Ricalski de Ricali haeres unam marcam cens. an. in Ricali... Vicarii Ebar. in Przibiszewo seu gracialistae aut lectoristae ordinato pro lectura unius missae in septimana, pro Anima ol. Hlis Philippi Ricalski gracialistae in Przibiszewo, iuxta testamentum eiusdem D. Philippi; pro 10 sexag. vendidit... A. K. W. l. 39. f. 76.

327

Przybyszew. d. 30 Czerwca 1570. Hl.
Joannes a Inowlodz Praepositus in Przi-
bixsewo. A. k. W. l. 39. f. 434.

328

Districtus Przybyszóviensis należał do Benedyktynów w Sieciechu.
cf. Willanow.

Pustelnik.

329

330

Pustelnik. dyec. płocka. A.k.w. XII 327.

erekcyę ~~star~~ odbierali z Konsystorza Kędzierzawscy Dziedzice w Pustelniku, d. 30 czerw. 1568. A.k.w.l. 39. f. 401.

Puszcza Korabiewska

W. Swięcickiego d. 24 Pazdr. 1673. - s. 884-886.

331

1

„JW. X. Stanisław Jacek Święcicki Bp Spigaceński, Suffragan Żmudzki, Scholastyk Gniezn: Dziekan Włocławski, Archidyak. i Offiryał i Generalny Warszaw. i Mazowiecki, odbywszy Wizytę Kościoła Jeruzalskiego, odwiedził Puszczę N. M. Panny Niepokalanego Poczęcia, i zastał w niej Wiel. O. Stanisława od Jezusa Maryi, Kapłana ~~Solatkiego~~ Polaka, i Br. Jana od Niepokal. Poczęcia, zwanego Krajewskim, Kleryka mniejszych święceń, także Szymona Werbickiego, Tercyarza Franciszkańskiego, i kilku świeckich, Dawszy temu domowi pasterskie błogosławieństwo, zatwierdził urządzenie O. Stanisława, i ~~Br. Krajewskiego~~ i poświęcenie się B. Krajewskiego, ~~i nadanie miejsca tego, i przywilej~~ który tamtemu ustąpił miejsca i przywileju Królewskiego. Pozwolił X. Wizytator ~~przenieść~~ Kaplicę, którą zaczął B. Krajewski budować na miejscu bardzo wilgotnem, przenieść na wzgórze i rozszerzyć; tymczasowo zaś nabożeństwo odbywać w Oratorium (domowem), według indultu Nuncyusza Apostolskiego, przyjętego przez miejscowego Biskupa. Oprócz przepisów, jakie już mieli ci Towarzysze Pustelnicy Maryjscy, i do których zachowania przysięgą się zobowiązali, — nakazał: aby w środy i piątki żyli tylko jarzynami (jeśli w dzień poprzedzający, lub następujący nie wypada

wypada post z przepisu Kościoła) i pili tylko wody. — W inne dni pozwolić użyć piwa kwartę pospolitej miary, jeżeli być może; wódki zaś, ~~którego~~ miodu (mulsum) wina i innych płynów używania ~~surowo~~ tak w domu, jako i poza domem zupełnie zabronić; —
Aby w poniedziałek, środę, piątek i sobotę najściślejsze milczenie przez wszystkich było zachowane, od którego tylko Przełożony może uwolnić i to w bardzo ważnym przypadku.
Aby codzień, z wyjątkiem niedziel i świąt, odbywało się jawne biczowanie, czyli dyscyplina.
Aby co niedzielą wszyscy się spowiadali przed swym Kapłanem i do Stołu Pańskiego z gorącem nabożeństwem przystępowali.
Aby według swego obowiązku codziennie poświęcali pewien czas na modlitwę wewnętrzną i zewnętrzną, czynili rachunek sumienia, słuchali czytania przy stole, zajmowali się uczciwemi pracami, według nakazu Przełożonego, aby się ustrzegli próżnowania; i mieli wszystko wspólne, a nic osobistego.
~~Nowem:~~ Kto będzie chciał przebywać w tym Domu Rekollekcyi, winien okazać świadectwo swego pochodzenia, albo dobrze być znanym i zaleconym, uczynić wyznanie wiary, przy~~sięga~~ ~~ślubować~~ wytrwanie i zachowanie ~~prawideł życia~~ wspólnego ~~ży~~ reguły życia, ~~pod~~ we posłuszeń-

Ostwski

Rps 6946 II

2

-stwie dla swego Przełożonego, w ubóstwie, czystości i wstrzemięźliwości; — codziennie razem ~~odmawiać~~ godzinki (officiolum) o Niepokal. Pocz. N. Maryi P. i cały Różaniec wraz z wigiliami za zmarłych (Officium Defunctorum), w pewnych godzinach odmawiać, i nieustawać w rozmyślaniu Męki P. N. J. C. i czytać książki duchowne, trwać w wielkiej miłości, ~~cicho~~ spokoju i milczeniu, i z ludźmi świeckimi nie obcować; — używać jednego kroju sukni białej i ~~tonsury~~ strzydz głowę po duchownemu (tonsura clericali) i brody nie zapuszczać.

Pod karą ekskommuniki (od której tylko Przełożony, po odpowiedniem ukaraniu, może uwolnić) zakazał O. Wizytator wychodzić za klauzurę, ~~…~~ wpuszczać za klauzurę ludzi świeckich, spiskować przeciw Przełożonemu, ~~…~~trzymać pieniądze (chyba na gwałtowną potrzebę, za pozwoleniem Przełożonego) zabierać lub alienować rzeczy do towarzystwa należące. Nakazał pod ekskommuniką posłuszeństwo Wieleb. O. Stanisławowi od Jezusa Maryi, którego powagą urzędu swego postanowił nad tym eremem, i dał mu moc karania według zwyczaju, ~~nie~~ przestępców, niesfornych, i nieuległych, i ekskommunikowania ich, gdyby się nie poprawili, — uwalniać od praw przez siebie wydanych, zdając na niego wszelkie prawo

Czwierzeli

zierzchnictwa (bez naruszenia jednak jurysdykcyi Dyecezyi). Że czas sam O. Stanisław od Jez. Mar. zostaje pod posłuszeństwem Bpa, przeto wszyscy, którzyb do swej Kongregacyi przyjmie, winni będą przy ślubach przyrzec posłuszeństwo jemu, jako zastępującemu miejsce Bpa, i jego następcom. A gdy Bóg pomnoży liczbę towarzyszów, takiż będzie przynajmniej dwunastu, którzyby według Kanonów mieliby głos czynny i bierny, tnatenczas, odprawiwszy wprzód post dnia jednego, i odśpiewawszy wotywę do Ducha S., przez tajemne głosowanie (tak bowiem chce Domu tego przy łasce Bożej założyciel W. O. Stanisław od Jezusa Maryi) winni będą sobie obrać przełożonego, który całem zgromadzeniem głównie rządzić będzie. Wybrany zaś przełożony winien będzie prosić o zatwierdzenie swoje Bpa, lub jego Wikaryjusza i przyrzec mu posłuszeństwo, uczyniwszy wprzód wyznanie wiary. Przełożony nie będzie dożywotni, lecz tylko na trzy lata; może być jednak po trzech latach znowu zatwierdzonym na swym urzędzie przez tajemne głosowanie. Przełożonym może być tylko kapłan stateczny, ściśle przestrzegający reguły, gorliwy, łagodny, roztropny, uczony i bogobojny.

A że

Rkps 6946 II

A że od przysięgi na wytrwanie (przy regule) nikt inny nie może uwolnić ~~tylko~~ to tem zgromadzeniu Duchownych Maryi (Clerici Mariani) tylko przełożony każdego zgromadzenia, i to tylko dla nader ważnej przyczyny, przeto który bez tego uwolnienia ~~[illegible]~~ poważył się ze zgromadzenia wystąpić, niechaj wie, że popadnie do klątwy ipso facto, i jako ~~ot apostata~~ odstępca (apostata), przy pomocy ramienia świeckiego, będzie wzięty i według uznania Przełożonego ukarany. Stanisław Swięcicki. B. Sp. Archidyak. Warsz.

And. Aleksand. Grozkiewicz Not. Ap. i ~~Bpa~~ Sądu Biskupiego Poprz. Konsystorza Warsz. i niniejszej Wizyty.

Rkps 6946 II

Wiz. ~~Świę~~ Piaseckiego d. 20 Paździe. 1617. s. 357-359.
" Święcick. d. 19 Czerwca 1667. s. 316 do 330.

1.

Radwanków

335

Radwank.

Parafja w XIV w. jeśli nie wcześniej: bo w r. 1419 mówi prob. Radwank. ad predecessores meos (dziesięcina – należała –) per tempora, quorum memoria non exstitit.

337

Radwanków.

A. D. 1564. die Veneris 14 April. G. D. Petrus Liasoczki Vinc. Dobrzin. in Nagorne, Szmiathkowo hæres, patronus, et Hlis Paulus Altta in R. altaris fundationis ol. G. D. Margarethæ Liasoczka in eadem Szmiathkowo hæredis... levaverunt 80 sexag. gr. n. et m. pol. sum. princ. a G. D. Alberto Glynyczky, in Glynki etc. hæredo,.. ad altare præfatum actis terr. Cernen... reformatæ...

Eod. actu. G. D. Petrus Liasoczki... recognovit, recepisse 80 sexag... sum. prim. a Hli D. Paulo Altta in R... necnon 20 sexag. gr... quas ipse D. Petrus in augmentum proventuum altaris prædicti... adiungit... Quam summam princ. videl. 100 sexag. cum censu an. sex marcar. in bonis suis hæreditariis Nagorne Szmiathkowo in ter. et distr. Cern. reformavit, ac ad acta Cons. Vars. pro festo S. Thomæ Apli proxime venturo.. reponere... se obligavit... Si autem.. summam præfatam, videl. 100 sexag. et 6 marc. non reposuerit,... extunc se super eadem summa princ. 100 sexag. et censu 10 marcar... aliam reformationem facere... A. K. W. t. 39. f. 291.

7. Radwankow ~~296~~.

A. D. 1619. d. 28 Martii. Vl. D. Alexandrinus Capellanus Ser. Reg. Mtis antea pleb. in Radwankowo, ad praes. in Cerzko recogn. Quia G. D. Samuel Droiowski poss. bonor. Warszewice pro decimis ex eisdem bonis per 4 annos praeteritos. satisfecit sibi. A. K. W. l. XII. f. 67.

Siostrą tego księdza była Famata Helena Burbachowa Civis. ant. civ. Vars. r. 1621. ob. ~~str.~~ fol. 164. A. K. W. l. XII.

Anno Dni 1557. d. 27 Aprilis.. Hlis D. Joannes
Licolski Pleb. in Kornissewo frater et exe-
cutor testamenti Hlis olim D. Jacobi Licolski
in Radwanowo Plebani... recognovit, Quia tenetur
tres flor. in moneta Hli D. Joanni Zalieski Baltz
et

vice-custodi eccl. coll. Varsch. pro alba.... ad induendum funus... fratris sui D. Jacobi.... Akt przekreślony, a na boku zanotowano: „1557 die Veneris IX Julii praesens obligatio... cassata."

B(arthol.) S(chacz) N(otarius).

A. K. W. l. 39. fol. 24.

339

Anno Dni 1557 D. 12 Januarii... H. D. Joannes Radomski altta Varsch. Procur. legitimus Hlis Joannis Cicolski Plebani in Rozniszewo et quondam arendarii in Radwanowo, metu censurarum et parendo mandato Dni Offlis, reposuit 4 sexagenas, minus 4 gr. Hli D. Martino

tino Goliniano Mauris Varsch., quondam Ple-
bano in Radwanowo, pro sementis ōis grani
et seminis, pro conseminatione estivali san-
ctuarii dotis ēcclię in Radwanowo ... emptis...

Akta kons. War. t. 39. fol. 10.

Radwanków. dyec. pozn.

1559 d. 3 Lipca Sł. Michał Kommendarz z Radwankowa przyznaje iż winien 1 kopę gr. od restauracyi plebanii Mstro Mathis Materoos A. k. w. l. 39. f. 128.

340

…ną ręką, ale
do roku 1573
…ónych.

Radwankow

A. D. 1560. d. 25 Septembr. Hlis D. Michael Godlynski Vicar. in Lyżwiczyn arendarius proventuum ecclię in R. scgt. q. tenetur 11 sexag. et 16 gr. restam ex arenda fructuum Eccar. in R. duorum annorum praeteritorum Vli Dno Martino Goliniano Atauro Eccl. Vars.–
NB. Solvit 22 Decembr. 1562.–
A. K. W. l. 39. f. 160. et 169.

A. D. 1562. d. 26 Aprilis Hlis Jacobus Altta in Radwankowo, executor testti Hl. ol. D. Pauli Viccarii in R. regn. quia recepit... 1 sexag. gr. a N. D. Agnethe, relicta ol. Pauli Jeszewski, per ipsam Dno Paulo debitam.... A. K. W. l. 39. f. 227.

Tenże X. Jakob jest exekutorem testamentu po X. Janie Budnym Pleb. w Cowsinie

A. D. 1562. die Veneris 17 Aprilis Hl. Jacobus (qui supra) et prov. Joannes Trzaska civis de Garwolyn, sororinus germanus Hlis ol. Pauli Vic. in R. talem inter se concordiam, occasione rerum et supellectilis post mortem pfati Pauli derelictarum, fecisse recogn.. Quod Hlis Jacobus exequutor testti.. obligat se.. Joanni Trzaska extradere die crastina res infrascriptas, videl. equum cum curru et toto apparatu illius, cutem ursinam, penulam alias oponczą, pelliceum de cuniculis alias krolikowy Reverendam purpuriensem meliorem, duas scutellas stanneas, lectisternia Õia, cistam mediocrem, peccuniæ paratæ sexagenam ũnam, et aliam sexagenam postquam debita exigerit a creditoribus (sic), Item pulvinar seu wezgłowie et pileum de axametho subductum, — et hoc sub censuris et vadio... Ibid. f. 226.

342

Radwankow. Altarya.

A. D. 1617. die 16 Junii. G. D. Paulus Oborski... recognovit. Quia ~~licet~~ ad institutionem ad altare in Epar. Radw.. Vlis Dni Francisci Alexandrini Capel. s. Regin. M. licet ante contradixerat, ad praesens non contradicit, et recedit pro hac vice a pfata contra[dictione]

traditione sua et super personam eiusd. Vlis Francisci A. consentit. Salvum jus in posterum contradicendi, quinimo pro iure suo psentandi sibi et suis compatronis reservando, tum et salva actione pro potioritate iuris collationis, cum eodem Vli Franc. jus Mtis Reg. tuenti, sibi et suis compatronis reservata. A. K. W. XII 7.

343

Parochia - 1617.	1667.
Radwanków villa.	R. oppidum Regale.
Piwonin.	Piwonia.
Las.	———
Brzumin.	B....
Wysocin. - - - - -	Wysoczyno
Gusin — —— — —	Gusinno.
Gozliny ~~Podgorne~~	Goźliny troie.
Podlesne Gozliny	
Gozliny Nagorne.	
Smiatkowo nadolne.	Sniadkowo dolne.
Smiatkowo Nagorne	Smiadkowo gorne
Zabrzyków.	Zambrzykow.
Sobinie Wilczkie.	Sobienie małe.
Sobinie Lesniowolskich	Sobienie Lesnowolskie.
Sobinie Biskupie.	Sobienie B.
Warszewica. —— ——	Warszawice.
Rzeczyca. - - - -	Rzeczyce.
Dziedzwinow. - - -	Dziecinow
Piotrowice.	Pietrowice
Sobiekursz - - -	Sobiekursk
Sobiegurska Wola — -	Sobiekurska Wola
	Sobiekurska Wólka.

1617.

Łukowiec ---- Ł...

Ładowany ---- Ładowanie.

Wolka Ładowyńska.

Sosnowka.

Sędziewo.

Comm... sacr. ex praedictis villis refecti d circ. 2,000 u Bierzyń. 163.

Święc.

W. Pias. d. 20 Pazdz. 1617. s. 357–359.
" Święc. d. 19 Czerwca 1667. s. 316–330.

Radwankow.

344

Legata.

Oprócz kaplicznych dla altarysty, były jeszcze drobne niektóre dla kościoła, jakoto:

Jakiś mieszkaniec Radw. Jędrzej Crys zapisał fl. 50. u P. Wilskiej.

Na wsi Gozlinie 30 fl., od których procent roczny gr. 70. Od pierwszej summy procent już dawno zaprzestał być płacony, od drugiej zaś od r. 1654 t.j. od czasu jak nastał X. Sztembark. (1667)

huius loci
In antiqua ecclia fuerant 3 altaria dotata, cum suis ministeriis. De fundationibus constat plebano et iniunctum ut eas iure vindicet. (Piasecki)

opp. 1667. 1667.
Ecclia paroch. in villa R. lignea tota (1617) parietes integri et novi (ibid) Extra ecclia bene provisa et tecta. Campanile nondum extructum. 3 dzwony na belkach zawieszone (ib.) Campanile ad portam templi occidentalem noviter extructum 1667.
Tit. S. Joannis Bapt. (1617) It. 1667.

Nondum consecr. 1617. - Consecr. Anniversar. Dnica post fest S. Michaelis Arch.
Ma jeden tylko ołtarz boczny, lecz nędzny i na nim msza się n. odprawia. Portatile tylko na w. Ołtarzu. 1667.

Tabulatum laquearis nullum est. Saltem in choro minori supra altare maius aliqui asseres sine ordine positi. Pavimentum deforme et inaequale praesertim circa altare maius. 1617.
Tabulatum in primo choro putrefactum, in secundo desideratur 1667. Primus chorus cancellis ligneis distinctus (1667.
Chorus pro Cantorib. supra maiores fores ecclię magna ex parte cancellis ligneis carens. - Paviment. in min. choro lateritium - in maj. arenosum sed n. bene complanatum. 1667.
Alt. majus simplicis formę, continet imag. S. Crucis. In ciborio SS. n. asservatur (tylko w Zakrystyi) ob periculum furum. In min. choro ad cornu Evang. Imago B. V. M. Częstochov. cum mensa lignea

lignea propter offertorium Chsti fidelium collocata. Od południa Kaplica na kratę drewniana, zamykana ma obraz M. B. sculptam et inauratam. Do tego ołtarza fundacya 16 korcy żyta z Dziadzinowa dla altarysty (ob. przyw. Król. r. 1539) debebat percipere altarista (mówi święc.) - i łąka zwana Murk, którą posiada proboszcz. Jest procent 10 zł. na Maßem Sobieniu, u Szl. Wilskiej, qui censum ab antiquo

Jusp. Reg. Mtis. 1617. it. 1667.

n solvit. Drugi zapis z r. 1511 procentu 6 grzywien, trzeci z r. 1533. - W r. 1667 - niema nic ani o altaryście, ani o tych zapisach tylko że in antiqua ciebia etc...
W r. 1667 żadne z tych procentów nie były opłacane bo altarysty nie było.
Druga Kaplica Łasockich od północy, nie zamykana. W niej ołtarz Wniebowz. N. M. P. vetus. - zaniedbana (1667) gdyż chociaż jest kapitał 1000 zł., niegdyś przez Szl. Jana Łasockiego dany, ale X. Jan Łasocki Prob. w Szydłowiecki i Korytnicki trzyma ją, i nic nie płaci (1667)

1617. Radwanków. 1667. 346

1617	1667
Habet Vicarius Al. Joannes a Drwales, idoneus sed non videt posse sufficere curę animarum unus Vicarius.	Wikary n fovet et maxime est necessarius... parochus n semper residet circa eul.
Habet Rect. scholę. Cantor et campanator niedbali.	Cantorem cum Rectore scholę fovet pro quib. est domus una prope domum parlem
Domus Vicarialis noviter extructę opera Plebani moderni (Suleck.).	Domus pro vicario noviter extructa

Radwanek.

Erekcyi niema (1617), quam tamen ex certis conjecturis R. Parochus dicit że apud N. Stan. Sestrikowski hęred. in Radowanio et alia jura.

Ex usu ant: In fundo villę Radw. versus Warszewice est ager pleb. quasi unius mansi, et 3 medii mansi pro tribus Cmethon. quorum unus tantum possessionatus habetur. Et isti agri ? siti seorsim ab agris colonorum region. Oprocz tego na Wysockyni włoka ob. Przywilej — (1617.)

W r. 1667 grunta te same — colonus 1. — proboszcz założył nowo ogród (hortum)

Radwanek.
Dzies. snopowe.

348

Radwankow - advocatia (1617) pecunia solvit cum magno praeiud. eclie 1667.

Swiatkowo 1. praed. 1617.

Swiatkowo 2 praed. 1617

Sobinie Wilezkie praed. 1617.

Sobienie Lesniowolskich praed. 1617.

Warszawice praed. 1617 — de villa adiudicata e decima Decreto Cons. Vars. an. 1618. quae solvit 20 flor.

Piotrowice de agris Zbytki dictis 1617 — Ex iis agris Incolae in toto manip. reddunt 1667

Gusin praed. pro Scholari 1617 — pecunia Proboszczowi solvit 1667

Gozliny troiste 1617. it. 1667 pecuniaria.

Piotrowice
Sobiegorsz
Wola Sobiegorska
Łukowiec
Radowąn
} praedialis debetur vicario, sed aegre solvit. 1617.

Sobiekurska Wolka —
~~praed~~ Sobiekurska Wola
Łukowiec.
Radowań
} ex praed. Debet manip. sed negligit 1667

Debet de praedio in Sędziewo (ob. Decr. ~~Cons~~. Vars. a. 1419. ~~sed~~ 9^tas in manipulis denegat et solummodo pecunia aegre solvit. 1667. J. N. Dokum.

Radwankow. 343

Srebro 1617.

Kielichow 7.

Krzyż srebrny ze sztuczkami na monstrancyą.

Krzyż sr. mniejszy.

Pixides 2 parvae ex stanno pro SS. et 1 vasculum arg. pro ablutione ad infirmos.

Reliqua suppellex parvi momenti.

Pleb. Hl. Joannes Sulecki legitime instit. non ita pridem.

1667.

Kielichy 3.

Monstrancya szacowana na Złp. 200.

Krzyż.

Puszka 1.

Pleb. Albertus Casimirus Sztembark institutus a. 1654. Idem in Konary.

Radziejowice.

350

Jędrzej z Radziejowic
Kaszt. Sochacz.
r. 1505.

351

Krzyszcz. I n. 128.

Radzymin.

352

Jan z Radzymina Kaw.

Warsz. w r. 1490. 353

Rzyszcz. K. D. I. n. 193.

W. Pias. d. 2 Pazdź. 1617.

Raszyn

354

Rasmicze 1483 Plebani. 355

A. K. w. l. I

~~Wyaszowo in distr. Wischogr~~ 356

V Conradus D. g. Dux Masoviae, Russiae etc. Significamus, quomodo ... praeclara princeps Dna Barbara D. gr. Ducissa et Gubernatrix Mazoviae, Illustris Genitrix nostra carissima ... recognovit. Quia tenetur 60 sexagenas grossos. in mediis grossis Vli et Egregio Dno Nicolao de Raschyncze, Decretor. Dri, Archidiacono et Canco Warsch. et Plocen. ... super festum Pentecostes proxime venturum ... solvere. In casu, quo ad tempus memoratum non solverit ..., extunc idem D. Nicolaus .. in villam suae serenitatis Wyaszowo in districtu

Wyschg

Wyschegrad. sitam sine quovis juris
strepitu ... ingrediendi, possessionem
et tenutam apprehendendi ... omnimodam
habebit potestatem ... quousq sibi hmoi
60 sexagene plenarie fuerint exsolute...
Dat. in Warschovia sabbato infra
octavas solemnitatis Pasce an. Dni.
1469. In quam inscriptionem ... nos
per presentes consentimus...
Kod. Dypl. Raczyńskiego - facsimile.

Raszyn.

357

Wygledowo.

pro decima ex sorte sua bonorum Vigledowo pro Ecclia in Rassiniecz Appectante N. Stanislaus Rassinski, (promisit solvere) 2 sexag. gr. singulis annis.. d. 12 Marca 1572.

A. k. W. I. 39. f. 461.

z drugiego działu Nlis Catherina relicta ol. Procopii Lossowski de Vigledowo przyrzeka płacić kóp 2 i gr. 15 rocz. pro decima Ibid. fol. 462.

z trzeciego - Nlis Stanus Stanczliewski Benka de Vigledowo ex sorte sua także 2 kopy i 15 gr. przyrzeka oddawać

z czwartego Nlis Joannes Słowikowski 1 kopę i gr. 7 1/2

cf. Wola-
alt. fundi Kościerza
Ibid. f. 462.

r. 1620 Kommend. Raszyński

X. Jan Zastruski syn Adama i Zofii rodem z Grojca, Organista Klasztoru Sulejowskiego, wyświęcony ~~od~~ na mniejsze święcenia przez X. Ottona Schenking Bpa Wendenskiego w Sulejowie d. 20 Wrześ. 1614.; na Subdyakona i Dyakona przez X. Stan. Sieciñskiego Bpa Przemyślkiego w Kollegiacie Warsz. 20 Grudnia 1614 i 14 Marca 1615; na Kapłana też w Kollegiacie Warsz. d. 18 Kwietnia 1615 przez X. Andr. Rychlińskiego Suffr. Pozn. - A. k. W. XII 135-136.

zgodni tu się z X. Bogusławskim

Raszyn. f. ~~135~~. ~~204~~. ~~284~~. ~~285~~. ~~306~~. ~~312~~.

357

Kaszyn.

~~Umowa~~ A). Gdy bowiem procent od 200 grzywien był 8 grzywien, (= fl. 12 i gr. 24), to po ~~zmniejszeniu~~ obniżeniu wartości węgierskich złotych procent był 6%. Tym sposobem 256 flor. wypadło fl. 15 gr. 12.

A. k. w. l. XII f. 285.

C)

359

A. D. 1623. d. Lunae 1 Augusti Nlis Matias Regulski dictus Pusz una cum Nli Zdzarska uxore sua summam 100 flor. et Adamus Regulski suo et nomine uxoris suae ol. N. Sophiae Rybinska fl. 40 dederunt Vli Janni Zastawski par. in R. et ipsius Vicariis pro fundatione sacri votivi cantati qualibet feria 3 in eccl. par. R. apud altare minus penes ambonam de B. Anna, cum commemoratione in vivis pro peccatis eorundem fundatorum, post mortem vero illorum pro requie animarum eorundem... Quam pecuniam V. P. Joannes Zastawski in censum reemptionalem fl. 8. et gr. 20 tradere... se submisit. Qui census spectare debet

debet Parocho, Vicarius et duobus Scholaribus in aequales partes, qui suprascriptum sacrum cantabunt... Et R. D. Offlis... fundationem approbavit et censum libertati ecstiae ascripsit...

A. K. W. XII 284.

D.

U tegoż X. Jana Raciborskiego była summa druga 200 flor. przez Zygmunta Jeziorkowskiego zapisana na jedną mszę co tydzień za duszę jego. X. Raciborski zapłacił (przed d. 1 Sierpnia 1623) tą summę złotemi węgierskiemi, co wypadło 160 flor. X. Zastruski dodał do tego 20 flor. — od czego procentu było 11 flor. (A. k. W. XII 285.) Summę tę razem z poprzednią 200 grzyw. (256 fl.) B) i trzecią przez Regulskich daną ob. C) — razem fl. 576 ulokował X. Zastruski na possessyi Fti Martini Nosowski civis et pellificis Varsov. et Agnetis Łyszczowna filia Fti ol. Alberti Łyszcz civis Varsov. coniugis eiusd. Martini Nosowski. proc. fl. 34 gr. 17. A. k. W. XII. 300-301.

Raszyn - Dziesięcina ze Skorosrewa. 361

A. D. 1562. die Veneris 3 Aprilis... Vl. D. Venceslaus Boguslawski in Rassyniecz Pleb... produxit certam concordiam... cujus tenor talis:

A. D. 1562 f. 3 post Dnicam Ramispalmarum (sic).. facta est concordia.. inter Mf. D. Valentinum Nadarzynski de Russiecz Cast. Vixn. et Hlem Venceslaum Boguslawski in Rassynyecz et Caprinoz pleban[.]um, per medium Rmi in Ch. P. D. Nicolai Wolski D. g. ep. ~~Wlocl~~ Chelmen. et Mf. D. Stani Wolski in Myszko, Podenjcze heredis Castell. Brzezinen. et Cap. Krzepiczen... occasione differentiarum... coram Offli vars. motarum, ~~ex~~ ratione ~~Episcopalis~~ decimę ex bonis et villa Skorossew, .. in hunc modum: Quia D. Valentinus N. Dno Venceslao B. pro decima praefata.., negligentia factorum suorum sub absentia protunc sua decimari denegata, et damnis sumptibus et expensis iam exnunc satisfacit, propter datam... sufficientem solutionem, De qua D. Plebanus... ipsum quietat... Ex eadem concordia D. Valentinus N. eidem Dno Plebano liberam decimationem ~~Decam~~ in praefata [sua haereditate, in agris cmethonalibus iuxta consuetudinem et

ex

ex praedio liberam eius receptionem ad horreumque plebanale conductorem denegare et impedire non debet... Propterea oēs et sing. Juris... processus occasione p̄dictae decimae... cassant... A. K. W. l. 39. f. 224.

Raszyn

Nos Joannes Andreas Chawłosz J. U. D. Can. Vars. Judex compromissarius electus et nominatus in causa... inter Vlem Joannem Zastruski Parochum in Raszynie et A. R. D. Joannem Raciborski Dec. et Off. Vars. Can. Pultov. bonorum et villarum Zgorzała Dawidy, Skupie, Folwarki seu Folwarkowo Jeziorki Łady et Słasy haeredem... super decimis post agros praediales villarum suprascriptarum et Cmethonales villarum Łady et Słasy ad eccl. Par. in R. iure parochiali pertinentibus.... decernimus... Decimas praediales in praediis antiquis in villis supra

---

na odwr. str.

X et modum earundem decimar. ad eccl. in R. spectantium, ex antiquissimo tempore, cuius non extat memoria, huiusmodi praescriptum esse declaramus: Quod

---

B) A. D. 1623. d. Lunae 1 Augusti. V. Joannes Zastruski Pleb. eccl. in R. a R. D. Joanne Raciborski Dec. et Off. Vars. bonor. Łady et ~~F~~ Słaszy haerede... recepit summam princ. 200 marc. gr. per G. ol. Melchiorem Bogusławski, in bonis Gramnice, Łady ~~F~~ Słaszy et Folwark Zgorzelski ter. et distr. Vars. ex censu ann. 8 marc. pro... votiva et Amicis pauperum actis castr. Vars. inscriptam... A. K. W. XII 284. Suma ta oddana in auxeis hungaricis. Lecz że to skutek uchwały sejmowej ~~zre~~ walor tych pieniędzy zmniejszony był, przeto pozostało tylko 256 flor. (200 marc. = 320 flor.). ~~Wziął tę summę na dwa dobra~~ Procent jednak powiększył się. Gdy bowiem ~~z~~ ob. A)

suprascriptis Zgorzała, Daw. Folw. Jeziorki, similiter decimas prędiales prędiorum antiquorum et cmethonales in villis Łady et Słaszy ad ecclesiam par. in Raszynie iure parochiali, — post agros vero cmethonales antiquos villarum Zgorz. Daw. Skupie, Folw. Jeziorki ad mensam eppatus Posn., ad presens autem vigore donationis ad Hosp. Varsaviense ex antiquo spectasse et spectare debere +... videlicet: ex prędiis et curiis antiquis Jerzykowska et Szybczyńska in Zgorzała, coniunctim duę cassulę siliginis et tertia cassula avenę. Ex prędiis vero seu curiis antiquis Dawidy similiter coniunctim duę cassulę silig. et tertia avenę. Ex prędiis autem seu curiis Laurentii et Adami Skupinski in Skupie una cassula siliginis. Ex prędiis seu curiis Folwark seu Folwarkowo coniunctim 2 cassulę silig. Ex prędiis antiquis Jeziorki, ex curia Sławkowska una cassula siliginis, ex curia Krzysztofowska seu Zygmuntowska una cassula siliginis... Ex prędiis demię et agris cmethonalibus Łady et Słaszy coniunctim 10 flor. quotannis pro decima.. solvebantur. Et proinde modum eundem... solvendarum decimarum, ex... probationibus.. coram nobis... deductis... eidem ecclię par. in R. adiudicamus...

... Quę oia.. per partes et eorum successores sub poena vallata 100 teneri... decernimus...

A. D. 1622. die Lunę 11 Aprilis in civit. Varsovien. in lapidea A. R. D. Joannis Raciborski in palatio maiori superius sita. etc.

A. K. W. l. XII. f. 205.

Nos Joannes

Gorki alias

Rassynyec ~~alias Gor~~

w ~~Alexe~~ kon. War. r. 1562.

k. 39. f. 234.

ob. altarya fun Tyeza w Kol. War.

363

Raszyniec

℞ Summa 5 kop gr. u Ur. Szymona Zgo-
rzelskiego dla Wikarjuszy w Raszynie.
D. 7 Czerwca ~~Lipca~~ 1560. XX. Stanisław i Maciej
Wikarjusze, w swoje i Proboszcza (X.
Wacława Bogusławskiego) imieniu kwi-
tują z Zgorzelskiego, a oddają Mi-
kołajowi Puchale synowi Adama
na dobra Puchały w ziemi Warsz. za
24 gr. rocznego czynszu.

A. K. W. l. 39. f. 150.

365

~~Kantor a~~ Discr. Petrus a Lyatkowicz quondam Cantor in Raszynycz wyjednał w Kons. exkommunikę na X. Walentego Wik. z Sienicy o jakiś dług wynoszący około 10 flor. d. 13 Lipca 1563. A. K. W. l. 39. f. 270.

Kassiniecz. Bractwo. 366

d. 7 Grud. 1565. Ks. Stanisław z Jeziory Wikary, na Proboszcza, i Nob. Nicolaus Suchala Victricus fraternitatis Corp. in R... receperunt 6 sexag. gr. sum. princ. juxta decretum R. D. Offlis... et per N. D. Catherinam Sędkowa retentas...

A. K. W. l. 39. f. 343.

Rembertow

367

W. Kias. w Końcu Listop. 1616. v Lutego 1617. s. 200–203.

" Swięcie. d. 9 Grudnia 1673. s. 999–1002.

368

Rembiertow. ~~336~~ ~~Jur...~~

+ indziej w tymże wyroku nazywa się Lazarus Kopanski albo Lazarus Brwinowski de Kopania.

"... sudum ... coram Vli Viro Stano de Strzelce Decr. Dre Offic. Vars. inter Hl. virum D. Martinum Brzuminski et quendam Lazarum Brwinowski.+ super parochiali ecclia S. Joannis Bapt. in Rembiertowo Posnan. Dioec.+ ... materia questionis orta, ... tandem ~~Clemens Papa VII~~ ... vigore comissionis (a Clemente ~~VIII~~ VII Papa) .. D. Nicolaus Aragonia Auditor ... definitivam tulit sententiam : ...

"... Praesentationem de persona Dni Martini (Brzuminski) per NN. Philippum, Valentinum Joannem et alios de Kawiecino, - Franciscum Martinum Andream et alios de Padodowicze, Jacobum Stephanum Hieronymum Joannem Petrum aliosq de Wieliczino, Thomam Andream filios ol. Petri, Martinum et alios de Kanie, necnon Bernardum Derslaum et Nicolaum Raciborii Stanislaum Joannes et alios de Ryczkonis ac de Brzumino villis pfatae ecclie in R. patronos, factam, et per dictum Offlem admissam, fuisse et esse canonicam .. illiusq vigore dictum Martinum B. instituendum fore et instituimus ..., necnon eidem Lazaro adversario ... ad eandem ecclIam nullum unquam jus competiisse ~~et~~ neq competere ... Ita pronunciavi Ego Nicolaus de Aragonia Rotae Auditor"

A qua sententia pro parte D. Lazari ad foel. rec. Clementem Papam VII (est appellatum) .. Clemens Papa . causam huiusmodi (commisit

misit R. P. bonae mem. D. Camillo de Ballionibus Capellano suo Pallatii Aplici Causarum Auditori.. Camillus.. tulit sententiam definitivam: „.. sententiam... per praefatum „D. Nicolaum de Aragonia bene fuisse pro„cessum sententiatum definitum ... et male „pro parte D. Lazari appellatum et provo„catum..." .. Ab ista vero definitiva sententia pro parte D. Lazari Brw... ad Clementem VII Pap. similiter appellato,... Papa commisit R. P. D. Marcello Crescentio - nunc electo Marsicano... Qui... pronuntiavit „..bene fuisse etesse per bon. mem. Camillum processum,... maleq pro Parte Lazari... appellatum..." Quae quidem sententia transivit in rem iudicatam... Interim... Ss. in Ch. Pre D. N. Paulo Papa III ad summum aplatus apicem assumpto, Idem D. N. Papa na nowo wydelegował sędziego który poprzednie wyroki potwierdził. Dat. Romae 1539. die Mercurii 9 Julii.

w A. K. W. C. XII f. 336-344. r. 1624.

Rembiertow.

369

R. 1557 d. 24 Września X. Maciej Brzuminski prob. z R. zeznaje, iż winien jest X^u Stanisławowi Kuszowskiemu Wikaryuszowi w Pieczyskach 1 grzywnę groszy.

A. K. W. l. 39. f. 50.

370

Anno 1557. die 3 Marcii Nlis Anna Brzominska consors Pauli Ssikuth de Brzomino Lavieczino recogn. Quia suo et nomine mariti sui ac Jacobi fris sui, 24 gr. census annui, in bonis suis Brzomino, Lavyeczino et Ssikuthi pro 4 sexag. gross. in vim reemptionis ad annum praesentem Nli Stano Lussowski et Nicolao vicarius in Rambierthow vendidit... Quas 4 sexagenas obligavit solvere pro Dominica Palmarum ad proxime venturum post annum.. Et... se obligavit maritum suum una cum fre in Tarczin stature ad.. reformationem super eisdem

Rembertow.

(4)

Anno Dni 1557 d. 15 Januarii. do akt konsyst. Warsz. X. Kacper Piotrowski podał do ingrossacyi następujący akt:
Benedictus Izdbienski D. g. ep. Posn.

4 sexagenis ... (faciendam) ... Et hic censum 24 gross. exsolvit, quos D. Mathias Brzominski in Rambierthowo plebanus tulit et ... quietavit.

A. K. W. l. 39. fol. 21.

Obligatio cantori in Kembiertowo per Brzuminski. (a. 1560. mense Septemb.)
N. Jacobus bernatho: Brzumyenski regt. q. ex concordia, occasione decimę facta, obligavit.. Discreto Stano ministro ecclię in K. unam mensuram ordei, mensuram milii, et mensuram unam pisę pro festo s. Michaelis proxime venturo...
A. K. W. l. 39. f. 160.

A. D. 1565. d. 27 Septemb. Al. D. Mathias Brzumynski rect. epar. in Rąmbiertowo, decimam manip. o. gr. et s. ex araturis et bonis omnibus ac tenutis per N. D. Matheum Raczyborski omnibusbonis in Brzumino habitis et in Raczybory possessio.. ad rect. Epar. in Rąmb.. spectantem eidem D. Matheo R. Vicenotar. terr. Czern. ad tempora vitę suę dedit, donavit..
Ale za wikarjuszowską dziesięcinę na tychże dobrach zastrzegł 20 groszy rocznie. A. K. W. l. 39. f. 336.

D. 3 Grud. 1565 tenże proboszcz X. Maciej B. zeznaje iż odebrał 30 groszy pro decima manip. anni praesentis ex praedio N. D. Petri Jlawossewsker Zalesky in magna Załęże, ad rect. epar in R. spectantem Ibid. f. 342.

Rembiertow.

372

X. Maciej Brzuminski prob. Remb. attentis obsequiis.. Nlis A Discreti Stanislai, filii ol. Nlis Hadrith Zalęski; Scholaris.. decimam manipularem ex praedio Nlis Hadrith Zaleski in Zaleze ... (eidem) Stanislao Z. ~~pro~~ Scholaris pro studio ad vitam ipsius plebani dedit, donavit...

A. K. W. l. 39 fol. 110.

Par. Rembertowska. Załenzie 373

Załęzie Wielkie przed r. 1565 posiadał Sławosz Załęski, po którym odziedziczyli 3 synowie: Piotr, Andrzej i Walenty (ob. Akt z d. 3 Grud. 1565) A. K. W. l. 39. f. 343. Oddawali dziesięcinę ~~do~~ probosz. w Remb. ibid.

374

dla K[ości]ła w Rembiertowie – na Jeziorzanach i Rembiertowie summa 325 Zł. z prow. 3% w księdze hypot. prus. 1798 – wyderkafowa – i przez nową regulacyę hypot. r. 1820. zatwierdzona – w r. 1831 do Banku wniesiona.

Wsie paraf. 1673. confirmatio 525.

1617.	1673.
Rembiertowo.	it.
Zadzże	it.
Kruszewko.	Kruszewek.
Kluszenie (tojo Kruszewo?	Kruszew.
Michrowo	Michrow
Michrowko	Michrowek.
Koczorany.	Kocerany, Wólka Koceranska.
Oburla	Oborula –
Rzęzawola.	it.
Kopana.	Kopona.
Dawdowice.	it.
Kawiczyn.	it. v Kawęczyno
Racibory	it. v Racibur.
Ryczki	it.
Kanie	it.
Wyłezin. –	Wyłężyn.

Decima.

1617.

Rembiertowo de villa
Koczurany item.
Michrow praed.
Kruszow praed.
(sed nil fere solvit, written vertically beside the last four lines)

de Brzuminy Vicarius percipere solebat.

de Ryczki Rect. scholae percipit.

1673

Kembertow agri praed.
Michrow antiquitus 50 flor. solvebat
Michrowek " — "
Kruszew
Kocerany
Wolka Koceranska.
(right of the brace: Mgf. D. Possessor (Felkierzamb) in manipulis extradere denegat, tantum 50 flor. solvit.)

Oborula villa
Kopona villa
(right of the brace: ex decim. manip.)

Zadzze villa manip. denegat a possessore.

Kruszewek. Unus Item possessor certae sortis solvit dolium cerevisiae et certas mensuras olei.

Ryczki certa pecunia aere solvit.

Item de villis: Racibory, Kawieczyn, Wyłężyn, Pawłowice et Kanie.

Rzeszawola - silig. sexag. 4. et avenae sexag. una.

1617.

Erekyi niema-

Portiones agri, quę vix accedunt ad qantitatem unius mansi.

1673.

item.

In una parte agrum 4 stadiorum, dictum Okrąg, in altera 9 stadiorum dictum Wocz-ka, et ibidem itidem Okrąg 4 stadiorum, tum et Okrążek cum prato uno.

Kapitały: Constat ex relatione fidedignor. utpote G. Ziemak Wyszyński, apud G. Gralewski esse summam eccl. 400 flor. et apud N. Joannem Dycha 300 flor. et apud D. Brzumiński certam quotam.

1617.

Vicarius non habet propt. tenuitatem provent. Habet Rector scholae, Cantor et Campanator solis fere eleemosynis contenti.

Domuncula scholae utcunque bona.

Est domuncula, in qua solebat haberi Vicarius; modo occupata a Dno loci, qui unum colonum ibi collocavit.

1673. Domus parti caret aedificiis, excepto uno hypocausto parvo, putrido et foetido. Pomarium satis amplum.

Cantor unus fovet, qui Sacristiani et Rectoris scholae officium agit.

Domus pro cantore cum horto, circa quam area nuda similiter cum horto.

Rembertow. Dek. Grojecki 1673. 378

Rembiertow 1617. — Rembiertowo 1673.
wo

Eccl. lignea tota - parietes integri apparet egestas. — lignea -
Consecr. ab ant.
Dies dedic. Dnica post fest. S. Ursulae.
Tit. S. Joannis Bapt. — Tit. S. Joan. B. et S. Ursulae cum Sodalib.
Alt. maj vetust. — Cibor. in maj. alt.
ad latus ciborium.
Baptist. in medio ligu.
tylko corporale substratum.
Crux cum 2 stat.
Confessionale nullum -
Tabul. descript. pavim. arenosum.
Campanile nov. 2 campp. — C. majoribus forib. ecclae adiacens 2 camp.
Ossorium nullum. — Oss. versus merid. ad pariet. eccl.
Cemeterium ex lapidib. coacervatis — lapidibus obrutum.
Jusp. haeredis in Michrów et Remb.
Pleb. nativus loci
Paroch. R. Joan. Casim. Łomiński
institut. d. 12 Maji 1673. ad
praesent. G. D. Ottonis Friderici a Fel-
Jusp. haeredis loci.
kiersamb Capit. Czorstinen. unici patroni.

1873.

W wielk. ołt. obraz Ś. Jana Chrz. in tab. lignea munde depicta.

Ad cor. Ev. prope fores sacristiæ mensa mur. cui apposita ē imago B. V. M. Częstochow.

In mai. ch. versus septentr. altā 1) S. Ursulę cum Sodal. 2) B. V. M.

Ex opp: alt. 1) S. Barthol. Ap.

Chorus pro cant. ad mai. for. eccl. assurgit.

Amb. vers. merid.

Srebro. 1673. 379

1617. Monstr.

Kielichy 2. — Kiel. 3.

Krzyż 1. Puszka do ss.

druga Infirmor.

u M. Boskiej:

tabliczka – relikwjarz,

szpilka sr. jedna,

drugiej połowa.

Rybno.

W. Piaseckiego. d. 7 Listop. 1616. s. 126-128.
" Święcickiego d. 7 Stycznia 1670. s. 506-523.

380

381

Sunt et aliae fundationes, sed de eis-
dem D. Parochus nullam habet noti-
tiam.. et libere negligit. nec dictas
fundationes et legata vindicare vult
1670. Swięcicki

Rybno. Dek. Sochaczew. 382
1616. 1670.

Rybno wieś szlachecka w ~~16~~ XVII wieku własności Rybińskich, którzy są tu ~~patrono~~ podawcami. Oprócz Rybińskich mieli tu działy swoje

1616. Kł p. t. Ś. Bartłomieja Ap. konsekrowany, drewniany stary. Oprócz wielkiego ma trzy ołtarze boczne; z tych jeden pod wezwaniem Ś. Anny, fundacyi Swarockich.
(1616)

W r. 1670 jest tylko ciasna kapliczka słomą kryta tit. S. Bartholomaei et Catherinae et 10,000 Mart. bez ogrodzenia bez kostnicy i dzwonnicy. W wielkim ołtarzu N. Sakrament chowa się w kieliszku tylko

(Insp. Ingredien in Rybno (1670.)

Srebro

1616. 2 stare kieliky, trzeci przerobiony na nowy. Na przeróbkę poszedł na dodatku krzyż. Czwarty nowy darowała Zofia Zerkowna Izdbieńska. Krzyż. Monstrancya nowa. Pacyfikał okrągły z Agnuskiem.

1670. Monstr. valoris 103½ złotego in bona moneta. Krzyż wartujący 70 flor. in bo. mon. sprawiony przez Macieja Orzeszka Kmiecia z Gnie-szewa. Kielichów 2. Trzeci zabrał X. Jędrz. Koziński Prob. z Kurdwanowa r. 1661. Patena od tego kielicha w Rybnie.

Rybno Erekcya. a) u Święcickiego. fol. 506-513. pieczęć przez Kozaków oberwana. (1670) 386

In Nomine Dni amen. Ad perp. r. mem. Nos Joannes Gembicki Dei gra. epus Posn. etc. Significamus... Quomodo comparens coram Nobis personaliter Vllis D. Nicolaus Myszkowski, Prap. ecclię colleg. B. V. Mar. Lovicien. et in Rybno diœcesis nostrę plebanus, Exposuit litteras erectionis.. ecclię par. in R. jamdudum quibusdam casibus deperditas;.. ob quarum interitionem ipse D. Plebanus... cupiens.. ecclię suę.. consulere; supplicavit... quatenus illi novam erectionem... dare dignaremur. Nos vero... testes fide dignos super fructibus, proventibus... universisq eiusdem ecclię obventionibus, antiqua perscriptione ad eandem spectantibus ante omnia recipi, eosq mediis juramentis... per Commissarios nostros.. diligenter ..examinari.. mandavimus. Ex quorum depositionibus... comperimus, dictam ecclesiam par. in R. a prima sua fundatione, temporeq cuius memoria non existit, in honorem Oipotentis Dei, ac Glor

Glor. V. Matris Mariæ, Sanctorumq Bartholomæi Apli, Catherinæ et Decem Millium Militum erectam, fundatam et consecratam fuisse, octoq villas.. iure parochiatio illi adscriptas:.. Rybno.. Złotha, Zasieniec, utramq Koszki, maiorem videlicet et minorem, utramq Swarocin, maiorem et minorem et Cmieszewo[+] antiquæ præscriptioni obtinuisse, proventusq et decimas.. in eisdem villis... obtinere. Primum in villa Rybno decimam manipularem ex prædialibus Nobilium antiquis agris, quorum ad præsens tria prædia existunt. Necnon ex scultetialibus agris... Cmethones vero eiusdem villæ.. de unoquoq manso integro tres corethos siliginis et tres avenæ ratione missalium. Columbationis vero medietatem per quosvis incolas ac hortulanos ... quotannis... pendisse. Item tres mansos agrorum integros dotis Plebanalis... in duobusq mansis 4 colonos suos locatos habuisse et tres hortulanos... de omnibus oneribus, censibus et angariis Rectori eiusdem ecclesiæ totaliter rudtes(?). Tertium vero

+ Te same wsie w 1616 r.

man

mansum pro necessitate domus plebanalis per eosdem Cmethones plebanales cultos esse, et in eorundem mansorum areis respective Ecclesiam ipsam, curiam plebanalem domosq Vicariorum ac Ministrorum ecclis consistere. Item in villa Zlotha .. totam.. decimam manipularem universi grani et seminis cum canapalibus, de quolibet manso per unum grossum ex agriculturis universis... obtinere antiquitus, exceptis certis agris desertis, per quendam Szczubiet.. villę Zlotha hęredem, apud quosdam Nobiles parochial. Kozlovien. antehac attinent. emptis, eidem villę Zlotha adiunctis, quos Incolę eiusdem Villę Zlotha, ultra suos mansos loco additamentorum, alias za przydatki colunt, de quibus decima manipularis ecclis Kozlovien. debetur. Itemq in villa Jasieniec totam.. manipularem, universi grani et seminis, tam ex prędialibus, quam ~~ex~~ cmethonalibus agris.. una cum canapalibus solitis, videlicet de unoquoq manso grossum... Item in villa Koszki majore decima manipularis universi grani ... ex agris prędialibus tantum... In minori vero Koszki... ex me-

dio

dio manso prędii, villę maioris Roszki attinentis... Item in villa Lmieszewo... decimam manipularem... de prędio tantum Nobilis Pauli Grzywa..; ubi quamvis alium prędium per Nem Nicolaum Grzywa in agris cmethonalibus sit fundatum, de eodem tamen et de aliis agris cmethonalibus decima manipularis mensae Nostrę provenit. Item in villa maiori Szwarocin decimam manipularem de prędiis Nlium... Item in maiori(1) Szwarocin.. manipularem omnis seminis ex agris Nlium Swaroczkich prędialibus, et de 2bus cum medio mansis trium cmethonum Stanislai Piotrowicz, Jacobi Stasiowic et Joannis Gody.. Excepto tamen Nobili Jacobo Borakowski, qui in manso Cmethonis depulsi prędium sibi constituit, de quo et aliis cmethonalibus agris eiusdem villę decima mensę nostrę eppali cedit. Ex portiunculis vero agrorum per eundem Jacobum Borakowski in certis rubetis eiusdem villae minoris Swarocin noviter extirpatis decimam manip. eam ipsam ecctiam obtinere. Ex dictis villis, dempta Rybno, cmethones cum

(1) Z następnych pokazuje się, że tu powinno być minoris, bo niżej powiada erekcya eiusdem villę minoris Swarocin.

universos per unum grossum, hortulanos vero medietatem ratione Strenae, seu columbationis singulis annis Rectori ecclię ..singillatim pendisse..cognovimus... ac antiqua pręscriptione comperimus. Nos itaque... erectionem antiquam.. ecclię Rybnensis innovandam, decimas vero etc...eidem adscribendum... una cum omnibus possessionibus et villis jure parochiano... duximus:: prout... assignamus... Iuspatronatus ~~vero~~ autem ecclię in Rybno Nobilibus villae prędictę ibidem hęredibus, juxta antiquam consuetudinem ęviterne ascribimus. Onera... in toto tenere volumus... Et insuper pręnominatus Ven. D. Nic. Myszkowski,... quo cultus divinus ..rectius obeatur..., cum Ministri Ecclię uberioribus fructibus pro sua sustentatione providentur,..;totas..decimas suas prędiales.. videlicet:..manipularem ex prędio Nlium Swarzęckich in minori Swarancino, necnon de $2\frac{1}{2}$ mansis quondam prędialibus, per Honestos Stanislaum Piotrowicz, Jacobum Staszewic et Joannem

Gody

Gozy, in eodem minori Swarocino ad praesens cultiv;.. decimam ~~manipularem ex~~ praedialem in maiori Koszki;- item.. praedialem in Kmieszewo,.. manipularem ex praedio tantum Nob. Pauli Grzywa, Venatoris Mttis Reg. noviter per eum in maiori Swarocin acquisito.... Missalia frumentorum de 12 laneis tantum in villa Rybno, secundum quod solvuntur, pro 2bus vicariis .. et pro tertio ecclis ministro seu Scholae Rectore, per Nos incorporandas assignavit.... accedente consensu.. haeredum de Rybno.. ecclis patronorum.. Item tres partes streng, seu columbationis ex omnibus villis .. parochiae Rybn.... totidemq oblationum omnium eisdem Vicariis et Ministro Ecclis donavit perpetuo;- sibi vero.. quartam partem tantum... reservavit. Supplicavitque Nobis.. R.D. ~~Loss~~ .. Plebanus,.., quatenus.. decimas.. et proventus supra descriptos pro ~~2~~ duobus Vicariis et.. Ministro.. incorporare

digna

dignaremur. Nos igitur... proventus predictos pro ipsis Vicariis etc... & incorporamus... aequaliter hic inde dividendos... Ratione cuius.. donationis... dicti Vicarii et Minister ecclie, onera et officia parochial... septimanatim...adimplere:.. vicarii in cura animarum et administratione sacramentorum.... vero Minister in cantu solito tenebitur.. Inprimis.. Vicarii et Minister... omnibus et singulis Dominicis et festis diebus ad populum celebribus utrasq vesperas, missasq summas decantare, cum concione intra summam missam per Vicarios alternatim tenenda. tenebuntur, ita quod qui fuerit Maturam tenens, ille et concionator erit, qui vero summam tenuerit, a concione liber erit. In duplicibus autem non celebribus festis summam tantum Missam decantabunt absq concione. Vesperas vero tantummodo per responsorium et Salve Regina solitum, talibus duplicibus non celebribus diebus explebunt, excepto

cepto die festo Transfigurationis Dni, in quo utrasq Vesperas, prout sunt in psalmis, integre et cum summa Missa decantabunt, matutinos vero unius tantummodo nocturni cum Te Deum laudamus his inscriptis videlicet Nativitatis Dni, sanctorum vero Stephani et Joannis Evangelistę per responsorium et Te Deum laudamus tantum. Purificationis, Annunciationis, ~~et~~ Visitationis, Assumptionis, Nativitatis et Conceptionis B. V. Marię. Item Paschę; aliis vero duobus diebus per responsorium et Te Deum tantum. Et similiter die festo Pentecostes integrum nocturnum, sequentibus vero duobus per Responsorium et Te Deum. Item Ascensionis Dni, S. Trinitatis, Corporis Xsti, Dedicationis Ecclię, Michaelis, Omnium SS., Bartholomęi et Catherinę festivitatibus, sub integro nocturno, prout officium festi exigit, decantare tenebuntur.

Per

Rybno-cerkwia - e)

390

Per octavas autem Corporis Xsti utrasq vesperas et Missam summam singulis diebus decantabunt. Et insuper ipsi Dni Vicarii et Rector Scholę unam sexagenam pecuniariam manu coniuncta, aequaliterq pro fabrica Ecclię eiusdem in Rybno singulis annis pro festo S. Martini Vitricis Ecclię solvere tenebuntur sub censuris ecclsticis... contra eos fulminandis.... Rector autem ecclię... providebit, quo ipsi Vicarii sint habiles pro cura animarum, Minister vero pro... institutione puerorum.. ut sit idoneus et literatus.... Vicarii et Rector Scholę.. erunt semper manuales, ad nutumq sui Plebani causa rationabili, quocumq tempore accedente, amovibiles... eorum susceptio et alienatio in arbitrio Plebani semper consistet. Quę omnia... perpetuo observari volumus... In quo-

rum

rum fidem... Actum et datum Posnaniae. Anno Dni 1534. Indictione 7a Pontificatus SS. in Chr. P. D. N. Dni Clementis div. prov. Papae VII, anno eius XI. Die vero 4 Julii. Praesentibus... Hon. et Nob. Simone Chabielski Arsemensi Vic. in spir. et officiali gnli, Joanne Bolencki Artium et Medic. Dre Kcevensi in Ecclia nostra cathedrali Archid. Varsov. et Crusviciensi Physico, Joanne Jachymowski Sandomirien. Canonicis; Francisco Wysocki Cirlewinensi Thesaurario, Alberto Tysian Sadlinski in Mądre Plebanis Notariis; Jacobo Rogowicz Artium Baccalaureo de Lanciza Ecclie Collegiatae ibidem in Kosciel Vicario Mansionario et Capellano, Joanne Zielinski Marschalco, Nicolao Klopocki Dapifero, Andrea Witakowski Structore Celariorum et Adamo Suruben Pocillatore, aliisq quam plurimis Nobilibus familiaribus Nostris fide dignis circa praemissa testibus, vocatis pariterq rogatis. Notarius Martinus Joseph de Gniezna, eiusdem Dioec. Clericus.

B.

W imię Oyca y Syna y Ducha Świętego. Amen. Poniewasz wszyscy vmieramy, y iako woda się rozpływamy, dlategosz y ia pomniąc na ostatni kres żywota moiego, y śmiertelnym się być bacząc, lubom vchodził tak wiele razy z żywotem y zdrowiem moiem, tak przed mieczem nieprzyiacielskim, iako tysz y przed gniewem Pańskim morowem powietrzem, a teraz w drodze ciężką złożony chorobą na ciele, ale zdrowy na vmyśle, tę ostateczną nieodmienną wolą moię czynię, y testament krutko ostatni w ten sposób. Oddaię duszę moię Panu Bogu Wszechmogącemu w ręce przenaświętsze, ktorą grzeszną stworzył y odkupił krwią przenaświętszą swoią, także w opiekę Naświętszey Panny Maryi, Janowi S., Bartłomieiowi S., y inszym wszystkim Patronom moim, mianowicie Strożowi moiemu Aniołowi, prosząc ich grzeszny, aby ią w opiekę swoię wzięli, y przed maiestatem Pańskiem

oney

oney krowki. Ciało moie proszę, aby przystoinie było pochowane w Kościele Rybińskiem, gdzie y przodkowie moi odpoczywaią. Do którego Kościoła Rybińskiego daię, daruię, y leguię Złotych sześćset, które tesz złotych sto wyniknąwszy był Jch. MM. PP. Rybińskim, insz zaś sześćset złotych zokładałam na Monstrantią y coby było naipotrzebnieyszego. To tysz zeznawam iesz Rodzony moy JMP Stanisław Jeździał do tegosz Kościoła Złotych sto, które przy JMci tamu Janie Sokołowskim do tego czasu zostaią. A że to prawdziwy dług iest, proszę go aby to oddał, y dusza Rodzonego moiego była ratowana. Tenże Jmć Pan Jan Sokołowski zapisał mi Księgami Sochaczowskiemi floren. pułosma sta złotych, które powinien Małżonce moiey dać dziatek to iest Synowie moich oddać do ręku, a ona będzie go powinna po oddaniu tey summy kwitować.

Niskom

B b 392

Nikomu nie z Łaski Bożey nie winienem, tylko Siostrzenkowi moiemu JMci Panu Stanisławowi Rybinskiemu flor. tysiąc ieden, y to iusz ten tysiąc złotych, iako y drugie dwa JMc Pan Alexander Grochowski, Woyski Gostyński przeiął y zapisał, ktore trzy tysiące y prowizią od nich gdy JMść odda, powinna go będzie Małżonka moia kwitować. Małżonkę moią z dziatkami, to iest z Synowicami Vbogiemi Sierotami, Panu Bogu w opiekę oddawszy y Nayświętszey Pannie Maryi, przy prawach ich swoich zachowuię, y zapisach, iako przy dożywociu y pewnych summach zapisanych, prosząc JchMM PP. Opiekunow, ktorych księgami Sochaczowskiemi zapisałem, aby im krzywdy czynić nie dopuszczali, y żeby przy prawach swoich zostawali wszyscy, aby ich w tym bronili y ratowali. Czeladzi y żeby się komu było winno, a iabych niepomniał, proszę dla Boga aby było popłacono.

Tey

Tey woli moiey ostateczney y Testamentu czynię Exeku-
torow tychże JchMciow, co y opiekunow zapisałem. To iest
JMci Pana Alexandra Grochowskiego, Woyskiego Gostyn-
skiego, także y JMPana Jasienskiego, także
y JMci Xiędza Stanisława Walentego Dębowskiego, Probosz-
cza Brochowskiego y Rybinskiego, y Małżonkę moię Do-
rothę Jeżowa, ktorych wszystkich przez miłość Jezusa
Pana proszę, aby temu wszystkiemu dosyć czynieli, com
w tym Testamencie tylko napisał prawdziwie uczyniony.
Działo się w Rusinkach we Niedzielę po Bożym Wstą-
pieniu Roku Panskiego Tysiącznego Trzechsetnego, Pięć-
dziesiątego y Siodmego. Jan Franciszek Jeżki ręką
swoią własną, podpisuię się na ten Testament.
Valentinus Stanislaus Dębowski. Artium Liberal.
Mgr etc. mppa Remian Karnicki, ręką swoią.
Woyciech Kowalski mppa
Swięcicki s. 521. 522.

393

Exdivisiones villę ~~Rybno~~ zabrała ~~kat~~ Katarzyna Grochowska ze Smoszewa. i nie chce oddać.

Swięcicki: 1670.

~~Dypl. Bolesława Ks. Maz.~~

~~Datum~~

394

r. 1534.

1616. Paulus Livius Prob. od r. 1612 (a 4 ann)

1

1648. X. Wal. Stan. Dębowski AA. LL. Mgr. Phil. Dr.
1657 prępos. Brochov. parach. Rybn.
~~166~~ 1661. X Mateusz Strzempski.
1662)
1670 { X. Bartł. Gaykowski instit. 1662.

[illegible]

O Do str. 160.

~~Uwaga~~ (1) ~~Sam~~ Czytelnik przy tym się, jako i przy ~~nast~~ innych winien zawsze mieć na ~~uwadze~~ pamięci, że rady autora stosują się do rodziców i dzieci szczerze chrześcijańskich, i przepisy Kościoła szanujących ~~znaczą by czas prze~~ ~~mówiąc do owych pobłażli~~ a nie do obojętnych, lub, co gorsze, do tych, którzy gorszące życie pod okiem swoim prowadzić dozwalają. Uwaga Cenzora duchownego.

395

Ołtarz ś. Anny, fundacyi Swarockich,(1) ma kapitał 86 kóp na dobrach Moszny, ~~przez~~ własności Grzybowskiego. Procent flor. 10. gr. 12. za co miały się odprawiać 3 msze na tydzień. Lecz już w r. 1616 nikt nie płacił procentów. (Piasecki)

W r. 1670 X. Święcicki powiada że kapitał funduszowy był 65 kóp, a procentu grzywien 6½ zapisane przez Fryderyka Szwarockiego na Swarocinie Większym.

(1) erygowany w r. 1514 przez Lubrańskiego, mówi Piasecki: i była erekcya. r. 1670 nie było.

Rypno.

A. D. 1623. d. 9 Martii.. G. D. Theophilus Grzybowski Iud. Ter. Vars... liberando bona sua villę Mosznÿ a suma princ. 65 sexag. gr. per N. ol. Josephum Niewczas de Moszny in Actis Ducalibus Altaristę, seu Capellano Altaris in Eccl. Ryp. fundationis N. N. Joannis hęredis de Swarocino inscripta, eandem summam reposuit...

Vl. Stan.us Zdzarowski Alt. eiusd. altaris cum N. Stephano Swarocki olim Friderici, patrono eiusd. alt. G. D. Theophilum G. quietant... et V. D. Stan. Zdz. denuo in censum resumptionalem N. N. Nicolao Stanislao et eidem Stephano eandem summam [illegible] consensit.

A. K. W. XII. 259.

Bractwo ś. Łazarza – miało sobie darowane pół włóki przez Piotra Kortynę, dla kapelana, czyli Altarysty. X. Liwski (ok. 1616) wywindykował ją z cudzych rąk i uprawiał sam, gdy altarysty nie było. (Piasecki)

397

1670. Drugie 100 flor. zapisał Maciej Rybiński dziedzic pewnej części Rybna ~~zapi~~ (akt w grodzie Sochacz. f. 4. post festum S. Bartholomaei Apli 1622.)

1670. Franc. Jeż zapisał testamentem 600 flor. r. 1657. lecz summa ta do r. 1670 nie była oddana Kościołowi (ob. B.)

398

Nicolaus Judex Sochacziov.
hereds de Swaroczino. r. 1402.
Rzyszcz. I. n. 152.

399

R. 1557. proboszczem był P. Stanisław Rybiński. – ob. Brwinów.

X. Gorchański
x Cieślewski
[illegible]

Gau[illegible]

Stanislaus Ribinski in Ribno 400
Plebanus na ugodzie d. 27
Kwiet. 1557 r. w Konsystorzu
jako świadek. A. K. W. l. 39. f. 24.
ob Leszno.

401

X. Walenty Stan. Dębowski A.A. L.L. Mgr. A. Phil. Dr. zapisał dla tego 500 flor., które Wal. Małokleski dziedzic pewnej części Rybna na swym majątku zapisał (1); lecz ~~pomimo intromissyi~~ ~~s~~ od r. 1649 nie oddawano procentu.

W r. 1650 tenże X. Dębowski darował Kościołowi summę 2,000 flor. ~~(2)~~ ulokowaną u Cybulskich na Swarocinie jednym i drugim (2) i własnym kosztem trzech osadników na gruntach probostwa ulokował. Lecz w r. 1670. procentu od powyższej summy nikt nie płacił, a chłopów X. Liwski wypędził.

(1) Zapis przed Aktami grodz. Sochacz. f. 3 post Dom. Misericordiae. 1648. (Wiz. 1670.) (2) ~~Zapis~~ Zeznanie przed Aktami grodz. Sochacz. f. 2 post fest. Circumcis. Dni a. 1650.

Krzysztof Miszewski na dobrach zwanych Ląd zapisał
1670. summę flor. 500 (d. 19 Octobr. 1636.) a drugie 500 je-
go żona w tymże roku testamentem przekazała. Lecz
Sukcessorowie ich na dobrach Ląd pomimo kilkakrotnych
exkommunik procentów od całego 1000ca nie oddawali.
Tandem Małokłęski w testamencie zostawił flor. 200, jak wspomina r. 1649
wizyta, lecz ani 1649. ani 1670 nikt nie płacił.
Również Katarzyna z Kosacinka, dziedziczka pewnej części Rybna wdowa po ~~Stanis.~~ Aleksandrze Gro-
chowskim ~~potytchyła~~ pozginęła 1661 r. summę flor. 100. zobowią-
załasię ~~się~~ ~~oddać~~ wypłacić ją na ś. Jan r. 1662.
(Akt w grodzie Soch. f. 4. post (1670)
Dnicam Conductus Rav. 1661.)

Za to Prob. miał od-
prawiać 2 msze na
tydzień.

Grunta zabud.

402

W r. 1616. Prob. miał 3 łany - osadników (colonów) nie ma tylko 2 zagrodnicy. - mięszka po domu Wikaryjuszowskim.

1670. plebanija zrujnowana. ani Wikar. ani żadnego Ministra eccl[esi]ę.

~~1670.~~ Wiz. 1670. Adam Wituski za jakiś długi darował włókę gruntu in tribus campis wywindykowaną przez X. Stanisława Dębowskiego Proboszcza.; ale w r. 1670 leżał cały grunt odłogiem.

O Missaliach, był dekret Kons. Warsz. 1552 i 1555. nakazujący oddawać.

W r. 1670. Missalia przez niedbalstwo plebana upadły - [?] extradebant. Dziesięcin z folwarków Rybna, Złoty, Jasieńca, Roszek obu i obu Szwarocinów i Lmieszewa nie oddawano. Ani z kmiecych pól w Jasieńcu; Kmie-

cie

cie ze Złotej oddawali, wyjąwszy z pól które z folwarcznych zamieniona na ekwiwalencie. Innych wsi pola kmiece oddają biskupowi Pozn.

O dziesięcinę ze Złotej dekreta Trybunału Piotrkow. 1617. i Kons. Warsz. d. 24 Lipca 1642.

W. Ćiar. d. 9 Listop. 1616. s. 78 – 82.   Saniki

w. Święcie. d. 21 Listop. 1672. 825 – 834.   403

Samiki. ~~377~~. 416

Pius Eppus servus servor. Dei. Universis Xsti fidelibus sal. et ap. ben... Cupientes ..ut Parlis Ecclia Plebania nuncupata in Samiki Posnaniensis Dioec., ad quam dil. fil. Georgius Pomorski ipsius ecclię Rector Plebanus nuncupatus, singularem gerit devotionis affectum congruis frequentetur honoribus ac in debita reverentia habeatur et Xsti fidelium animarum saluti fructuosius consulatur, ac Xsti fideles ipsi ad devotionem ~~exercitia~~ magis incitentur, eidem Georgio et pro tempore existenti ipsius ecclię rectori ac clero et populo dictę ecclię, ut exnunc deinceps perpetuis futuris temporibus in ipsa ecclia et illius parochia in singulis SS. Trinit. et Assumpt. B. M. V. ac OO. SS. et Purificat. eiusd. B. M. V. cuiuslibet anni festivitatibus unam processionem solemnem et qualem et cum SS. Sacti Corporis Xsti delatione celebrare et tam Georgius et Clerus ac populus, quam quicumq alii Xsti fideles illuc confluentes processionibus huiusmodi interesse ..aliaq in similibus fieri solita, .. exercere libere ac licite possint..., aplica

Canette

autoritate tenore psentium concedimus...
Pręterea de Oipos. Dei misericordia ac BB.
Petri et Pauli Aplor. eius auctoritate con-
fisi universis et singulis utriusq. sexus
Xsti fidelibus, qui ecclìam pdictam in
dicta festivitate SS. Trinitatis a primis
vesperis usq. ad occasum solis diei festi-
vitatis eiusdem ecclię annuatim devote
visitaverint, et in ibi aliquas ad Deum
preces pro S. Rnę Ecclię felici statu ac
hęresium extirpatione necnon inter Prin-
cipes Xnos servanda pace vel alias prout
unicuiq. suggeret devotio, effuderint, quo-
ties id egerint toties 7 annos et totidem
quadragenas, qui vero singulas proces-
siones pdictas pro tempore associave-
rint, pro qualibet processione 100 dies
de iūs iniunctis, aut alias quomodolibet de-
bitis poenitentiis dicta auctoritate... mi-
sericorditer in Dno relaxamus psenti-
bus.... quoad interessentes processionibus
perpetuis futuris temporibus, quo vero
ad visitantes ecclìam huiusmodi ad
quinquennium duntaxat duraturis. Vo-
lumus autem, quod si aliquę alię indulgentię
per Nos eidem ecclię concessę sint, psentes
lrę sint nullę. Dat. Romę ap. S. Petrum
An. Incarn. Dom. 1570. 16 Kalend. Julii.
Pontific. nri anno V°. — W r. 1624 in-
grossowane w A. k. W. t. XII f. 344.

Saniki. Dek. Gombińskí.
Jusp. Krol. (1616. 1672. Paraf. Saniki, Starepole, Krobino, Czyżowo (1616)
Wieś Krol. 1672. 1672 tesame

1616 Kś. par. p.t. SS. Trójcy i WW. SS. drewniany „ab antiquo"
konsekrowany (Piasecki) Ołtarz w. stary lecz przyzwoity.
jeszcze 1616 cyborium na boku, a schowanie na oka
z przeciwnej strony. Ma dwa boczne ołtarze. Proboszcz,
mówi X. Piasecki, ma erekcyę Księcia Ziemowita
z r. 1441. Lecz do r. 1672 nie była nigdzie wciągnię-
ta do akt; (1) a Proboszcz X. Paluski Samuel niedba-
ły o prawa kościelne, oddał ją Nob. Karolowi Zabrzeskie-
mu Patrono causae fori eccl. ~~II~~

(1) Tak mówi Święcicki; lecz rzeczywiście była wciągnięta do
Akt Kons. Warsz. i znajduje się w księdze 397 tychże +
akt z r. 1556-1573. i ztamtąd ~~przedrukowo~~ przepisana
w Xcia Lubomirskiego Kod. Dypl. Ks. Maz. n. 187. w 397

1672. [illegible] ruinosa ecclia
Roczn. Konsekr. niedz. po ś. Michale.

Przed r. 1672 Stanisław Miklaszewski Dzierżawca (Tenutarius) dóbr Sąsnickich sprawił Św. Ołtarz z Obrazem Trójcy ŚŚ. i antepedium skórzane (corium)

Ołtarze boczne dwa Wniebowz. N. M. P. (1672)

406

Sanniki 1616. Odpusty przez Piusa V
na processye z N. Sakrament.
lecz nie wizowane do Konsyst.

407

Zygmunt Ferdynand Gostomski Wdzic Poznański bawiąc za granicą od Ur. Salomona Hawrata pożyczył pieniądzy. Gdy umarł Gostomski, Hawrat zapozwał wdowę po nim Annę z Obor Gostomską, i wyrokiem Trybunału Piotrk. nadano sobie miał prawa zajęcia Łanik. Co też i dokonał (przed d. 2 sierp. 1630 r.) ob. A. K. W. XII 416.

Łaniki.

408

Dziesięciny w dyplomie Ziemowita:

snopowa post araturas nostras predialis in Sannijki. Robisza w 1616.; w r. 1672 post predium et agros cmethonum et incolarum i wszystkich z ogoła w Sannikach extradentur. Był i to dekret, król. z d. 5 Stycz. 1652 r. Także post hortulanos et tabernatores in Sannik: manipularis (1672) Z Czyżewa i Krobina z póła zagrodników (hortulanor.) i de novalibus predii Czyżew

Meszne według dyplomu Ziemowita: po korcu żyta i tyleż owsa z każdej włóki w Sannikach, Starempolu, Krobinie i Czyżowie, Czyżowo. To ma 1616. tylko że kolenda (columbatio) aque solvit. Całe Meszne oddał proboszcz 1616 Wikaryuszom 2, 6 Rektorowi Szkoły, Kantorowi i Kampanatorowi. Potwierdził to prawo proboszczowi dekret królewski z 1652 (Święcicki) iż oddawać ma każdy meszne i po groszu kolendy od każdej włóki i każdej chałupy (?) taberna) czy to całe pod włóki będzie obsiane, czy nie.

Według erekcyi 1441 otrzymał proboszcz tres mansos liberos "iam extirpatos" ... cum horto iuxta ecclian... Nadto, mówi Ziemowit, „dodajemy tejże kaplicy qua potest obtentione perpetua libere extirpare,[1] inchoando ab eodem horto ecclie per silvam usq ad granicies... secundum latitudinis eiusdem horti quantitatem.[2] ~~Nadto~~ Te trzy włóki proboszcz sam uprawiał 1616. Miał je i 1672 lecz wypuszczone w dzierżawę i źle gospodarowane. Na polach zaś wyszczególnionych było w 1616 r. 13 poddanych (z błoni). W r. 1672 jest tylko pięciu; a ci skarżyli się na proboszcza że ich bardzo uciska, bo oprócz zwykłej pańszczyzny, wynajmuje ich innym. Prócz tego: hortus, piscina et fundus pastewnik. (1672)

(1) Więc były tu lasy obfite. (1)

1672 wylicza ~~Oprocz trzech włók i gruntów chłopskich~~ ~~na 5 poddanych~~ jest ~~jeszcze~~ pod włóki za wsią, alias przy Kamiency, ~~po~~ role zwane Dębnikiem ku kieleom i pole zwane z Nard, gdzie poddani plebańscy mają swoje części wydzielone. Z Nardem styka ogród (hortus) i łązka przy rowie ku Krobinie. a w tymże pasie dalej łązki inne. R. 1643 Franc. Gostomski podkom. Czerski z żoną swą Maryanną z Dembic darował Xdzowi pole zwane Janiczkowskiem (½ włóki) z obowiązkiem odprawiania 1 mszy na miesiąc. Do tego pola dodał X. Paweł Rayski dodał przez zamianę pewną część z pola, ale ta zamiana przez nikogo nie była wprowadzona, przeto żadna, mówi Święcicki.

409

Dekret Krobowski z r. 1652 oprócz wspomnianych dziesięcin i mesznego wspomina że pleban ma wolne pastwiska dla siebie i poddanych, i propinacyę piwa ale tylko dla poddanych.

410

Dekreta o uciemiężeniu poddanych przez Plebana w Sannikach.

Bpa Tolibowskiego 6 Lipca 1661 r.

Kons. Warsz. 20 Lipca 1665.
Kons. Warsz. 24 Lipca 1665.
" " 3 Czerw. 1667.

Nuncyatury Ap. Warsz. d. 7 Listop. 1667. potwierdzenie poprzednich dekretów.
Komplanacya stron obu 19 Stycz. 1668. ob. A.

411

Kapitały: proc. 7% na wyderkaf

1000 flor. zapisał po testamencie X. Skowrocki na odśpiewywanie kursu de B. V. M. Kapituła włocławska summę tę przyjęła na dobra swe Rydzyn województwa Poznan. (akt dat. Vladislaviae 17 sierp. 1623 r.). Procent pobiera się w r. 1672 ale cursu nie śpiewają.

Na niektórych gruntach mieszczan Osmolina jest summa 215 flor. zapisana przed aktami miejskiemi tamże Sabb. infra Octav. Corporis Chr. 1624.

Srebro 1616.

Puszka do nosz. N. Sakr. do chorych, druga zyn. Bzio mosiężna.
Monstrancya - sedes mosię.
Kielichy 2.
Krzyż - sedes mosięż. z 5 kamieniami.
Custodie 3, na jednej effigies B. V. na 2ej Salvatoris na 3ej Resurrectia.
ampułek para.

1672.

Kielich nadłam.
puszka złocona valoris 30 fl.
Krzyż 1665 sprawiony za fl. 115. per sumptum Laboriosi Laur. Pitach z Krubina.

412

Sanniki. 1616. 1672. 413

satis bene ordinata.
w Kościele i zakrystyi.
Cibor. ad latus — in maj. alt.
z prawej strony
schowania na olea.
Bractwo Oraczy
(Aratorum)
Campanile — ad fores maj. eccl.
, 3 dzwony.
Ossorium. — przy ścianie podm. dobra
Cem. bene sept. — kamienny wał.
Vicar. 2. idonei — ~~nieosw~~ ñ fovent.
Rect. sch. Cantor jest Rectorem
Cantor. szkoły.
Campanat.
Schola d. dobra
w porządku Wikaryaty 2 są
Pleb.

pavim. arenos.
scanna disruta.
Ambona in maj. choro
simpl. peristionate
adorn.
Krzyż na środ.
Chorus pro cant.
Baptist. in medio.

Szwedzi — przed 1665.
Dom Plebański obrócony
na szpital ubogich
ta tylko wzmianka

R. 1616. Bractwo oraczy (aratorum) co niedzielę słucha wotywy do Trójcy Ś. i ze składek płaci za to celebransowi 1 grzywnę na kwartał.

Janiki.

1616. X. Maciej Skowrocki Kan. ~~Low.~~ Wiśluń. Dziek. rurał.

~~X.~~ X. Paweł Rayski

17 Lipca 1658 instit. X. Samuel Paducki
Senza 1672.

A¹ 416

My niżey podpisani, bywszy naznaczeni Commissarzami od Sądu JMci P. Namiestnika, na ktorą na mieysce naznaczone ziechawszy, a uważywszy strąn obu contenta Commissyi y pretensie, nie życząc aby te Turbacye między Panem a poddanymi swoymi ~~twoimi~~ Incrementu bradły, medium do uspokoienia tych turbacyi, na ktore iako słuszniey dawszy się stronie obiedwie, takiesmy spacifikowanie stron obudwu uczynili. Naprzod Imć P. Szczepan Janicki, do ktoregosmy w dom na Kommissyą ziechali y Poddanych iego, pozwolił na to wszystko co w sobie includit Commissia y submittuie się dotrzymać. Poddanym swoim odoblisze grunt ten, albo raczey role, ktore za Antecessora Imci trzymali, y dla ktorych dzień robociżny pozwolił oddać. Także wody te ktore im był do siebie rozsiądł y buncza trzymał, czmur trzech oddaie, a czwartego iako naypierwszy tegosz własnego odkupić

pić submittuie się. Insuper za koszty tychże poddanych swoich obiecuie czmune oddać korcy żyta dwadzieścia, inszych wszystkich iako robociżn wznawiać y przyczyniać, kary, niezwyczayney przegrażek czynić, Jmć X. Pleban obiecuie warowac się, y owszem iako swoich poddanych submittuie się kochać y we wszystkim swych y defendere y patrocinari. A poddani tegoż Jmci obliguią się omnem obedientiam y submissionem iako Panu czynić, a ⊕ in fidem tego meliorem y tutiorem tedy zostawuią sobie obiedwie stronie też Kommissią (in eodem vigore in quantumby się niedosić stało ab utrinq stronom y za wiadomością naszą, iako naznaczonym na ⊕ cognicyą tych Pretensyi Commissarzow tey Commissiey salvam expeditionem zostawiamy. A że też przy tey okkazyey przypomnieli

ci

A[2] 417

ci poddani derelicta sciane zostawaiące się przy Imci Xiędzu Plebanie pewnych sierot, tedy Imć X. Pleban submittuje się wszytko to według sumnienia tymże sierotom oddać. Na co wszytko Imć X. Pleban obliguiąc się fideliter exequi rowno z nami Commissarzami ad cognitionem tego naznaczonemi podpisuje się. W Sannikach 19 Januar. 1668 r. A upatruiąc to, żeby praeiudicium stronom żadnego niebyło, ani też Successorowi Imć X. Plebana, tedy warują sobie strony, vważaiąc mortalitatem, aby in quantumby Successor Imci miał sobie za praeiudicium odyskać sobie gruntów, tedy też Poddani Imci powinni przy tey tylko robociznie zostawać y onę odprawować iako antiquitus była, ieden dzień. Die et anno quibus supra. Joannes Jurkowicz Canonicus B. V. M. P.

Dc

Decanus foran. Gąbinen. Trosinensis Czermnensis Paro-
chus mppa (L. S.) Thomas Domżałowski Archp. Sobothen.
Paroch. Ilovien. Comissarius mppa (L. S.) Valenti-
nus Niedzicki Paroch. Iamnen. mp. (L. S.) Paulus Ba-
nicki Par. Paczyn. mp. Samuel Załucki Par. Iamnen. et
Osmolin. mp. — Roku 1668 d. 22 Januarii ja ni-
żej podpisany zeznawam tym moim kwitem, iż pre-
tensie rozne prawne miawszy w Konsistorzu tak War-
szawskim jako y w Sądzie Imc. X. Bpa Pozn. y JMX.
Legata iako w processach szerzej agitowaby się między
Poddanymi Kła mojego, To iest między Mikołajem
Knasmierem, Grzegorzem Kalatą y innemi, gdzie bedy zamo-
rzywszy, wiecznie też pretensie, obliguię się ich, iako
Ich mm. P.P. Komissarze od Imci X. Legata destinowani,
(za

za vgodą naszą postanowili zachowywać, tak względem robot iako y od wszystkich od Ich MM. Xięzey. Kommissarzow opisany powinnosci moyey, ktory tedy kwit dla lepszey wiary podpisuię moią ręką. Co się działo w Rezydencyey Plebaniey Sannickiey roku y dnia vt supra. Samuel Patucki Pleban Sannicki y Osmolski mpp. (L. S.)

Seroczyn.

419

W. Piaseckiego d. 24 Pazdz. 1617. s. 388–390.

" Świgrickiego d. 7 Czerwca 1667. s. 202–206.

420

Szyroczyn, Szeroczin, Szerocin oppidum Militare 1617 - 1667 w Dekanacie Garwolińskim.

Do paraf. Szeroczyn opp. Villę: Mołodziąż, Żebraczka, Rudnik, Mochany, Bołek, Jedlanka et Łomnica. (1617)
To samo r. 1667.

Do Kom. Wielk. w r. 1667 przystąpiło osob 400, do Bierzmowania 30.

421

Serocyn (Scirocino) sea illa parte fluvii, qui dicitur Vizla – należały do Panafty z Boglewic, od którego w r. 1343 nabyli Książęta Czerscy Siemowit i Kazimierz.

Rzyszcz. I. n. 112.

422

W par. Seroczyn.

Kłodziąc wieś (klucza Łaskarzewskiego zapewne ~~rodza-~~ ~~ji~~ na początku XVI w. założona; wnosić należy ztąd, że bp Sebastyan Branicki (przywilejem d. 6 Lipca 1543 r.) nadaje dziesięcinę z 15-u włok agrorum noviter extirpatorum dla kościoła w Wildze w tej wsi (Wizyta ~~Kossa~~ Kościoła w Wilce Dek. Garwol. przez X. Kossa w r. 1649. ap. Święc.)

Ecclia lignea (1617 – 1667) parietum fundamenta indigent reparatione (1617)

Consecrata ab antiquo (1617) Anniv. Consecr. Dnica 21 post Pentecost. (1667)

Tit. SS. Trinitatis (1617 – 1667)

Juspatr. Haeredum loci (1617) Mgf. D. Martini Oborski Capit. Liven. Haeres in Szyrocyno (Siwiec.)

Altare maj. elegantis structurae in partibus deauratum, continet imaginem Assumpt. B. V. M. In eod. altari est collocata Imago B. V. M. rutenicae picturae cum parvulo Jesu, quam plurimi asserunt claruere miraculis, prout ex votis argenteis apparet. (1667)

Ciborium ad latus (1617) na wielkim olt. (1667)

Altaria in maj. choro

Ad cornu Evang. est imago B. V. M. Częstochov. cum clausura debita, absque ornamento (1667) Ad cornu Eplae est Imago S. Joannis Apost. in tabula ~~Ad~~ lignea picta, pro oblationibus Pstti fidelium collocata absque ullo etiam ornamento (1667)

~~Ha~~ Te trzy oltarze A.: wielki; M. B. Częstoch. i S. Jana są za kratkami. 1667

Campanile utcunq bon. in eo 2 campanę bonę, 3a fracta (1617) continet 4 campanas

Ossorium. –

Organy. –

Baptisterium prope fores minores cętis (1667) Paviment. in majori parte arenosum (1667)

O Kaplicy. żadnej niema 1617. Lecz w 1667 wspominane 2: 1a od północy z Studnia ab intra tota depicta. Jest wnięj ołtarz z obrazem S. Maryi Magd. eleganter picturę; zamyka się ta kaplica zieloną kratą drewnianą, a nad kratą obraz P. J. Ukrzyżow. elegantis picturę (1667)

2a kaplica z przeciwnej t. j. południowej strony itidem tota depicta, pod tyt. S. Anny. Żadnych ozdob niema. (1667)

Dziesięcina należy się:

snopowa
~~post~~ de villa Kołodziąż snopowa (1617) - t.j. praedium et coloni (1667)

De oppido Szetoczyn Missalia per unum coretum siliginis et 1 mensuram pisarum de quolibet manso; A wdok tylo 30 (1617) Swięcicki ma to za dziesięcinę, ~~ktt~~ należącą od dworu i mieszczan (1)

Datur et ratione decimae aliquid de villis Łapnnica et Jelanka sed aegre (1617)

Ex villa tota Łomnica manip. debetur (1667)

Ex villa Jedlonka post praedi. manipularis eccliae debetur, post colonos vero ad mensam eppalem pertinet, ut constat ex authentica erectione. Debetur etiam decima manip. et post totam villam Zdroianka. (1667)

(1) Habet (ecclia haec) decimam manip. post praedium oppidi Syroczin tum et post totum oppidum, quae 30 coretis siliginis Mensurae Garwolinensis et tribus coretis pisorum eiusdem mensurae redimebatur. (1667)

D

NB. W wizycie Tolibowskiego inne są wymienione dziesięciny. Święcicki zaś wymienił według erekcyi. Marcin Oborski Star. Liwski i Dziedzic Seroczyna przyrzekł w czasie wizyty 1667 r. oddawać te inne dochody, skoro mu tylko dokumentem jakim dowiedzione będzie. (1667)

425

Erectio n. habet nisi copia (1617) - w r. 1667 była, ale proboszcz niedbał o jej ingrossacyę.

Pertinet ex usu antiquo unus mansus agri in singulis tribus campis. (1617)

Erygował Stanisław Głoskowski (moie Płoskowski) dziedzic tego miasta (1667)

Srebro wotywne na obrazie M. B.
w Ww. Ołtarzu:
- Sukienka na N. M. P. i na P. Jezusie - sr.
Korony 2 sr. na " — " — "
Tabliczek 24 sr. Sztuczka kryształowa
na 3ch Łańcuszkach srebrnych w sre-
bro oprawna. Agnuszek bursztyno-
wy cum Imagine B. V. M. na 2ch łań-
cuszkach srebr. także w srebro oprawny.
Relikwiarzyk kryształowy w srebro
oprawny, - vel. stary w drewniku.
Sztuczka kryszt. w srebro oprawna.
Tz. w złoto oprawna. Zubki 3 sr. Re-
likwiarzyk Imię Marya sr. pozłacane.
Agnuszek mały srebr. Pierścionek sr. mały.
Sreb. sznur 10. Pacioreczkow małych drob-
nych na pół z perłami nić jedna. Pacior-
Paciorków różnych nici 4.

„Romy (ramy) tego obrazu N. Panny, gruszko-
we carne; na nich stoczek srebrnych 8.
Aniołkow także srebrnych pozłocistych
po rogach tych rom 8." (Święc.

Srebro 1617.

N. Sakram. przechowuje się w nędznej szkatułce w korporałach i tak bywa noszony do chorych.

In sacristia viles apparatus.

Kielichy 2.

Monstrancya.

i Pacyfikała

1667.

Kielich 1.

Puszka w Liborium srebrna, na której Melchizedech srubowany pozłocisty.

1617. Plebanus Alb. Albertus a Tomo nondum institutus, nec satis probatę vitę.

Ad hanc ecclesiam per longum temporis intervallum nemo est per Off. Cons. Vars. institutus, sed solummodo commendarius fovetur Lucas Stephanus Mozakowski; Acta praesb. (1667)

~~Dzie~~ Dla braku prawnych proboszczów i dziesięciny są zaniedbane, i pole kościelne leży odłogiem (Święc.)

428

Seroczyn. X. Bartłomiej z Bątkowa
jest tu plebanem r. 1564.
A. K. W. l. 39. f. 302.
~~Ar.~~ Dek. Garwoliński.

Vicarius nullus habetur, cum tamen deberet haberi propter frequentiam parochiæ. (1617)

Domus plebanalis valde vilis; similiter et schola. Domuncula Vicarialis inhabitatur a subditis Dni loci. (1617)

Scholares tum et ministri Ecclesiæ desunt, nec etiam pro illis mansiones extant. (1667).

Sienica

430

W. Piaseckiego d. 31 Październ. 1617. s. 469–473.

" Święcickiego d. 25 Maja 1667. s. 220–223.

431

Siennica (Sienica, Sięnica) oppidum (1617) et quidem oppidum militare (1667) Dek. dawniej Garwoliński.

Paraf. Siennica, i wsie Zlegow, (Żelechów? (Święc.)) Łękawica, Siodło, Graniczna (Granicznik (Święc.)), Żakow, Krzywica, Jezioro, Choimy (Choiny (Święc.)), Zglecrowek, Zalesie, Bestwyn (Bestwiny (Święc.)), Ogolina, Pogorzel, Laszanin (Latrzanin (Święc.)), Kołty, Przydanowo, Drozdowka, Ruda et Molendinatores: Szetko, Szomlina, Adam. (1617)

W r. 1667: Opp. Sięnnica cum praedio. Stara Siennica, Żaków cum praedio, Wolka Dłurewska, Nowodwor, - i te które podkreślone z 1617.

Do Komunii Wielk. przystępowało w 1667 r. osób 925. a do Bierzmow. (podczas wizyty 198. (Święc.)

Sienica.

A. D. 1562. die 26 Junii.. Hl. D. Nicolaus Paproczki in Paprothna diœc. Luceorien. plebanus, altarista et quondam Commendarius Eclar. in Syenycza diœc. Posn. ... ex certa concordia, inter ipsum.. et Vl. D. Stanislaum Kopithowski Can. Varo. rectorem Eclar. in Syenycza, occasione certæ summæ pecuniarum per ipsum Nicolaum b. de manibus D. Canonici pro reparatione ecclię in Syenycza receptę, inita... pręsentibus obligat dare 10 sexag. gr.. in manus D. Canonici.. pro festo Nativit. ~~Dni~~ Glor. B. V. Marię proxime venturo... A. K. W. l. 39. f. 233.

Do ołtarza S. Franciszka wspomniony Rudzinski zapisał 1000 Zł. (od ktorych procentu 70 Zł.) na dobrach swych Rogorzel Actis Castren. Cersen. fer. 2 post Dnicam Rogationum A. D. 1652. ~~Ctr~~ Zapis w Aktach Kons. Warsz. 1653. d. 5 Listopada (Święc.)

Allegavit R. Parochus, ad altare S. Crucis esse fundationem certam DD. Ciecirzewskich,, cujus nullum habetur documentum. (Święc). Haec fundatio propter incuriam antecessorum ~~moderni~~ Parochi deperiit (Święc.); jednak indziej mówi tenże Święc. ~~że~~ o zapisie 1000 Zł. srebra liter. za który odprawia się 1 msza na tydzień.

(Święc.)

Sienica. Dobra sienickich — Sienica, Żąkowica i Ęglerowo.

Mikołaj Sienicki winien był 20 kop gr. X^u Macizjowi Siejka altarystie w Tarczynie. Pozostała wdowa Katarzyna oddała ten dług. (Pokwitowanie exekutora testamentu X. Siejki d. 22 Marca 1563. A. K. W. l. 39. f. 252.

50 kop gr. spłaciła Psałterzystom Kolleg. Warsz. d. 26 Listop. 1563.
Ibid. f. 274.

— altaryscie fundi Lodwyg. w Kol. War. 40 kóp gr. — d. 25 Listop. 1563. Ibid.

— Wikaryuszom Koll. War. 40 kop gr. d. 21 Lutego 1564. Ibid. f. 283.

— Dziekanowi Kap. Warsz. 25 kóp gr. Ibid. f. 283. de ead. data.

— altaryscie w Gzciszewie 20 kop. pokwitow. d. 27 Maja 1564. (Ibid. f. 307.)

— Przełożonemu S. Ducha w Warszawie 100 flor. (kwit d. 23 Czerwca 1564)
Ibid. f. 308.

— altaryscie w Czersku 20 kóp. gr. ead. d. eta. Ibid. f. 308.

A. D. 1564. d. 16 Maji.. G. D. Catherina relicta ol. G. D. Nicolai Syenyczky.. eliberando Hlem Nicolaum Paproczki altaristam et quondam Commendarium in Syenycza a censuris, contra ipsum ~~..~~ ad inst. V. D. Stai Lopithowski Can. Vars. plebaniq. et vitricorum Eccl. in Syenycza emanatis, — 18 sexag. gr. debiti olim ~~nicolai syen~~ mariti sui, quas de cista ex thesauro eccl.s, per manus D. Nicolai Paproczki, protunc Commendarii mutuo causa necessitatis suę receperat, et occasione quarum ipse Nicolaus Paproczki excommunicabatur, submisit seq. obligavit.. ad thesaurum eccl.s in Syenycza... ~~Syenczai~~ solvere.. in festo pentecostes... A. K. W. l. 39.

434

Dziesięciny snopowe.

Łąkawicza (Villa – (1617 n̄ solv.) prǽd. et cmethones loco manip. solvunt 50 flor. (1667)

Żakow villa (1617 n̄ solv.) prǽd. et cmeth. ~~1667~~ denegatur manip. et solvunt 50 flor. (1667)

Siadło villa (1617 n̄ solv.) cmethones manip. extrad. (1667)

Granicznik villa (1617 (n̄ solvit) Granicznik prædium manip. extrad. (1667)

Siennica oppidani – per 6 gr. de quolibet manso solvit (1617) w r. 1667 z całego miasta opłata wynosiła 5 zł. tylko, chociaż obowiązani byli mieszczanie oddawać snopową (~~Swięc~~)

Krzywica lubo ex prædio oddana była dziesięc. manip. na organistę przez Gośnickiego (Wasecki), przecież widzimy u Święcickiego że figuruje w liczbie dziesięcin plebańskich. „Post villas Łękawica et Krzywica tam ex prædio, quam post cmethones manipularis, cuius exdecimatio etiam denegatur, sed tum 50 florenis qre solvitur." (1667)

Oprocz powyżej wymienionych oddają jeszcze w 1667 r. prædium Świderczyzna manip. Molendinatores Stoki et Kulki manipul. (Święc.)

435

Eccl[esi]a lignea (1617

Consecrata ab antiquo (1617) Aniversa. Dedi-
c[ati]onis D[omi]nica post fest. S. Hedwigis (1667)
Tit. Assumptionis B. V. M. (1617 – 1667)

Altare maj. vetustum – ~~niezastąpione~~ obok
niego ołtarz, za którym jest (cyborium, gdzie razem i olea ss. prze-
chowują się. (~~1617~~) Na kościele 2 ołtarze,
a trzeci w kaplicy Siemi[eń]skich, na których
Msza s. się nie odprawiają (~~święte~~ Piasecki)

W r. 1667 Altare maj. vetustum sub tit. Assum.
B. V. M. Versus istud altare ad partem se-
ptentrionalem ciboriu[m] seorsivum ex
querc[u], ad instar turris, satis amplum…
super mensa murata, ad quam antiquitus
sacra peragebantur. Supra ciborium ~~ex~~ est
Passio sculpta Crucifixi D[omi]ni. (1667)
In maiori choro altare ~~primum~~ secundum (~~ubi~~
~~primum~~ altare maj ~~…~~) ad meridiem
noviter extructum per G. D. Samuelem Ru-
dzinski Vexillif. Cernen. sub tit. S. Francisci
Conf. competentis structurae et picturae…
3um alt. ad Septentr. versus ambonam, – pictu-
rae antiquae sub tit. S. Crucis, continet ar-
miolum in quo asservantur olea ss. (1667)
ob. Capella. (Versus ho

Campanile bonum in eo 3 campanae bonae

1617
Campanile versus Orientem lign. continet 3 campanas. Coemeterii 3a pars septa.

Ossorium absque tecto.

~~Ba~~

Organum est (1617)

Juspatr. haeredum loci (1617 + 1667), ratione cuius pendet lis in curia Rna cum DD. Krasinowskich (1667)

Erekcyę przed najazdem szwedzkim wziął do przechowania dziedzic tutejszy. Syn jego Franciszek Siemnicki trzymał ją jeszcze u siebie razem z innemi przywilejami kościelnemi jeszcze w r. 1667, chociaż niebezpieczeństwo minęło (Wizyt.)

~~Prob. ma pole, na którem ledwo 7 korcy menzury Mirscensis jest wysiewu (Wizyt.)~~

„Pole dosyć obszerne, bo 2 włóki gruntu mające, ale to po większej części piaski; [i pagórkowate] (1617). Dla tego więcej nie ma wysiewu nad 7 korcy menzury Mirscen." (1667). Oprócz tego ogród (hortus) przy Plebanii (ibid.)

Tenuis conditio Plebani. (1617)

Srebro 1667. | 1667. | 437

Kielichów 10, z których
u jednego sedes kontrfałalowy
Monstr. sr. sedes mosią-
dzowe
Krzyż.
Kacyfikadow we srybrze 4.
Ampułek 2 pary.
Puszek 2 pro SS. Sacram.
okrągłych.
Czarek do ablucyjey dla
chorych 2.

Bieżu.
Calices duo re-
center per moder.
parochum comparati.

Piotr Cieciszewski, dziedzic Zalesia, na swej wsi zapisał 1000 Złp. (Act. in Curia Reg. Vars. f. 3 post fest. Assumpt. B. V. M. A. D. 1652), lecz procent (70 flor. pol.) zszedł na uposażenie ołtarza. Z tej fundacyi odprawia się 1 msza co tydzień (Święcicki)

Capella.

Versus altare S. Crucis (ad septentr.) est capella sumpt. G. Apollinaris Ciennika, per modernum R. Parochum extructa, sed nondum perfecta; in qua legumina oppidanorum in variis cistis asservantur, crate lignea clausa, ad quam pars ecclesiae versus septentrionem minatur ruinam. (1667) Czy to odnowiona tylko ta, o której u Piaseck.

Pleb.

439

W 1617 był X. Jan Chojnowski a paucis annis institutus, idoneus et bonae famae

W r. 1667 X. Paweł Staniel institutus ad praesentationem G. Alberti Sieznicki haeredis in Siennica

Domus pleb. ruinosa suis septis continetur cum allodiis. Braxatorium novum per modernum R. D. Parochum exstructum. In eadem area plebanali extant domunculæ 4 pro ministris ecclesiæ, quarum unam adiacentem ipsi portæ plebanali modernus D. hæres cum maximo præiudicio ecclesiæ occupavit. (1667)

Organista tenetur ordinarie; pro cuius provisione est medius mansus agri, et decima manipularis de prædio Krzywicza, donata per Ill. ol. Laurentium Goslicki Ep. posn. prout habet privilegium, sed n. solvitur. (1617) =

= Habetur et Rector scholæ, Cantor et Campanator, qui vivunt ex parte decimarum plebanalium (1617)

W. Domus vicarialis et scholæ et Organistæ bona. Una domuncula vacua, quæ ol. serviebat pro altero vicario. (1617)

Skuły.

441

Wiz. Jana Tarnowskiego biskupa r. 1598.

" Piaseckiego Listopad 1616 r. s. 194-196.

" Święcickiego. 9 Listop. 1673. s. 957.

442

r. 1559.

Bilikowie Wągroccy ob. Dziesięciny.

Szuty. 1484. Mikoday pleban.
A. K. W. L. I.

443

Skudy

4414

A. D. 1571. d. 6 Aprilis... Hᵗ. D. Matthias a Viskitzki in Skuli pleb.ⁿᵘˢ agros dotis Sanctuarii in tribus campis villae Skuli una cum piscina, Nli D. Alexandro Nadarzyński in eadem Skuli haered. ad 2 annos 1572 et 1573, anno quolibet pro 10 sexag. gr.,... exceptis tamen 4 iugeribus agri,... in arendam locavit... A. K. W. l. 39. f. 452.

445

Wdowa po Mik. Bilik dziedzicu Skud-
w Podowie XVI w. Ufun-
dowała szpital w Na-
darzynie.

Dobrze, powiesz, taka nie szko-
ale czy kto tak pojmuje?
Jeżeli n. pojmuje, to staraj
s. właśnie o rozszerzenie
pracy nad tem – a nie po-
wtarzaj przeciwo.

4416

z Wizyt. Tarnowskiego. 1598. Skudy.

Tytuł: Ścia Ww. śś. — Kś drewniany. dosyć czysto utrzymany

Altaria sine Baldachino. nakryta

Campany 3 super campanili. Ambitus eccliae dirutus. Cœmeter. n circumdatum. In area curiae plebanalis nil ē ędificii. Domus Vicarii et Rectoris sch. similes tabernaculis pastor.

Grunt: 2 lanei. niegdyś było 3 kmieci nunc deserta.

Decimę Stol. pregdiów za Skudy i Stubica ~~quon~~ ~~dam~~ dla Wikar. ex oibus agris hortulanorum villę Skudy.

Rectoris są 3 cmethones plebanales.

Erekcyi niema

Podwerzaniecki dr D. Wałdzynski i Skulscy w erekcyi też do Skulskich — kopet. ~~Podwrzeza~~ niemo było ~~tosz~~ ~~naprzyc~~ Skommen dar

(Cetkowa Wola 1646)

Wsie paraf. 1598: Stubica, Bukowska, Gromnacza Skudy (Te same 1646)

(:

447

1616. ob 4°

1598. erekcyi niema Nadarzyńskich i Skulskich. 1673.

Jusp. hæredum loci (~~1616~~)

Grunt. 3 włoki. ex antiquo colit Plebanus – antiquitus habebantur 2 cmeth. et 1 hortul. modo sunt desertati.

Decimæ: non solvunt
Skudy præd.
Słubice præd.
Bukowa wola præd.

Rector Sch. } idonei.
Cantor }

Schola exigua sed bona.

Plebania similiter. – niema

Rectori sch. fl. 6.

& z legatu Zł. 100. od Barth. z Bukówki Kapitał lokow. na gruncie miejskim w Wiskit.

Wikarjuszu niema mowy.

Pleban X. Ja. Skulski | Rectore (Plebano) legitimo suo caret a multo tempore Minister ecclæ unus in villa manet, qui

Rektor szkoły ~~miesz~~ w r. 1598 mieszkał w nędznej chałupinie (1); później ~~wst~~ wystawiono niewielki domek (2), który zapewne razem z kościołem podczas wojny szwedzkiej spalił się, skoro o nim w wizycie Święcickiego najmniejszej niema wzmianki.

(1) Domus Vicarii et Rectoris scholae similes tabernaculis pastorum. Wiz. Tarnowskiego (2) Domuncula plebanalis exigua, bona tamen; similiter et schola. Wiz. Piaseckiego.

Kiedyś pobierał rektor szkoły dziesięcinę od trzech poddanych, będących na gruncie plebańskim. Lecz że ci jeszcze przed r. 1598 byli uciekli;[1] przeto nie umiem powiedzieć, jakie utrzymanie miał rektor. ~~Piase~~ Piasecki ~~wy~~ nad procent 6 złp. od 100 złotych, przekazanych testamentem przez Bartłomieja z Bukowki, nie wymienia innego uposażenia dla Rektora Szkoły.

(1) Wiz. Tarnowskiego.

W r. 1598 stał tu kościół drewniany p.t. Wszystkich Świę-
tych, dosyć czysto utrzymywany, chociaż ubogi. (Wiz. Tar-
nowskiego). W ciągu następnych lat kilkunastu, zwłaszcza
gdy w r. 1603 nastał na to probostwo blizko 50-letni sta-
rzec Jan Skulski (1), wkradł się nieład. Ołtarze [trzy mniejsze a 4ty wielki] poszpeco-
ne; ~~nawet~~ N. Sakrament ~~nie miał przyzwoitego~~ w szka-
tułce jakiejś złożony, gdyż cyborium podobno dał proboszcz
do naprawy; ściany wprawdzie jakie takie, lecz sufit i
dach dziurawe (2).

(1) Plebanus ad praesens H. Joannes Skulski ab annis 13 legitime insti-
tutus, fere sexagenarius (Wiz. Piaseckiego r. 1616). (2) Intus ruinis et
squalore plena (Ecclesia) etc. Ibid. Jednocześnie przecież, obok
tego nieładu w kościele, widać w 1616 r. plebanię ~~nową~~ [dobrą] (nie było
jej wcale r. 1598), przyzwoity domek dla rektora szkoły, który po-
przednio bardzo nędzne miał mieszkanie. ob. niżej.

Spalił się ten kościół „podczas ~~[illegible]~~ najazdu szwedzkiego"; tak iż w r. 1673 stała tylko mała kapliczka słomą pokryta. Proboszcza od lat kilkunastu (a multo tempore) wtedy nie było; bo i plebanii także nie było (może przez Szwedów spalona). Sąsiedni proboszcze musieli administrować Sakramenta tutejszym parafjanom. Na święta zaś uroczystsze (tylko) zwykle XX. Missyonarze z Warszawy, dziedzice połowy Skuł, przysyłać kapłana ze swemi apparatami, do odprawienia nabożeństwa. Oni także przysposabiali materjały do budowy nowego kościoła i prowadzili process ze Skulskimi o niektóre dochody, kościołowi przynależne (1).

(1) Wiz. Święcickiego.

Kapellanja Skulskich.

450

Jerzy Skulski będąc śmiertelnie rannym, pod Beresteczkiem po obozie sporządził testament d. 26 Czerwca 1651 r., którym wyznaczył 3,000 Złp. na uposażenie Wikarjusza ~~do~~ żeby śpiewał ~~a~~ Kursu, czyli Godzinek o N. Maryi P. i Mszę co środę odprawiał za duszę ofiarodawcy. ~~Zapis~~ Zapis ten dopiero w r. 1677 na Skulach ulokowany został przez Seweryna Skulskiego (ob. 3.). Na mocy tego zapisu, jakoteż przyrzeczenia tegoż Seweryna Skulskiego, że wystawi dom i da ogród do tej fundacyi erygowaną została Kapellanja, mająca zarazem tworzyć wikarjat, dla pomocy Proboszczowi.

2. 1652. Aprobacya Testamentu 451

Ano. Dni. M.DCLII. die veneris 10 Maji. Varsaviae. Audientia causarum publica observata fuit coram Perill et A. R. D. Venceslao Wąssowicz Archid. Posnan. Can. Vars. Offli...psentibus JJ. et A. Rndis DD. Martino Katlewski Posnanien. Canco S. R. Mtis Secro, Martino Mosiicki Deco Varecen., Luca Chlebowicz Varecen., Joanne Jasieniecki Miastcovien, Hieronymo Drzewoszewski Grodzisceni Plebanis, Jaco Slaski Mansrio eccl. coll. Vars. et me Martino Franco Dalewski Actor. Consist. Vars. Notario. Iuxta exigentiam termini ex litteris cridae in vim citationis gnlis ad approbandum Testamentum infrascriptum ...incidente, ... comparens.. R. Barthol. Dankowski Plebanus Skudovien... ac producto Testamento per G. Georgium Skulski tempore expeditionis gnlis publicae in castris condito, accusataque contumacia omnium.. tris cridae citator., petiit eosdem contumaces pronunciari, et.. Testamentum... approbari;.. lras approbationis

nis extradi, ad verificandum... testamentum testes infra scriptos adcitari fecit. Et Verill. D. Offlis, attenta petitione suprascripti Plebani, ac stante contumacia citatorum ... in eorum contumaciam, Testamentum ..., facta primo verificatione illius per testes fide dignos: G. Remigianum Wierzbięta Sarzewski et N. Joannem Byniewski (v. Boyniewski, qui prius, flexis genibus, ac positis duobus digitis super Imagine Crucifixi, juramento corporali praestito, recognoverunt, hanc et non aliam esse Testatoris voluntatem .. in Testamento expressam, tunc temporisq praesentes fuerunt, dum.. testamentum.. conficiebatur,... — in omnibus.. punctis approbavit.. Lrasq approbationis extradendas esse decrevit. Act. Varsaviq praesentibus, quibus supra. Cuius quidem testamenti tenor.. est talis. etc. vide supra. — Ex Protocollo Actor. Consist. Vars. in erectione Mansionariq

Zapis 3,000 Zł. na Skułach.

3. Act. in Curia Regia Varsaviensi f. 3. post fest. S. Dorotheę V. Anno Dni 1677. Coram officio et actis castrensibus.. G. Severinus Skulski, olim G. Feliciani Skulski filius... ecclesiae Skulensi, seu Parocho eiusdem eccl... summam 3000 flor. pol. per olim G. Georgium Skulski testamento legatam, in... sortibus suis hęreditariis villę Skuły, in terra Varsavien. et districtu Tarcinensi..., na wyderkaff... inscribit... Censum annuum... a quolibet centum per 7 flor. pol., pro duabus temporum rathis: prima.. pro festo Circumcisionis Christi Dni, secunda vero pro festo Nativ. S. Joannis Bapt. .. ad manus Parochi.. soluturum se submittit et suos successores obligat...

~~Uwa~~ Nota. ~~Sądziłbym~~ Zapis później niż w lat 20 po testamencie uskuteczniony. Sądziłbym, że owczesne zaburzenia dały okazyę do tego spóźnienia, a potem może zapomnienia. Wspomina Wizyta Święcickiego (a) a erekcya niżej wypisana potwierdza (b), że Missyonarze wyprocessowali w Trybunale Koronym ten fundusz.

a) Certos proventus ad ecclesiam pertinentes retinent Gnus Skulscy... quos vindicant PP. Missionarii in Judicio Tribunal. Petricov.

b) Ab eisdem (Missionariis) iam iure evicta est (executio Testamenti).

453

Skulscy ob. Madarzyn.

Skudy.	Srebro.	+ 1717
1598.	1616.	Inwentarz sporządzony przez X. Pawła Rokicińskiego, gdy obejmował probostwo Skulskie d. 28 Paźdz. t. r.
Calices 3.	item	Monst.
Krzyż.	it.	puszka
(Monstrancya nie dziana.)	Monstr. srebr.	2 kielichy
	Vasculum parvum in ciborio.	Krzyż pacyfikalny
		Kilka wotów.

Służew.

455

456

Służewo. dwa są Służewy: jedno pod Warszawą blisko Rakowa, drugie w ziemi Kujawskiej powiecie Radziejowskim. Ten ostatni zapewne w r. 1240 oddany został przez Kanonikom Reg. z Czerwińska Konradowi Ks. Mazow. (Dypl. Kryszczew. II. 24.). Pierwszy zaś Służew w następnym r. 1241. ~~od~~ dał tenże Konrad Rycerzowi Gotardowi dziedzicowi Rakowa (ib. 25. 27.) za odznaczenie się w wojnach z Jadźwingami. cf. w dopisku n. 319.

S. Duzewo 1480 vikariusz Mirodaj: (A. ~~K~~W. Lib. I.) 457

... Nos Conradus D. g. Dux Lanciciien. cum oi. consensu et voluntate nostrorum dilectorum filiorum Boleslai et Semoviti Masoviensium, et Kazimiri Kuyaviensis, comiti Gotardo et sue posteritati villam, que Sduzewo vulgariter nuncupatur, ubi ecclesia sita est, contulimus pro fideli et competenti eius servicio, cum iure patronatus et utilitatibus hereditariis, cum oibus agris, pratis, mellificiis, venationibus capreolipis et ceteris utilibus, que ad usus sibi competi videbitur (videbuntur). Incole eiusdem ville nec coram Palatino, nec castellano vel coram Judicibus citati ne astent, nisi ad Ducem provocentur, et Dux eos iudicat, vel curie iudex tantum... Hec acta sunt sub testimonio Dni Stanislai (u Boguphali) Eppi Posn. Dat. in Krysk (alias Czersk)... sub an. Dni 1245, tertia die post fest. s. Marci (28 Aprilis) Rzyszcz. I. n. 32.

Stanisław Służewski podsędek ziemi warsz. w r. 1557 spłacił jedne (w Żbikowie i do b. Maryi) w połowie, inne w całości r. 1557.

Na dłużewie były summy dla Altaryi w Zbikowie kop 10.. dla Szpitala Ś. Ducha kop 10 – dla altaryi w Ś. Maryi – kop. 10.

459

Służew. ~~211. 225.~~

A. D. 1622 d. 11 Junii.
Florjan Kłopocki za brata swego ś. p. Wojciecha podstar. Warszawskiego zobowiązuje się oddać dziesięcinę ze wsi Wyczołki post agros et araturas i z Woli[?] (Ks. Andrzejowi Kalinskiemu proboszcz. w Służewie. A. K. W. XII. 211.

~~zas~~ ugodzili się d. 7 Sierp. t. r.
ibid. f. 225.

Sobikow

460.

461

Reservatio pensionis in Sob.

X. Jan Słochocki Dziekan i Officyał Warsz. miał na probostwie Sobikowskiem rezerwowaną sobie pensyę

A. D. 1557. die 22 Decemb. Hlis D. Martinus Czedrowski rector eccliae par. in Sobicowo..., parendo sententiis arbitrali et compromissariae.. reposuit ad Acta Consist. Vars. 12 sexag. gr. pensionis annuae anni 1557 ex proventib. ecclie par. in S. Vli Do Joanni Słochoczki Can.o et Offli Vars. reservatae. Quas... N. D. Franciscus fr. germanus et procurator Vlis Dni Joannis Słochoczki Decani Chelmen. tulit et... quietat.

A. K. W. C. 39. f. 63.

Sobikow.

462

A. D. 1562. d. 26 Januarii Vlis D. Andreas Sęcherski in Zazgarzewo et Gora pleb., exequutor testti Ali ol. Martini Trzedrowski in Sobyskowo plebani, eliberando (exendem) D. Martinum t. a censuris... quibus ad instantiam Vl. D. Stani Syerkowski, Can. Ploc. et Altts ebor. in nov. civ. Varsch. ob non solutionem census annui... extiterat innodatus, et ad instantiam aliarum quarumcumq personarum, occasione quorumcumq debitorum, ad effectum sepeliendi funus ipsius more catholico... submittit Dno Syerkowski etc. omnia debita... infra hinc ad Dnicam Reminiscere proximam solvere... A. K. W. l. 39. f. 219.

Sobikowo 463

D. 6 Grud. 1566 X. Jędrzej Łęcherski rect. paroch. in S. Nli D. Alberto Dąmbrowski Kassuba de Dąmbrowka decimam manip. de praedio ipsius in eadem Dąmbrowka, ad rectorem scholae in Sobikowo spectantem, ad vitae tempora ipsius Dni Alberti D. vendidit iuxtas antiquas quietancias... A. K. W. l. 39. f. 370.

Sobikow

464

Anno Dni 1568. Die 3 Novembris. Coram R. D. Offli Varsov. (Joanne Ulmiecki) N. Dna Dorothea Dluzewska, relicta olim Stanislai Dluzewski de Dluzewo... 10 sexagg. gross. summa capitalis, in cmethone villae Zelawino per N. D. Nicolaum Zelawski sibi inscriptam actis Czernensib., una cum censu annuo ab eadem pecunia proveniente per 10 annos... Htibus viris Viccariis ecclie par. in Sobikowo, pro emendo sibi censu annuo dedit, donavit... omneq ius suum ad dictam pecuniam exigendam et iure extorquendam in dictos viccarios... transfundit... Qui quidem Vicarii... tenebuntur... in qualibet septimana... perpetuis temporibus unam missam pro Anima dictae Dluzewska legere in eccl. par. in Sobikowo... Et Dnus (Offlis) admisit. psentibus tunc Procuratoribus et Nriis Cons. Vars. ac me Joanne Czichrowski Actor. praedo. Nrio.

Akta kons. Warsz. l. 39. fol. 404.

Wiz. Goślickiego 1604. 6. Sochaczew.

Wiz. Piaseckiego. 5 Listop. 1616. (s. 113–121)

" – Święcickiego 18 Marca 1675. (s. 547–559.)+

" (nb. Kościoł S. Ducha był wizytowany r. 1670. zapewne 10 Stycz. przez Święcickiego.

6 Sochaczew

6 Dek. Sochaczew

405

+ Święcicki powołuje się na wizytę Jana Makowieckiego Archid. r. 15..

i Adama Koss Archid. Warsz

Socha

W Kodeksie Dyplom. Księstwa Mazow. n. XXIX. jest ~~Ten~~ ~~to~~ list Bogufała Bpa Pozn., w którym pozwala ~~do~~ Andrzejowi Bpowi Płockiemu poświęcić dwa kościoły Sochaczewskie i dwa ołtarze w Błoniu. Dat. in Solec. A. 1257.

R. 1355 Kazimierz Kr. Pol. daje Ziemowitowi Sochaczew. it. d. ibid. n. 77.

R. 1415. Michael Vicecancellarius curie nostre (Ziemowita w Płocku), necnon plebano de Sochaczew. ib. 153.

467

Sochaczew.

(z r. 1257.

~~W Kodeksie Dyplom. ks. Mazow. (ob. n. 29.) jest upoważnienie od bpa poznańskiego dla bpa płockiego, dozwalające temu ostatniemu konsekrować dwa kościoły w Sochaczewie~~

Terram nostram Sochaczoviensem ... cum civitatibus videlicet Sochaczow, Msczonów Bolemow Wyskythky Byalemyasto ac villis infrascriptis videlicet Czirwonka, Czirwonanywa Stare Wyskythky Coslowycze Daktorowo Guszowo Orzischewo Kaschky Zathor Myednyewycze Myednyewska Wola Bolemow Bolemowska Wola Corabyewycze et Zukowo .... Annae consorti nostrae carissimae ratione ... dotalitii alias wiana trium ~~duo~~ millium sexagenarum grossorum pragensium ... damus.

Dyplom Władysława Xięc. Maz. r. 1451. Kod. dypl. Ks. Mazow. n. 196.

do królestwa przyłączona wyrokiem r. 1468.
Kod. dypl. Ks. Maz. N. 217–221.

1476. za co ma nadane: Koło, Brdów, Bolemów. ib. 232.
przez Kazimierza Jag., który nadto zobowiązał się
w ciągu lat czterech wykupić dla tejże Anny Mszczo-
nów ib. 233.

Rfalanna castell. de Sochaczew
Dypl. Konrada Ks. Maz. z r.
1221. Krzyżan. I. n. 13. 468

Dat. in Zocharow A. D. 1297
Dypl. Bolesława Ks. Czersk.
Rzyszcz. I. n. 86. 463

Sochacz.

470

W r. 1402 sędzia sochaczewski godzi spór graniczny między szlachtą ze Szczytna + i Ordów. Rzyszcz. I n. 152.

+ Dziedzicami Szczytna byli Nicolaus, Boguslaus, Reciborius, Chalislaus et Losso.

471

W r. 1556 spalono Dorotę Łazęcką i kilku Żydów na pokłuciu Kommunikanta. w Sochaczewie. Wspomina o tem Jan Wuthalinus Leopolita Soc. J. w dedyk. -go dziela Żywot Pana Jezusow. Kraków 1592. 4°

w Październiku 1323. odbyła się w Sochaczewie konsekracja Jana bpa poznań. byli na niej obecni: Florjan płocki: Maciej włocław. Kod. dypl. katedry krak. I 167 n. 131.

472

Anno 1564. die 22 mensis Marcii. Coram R. D. Ioan. Ulinieczki Can. et Off. Vars.... Fam. dnus Andreas Zdunowski civ. Sochacz... inhaerendo priori donationi et inscriptioni per eum apud acta castren. Sochacz. factae... recognovit. Quia summam princ. pecuniarum, videlicet ~~800~~ 850 sexagenas gross. num. et mon. pol., suas proprias, a Dno Deo sibi concessas, cum censu annuo..., pro quibus Mansionarii in Sochaczew erigendi, iam censum annuum super bonis certis comparaverunt, et pro suo usu atque collegio inscripserunt, — pro fundandis et erigendis 6 Mansionariis in eccl. par. Sochacz. ... ad laudem Dei..., in remedium salutis animae suae, praedecessorumque et successorum suorum pure, libere... dedit, donavit vivae vocis oraculo; necnon altare per eum in eadem ecclia similiter in certis censibus fundatum et erectum, cuius ad praesens est possessor Hlis Albertus Krepka a Mogilnicza, ... cum oneribus tamen in erectione dicti altaris

contentis

annexis et eidem incumbentibus, per Mansionarios adimplendis, Collegio huiusmodi Mansionariorum in Sochaczew adiunxit... et appropriavit, prout et... appropriat,... omne jus suum in ipsos Mansionarios errigendos transfundendo in perpetuum. Et peciit huiusmodi donationem etc... per D. Offlem admitti et auctoritate ordinaria approbari... Et D. Offlis admisit et approbavit...

Akta Kons. Warsz. lib. 39. fol. 286.

Rkps 6546 II

Przydatek 20 kóp gr. ~~20~~ dla altaryi w Sochaczewie.

Anno 1564. die Veneris 21 Aprilis, coram R. D. Joanne Uliniecki Can. et Off. Vars. famatus dnus Andreas Zdunowski civis Sochacz... zelo piae devotionis accensus... ~~viginti~~ recognovit. Quia 20 sexag. gros. ~~xxx~~ num. pol. summae princ. cum cens. ann. 2 marc... in bonis Tyczynogi Nlium Rokothowskych, actis castr. Sochacz. in vim reemptionis eidem inscriptas et reformatas, ad altare jurispatronatus sui, per eum fundatum in eccl. par. Soch., cuius ad praesens est possessor Ulis D. Albertus Rzepka a Mogilnicza, quod etiam post mortem ipsius (?) Mansionariis Sochaczovien. est incorporatum, praefato altaristae et eius successoribus, in remedium salutis animae suae, pure... donavit... ac obligationem et reformationem super huiusmodi summa et censu annuo in quibuscunque actis... factam et contentam

Cin

in ipsum altaristam et eius succ... transfundit... inhgrendo inscriptioni simili per eum ad acta castr. Sochacz... Sub ea tamen... conditione, quod ipse altarista modernus, et alii dicti altaris possessores pro tempore existentes, videlicet Mansionarii Sochacz. unam Missam qualibet septimana, in vita ipsius Andreę pro peccatis, et post mortem pro famulo defuncto,.. legere... tenebuntur... Et hic... H. D. Albertus Rzepka... donationem... acceptavit, ac... se suosq successores... Missam in qualibet septimana unam etc... legere ... obligavit... fecitq... donationem... ac suam obligationem... admitti... et approbari. Et D. (Offlis) admisit et approbavit. pntib. Rndo, Vli et Hndis DD. Joanne Sykarski Decano, Foelice Skarzynski Cano, Francisco psalterista, Martino Lyssyk, Jacobo a Zalyesye altaristis eccl. Coll. Vars. Foelice Yganski Nrio cons. ac me Joanne Czichrowski Actor. pntium Nrio.

Akta Kons. Warsz. lib. 39. fol. 295.

Rps 6946 II

o Podkomorstwo Sochaczewskie ubiegali się ~~ok~~ r. 1571 Gostomski i
Michał Radziejewski. Lecz pierwszy ubiegł tego ostatniego.
Krasińskiego Akta Podkancl. III n. 116.
Spaliło wojsko węg. kozac. i Szwec. ob. Brochów (K.)
1657.

R. 1566. Wizyta Makowieckiego Archid. Warsz.
Kś murowany p. t. ś. Wawrz. Praepositus X. Piotr Cybulski
a tribus annis vidum fuit in sua ecclia. Mansionarze
w liczbie 6 fundowani przez jednego z obywateli (civis)
w administracyi Sakramentów dosyć pilni, lecz skar-
żył się fundator na nich, że niedbałymi są w śpie-
waniu godzin o Trójcy św.
Praepositi uposażenie: 1$\frac{1}{2}$ włóki gruntu i dziesięciny
snopowe ze wsiów: Grzywe, Duranowo, Sielice, Bielice,
Mikołajowo i Skotniki. Kóp 80.
Curia plebanalis destruitur propter absentiam Plebani.
6 Mansionarzy mają procentu grzywien 72 i dzie-
sięciny ze dworów (praedia) we wsiach Kąty, Żelzarowo,
Lubiewo, Ordy, Chodaków, Drozdy, Załokliki, Chrzczony.
Ba-

__Bakałarz__ ma dziesięciny z dwóch włók w Czerwonce i ze dworów (praediales) w Łazękach i Dębowcę.

apud Święcicki

476

1590. Sochaczew. 27 Julii. „civitas Sochaczoviensis funditus igne apposito conflagrata".
~~Arch~~ D. Mazow. n. 234. (napis współczesny na dyplomie).

Szantyr K. Zbiór wiadomości o Kościele i religii katolickiej w cesarstwie ross. Poznań. 1843.

477

W r. 1603. ob violentam et iniuriosam non solum sanguinis effusionem, verumetiam crudelem admodum et truculentam personarum aliquot necem, tempore conventus terrestris Sochaczoviensis, per principales Gnum D. Stanislaum Radzikiowski Capit. Sochaczov. et . . . . execrata fuerit, ~~(Wiz. 1604)~~ ac proinde ecclesiastico locali particulari ~~(interdicto)~~ in hodiernum usq. diem per Ill. Laur. Goślicki Ep. Posn. subiecta sit interdicto, a tylko ~~ad tempus~~ tymczasowo teraz odprawia się nabożeństwo za jego pozwoleniem, po wyjęciu podłogi ceglanej z choru (gdzie głównie zabójstwo miało miejsce) i wyjęciu ziemi na dwie stopy głęboko. (Wiz. 1604)

Uposażenie Probostwa. 1604. 478

1½ włóki gruntu. Ma na nich proboszcz ~~10~~ 5 zagrodników, którzy odrabiają 10 dni – i od Magistratu 1 flor.

Dziesięciny, które są ~~pła~~ oddawane.

Z Sołtysostwa Sochac. Ze dworu ~~w~~ w Czerwonce (post araturas prędii S. R. M. ~~in~~ Czerw.) (post araturas villanorum:) ze wsi Piaseczna Wola, Duranowo i Szilice (Sylice), Bielice, Kozłarzowo, Gizyce (Niepołcza:) Mikołajewo i Ludwikowo, Złotniki, Kawęczyn, Dzierzgowo i Jezewo, Schitno (Szczytno), Mostki, (prędia: in) Psuranko, Gadowo, Żukowo Trojanów (villae et pręd.) Kuznorzyno (villa) Leśna w Rawskiem (villa).* Te dochody z dawna pobierać. Lstg fund. niema.

Jest tylko w skarbcu donacya X. Adama z Pielaszkowa potwierdzona przez Xiążąt Mazow. na ½ włóki (oprócz tamtych) i 4 woły; lecz grunt ten zajęty przez szlachcica Jana Duranowskiego.

Należały też do proboszcza 2 ogrody pod miasteczkiem, dane przez Wojciecha z Giżyc na utrzymanie kościoła. Te magistrat wziął proboszczowi i oddał organiście, już i tak skądinąd dostateczne uposażenie mającemu.

Plebanja drewniana in ipso frontispicio montis, ogród warzywny i zabudowania gospodarskie.

*W Wizycie zaś z 1616 wymieniono: Sołtystwo w Czerwonce, i de villis: Bieliny, Sylice, Dzierzchów, Lodygłów (za Ludwikowo?) Mikołajew, Trojanów, - et de praediis villae: Duranów, Skotniki, Kawęcin, Kawęcka Wola, Dębowa Wólka, Piaseczniwica Topolowa, Szczytno, Mostki, Zukówo, Gawłów, Kozłaków, Koziaśczyn (zam. Kuźnoczyn?)

1604. Prob. 473

oprócz 2ch. wyp. ddych. –

Altarysta fundi Duranowskich, X. Melchior senex jam decrepitus, neq. præsentatus neq. institutus (1616 Pater Thomas)

— contubernii Pellicum Ven. Albertus Sacrista nec præs. nec instit. (1616 Jac. Sierpcius.)

~~Ka~~ regiæ cap. z Komorowskich (iż na Komorowie posiadłość) X. Zborowski Andrz. kan. Łowicki (1616 N. Montanus Capell. Regius[1])

Prædicator X. Mateusz Błażacz Kask.

Altarysta Niemierzyński. vacat.

Altarysta Szewcki Łukasz Żelkiczyk ~~(1604. (Wiz. 1616 ie 4 flor.)~~

(1) Między X. Zborowskim a Montanem był jeszcze X. Jan Wasłowski. (Wiz. 1616.) Na Montana zastępował X. Tomasz z Ibowa.

1604.
Altarysta fund. Sierotki. (w r. 1616 alt. Jak. Vikitcius.)
A " - " " - Sukienników Albertus Sacrista w 1604 i 1617.
- " - " " Nagorki (z Fullonum) Jan Kaski (Cascius) 1604. nec praesentatus nec investitus. W r. 1616 Jak. z Wikitek.
— " — Szymanowskich. ~~ch.~~ ten sam co Praedicator.
— " — Podczaskiej X. Woje. Wiekicki z Mansjon. nec praes. nec inve.
Sacrista Xiądz Albertus (w 1616 Jakób Louszamin)
— Kowalski X. Jac. Będziwod nec praes. nec inst.
Cantor. — Organista.
Altar. fund. Klichty vacat.
— " — Agricolarum. X Melchior Wojslawita starzec 90-letni, o kiju chodzi, nec praes. nec instit.
— — — Sardów - Alt. X. M. Staza nec praes. nec inst.
Praepos. Orat. S. Spiritus et Vicarius.
c

Mansjonarze obowiązani są (oprócz tego co w Kościele) posłuszeństwo Proboszczowi in omnibus licitis et honestis, ~~spraw(?) in vero~~ zwłaszcza ~~we~~ wszystkiem co się odnosi do administracyi sakramentów i porządku w kościele, - zachowywać statuta ~~[illegible]~~ przez Proboszcza wspólnie z ~~[illegible]~~ Kollegium mansionarskiem ustanowione, lub ustanowić się mające. Propositus ~~ma prawo~~ w razie nie stosowania się, ma prawo upomnieć ~~[illegible]~~ delinkwenta kollegialnie, nałożyć karę pieniężną, do kozy posadzić, odjąć dochody do pewnego. Wreszcie obowiązani są w uroczystsze święta assystować Proboszczowi w dalmatyjkach, gdy celebruje.

Wiz. kość. Sochaczew. 1604. w erekcyi Mansionaryi 1564. są statuta.

Erekcya r. 1564. ~~po~~ wymienia ogólną summę zapisów
na Mansyonarzy 600 flor. pol.
Potem przybyło w r. 1621 zapis 400 flor. na dobrach
Gorzków, mieszczan Sochacz. i
200 ~~zł~~ flor. na dobrach Dominikowiców obywateli Sochacz.
Intromissio fer. 4 post Dom. Exaudi 1621.
u Swięcickiego.

Mansionarzy jest 5, a 6ty kaznodzieja. Mansjonarze są manualistae, t. j. ad nutum amovibiles; spełniają obowiązki wikaryuszów, i ~~śpiew~~ śpiewają kursa i Mszę do SS. Trinit., do czego na mocy jakiejś dawnej fundacyi:(1) Kaznodzieja w niedzielę i święta ma kazać i bywać na kursie. ~~Oprócz~~ ~~Dochodzie~~ ~~wspólnym~~ ~~z mansjonarzami~~ ma, ~~jeszcze~~ ~~procentu~~ czynszu flor. 20 od kapitału flor. 150 zapisanego na dobrach Jana Lubańskiego, przez Stanisł. z Trzemice Wojskiego Sochacz. — Z altaryi dla kaznodziei fundowanej flor. 6. a z Mansjonaryi flor. ok. 30. i domek na zachód Kła. (1604) W końcu z altaryi S. Wawrz. fl. 72. (1645)

(1) Cursum seu Matutinas hoc est nocturnum primum et secund. una cum responsoriis 2bus et tertio Benedicamus Patrem etc. necnon omnes horas canonicas. Obowiązani byli także wszyscy być i śpiewać na Mszy rannej codzień wyjąwszy większe święta; bywać także i na innych nabożeństwach.

Domki altarzystów opustoszone; ~~ta~~ a z mansyonarskich tylko dwa ~~te~~ całe. Mięszkają mansionarze we własnych, a jeden to najętym na mieście (1616.) Niektóre altaryje są zajęte przez Mansjonarzy (ibid.)

1604.

Fundusze. Miedzy Wikaryjusze pobierali dziesięciny ze wsi szlacheckich: Ordy, Drozdy, Żaboklików, Chrzczony, Szyszki, Złotopole, Kanthy (Kąty ?) Lubianow, Zdża-rowo, Chodakowo. (1) [De quibus nihil percipiunt] Potem z zatanowieniem mansio-naryi, mansionarze mieli kapitały na dobrach szla-checkich:

na Trojanowie u Staroś. Brzeskiego (Brześcen.) ~~złot.~~ kop 600.
u Kurdwanowskich kop 500. u Gawłowskich k. 200;
na Kożuszkach (Staro. Sochacz.) kop 60., u Białyń-skich k. 35. u Sokołowskich na Bujaku k. 35.

Lecz że trudności niesłychana w odbieraniu procen-tów, przeto wizytator sądzi, że należałoby summy powyższe odwołać, a wyznaczyć dziesięciny z gruntów miejskich i Czerwonki. (1604) (2)

(1) Wizyta ~~160~~ 1616. dodaje: Chodakówek, wieś i folwark Kożuszki, a wypuszcza Złotopole. (2) O tych kapitałach, czy były odebrane i innemi funduszami zastąpione, nic nie mówi wizyta 1616 r.

Mansionarja instituta et fundata est przez Andrz. Zdunowskiego obyw. Sochacz. na summę 850 kóp (1) ~~rocznego świat~~ nie licząc uzielonej tu altaryi Zdunowskich. ~~Ben- Mansjonarzy ma być pięciu, a były kaznodzieja. Dawnie~~ erygowana zaś przez Adama Konarskiego Bisk. Pozn. 1564 r. po zniesieniu tytułu Plebana i Wikarjuszów.(1) Wszystkie przeto obowiązki, które dawniej pleban z Wikarjuszami odprawiał, przeszły na mansjonarzy (1604.)

(1) Proboszcz Sochaczewski tytułował się odtąd Praepositus. W statutach (dyplom erekcyjny ma je) określony jest stosunek mansjonarzy do Proboszcza. (1604)

483

Wizyta 1604 któram
przed oczyma mocno się
roini od tej która jest
u Łukaszewicza.

Constat ex libro Ecclesiastico Concionaturam erectam esse ad fundationem Rndi Laur. Grojkowicz Parochi Radomisl. przez Jędrzeja z Bnina Opalińskiego na summie 1000 flor. pol. z różnych summ zebranej, z procentem 60 flor. ulokowaną była ta summa na dobrach Jerzego Gośka mieszcz. Dobra te przeszły do Jana Wodki (ok. r. 1611); otrzymał zaś je Mikołaj Szypos, opustoszył pola i nic nie płacił. Druga summa 200 flor. na dobrach Sta

Macieja Kozińskiego, i <u>20 flor.</u> u Adama Bieńkowicza. Dobra te wraz z kamienicą przeszły do ~~Konrack~~ szlach. Konrackiego ~~(Wiz. Święcick.)~~ lecz pola są opustoszone, a kamienicę zajęli Dominikanie. Prowadzi się proces w Annuncyaturze od r. 1667. — Czynsz na pod wdoki gruntu pola zwanego Durandowskiem, zapisany przez Zaboklickich a należącego do królewszczyzny (advocatia). Pole to uprawiał Pleban, a kaznodziei płacił; teraz zapuszczone. (Wiz. Święcick.)

Actum in Sochaczew, Sabbatho post f. Conversionis S. Pauli a. 1616. Constituti personaliter coram officio praesenti consulari,.. Famati Adam Zielony et Albertus Wolski, Scabini Jurati et cives Sochacz... recognoverunt. Quia ipsi... per officium consulare Sochac. ad infrascriptum negotium... deputati.., die hodierna = habito secum V. D. Luca Zielony Eccl. Par. Soch. Mansionario, (in bonis famatorum Georgii Goska et Helizabetis conjugum, in ~~bon~~ fundo civitatis Sochac. ~~ex~~consistentibus, generaliter omnibus, ibidemq in eadem bona V. Dnum Concionatorem Eccl. par. Sochac. modernum et.. in futurum... existentes, vigore inscriptionis reemptionalis — per eosdem conjuges, — super summam sexingentorum flor. per Rndum D. Laurentium Groikowic super Concionatorem ecclie Par. Sochac. legatam... — recognitae, tum et super solutionem annualium pensionum ab eadem summa pro Concionatore... pertinente... intromiserunt...

Sub eodem actu.

Constituti... (jak wyżej).. in bonis famator. Matthiae Koziński et Agnetis Wroblowna Conjugum.. (jak wyżej).. vigore inscript. reempt.... super summam ducentorum flor. (reszta jak wyżej).

Sub eodem actu:

..... in bonis famatorum Stanislai Benka et Margaretae Ztyżowna conjugum.... super summam ducentorum flor. etc. Reszta jak w pierwszym akcie.

W wiz. Święcickiego jest tylko o Kościele paraf. i do Oratorio S. Spiritus mowa.

486

r. 1640. Concionator Sochac.
X. Paweł Rayski, prob.
potem Sanocki (ok. 1675)

487

Praedicator 1604. Mat. Stara a Kask.
vir boni testimonii - satis exem-
plaris in off. suo diligens.
in examine inventus e minus
habens quam sperabatur.

488

X. Piotr Dunin Wolski Bp
Płocki posiadał altaryą Nie
mierzyńską w Sochaczewie
przed r. 1600. (Wizyta 1604)

483

Plebanus sive praepositus

Valent. Domański Cler. Dioec.

Ploc. presbyter pluralista cura-

tor Bziór (1604) ma in Trąbki

Val. Szumański (1617) prob. nie nie oba w Kle.

o nic nie dba w Kle_ na kurrie
nie bywa.- sakr[illegible]tów nie admin.
Kazań nie miewa (1604.)

~~Praedicator~~

Summa angel. 490
Decretales Greg. Sextus
Decretal. Galenus.
Mss. in divers. materiis 4 vol
Liber Decretorum antiquus.

491

Missalia 3

Graduale, antiphonarium, Psalterium in charta pecoracea, Missali et Breviario ū correspondentia. Agenda Povodo. Missalia aliquot ... – Cracovien. antiqua ū Rua.

A

492

Vitrici Eccl. 2, jeden przez
Proboszcza, drugi przez magi-
strat wybrany. – Utrzymują
rejestra w porządku i za-

członki przed Proboszczem
i Magistr. składają
(Procons.) 1604.

Mansionarii ~~5~~6. Thomas Novikius, qui est praedicator. Alb. a Wiskitki, Alber. Sochaczoviensis, Lucas Zieleniczyk, Alb. Sierpcius. (1617)

493

494

W Sochaczewie morowe powietrze przed r. 1660. Urząd grodzki rezydował podówczas we wsi Suchej. ob. Kurdwanów.

C.C.J. Bunsen. Życie opisał H. Martin. ob. Bunsen.

435

Na Kaznodzieję:

Także 252 flor. posessiony na Skotnikach Mikołajewo, Łodygowo i Brochowko i zapisany na nich r. 1669 d. 14 Sierpnia.

1675. Proboszcza dziesięciny: 496

agr. prędiales et cmeth. w Giżycach manipularis na mocy wyroku Tryb. Piotrkowie d. 4 post fest. S. Martini 1647 i Kons. Warsz. 9 Febr. 1663. — a jednak tylko pieniężną oddają i to w małej kwocie.

~~Tak samo~~ z Dzierzchowa (Wyr. Kons. Warsz. 24 Jan. 1663 i oddają snopową.

Duranów. pręd. snopowa (wyrokiem Kons. Warsz. d. 16 Mart. 1663)

Bielice. pręd. et subdit. manip. ~~oddają~~ oddają.

Czerwonka. agri prędiales regales manip. dz — ex aliis sortib. też

Dębowka. pręd. manip. oddają.

Processa prowadzi pleban z właścicielami: Giżyc, Skotnik, Łodygowa, Kawęczyna, Kożuszek, Dębowki, Chodakowka, Chodakowa, ~~a no~~ o nieoddawanie dziesięcin, a nawet i ekskommuniki już otrzymał przeciw niektórym. — Święcicki

Szkoła. 497

Rektor Adam Tarkowski młodzieniec 23 lat, kleryk diec. Łuckiej, Minoryta od r. 1603 zostaje przy kościele Sochacz. – adolescens boni testimonii – wykłada początki wiary kilka razy w tydzień. Adolescentes habet bonos 4, discantistas 4, et cantorem, Musices ac cantus Gregoriani satis peritum.

Utrzymanie ma z dziesięcin, zamienionych na opłaty pieniężne; ~~ale nawet i połowy ich nie~~ ale tych ledwo z połową ~~nie~~ otrzymuje. Wypłaca mu bowiem tylko 4-ch właściciel flor. 4. i talarów 3.; a flor. 15 przeszło nie odbiera. Oprócz tego ma dzwonne i quartualia. (1604) Cantor unus fovetur; alter, rector scholę (1675.) i mają swoje domki (ib.)

Cantor ma także z altaryi Sierotki (ob.

W święta uroczystsze szkoła śpiewała na mszy porannej (matura) 1604.

W.z. Makowieckiego – 1666 że Bakałarz na dziesięciny z dwóch wdów na czerwonkę i z prędów w Łazkach i Dębówce.

Kł par. murowany pod tyt. Ś. Wawrzyńca, Maryi Magd. i 11 tysięcy Pa-
nien, wystawiony przez Małgorzatę Księżnę Mazowiecką
non solum magnificentissime. verumetiam elegantissime.
Rocznica konsekracyi we niedzielę po S. Franciszku (1) - opuszczony
Organa nowe stałe. drzwi od północy, zachodu i południa
Nad drzwiami wielkiemi od zachodu mieszkanie zakry-
styana kiedyś było (ale nie jest jak u Łukaszewicza - i
nie ma nad drugiem krużgankiem) (1604)
Dz.

Jursp. do Króla.

Litas erect. et fund. nullas habet.

(1) Ma się rozumieć z Assyżu, bo do 1604 r. nie było ani Salez. ani Xa-
werego

Dzwonnica murowana z pięciu wieżyczkami ozdobiona.
ma trzy dzwony: wielki, średni i mały.

Cmentarz murem obwiedziony od północy, z drugiej zaś strony Domki Księży, których jest kilka. (1604) r. 1675 muru niema.

~~Wsie paraf.~~

W r. 1675. z tego wspaniałego Kościoła zostało się tylko presbyterium i zakrystya, i te ~~stojące~~ grożące zawaleniem. Reszta zaś per incursionem hostilem funditus deleta. Proboszcz ówczesny, przeorowi Dominikanów Sochacz. ~~sprzedał~~ sprzedał cegłę ~~pewną~~ na restauracyę Konwentu ~~tamego~~, ~~zaś tez~~ a resztę ~~sprzedał~~ Sędziemu Warsz. na reparacyę kościoła w Brochowie. (1675.) ~~przy~~ Kaplica Królewska stała oddzielona ob. —

Z tego wszystkiego pozostało się w r. 1675.

Ołtarz wielki odrestaurowany r. 1663 przez Jana Adamczewskiego obyw. Sochacz. W nim był obraz ś. Anny z kilku wotami, na zasuwie obraz ś. Wawrz. Przy tym ołtarzu odbywają się nabożeństwa bractwa ś. Anny.

ad cor. Evang. Ołtarz ~~ś.~~ ś. Aniołów Stróżów, ~~sp~~ wystawiony przez Andrz. Groszykiewicz procons. Sochacz.
Z drugiej zaś strony żona ~~te~~ tegoż Gr. wystawiła taki sam ołtarz ś. Maryi Magdal. Każdy z tych ołt. otoczony ~~[illegible]~~ przed kratkami. ~~za~~
Z kaplic została się tylko tak zwana Krobewska ~~kratkami, zaś [illegible]~~ bez drzwi i ołtarza. Kaplica muro~~wana, która swem~~ spustoszeniem tylko szpeci kościół. Do tej kaplicy należy wieś Komorowo pod Kamionem. ~~Ale~~ Proboszcz wieś trzyma, chociaż o kaplicę nic nie dba i obowiązków nie pełni. ~~ta~~ ~~ba~~ Oto wszystkie ołtarze i altarye w r. 1675.

1604. 500

~~Ołtarz (r. 1604.)~~ Ołtarz wielki: (na wschód) murowany; obraz (piękny) Wniebowzięcia N. M. Panny srebrny, po prawej stronie Ś. Wawrzyniec, po lewej Marja Magdalena

Ołtarz fundacyi Kopystowskich. w południowej ścianie, murowany. Niema żadnej fundacyi; obraz P. Jezusa stary stilo antiquo.

— Dobroszewskich pod amboną ad cornu Evang. altaris majoris; ad fores sacrist. murowany. Ma jakieś ~~funda~~ uposażenie (1), ale że niema dokumentów, przeto nie pewnego niewiadomo. Bez altarzysty. ~~Kollatora~~ Obraz N. M. B. z Dzieciątkiem Jezusem na ręku sprawiony przez Stanisł. Gniazek. Później (przed 1617) obraz ten zastąpiony został obrazem s. Anny i przed nim odprawiały się nabożeństwa tegoż bractwa.

(1) Wiz. 1616. że ma zapisu 60 kop na małym Chodakowie u Wawrz. Cybulskiego ~~ale to tylko~~

Przed r. 1616. Ołtarz ś. Wawrzyńca – erekcyi jeszcze nie miał, lecz był zapis przez Wawrz. Grojkowicza, wynoszący flor. 1200; od których czynsz 72 flor. było przeznaczone dla kaznodziei. Tenże dał do tego ołtarza relikwiarz wielki srebrny nakształt monstr. i kielich.

(1616.)

Sochaczew.

501

Ołt. fundacyi Zdunowskich.

– pod tyt. Wniebowz. N.M. przy ostatnim filarze od południowej strony, murowany, erygowany przez Bened. Izdbieńskiego Bpa Pozn. r. 1547 pod wezwaniem S. Andrzeja Ap. uposażył Andrzej Zdunek obywatel Sochacz. summą kóp 100, lokowaną na sześciu włókach wsi Rokotowa i dwóch w Czerwonce (u Jana Rokotowskiego) i odstąpił swój dług 10 kóp u tegoż Rokotowskiego na rzecz ołtarza. ~~Potem~~ Przez samego fundatora ~~altarja~~ ta ~~int~~ wcielona została do Mansionarii, z obowiązkiem odprawiania przez nich kolejno 3 mszy na tydzień: w niedzielę de Assumpt. B.V.M., drugą pro deff. trzecią de Pass. D. Ołtarz opuszczony – apparata tak zniszczono że nie warte są wzmianki. czy 1616? czy 1672.?

502

Ołtarz WW. SS. fund. Duranowskich uposażony niegdyś przez Jana z Duranowa summą 2 kóp procentu rocznie. (4 grzyw. ~~K~~ 1617) (1 grzywna na folwarku (super ~~miasto~~) Glinki i na sołtystwie Sochacz. $1\frac{1}{2}$ grzyw.) Item dla altarysty pod cmentarzem. Obow. 3 msze na tydzień za duszę fundatora a 1 na miesiąc za duszę ~~Ks~~ Zygmunta i innych Proboszczów Sochaczewskich.

Jusp. do sukcessorów Jana z Duranowa. Teraz (1604) Maciej Szemiątkowski. Ma u siebie litas fundationis i przypiekt regularnie wypłacać i poprawiać niektóre apparata do tego ołtarza. Prawdopodobnie z jego śmiercią upadła fundacya, bo w r. 1614 uczyniono nową, przez zakupienie czynszu rocznego 6 flor. za sto na roli Wodki, mieszczanin na Sochac. ~~Wodki~~ (obligatio in actis civilib. Sochacz.) na odprawianie tej mszy co tydzień. Pater Thomas gratialista absolvit bez approbacyi Bpa i instytucyi. (1616.

1604.

Ołtarz cechu Skórniczego (contubernii pellionum) nowo przez cech wystawiony, fundacyi nie ma, ~~ale~~ tylko ~~samo-~~ ~~samo~~ starsi tego cechu przed Wizytatorem zobowiązali się płacić altaryście 2 grzyw. corocznie, i dawać kolejno dwa obiady na tydzień. (W 1617 o obiadach już niema mowy –) Altarysta odprawia dwie msze na tydzień i swoje wino daje; cech zaś daje wosk.

Kaplica Niemierzyńska, styka z dzwonnicą i bramą południową, erecta przez Jana B. Pozn. r. 1531. na cześć Ciipos. Dei B.^me Mariæ Virg. B. Mar. Magd., Barbary, Kata- rzyny Doroty Łukasza, S. Macieja Ap., Wawrzyńca, Seba- styana Zygmunta Męczenników, Leonarda i Aleksego Wyzna- wców ufundowana zaś i uposażona przez Pawła Niemierzę ze Strze- żewa i Małgorzatę ze Skórzewa. Uposażenie: 4 kopy proc. rocz. z dóbr Topolowa, ogród w Sochaczewie i 60 kop na folwarku pod Czerwonką (super uno manso in summa 60 sexagenar.) Lecz po śmierci X. Piotra Dunina Wolskie- go bpa płockiego, ostatniego posiadacza tej altaryi, sukcessorowie jego wszystkie fundusze zagarnęli. (Wiz. 1604) proboszcz prowadził z nimi proces (Wiz. 1617) Tymczasem altarja dla braku funduszów wakowała, - Kaplica pustoszała, Ołtarz S. Maryi Magd. goły, okna powybijane, sklepienie zaciekłe (1604.

Altarysta obowiązany: odprawiać 4 Msze na tydzień: a) w sobotę de Assumpt. B. V. M. cum collecta pro Aā def. Niemierza, ~~do~~ b) w poniedz. za duszę Ałegoż fundatora i rodziców jego. c) we Wtorek za Niemierzę i d) w piątek de 5 Vulner. D. N. J. Ch. cum collecto pro Abus Aī fundator. — Zaopatrzywać kaplicę w wino, światło i inne potrzeby do Mszy. ~~Kaplica opuszczona bardzo. Ołtarz S. Maryi Magd. goły.~~ ~~Dochod~~ nadto pomagać proboszczowi w ~~pracach~~ słuchaniu spowiedzi i bywać w komży na processyach. 1604.

Domek altarysty zgorzał w czasie ~~pożarze~~ pożaru miasta (Wiz. 1604.) Jusp. należy do Felixa z Likoszyna Sipickiego, zwanego Widzia, i do Andrzeja Świdzińskiego ze Świdni. Ci prezentują proboszczowi tylko (ib.)

Wiz. 1675. 504

Kś paraf. w Sochacz. wyniesiony do godności praepozitury r. 1567.; administratio Sacr. powierzona Mansyonarzom, Praepos. zaś miał tylko directivam et facult. Mansionarios instituendi.

Erekcya wciągnięta do akt konsyst.
r. 1573. d. 10 Lipca.

1604.
Ołtarz cechu szewckiego, p.t. S. Marcina, murowany; konsekrowany 1591 r. d. 10 Czerwca ~~za~~ przez Jak. Brzeźnickiego Suffr. Pozn. – Cech ~~opłaca~~ Altaryście 3 grzywny rocznie (4 flor. Wiz. 1616) – Praesentatio verbalis – fundacyi nie ma. Oprócz pieniędzy daje cech na światło. Za to altarysta 3 msze na tydzień ma odprawić: w Niedz. de SS. Trinit. we środę pro peccatis. i w piątek de S. Cruce. Apparata ma osobne. ~~Altarysta~~

Oltarz ~~funda~~
uposażyła świeżo w r. 1604 Ewa Sierotka, córka Stanisława, a żona Krzysztofa Dziatkowica, zapisawszy summę 100 flor. na roli Piotra Bieńkowicza mieszczanina Sochacz., od której proc. 5 grzywien; drugą summę także 100 flor. na roli Walent. Dempczyka w Sochacz. z procentem 2 grzyw. rocznie, z tem zastrzeżeniem aby Walenty Dembczak po jej śmierci opłacał także 5 grzywien. ~~Za swego ta~~ Prawo prezentowania po ~~swej~~ śmierci swojej i swego męża zdała na proboszcza], zastrzegając prawo do altaryi swym krewnym przed innymi. Cech garncarski na ten wzgląd przyłączył się do fundacyi i zobowiązał płacić altaryście rocznie jedną grzywnę pol.-

]aby ten wespół z dwoma garncarzami prezentował tymże.
W r. 1616 już nie żyła.

Obowiązki: 3 msze na tydzień: w niedz. ~~o Ss. Trójcy~~ de tempore; we środę za fundatorkę i we czwartek de Corpore Xti. Msza czwartkowa jest uroczysta: za to organista pobiera jedną grzywnę (gdyby go nie było, to na kościół) a drugą kantor. 1 grzywna idzie na światło. Apparata ma swoje.

507

Kaplica Sukienników kratką od reszty Kościoła oddzielona. Uposażenie jej stanowią 120 grzyw. lokowanych na ~~na~~ ~~ziemi~~ gruntach różnych, z której summy przed jej ulokowaniem ~~za~~ ~~gm~~ między 1538 a 1577 zginęło 70 grzyw. z powodu, że była wypożyczana na procent bez ubezpieczenia. Dostawszy bowiem sukiennicy kapitał jaki, rozdzielali go seniorowie między potrzebujących, a ci, gdy się dorobili, dawali co dała ~~do~~ skarbony. Zapisy poczynili jeszcze: X. Jan Kaszka[++], kapelan tej kaplicy kóp 20 (i X. Szymon Stryjkowski[?] Mansjonarz kóp 14, do r. 1604 nieulokowanych, od których procentu było 7 flor[+]. Rocznica konsekracyi tej kaplicy w niedzielę po WW. SS. Apparata ma swoje. — Altarysta obowiązany odprawiać 4 msze na tydzień: w niedzielę de Sp. S.; w poniedz. pro deff. w środę pro peccatis — w piątek de pass. D. N. J. C. Wino ma mieć swoje.

+ Te same 7 flor. pobierał w r. 1616. Wizyta.

++ Jan Lamenst[?] Kaszka (Wiz. 1616)

Dom altarysty wystawiony był niegdyś przez Stan. Ordowskiego Gracyalistę w Sochacz., za co ma we Mszy dodawać kollektę Deus venię largit.

Kaplica Nagórki. – v Fulonum.

w kącie w południowej ściance kościoła na końcu, pod tyt. ś. Anny, murowana, wystawiona przez Stan. Nagorkę, mieszczanina Sochaczewskiego i przez niego uposażona summą 20 kóp, której znaczna część zginęła z winy Sukienników będących patronami tej kaplicy, tak iż zostawało się tylko w 1604 r. 6 kóp, a i od tych procentu prawie nic nie było. Byłaby i ta summa zaginęła, podzielona między 3ch mieszczan; lecz X. Wizytator nataorł na nich i przyznali się do długu. Oprócz tego Altarysta miał ogród (1) z zabudowaniami, ale w czasie pożaru miasta zabudowania ~~spłonęły.~~ (2) ~~Zamiast pr~~ Ten ogród stanowi jedyne uposażenie altarysty. Za to obowiązany odprawiać 2 msze na tydzień. w ~~Niedzielę~~ piątek de Pass. D. drugą zaś de Assumpt. B. V. M. albo o ś. Annie, ś. Zofii i Dubkus. – Ołtarz jeden. Apparata osobne.

(1) Przywilej na ten ogród wydany przez Zygmunta Augusta r. 1556. (Wiz. 1616)

W r. 1614 Maciej Pęczek zapisał na tę kaplicę 10 kóp, złożonych w depozycie u bractwa (sukienników)
Wiz. 1616.

(2) Zapewne to ten sam pożar, o którym jest wzmianka na jednym dyplomie w archiwum miasta Sochaczewa: Anno domini 1590 die 27 Julii, qui fuit feria sexta in crastino festi Sancte Anne, civitas Sochacoviensis funditus igne apposito conflagrata. (Kod. Dypl. Ks. Mazow. n. 234.

Ołtarz fund. Szymanowskich przy ostatnim filarze od północnej strony. Oryginalne dokumenta fundacyi tego ołtarza zabrał ~~poprzedni altarysta~~ przed r. 1604 X. Krzysztof Zgorzdłowski Prob. w Ujazdzie, poprzednio tutejszy altarysta, zkąd nie wiadomo dokładnie o fundacyi. ~~Jzo~~ X. Mateusz Ołtarz z Kaszk., kaznodzieja obsługuje tę altaryę (nec praesent. nec institutus) i pobiera 4 flor. rocznie ~~z kapitału~~ od summy lokowanej na gruncie pana Kaszkiego, a teraz (1604) Stanisł. Myszliborskiego. Odprawia Mszę co niedziela. Apparata osobne. Obraz M.B. stary zniszczony.

(w Wizycie 1616 ołtarz ten ~~zniszczony~~ już nie figuruje ~~zupełnie~~).

Ołt. fund. Podczaszkiej: (v. Sartor.) 510

Drugi ołtarz idąc od drzwi zachodnich, przy północnej ścianie pod wezwaniem N. M. Panny, S. Rocha i S. Zofii M. erygowany r. 1534 z upoważnienia Andrzeja Czarnkowskiego bpa Pozn. przez Stan. Bonieckiego Scholast. i Officyała Warsz., uposażony przez Jadwigę Podczaską kapitałem 20 kóp (proc. 3 grzyw.) in omnibus bonis contubernalium sartor. emptar. Do tej summy Ewa z Stroczanka, żona Krzyszt. Dziatkowicza ~~ze~~ dodała 16 kóp gr. pol. tak że na dobrach cechu ~~[illegible]~~ krawieck. zapisanych, i dług swój niepewny, wynoszący kóp 6, który gdy przez cech odzyskany będzie, ma być na zapis dla ołtarza i altarysty. Obowiąz.: za pierwszą fundacyę 4 Msze, za drugą 1. Apparata osobne.

W r. 1616 Altarysta pobierał tylko 3. grzywny od tych 26 kóp i odprawiał 3 Msze na tydzień; wino miał swoje, światło od cechu.

v. Kowalski -   571

Ołt. s. Barbary - fundacyi Jana Chudego - przy kolumnie ambonowej erygowany przez Stan. Bonieckiego, za upoważnieniem Bened. Izdbieńskiego bpa Pozn., uposażony zaś przez Mieszczanina Jana Chudego Kapitałem 30 kóp na posiadłości cechu Kowalskiego w Sochaczewie (proc. flor. 3. grzyw.). Później Ambroży Kowal zapisał flor. 30 (proc. flor. 3. na dobrach Stanisł. Będziwół obywat. sochacz. Za pierwszą fundację obowiązany altarysta odprawiać msze: jedną za braci żywych cechu, drugą za umarłych, trzecią za fundatora; z drugiej zaś fundacyi Mszę de Pass. co Piątek. Jusp. do Kowalskiego cechu.

Apparata ma swoje. (1604) Że zaś ów kapitał 30 kóp był lokowany na domach, więc gdy te ~~W czasie~~ w czasie pożaru miasta spłonęły, kapitał z procentami upadł; a tylko X. Jakób Będziwol, Altarysta zapisał

sad (po 1604) ogród do użytku altarysty; za co tenże odprawiał 3 msze. (Wiz. 1617.)

Olt. fund. Slichty, pierwszy przy filarze północnym, pod tyt. Trójcy SS. erygowany r. 1530 z upoważnienia Stanisława Bpa Pozn. przez Stanisł. Bonieckiego Schol. i offic. Warsz. uposażony przez Mik. Slichte ze Szkotnik kapitałem 60 grzyw. (proc. 5 grzyw.), zapisanym na Paprotni, a potem przeniesionym na Mostki, wieś Mik. Giżyckiego. Za co obowiązany altarysta odprawiać 3 msze na tydzień: w Niedz. o SS. Trójcy a dwie inne msze za fundatorów. Później altarysta tutejszy X. Maciej z Błonia zapisał altaryście domek z ogrodem i placem z obowiązkiem odprawiania 2ch Mszy na tydzień. W r. 1604 tylko ten domek zamieszkiwał jeden z księży i dwie msze odprawiał. Altarysty wtedy nie było. Appar. ma swoje. Jus p. do sukcessorów fundatora.

(Wiz. 1604)

W r. 1604 był jeszcze akt fundacyjny na Wiceproboszcza (Viceprepos), lecz nie długo zaginął, tak iż wiadomości fundacyi zaginęły. Domek tylko pozostał, zajęty przez jednego z mansjonarzy, który z nabożeństwa tylko odprawiał czasem mszę ś. przed tym ołtarzem. (Wiz. 1618)

Przy wejściu do chóru od północnej strony ołt. fund. Tarłów. Anna Duninowa z Wadowic [podcz. Tęczycka] zapisała na niego 100 flor. pol., i lokowała na gruncie Gabr. [prababka Zofii z [illegible]czawińskich Tarłowej] Kmich obywat. sochacz. z proc. flor. 6. *

Altarysta (x. Błaża predicator) odprawiał jedną Mszę na tydzień pro fundatoribus, ale procentów nie dostawał.

Około r. 1616 Miejski Wawrz. Grojkowicz wystawił ołtarz Ś. Wawrzyńca i uposażył summą 1200 flor. zapisaną na dobrach prywatnych obywateli sochacz. ~~i wziął~~ z tym warunkiem, żeby procent (flor. 72) był wypłacany kaznodziei.

* Wizyta 1616 wymienia i drugą summę flor. 200 (procentu flor. 12. Odprawiał msze też predicator.

Kapl. fund. Kolników przy północnych drzwiach
zewnątrz murów świątyni, kratą drewnianą zamyka-
na, ciasna, ołtarz murowany, konsekrowany 1581 r.
przez Jak. Brzeźnickiego Suffr. Pozn. pod wezwaniem
10,000 rycerzy i SS. Agrykoli Męcz. i Mikołaja Bpa.
~~Wiz. 1604~~ * ~~nie zapisania uposażenia tej kaplicy, cho-~~
~~ciaż podówczas był przy niej~~ altarysta, który od-
prawiał 3 Msze na tydzień. W wizycie 1616. nad-
mieniono, że są dwie ~~był zapis~~ summy wynoszące 330 flor.
Apparata udatne.
~~na własnościach Kolników.~~ penes communitatem agrico-
larum, od których procentu należy się 10 grzyw. trzecia
zaś summa 18 flor. kop. dla tego ołtarza. Stowarzyszenie
winno płacić procent. a nie nie płaci.

do poprzed. str.

(* Fundusze tej kaplicy były następujące:

Anna Papyrowska obywatelka Soch. dała cechowi dla księdza 10 kop.

X. Woj. Czech graciałista Sochocz. dał cechowi 1/4 włóki żeby ~~na utrzymywać wypłacać~~ utrzymywał księdza, któryby odprawiał co ~~kapłana~~ tydzień 1 mszę, za którą mają mu wypłacać seniorowie jedną grzywnę rocznie.

Inne zapisy na różnych gruntach ulokowane wynoszą przeszło 124 kop.

Z procentów od tych summ bractwo płaciło altaryście kop cztery; drugie cztery kopy Mansjonarzom za wotywę, Bakałarzowi i organiście; dwie kopy szły kantorowi, a 8 kop. cechowi obracali in quas ut ipsi na wosk, a 8 kop. cechowi obracali in quas ut ipsi vocant collationes.)

575

(Icona Cudowna) 1616.
p. t. Wniebowzięcia (fundi Komorowo)

1604 Kaplica zwana Krolewska, fundacyi Xiążąt Mazowieckich w południowej ścianie pierwsza z rzędu, oddzielona kratą drewnianą od Kościoła - uposażonie przez Xiążąt Mazow. ~~zapisem na dobra~~ wieś Komorowo w obwodzie Sochacz., ~~kto~~ którą trzyma Jan Ludtowski Wojski Sochacz. za kontraktem od swego krewnego Andrzeja Zborowskiego Kan. Łowic. posiadacza tej Altaryi. Sam P. Zborowski raz ledwo się pokazał tutaj, a nigdy nie odprawił Mszy, tylko za niego X. Mateusz Biaza z Kask, który się użalał na Altarystę, że ~~nie~~ oprocz apparatów niema ~~nic~~ innych potrzeb ołtarza, o wino i światło musi się sam starać a inne rzeczy wyżebrywać od Zakrystjana i że za 5 lat mało co dostał.

Ołtarz p. t. Wniebowz. N. M. P. na obraz nowy cudowny portatile konsekr. r. 1602 przez Ottona Schenkingh Bpa Wendeńsk.

Obowiązł. 2 Msze na tydzień. ~~Zwykle~~
X. Jan Wastowski altar. (po r. 1604) darował tu kielich piękny)
Zwykle Altaryści Collationis regiae wyręczali się miejsco-
wymi mansjonarzami. I tak za X. Montana odprawiał
(1616) X. Tomasz z Iłowa Kazn. i Mansion., ~~at.~~ Przedtem
w r. 1604 X. Mat. Ptaza.

Było w Komorowie kiedyś 18 poddanych, teraz (mówi X. Swię-
cicki) ledwo jest ich kilku. Powiadał proboszcz że jest in-
korporowana do probostwa przez Władysława IV i Jana
Kaz. r. 1650. ale dowodu na to nie pokazał (1675.)

576

Bractwo ś. Anny ok. r. ok 1520 ustanowione w Sochacz. przez archikonfraternję Warszawską u Bernardynów (1675) już było zaczęło iść w zapomnienie, lecz nazad je ożywił X. Grzegorz Siekierski (XVIII) w wtorek odbywa się msza cicha, do ś. Anny, (dzisiaj) przez Kantorów śpiewana (ib.)

Bractwo s. Anny   Wiz. 1616.

517

518

Bractwo Ś. Anioła Stróża erygowane i wprowadzone przez Zakonników Częstoch. r. 1640. ~~utrzymy-~~ wane kaz[?]aniem X. Rajskiego tutejszego kaznodzieję (1675)

Wizyta 1617 wspomina, że w Trojanowie, wsi należącej do Parafii Sochaczewskiej była przy dworze kapliczka p.t. S. Wawrzyńca, do której dochodzili ze Mszą księża z parafii. Tak samo była kaplica w Mikołajewie, także przez księży parafjalnych obsługiwana.

Obie kaplice nie mają żadnej fundacyi. –

Srebro 1617.

Monstratorium totum arg. usqąd sedem deauratum, cum duplici crucifixo desuper, gemmis hinc inde distinctum – z tabliczką srebrną kwadratową, na której sztyfty obraz S. Maryi Magd.

Krzyż pozłacany z koralami i kamieniami – sedes cuprea.

Krzyż z relikwijami – Krzyż nowy z 4ma Ewangelistami. (1617 Krzyż bez rel. Krzyż z 4ma ewang.
Krzyż Krawców, rolników) ~~Krzyż mały na~~
Turybularz z łańcuszkami.

Kielich z obrazem M. Boskiem pozłac.
— " " z S. Weroniką

Kielichów innych srebr. z patenami 10

Kielichów bez paten 4.

Z tych ostatnich kazał Wizytator 1604 wziąć na puszkę.

Pacyfikały 2. (1617 3 pacyf.) para ampułek.

(Tu 12 kiel. a po Wizycie 1617 jest 24 z altaryjami – Jeden contubernii Sartorum. Fabrorum. Pellificum. Agricolarum Fullonum – i pacyfikały mają swoje.

Kiel. ||| 2. |||| 3

pacyf. ||

Krzyż |||

~~pacyfikał.~~ pacyf. |

1675. Kielichow 3. – Monstrancya staroświecka, krzyż z tejże monstrancyi z obu stron jednaki i sztuczka jest osobna (A. j. wprawia się w kielich zedech, gdy potrzeba). Puszka. Krzyż do przeżegnania ludzi. Puszeczka do chorych pro Ven. SS. Ampułki 2 pojente. Vota od S. Anny: Tablica 1 i dwie mniejsze.

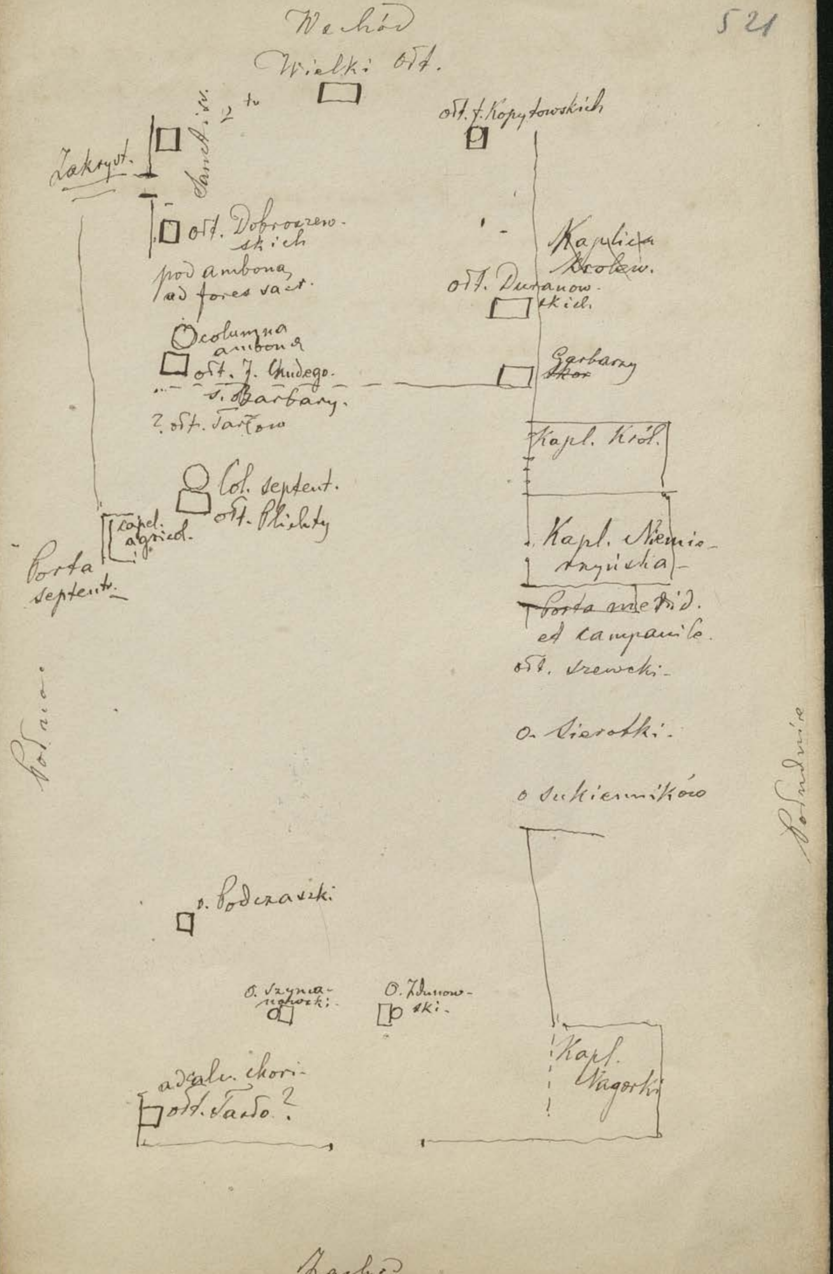
Wschód
Wielki Ołt.
ołt. f. Kopytowskich
Zakryst.
ołt. Dobroczeńskich
pod amboną
ad fores sacr.
o columna ambona
ołt. J. Chudego.
s. Barbary.
? ołt. Tarłowa
Col. septent.
ołt. Plichty
capel. agricol.
Porta septent.
Kaplica Królew.
ołt. Duranowskich
Garbary
skór
Kapl. Król.
Kapl. Niemierzyńska
Porta merid.
et campanile.
ołt. szewcki
o. Sierotki
o sukienników
o. Podczaszki
O. Szymanowski
O. Zdunowski
Kapl. Wągorki
ad altr. chori
ołt. Tarło ?
Zachód
Północ
Południe

W r. 1666 Prob. X. Piotr Cybulski od 3. lat, ~~wschod~~ inst. od r. 1663. Mansionarzy 6.

(Quarre?)
R. 1675. był prob. X. Klaudjusz Quarre rodem francuz, instyt. r. 1660.

Vicarii 2.
Propp. Eccl. hospit. S. Spiritus X. Grzegórz Sieklerski.

Podnoc

Podwal

Rkp BJ 6946 III

522

Anna Księżna Mazowiecka testamentem, approbowanym d. 30 Marca 1487 r. przez Uriela bpa pozn. zapisała 900 dukatów na dobrach mieszczan Sochaczewskich, od których czynsz 12 grzywien miał iść na utrzymanie księdza przy kościele S. Ducha i biednych w Szpitalu. (1670)

Prowizorowie Szpitala zastawili kielichy Kaplicy
Ś. Ducha Żydom za ~~zlp~~ flor. 50. W A. Piasecki
kazał je wykupić ~~za roma~~ bractwu ś. Anny
i trzymać w zastawie, dopóki ~~szpital~~ nie
odbierze summy tejże, (Decr. 28 v. 1616 r.)
a zapozwać sukcessorów owych prowizorów,
o oddanie summy z zakładu otrzymanej.

Summary Kapituły tak wizyta każe poodbierać i erekcye ołtarzy porobić. 1616.

Sochaczew. Praepositura S. Spiritus. Al. Albertus Kamieński Praep. oraculi S. Sp. z polecenia Officyała zapłacić do Kons. Warsz. fl. 10. dnia 11 Marca 1622.

A. K. W. XII. 199.

D. 2 Junii 1622. Al. Stanislaus Jurkowski Civ. Vars. odebrał te pieniądze pro exemendo calice et certo argento. ibid. f. 210.

Szpital na przedmieściu przy drodze od Warszawy, drewnia-
ny, uposażony przez Annę Księżnę Mazowiecką żonę Władysła-
wa, rocznym dochodem 12 grzywien od kapitału 900 duc. un-
garicalium. ~~Zapisaną tę~~ przez Kazimierza Króla ~~wzniesioną, u magistratu~~ na czynszach
pieniężnych z pól i domów obywatelskich ~~które Kazimierz pod-~~
~~niósł~~ zapisaną. Erygowany r. 1487 przez Urjela bpa
pozn. Przełożony ~~tego Kościoła~~ tegoż probosz. szpitala pobiera w każde suche
dni jedną grzywnę, a Wikarjusz 1 fl. co kwartał,
reszta przez magistrat, który jest patronem tego szpi-
tala, rozdziela się na ubogich, ~~odtrąciw~~ a przy tem
na wino i światło do Mszy i na budowę kaplicy.
Oprócz powyższej fundacyi ma jeszcze szpital wiele
kapitałów drobnych ulokowanych na gruntach i domach
mieszkańców, które razem wynoszą około 500 flor.
Procent od tej summy pobierają magistrat i także na

Łukaszewicz to co o szpitalu, opowiada o Kościele. ubo

ubogich obraca.[1] ~~Każdy z ubogich dost.~~ Skarżyli się ubodzy r. 1604 na liche pożywienie, gdyż na wszystkich dostawali tylko 15 groszy tygodniowo.

Prowizorowie nie bardzo byli sumienni, bo oprócz tej małej płacy przywłaszczali sobie i grunta, niegdyś szpitalowi darowane. I tak np. wiadomo było z fundacyi, że Księżna Anna darowała ogród gdzieś pod Czerwonką, ale ~~do którego~~ „teraz nic nie wiadomo gdzie jest ten ogród". Drugi był ogród za dworkiem plebańskim, „w tym roku Jakób Kośmider prowizor szpitala bez żadnego kontraktu własną powagą ogród ten zasiał." X. Wizytator (1604) za karę kazał połowę wszystkich płodów dać na szpital. ~~Ławnik [illegible]~~

Dwoch prowizorów, obiera magistrat i ci są dożywotni, co jest przeciwo przepisom soboru Tryd. (1604.)

(1) Wiz. r. 1617 mówi że jest procentu do 120 flor. ale nie wiem czy to dla szpitala ~~idz~~ tylko czy dla księdza.

Rkps 6946 I

Przy szpitalu ~~kaplica~~ kościółek drewniany z zakrystyą murowana p. t. S. Ducha, założona, erygowana i uposażona (jak wyżej przy Kle było)
Przy kaplicy ~~jest~~ był Prepositus Ks. Wojciech Kaniewski z Sochaczewa - był i Wikaryusz niedbały. Obowiązki ich, kiedyś im było odprawiać 4 Msze na tydzień: 1) o Duchu S. w niedzielę, pro deff. w piątek; na Cześć 10,000 Męcz. we środę i De B. V. Maria w Sobotę; nadto wigilię i Mszę pro deff. w każde Suche-Dni. +++ W r. 1604 był tylko Prepositus †, a wikaryusza nie było. ~~Kaplica~~ † (1604). Po r. 1604 kaplica zgaliła się, na jej miejsce stanęła inna ze składek (1617). ++ W r. 1670 Prepositus Ecclie Hospitalis S. Spiritus X. Grzegorz Stan. Sikierski. ma dom z zabudowaniami
r. 1670 dziesięciny. ob. Trojanów.
(Ten sam Prepositus Albertus w r. 1617 pobierał piątą grzywnę za Wikaryusza - Fla
+ Był i w 1675. +++ X. Szczodrski zredukował: do 12 mszy rocz. za duszę Anny którego bądź dnia, i 1 mszę de Requiem co kwartał. (d. 30 Listop. 1645.) Święcicki

Przy Kaplicy Szpitalnej mieści się <u>bractwo literackie</u> Nr 6.

Praepositus ma ~~[illegible]~~ na wschód ~~[illegible]~~ kaplicy ~~pło~~ przy drodze ~~pła~~ dwór dosyć obszerny z 3ma domami z których jeden większy, dwa drugie mniejsze i inne zabudowania. Wszystko jednak chyli się do upadku. Dla tego Wizytator za zgodą proboszcza dwa domy dał bractwu [liter.] tymczasowo, dopoki z wynajęcia ich nie zbierze się fundusz na ~~odnow~~ przyprowadzenie wszystkich budowli do pierwotnego stanu. Bractwo ma składać rachunki Przełożonemu i Vitricis. (1604.) Wiz. 1617 nic o tem nie wspomina.-

Bractwo literackie przy Kaplicy Szpitalnej S. Ducha,
~~dla~~ zatwierdzone przez X. Andrz. Szdbieńskiego Bpa Pozn.
Bracia co niedzielę mają śpiewać mszę o Duchu S.
Statuta mają chwalebne, ale ich nie obserwują. „Odbywają zebrania, ale na nich więcej piją niż o dobru zgromadzenia radzą"... Mają kapitały z pobożnych zapisów i pobierają od nich procenta, lecz nie wiadomo na co obracają".
Kapitał ten przez Ewę Sierotkę im dany, u różnych mieszczan lokowany, wynosi około 100 flor.
Obowiązani zaś bracia śpiewać w sobotę mszę o Wniebowz. N. M. P. Lecz nie zawsze czynią temu zadość, bo Praepositus nie chce odprawiać.

528

Monachi Ordinis S. Dominici impediunt et perturbant administrationem ~~Sacror~~ secularium sacerdotum, nam excommunicatis sacra administrant et ~~(ad)~~ sepulturam admittunt, canonicamq portionem sacerdotibus adimunt 1666

Wiz. Makow.
u Świężcik.

Sochaczew. Duninów.

Gen. Tomasz Stamirowski testamentem sporządzonym w Łowiczu d. 26 Paźdź. 1619 r. zapisał 1000 zł. dla kaplicy w Kościele Duninowskim na 2 msza co tydzień za swoją duszę.

A. K. W. XII 113.

523

Sochaczew.

Dla Dominikanów zapisał w r. 1620. Andrzej Gierzyński z Dębska (par. Kozłów szlach.) Złt. 500.

A. K. W. XII 242. cf. Kozłów.

W poniedziałek w oktawie Wniebowstąpienia Pańskiego Książę Maz. Władysław zawarł tutaj umowę z Jędrzejem Bpem Pozn. o dziesięciny. Obecni byli przy tem Jędrzej Ciechomski Wda Mazow., Sasin ze Szczawina Kaszt. płocki, Gotard z Rybna Kaszt. Sochacz., Adam z Zwierska (Suseza ?) Kaszt. Gostynski, Zawisza Kaszt. Raciąski, Bornta z Płowej podczaszy Pincerna, Jan z Kutna podkomorzy Gostynski, Stanisław ze Strzegowa sędzia płocki, Grzymko z Mikołajewa sędzia sochaczewski, Mikołaj z Trzębek sędzia

sędzia Gostyński, Jan Jezi Chorąży, Abraham z Gnatowic dapifer Sochaczew. Goliasz Marszałek dworu i Stanisław Kanclerz Wiznenski i inni. Oprocz ~~A. D.~~ uregulowania dziesięcin Książę zobowiązał się szanować testamenta osób tak duchownych jako i świeckich. ~~A. Kolb.~~ K. D. Racz. n. 124.

r. 1622. mieszczanin Krzysztof Chamierzyk ratione impregnationis za zgodą sędziów polubownych zapłacić musiał 20 flor. A. K. W. XII 186.

Stanisławów

531

Stanisławów

Wies lisiek pr. in et sub civitate Stanisławowo oddawała dziesięcinę snopową do altaryi tegoż nazwiska w Kollegiacie Warsz. D. 29 sierp. 1569. R. Koslan oczko sprzedał tę dziesięcinę magistratowi Stanisławowa za 2 kopy gr. ~~od~~ rocznie od każdej włóki.

A. K. W. l. 39. f. 422.

4º Erekcya.

Stoczek.

533

Xi. Piaseckiego d. 24 Pazdzier. 1617. s. 384–388.
" Święcickiego d. 8 Czerwca 1667. s 210–217.

Storzek 1492 Marek pleban (A. ~~K~~ W. L. I.
534

Gdzie dziś Stoczek, tam do pierwszej połowy XV wieku ~~wznosiły się obszerne~~ były puszcze i rozległe lasy do biskupstwa Poznańskiego należące. ~~Które~~ Bp. Andrzej ~~Łaskarz~~ dopiero tu założył kilka osad na gruncie biskupim (1); a między niemi wybrał wieś Poznańską Wolę, albo Stoczek, na założenie w niej Kościoła parafialnego.

(1) .. redactis per nos solitudine ac vastis ecclię nostrę in Ducatibus Masovię nemoribus in colonias hominum, per operamq nostram nonnullis ibidem de novo locatis villis... (cf. Erekcya Kościoła par.)

Paraf.

Sport.

Do paraf. należą:

Opp. Stoczek. Villg: Prawda, Kinkowka (a),

Jamielno (Zamielno (1667)), Jauszowka, Borek, Kisiel-

sko, + Miszary (Mizary), ++ Kobiałki, Ruda, Zabię-

łe, Róża (b), Toczyska, Zgornica, Wolka,

Lucky (Łucki z Szocki ?), Kossy. 1617.

\+ Kisielsk et Wola Kisielska (1667)

\++ Mizary (1667) (a) Kienkowka (1667)

NB W r. 1667 oprócz podkreślonych są:

Łopacionka, Chromin, Wolka Poznan-

ska, Szocki; Rb Wolka Różańska

, Błażejki, Kadzidła. —

U Komunii Wielkan. 830. (1667)

U Bierzmow. 124 (ibid.)

Dziesięciny nadaje prebendę ze wsiów: Wola Brzeska i Jabłonna; lecz potem za zabraną dziesięcinę z Jabłonny dostał dziesięcinę z Górnicy. (1617)

Oprócz tego dziesięcina z Kozy i Zabiela (1617)

~~Ze wsi~~ Zaś Stoczyska ~~i z roli~~ wójtowstwa w Prawdzie, i wsie Borki, Kinkowka i Janusowka oddają Wikarjuszom 1617

Święcicki te wymienia:

post praedium ~~in~~ Villa Prawda Eppali (et post agros advocatiales)

post agr. advoc. in Villa Borek, de campo Drzwiska dicto. Ít. ex agris molendini Ozarek. Te dziesięciny darował Andrzej Czarnkowski Bp Pozn. (1667)

Także z Młynów: Kapica, Dzbek, Okon, Gerard. - post agros advocatiales Kienkówka. Debetur etiam dec. manip. ex additamentis villarum: Prawda, Janielne, et Kienkowka, alias Kosmowski dicta. (1667)

Ex villis regalibus: Zurzyca, Toczyska (Stocki

Paraf.

Szoicki (Szocki), Roża, Rozanska Wolka, Radzidła, Ozarecki, Żabiek.

In vil. militari Baczkow post Cunctones manip.

Wola Brzeska praed. et cmeth. manip. 1667.

Dec. manip. post molendinum Ruda in bonis Regalibus. (1667)

Grunta ~~nadane~~ przez fundatora (proboszczowi nadane były następujące:
„Dwie włóki gruntu na wsi; ~~stadzawka~~ na rzece Stoczek,
w górze ponad stawem + Wójta tejże wsi, z młynem...; rzeczkę obok pla-
cu ~~do~~ na którym stał Kościół; łąki od tej rzeczki ~~idąc~~ aż
do drugiej się rozciągające; wreszcie ogród na wyspie
około Gozdka, z łąką" (ob. Erekcyę Kośc.)

Grunta te same obsiewał w 1667.

+ Habet et stagnum Gierałd dictum cum molendino devastato
et prato adiacente (1667) Molendinum Gieratt (1617)
parvos fert proventus.

Przywilejem z d. 8 Paździer. 1558 r. Benedykt Izbinski bp
Poznań. darował temu Kościołowi 14 placów + w obrębie miasta.
(1617)
Goślicki ~~do~~darował 1 włókę gruntu na mieście (ibid.)

+ 14 placów z $\frac{1}{2}$ włóczkiem i kątem zwanym Kamień. Z tego gruntu pobiera czynsz roczny i miarki pi z Browarów tam będących (1667)

Domus parochialis antiqua (więc dziedzi zostawili) cum allodiis et aedificiis necessariis, suis septis continetur. Habet hortum 1 cum prato prope partem domum iacentem, tum et cum duabus piscinis atq nemore diversorum arborum. (1667). cf. s. Anny.

Dorot.

Paraf.

W r. 1617 były ~~cz~~ procenta następujące:

1 grzyw. od P. Rogińskiego.
i 1 Złp. od P. Wisnickiego. Obadwa są na dobrach miejskich - ~~są~~ za zapłacane i odprawiają się pewne modły za nie. (1617) W r. 1667 żadnej wzmianki o nich.

X. Sebastyan Łupiński Prob. tutejszy na dobrach Ryczyska w Okręgu Czerskim ~~kapitał~~ ulokował 7000 fl. pol. na śpiewanie Cursus B. V. M. przez Xęży Mansyonarzy. Erekcya w r. 1667 była w ręku ~~[illegible]~~ jakiegoś adwokata w Warszawie. Census percipit in integro sed Cursus negligentissime decantatur, quia Mansionarii, qui vigore erectionis duo esse debent, desunt (1667)

Tenże X. Łupiński zostawił 300 Zł. na przystawienie kaplicy S. Sebastyana przy Kościele parafialnym. Lecz summę tę necscitur quo iure detinet R. Stanislaus Piwo Paroch. Siecheen. et intentioni fundatoris n. satisfit. (1667)

Jakob Domalski dał i (na wsi Fałęty ulokował 2,000 fl. pol. na dwie Msze co tydzień. Procent wypłaca Albrecht Opacki Podkom. Warsz. i Starosta Latowicki. (1667)

Oppidum Stoczek (1617) Dek. Garwolinski.
Paraf.
W r. 1617 Kościół był drewniany, p.t. S. Jana Chrzc. Konsekrowany. W chórze były 3 ołtarze, a dwa wśród nawy. Organum habetur bonum et bene constitutum. Cały Kościół był w dobrym stanie, w porządku utrzymany. Szwedzi i Kozacy spalili go ze szczętem! (1617) Nabożeństwo parafjalne przeniesiono do Kościoła S. Anny i tam się odprawiało jeszcze w 1667 r.

540

Srebro. 1617.

2 puszki małe w liborium
Calix magnus ex toto deau-
ratus more Romano factus.
Calices 2 argentei minores.
Krzyż na stołku mosiąz-
drowym. Pacyfikał srebrny.

1667, w libor. 541

Puszka srebrna - i druga mała do chorych
druga pożyczona do Latowicza.
Monstrancya wielka srebr. Sedes
cynowe. -

Paraf.

542

- Habentur Vicarii: H. Joannes a Laskarzew Commendarius et Kilianus Zielezinski (1617) Mają po jednym domku przez X. Jakoba Rostkowskiego wystawionym (1617)

Habentur: Rector Scholę, Cantor et Campanator idonei. 1617. Domus scholę bona (ib.)

Organista habet et sustentatur solis sumptibus Plebani et habet decimam de villa Budel (~~Budej~~?) fl. 6, similiter certas decimas a plebano in novalibus dictis Rossy. (1617). W 1667 oprócz dziesięciny we wsi Budel, ma jeszcze 1/2 włóki gruntu we wsi Mizary, tam et duo mansi Siewierszowski et Paryszewski dicti in villa Kobiałki, darowane przez Łuk. Kościeleckiego Bpa (W r. 1667 sam prob. te grunta obsiewał a organisty n. trzymał). 1667.

Vicarium fovet R. Parochus qui approbationem ad excipiendas confessiones n. habet. (1667)

Orat. s. Anny.

543

Summa 15 kop zapisana na gruntach miejskich. Procent dawniej był płacony; teraz zaś nie, dla tego że nie ma Rektora osobnego ten Kościołek.
Jest druga summa 100 złp. także na gruntach miejskich. Procent ~~od~~ ~~nie~~ 10 złp. od niepamiętnych czasów nie oddawany. (1667)

Orat. s. Anny 544

O kościółku tym ~~drewniany~~ w Wiz. Bisk. nic niema.

Teraz „Kościółek ten drewniany, był, jak widać z napisu nad wielkiemi drzwiami, konsekrowany; rocznicę konsekracyi należałoby obchodzić w niedzielę do Wniebowzięcia N. M. P.; lecz teraz nie obchodzi się przez nadzwyczajne niedbalstwo (summa negligentia) X. Plebana" (Święcicki)

Z braku kościoła paraf. tu się całe nabożeństwo odprawia i Sakr. administruje. Dla tego jest chrzcielnica. Chorus pro cantoribus bonus. (1667)

W kościółku tym jest tylko jeden W. Ołtarz, w którym obraz N. M. P. elegantis picturae darowany Abrahama Trzembskiego — z jednym votum srebrnem i 3 Agnuskami.

(1667)

Dom dla proboszcza Oratorii zajęty jest przez Wikarjusza parafjalnego.

(1667)

Inwentarza żadnego niema ten kościół (t. j. srebra i apparatów). 1667.

Oratorium S. Annae.

~~Hoc orat. habet pro dote~~

„To Oratorium jest uposażone jedną włóką gruntu, między gruntami miejskiem. Obsiewa ją Pleban (X. Kędziałkowski). Za Smentarzem tegoż Oratorium jest ogród, przez tegoż X. Plebana obsiany i ogrodzony. Do ogrodu przytyka łąka i lasek, także do Oratorium należące." Święc.

Paraf. 546

1617. Prob. X. Jakób Kostkowski, razem pleb. Miastkowski

1667 X. Wawrzyniec Kędzierski. Grunta na organistę przeznaczone (włók 2 1/2) sam obsiewał a organisty nie trzymał. i uposażenie Kościołka ś. Anny.

Paraf.

Szpit.

547

„Jest w temże mieście Szpital, którym zarządza Magistrat (Consulatus) i zdaje corocznie rachunki (Plebanowi). Jest 10 zł. czynszu wyderkafowego na ~~dob~~ gruntach miejskich, i ta summa wydaje się na szpital." (1617)

1687 nie

Strzelce.

Wiz. Piaseckiego. Listop. 1616. s. 91–93.
" Święcicki. 16 Listop. 1672. s. 794–797.

548

Fundacya Kościół w Strzelkach. Święcicki s. 796.

549

In n. D. am. Nos Dobrogostimus divina et aplica sedis prov. ep. Posn. ad perp. rei mem. et notitiam futurorum deducere cupientes notum facimus quibus expedit universis. Quod volentes cultum divinum nostris augere temporibus, et animarum saluti Deo favente consulere, ut tenemur; Ecclię parochiali, quam in Strzelce nostrę Posn. diœc. de consensu frum nrorum Dnorum Capituli nri Posnan. ereximus in honorem S. et Individuę Trinitatis et S. Michaelis Arch. ac Gloriosę Virginis et Mart. Catharinę, villas infrascriptas de consensu prędictorum Dnor nrorum huic ecclię in Strzelce ibidem per nos erectę adiungimus, assignamus et appropriamus perpetuo videlicet: ipsam villam Strzelce, villam Sierakowo, villam Muchnice, villam

Soy

Rkps 6946 II

Soyki, villam Wieszczyce, Villam Miedrzewice et Mie-
drzakowo, cum attinentiis et pertinentiis, decimisq
prędialibus et advocatialibus. Ita prenominatae
villae, et earum incolę ad prędictam ecctiam paroch.
in Strzeke perpetuis temporibus pertinebunt et sacra-
mentis ecclię ac pabulo salutis per Rectorem prędictę
parochialis ecclię in Strzeke, ibidem debent perpe-
tuis temporibus procurari. Cui etiam ecclię de consensu
prędictor. frum nror. Dnor. Capituli nri Posn. ratio-
ne dotis Decimam campestrem in libertate Wola Trąbska
Mensae nrę eppalis praesentibus, perpetuis tempori-
bus damus et appropriamus. et in ipsum assignamus.
Nulli ergo hominum liceat prędsentibus nris litteris sub
interminatione salutis resistere vel ausu temerario ob-
viare. In cujus r. test. nrum et prędicti nri Capituli sigilla
prędsentibus sunt appensa. Dat. in eccl. Posnan. Sabbatho Qua-
tuor Tempor. quo Intuest in Dei ecclia decantatur. Sub Anno D. M.CCCLXXX nono.

A. Mikołaj, Prob. oblatowal w Aktach Konsy.
Warsz. D. 22 Febr. 1520 r., a te oblatę
okazywał R. Andrzej Kychowic, Gostyń, Strzelce
ctr. Prob. w Akt. grodz. Gostyn. maskijutrz prov. Naszkiewicz 1682.

Strzelce. Dek. Gombiński 1616. 1672. 550

Jusp. JP. Sierakowskich, Którzy powiadają, że mają przywiley Królewski. (1616) Wieś Królewska; jusp. Nobilium (1672)

Wsie par. Strzelcze, Miedzakowo, Miedzewie, Sierakow, Mieszczyce, Wieszczyce. (1616) 1672. to samo.

Kl. par. p. t. Trójcy ŚŚ. dawny, murowany, dachówką ceglastą kryty, porządnie utrzymywany (1616) Ten sam w 1672. Rocznica Konsekr. w niedz. 22 po świątkach. W Wiel. Ołtarzu Obraz Trójcy ŚŚ.; w bocznych: Ś. Anna i N. M. P.

Strzelce 551

1616. Prob. stąd rodem X. Błażej 50letni starz.
Wikar. X. Waw. Błado-starcik idoneus.

1653 d. 6 Czerwca instytuowany Andrzej Zygmuntowicz.

552

Strzelce

1616.	1672.
ōia bene ord.	
Cemet. dobre ogr.	lapidib. obrut.
Ossor. bonum.	lign.
Wikary 1. }	
Rector sch. }	– nie ma,
Cantor. }	nyllus fuit
Plebanja – }	
Wikariat. } d. dobre.	~~niema~~
Dom szkol. }	

Campanile bon.
3 drw.

Cybor. na wiel.
Ołtarzu.

podł. wszędzie
z cegieł.

Chorus supra
fores

Wieś. | ~~Koś~~ mur. w drew | Tyt. Mtra | Ołtarzy Antyki | Podłoga w chorze Kilo |

Strzelce. Arebro. 553

1616. 1672

Monstrancia —— it.

Kielichów 3. —— it.

Krzyż. —— it.

Krzyżyk na pa-
cyfikaliku czarn.

Puszka. —— item.

" —— mniejsza

Kalatka ad V. Sačr.

Test. Ur. Mikołaja Rykowskiego Woyta w Strzelcach.

W imię P. amen. Działo się w Strzelcach, w Woj-
tostwie w poniedziałek po Wniebowz. N. Maryi
R. P. 1623. o godzinie 10 na zegarze, iakoby (6)
przy bytności Szlachetnych P. Macieia Smarzew-
skiego Urzędnika Strzeleckiego, P. Woiciecha Pod-
czaskiego y Wielebnego X. Woiciecha Konarskie-
go Kuczięnskiego (Kutnowski) Plebana, y Sla-
chetnei P. Katarzyny Rykowskiei y inszey
czeladzi domowei... Szlachetny Pan Mikołai Ry-
kowski Woit Strzelecki aczkolwiek będąc na ciele
~~zdrowym~~ chorym etc... Testamen... w tęn sposob
... mieć chciał... Ciało vmarłe vczciwemu pogrzebowi
w Kościele Strzeleckim wedle rodzicow swych odkazu-
ię: Rzeczy zaś swe tak rozrządza. Z tego 1000
na ktory ma cyrograf od nieboszczyka J. M. P. Wo-
jewody Kaliskiego y w nim trzymał Rud, odka-
zuię Stanisławowi y Adamowi Barcikowskim
siestrzęnkom swym 100 zł. w monecie... Agniesz-
ce y Annie... siostrom rodzonym tychto młodzień-
cow po 50 zł. A matce ich siestrze ~~mej~~ mei...
50 zł... odkazuię, a to vważaiąc sierostwo ich
iż są barzo potrzebne. Rozumiem to o P. Woiciechu
bracie mym rodzonym iż nie będzie przeciwko
temu pomniąc na to, iż on po nieboszczyku X. Ka-
noniku więcey wziął y za to Niskę kupił, a
ia... tylko tę recognitię na tento 1000 zł.
Resztę... z tego 1000 zł. odkazuię 200 zł. Pannie Zofiei
Witulskiej ktora przy mnie się kilkanaście lat
bawiła, pomniąc na posługi iei, ktore mi czyni-
ła, przyglądaiąc mego (dobytku)... Na kościoł
Strzelecki na iakie ochędostwo zł. 30... na szpi-
tal Strzelecki vbogim na potrzeby.. 15 zł. Czeladzi

Czapla

zapłacić... tak tu w Strzelcach iako y w Rudzie...
Długi... winni:.. J.P. Czerwięnska 15 Zł. Item v
P. Bykowskiego sługi, ktory się ożenił u Jejmći
20 Zł... Winien... J. P. Wawrzyncowi Stani-
sowskiemu za owies na rasiewek tonski
y latowi y ięczmien Zł. 40 w monecie. X. Ja-
kubowi Wikariemu Łanieckiemu Zł. 10 w mon.
P. Smarzewskiemu Zł. 7 w mon. i za 2 korce
tatarki. P. Stanisławowi Pilchowskiemu Urzę-
nikowi z Samnik za żyto 13 Zł... Obiera
za Exekutory... P. Pawła Podczaskiego Sędzie-
go niegdy Gostynskiego y P. Wawrzynca Pod-
czaskiego Miecznika Gostyn., P. Woiciecha
Podczaskiego szwagra swego. y Slachetną
Katarzynę małżonkę swą miłą....
X. Woiciech Konarski Abb. Kucinski ni-
nieiszego testamentu pisarz ręką własną.
Woiciech Podczaski imieniem swym y
imięniem P. Mikołaja Rykowskiego, kto-
ry pisać nie umie. M. Smarzewski
Mikołai Rykowski
Potwierdzony ten testament przez Kon-
systorz Warsz. d. 17 Listop. 1623.
A. K. W. XII 310.

Rkps 6946 II

Strzelce

R. 1616. Ma 1 włokę gr., 2ch zagrodników i ogrody. Dziesięciny od Szlachty należą się, ale ci nie oddają. (1616)
W r. 1672 ma 3 włoki gruntu z łąkami. Dawniej na 1 włoce było kilku poddanych; teraz ani jednego. Ma też 2 ogrody (horti) przy Plebanii

Dziesięciny pobiera te co w dyplomie. (1672)

Innych dochodów nie ma 1672.

Sulejów.
dek. Radzyn.
556

557

Sulepowo z Sulewo-
w 1617- i 1667 do Para-
fii Długa Kości.

Suserz

dek Gostynski

558

W. Piaseck. d. 9 Listop. 1616. s. 93–95.
" Święcick. Listop. 1672. s.

Bibl. Jag.

Susecz

559

„O roku założenia tego kła," mówi Swięcicki, „nie wiado-
„mo, ani niema żadnego dokumentu autentycznego, gdyż
„już dawno miał erekcyę z innemi przywilejami spalić Podawca
„(patronus) heretyk.+ Jednak ze śledztwa, jakie wydele-
„gowani od bpa X. Wawrz. Goślickiego kommissarze
„na miejscu wyprowadzili r. 1604, a które jest w Aktach tegoż bi-
„skupa w Archiwum Poznańskiem wiadomo ... i t. d.
„że do plebana należał grunt zwany Chmielnikiem, że na
„nim byli poddani plebańscy zagrodnicy, knieście do (hortulani) ....
„i karczma (Taberna)." Do tego należała Łąka, jak
pod przysięgą zeznali świadkowie. Domki na gruncie ko-
ścielnym przez heretyków wybudowane, teraz (1672) trzy-
ma dziedzic Marian Stępowski; przeciw czemu poprzedni
probosz X. Seb. Kokicki i teraźniejszy X. Woj-
ciech Neszkowicz protestował i protestuje.

Swięcicki.

+ Zapewne Łasocki.

w r. 1656. ma portionem agri dict. Poświątne. t/1/10.

560

Surzesz v. Surzez pisze Piasecki 1616. Suserz (1672)
Dek. Gostyński

Jusp. Lasockiego, dziedzica. 1616.
R. 1672 prezentował Marian Stępowski Notarius Terrestr. Gostinen. Jusp. haeredum

Kr Wsie: Surzez, Troiste Szczawiny, Waliszewo, Włoszczanowo, Słup, Popiardowo, Modła. 1616.
1672 oprocz powyższych należy Żabłocie, Młyny 2: Suserski i Pasek Rudkatow.

Kł par. drewniany p. t. Wniebowz. N. M. P. Według 1616.
Wtedy był wielki ołtarz nowy; lecz dachy były wszędzie na kościele dziurawe. (1616) W r. 1672 pokryty słomą.
W wiel. Ołtarzu Obraz M. Boskiej

Suserz.

	1616.	~~1616.~~ — 1672.
Suserz		manip. ex praedio et a kmet. debet
Modle	fl. 14.	deyż dz ~~tak samo~~
Słup		dz dz ~~tak samo~~.
Szczawiny Troiste	percipiebat de Szcz. majore ~~fl. 20.~~ et de Waliszewo fl. 20.	dz dz ~~tak samo~~ z wyjątkiem owsa, który do bpa należy.
Zabłocie	de Szcz. medio fl. 10. " " Podborne fl. 15.	manip. ex praed. et a kmeth.
Waliszewo		deyż dz
Krzęte funduat		manip.
Popierdowo	sors Brudnickich pro schola fl. 2.	post villam dla Rekt. szkoły manip.
Włoszczonowo	NB. Ista decima modo impedimenta per Rect. Scholae Gombinen.	praed. et kmeth. manip. ad Eccl.

Ma też prob. wolny wręb we borach i lasach na opał i budynki i używa. (1672)

Szucherz (Schusckers.) 562

A. k. W. l. I.

Auserz.

563

1601 } X. Jak. Zleszyński
1616 }

X. Seb. Rokicki: po nim.
15 Febr. 1672 X. Wojciech
Neszkowic.

Anser

564

1616.

kampanile auch bez dachu.

Vicar. nn habet

Rector sch. i kantor mają 1 domek.

1672.

Rector sch. fovet Fum

Inwerz. Srebro. 565

1672

1616.

Monstr. (srzyw. 9. ^waga — in superficie argent. sedes stannea.

Kielich 1. — 1.

Pacyfikał nowy

Puszka wo cybor. — parva.

Szczawin
par. Juverz.
566

567

Sasinnus de Scrawino Kasztelan Płocki na dypl. Władysława Ks. Maz. z r. 1446.

K. D. Racz. n. 124.

Szymanów.

Wiz. Święcickiego 17 Stycznia 1670. (1667) s. 586-590.

568

Szymanow wieś dawniej Szymanowskich; w drugiej połowie XVII wieku ~~zaś był~~ był tu dziedzicem Mikołaj z Grudny Grudziński starosta Golubski i Grzybowski. (1670)

Pierwotnie wieś ta należała do parafii Wiskickiej, jak mamy w Wizycie Piaseckiego z r. 1616. ~~Zdaje się~~ Może tu była kaplica jaka po r. 1616. bo lubo wizyta Święcickiego mówi o tym kościele jako nowym, jednak opisując go wymienia niektóre części, np. okna, ~~że~~ jako potrzebujące reparacyi – dach dziurawy – w ogrodzeniu cmentarza (foraminosum – 1670.

Sam tylko Szymanow należy do tej par. (1670)

Szymanów

570

G. Nicolaus ~~Szyman~~ Maczyeyewski in Szymanowo, etc. hæres. r. 1563. d. 3 Maja ob. wickitki. A. K. W. l. 39. f. 256.

1670. Kpar. w Szymanowie (dek. Sochaczewski) ~~nowo przed r. 1666 z drzewa wystawiony przez Mikołaja Wiktoryna z Grudny Grudzińskiego Star. Golubskiego i Grzybowskiego~~, nowo erygowany i konsekrowany pod tytułem S. Maryi Magdaleny r. 1667 przez Stefana Wierzbowskiego bpa Pozn. Rocznica konsekracyi obchodzi się w niedz. infra Octav. Corporis Xti. Presbyterium w formie krzyża. nawa okrągła parum ex quadrato convexus nad nią kopuła, z 6u oknami, które potrzebują reparacyi. W ołtarzu W. obraz Wniebowzięcia N.M.P.; w górze Trójcy ŚŚ.

Kościół cało malowidłami upiększony (do koła Apostołowie i Ewang., a na chórze 10 cnót)

Jusp. do fundatora i następnych dziedziców. (1670)

577

Erekcya 1667 – gruntu 1 włóka w 3ch polach, z budynkami i małą sadzawką (piscina). Ma nadto jednego poddanego na półwłóce który 3 dni na tydzień odrabia pańszczyznę. Inwentarz do tego gruntu (który przez poddanego obsiewany jest): krowa z cielęciem i wół 1. A zaś dziesięciny od kmieci i dworu, dostaje 400 flor. rocznie. (1670)

Od południa kapliczka sztachetami od nawy od-
grodzona, z ołtarzem N. M. P. Z przeciwnej strony
podobna kaplica S. Rocha. (1670. te / 3 tylko ołt.

Kantora niema, tylko Baccalaureus cum juvante.
1670.

o org. nic. formy. scamna. dzwon. nad przysionk. ossor. dcc

Szymanów. 575

2 Sierpnia

1666. X. Jan Kaz. Malicki. ~~pierwszy Proboszcz~~

Srebro. Monstrancya za zł. 500 kupiona w Krakowie. Krzyż z relikwjami Ś. Felixa Męczennika i innych. Kie-
lich 1. (1670.)